

सिकाइ आपूरण तथा द्रुत सिकाइ योजना

(Recovery and Accelerated Learning [ReAL] Plan, 2023–2028)

कार्यान्वयनका लागि कक्षा ३-८ का विद्यार्थीको निदानात्मक परीक्षणको
मार्गदर्शन र साधन

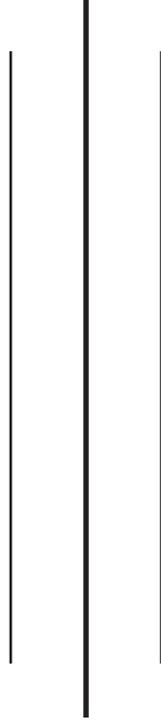
नेपाल सरकार

शिक्षा, विज्ञान तथा प्रविधि मन्त्रालय

शैक्षिक गुणस्तर परीक्षण केन्द्र

सानोठिमी, भक्तपुर

सिकाइ आपूरण तथा द्रुत सिकाइ योजना
(Recovery and Accelerated Learning [ReAL] Plan, 2023-2028)
कार्यान्वयनका लागि कक्षा ३-८ का विद्यार्थीको निदानात्मक परीक्षणको
मार्गदर्शन र साधन

नेपाल सरकार
शिक्षा, विज्ञान तथा प्रविधि मन्त्रालय
शैक्षिक गुणस्तर परीक्षण केन्द्र
सानोठिमी, भक्तपुर

सिकाइ आपूरण तथा द्रुत सिकाइ योजना (**Recovery and Accelerated Learning [ReAL] Plan, २०२३-२०२८**) कार्यान्वयनका लागि कक्षा ३-८ का विद्यार्थीको निदानात्मक परीक्षणको मार्गदर्शन र साधन

© शैक्षिक गुणस्तर परीक्षण केन्द्र

प्रकाशन: २०८२ जेठ

छपाइ प्रति: १०००

वेबसाइट: www.ero.gov.np

आवरण तस्विर: ReAL परीक्षणमा सहभागी विद्यार्थी, गोडैता, सर्लाही

यस सामग्रीसम्बन्धमा जिज्ञासा तथा पृष्ठपोषण भए यस केन्द्रको इमेल eronasa@gmail.com वा टेलिफोन ०१-६६३२११६ मा उपलब्ध गराइदिनुहुन अनुरोध छ।

प्राक्कथन

सिकाइ आपूरण तथा द्रुत सिकाइ योजना कार्यान्वयनका लागि विद्यार्थीको सिकाइको निदानात्मक परीक्षण एवम् प्रगति मापन गर्न यस मार्गदर्शन तथा साधन विकास गरिएको हो। नेपालको विद्यालय शिक्षामा विपद्को समयमा नियमित विद्यालय सञ्चालन हुन नसक्दा विद्यार्थीको सिकाइ प्रभावित हुँदै आएको छ। कतिपय अवस्थामा नियमित शिक्षण सिकाइ क्रियाकलाप हुँदा पनि विद्यार्थीमा अपेक्षित सिकाइ नभएको हुन सक्छ। त्यस्तो अवस्थामा सिकाइमा सुधार गर्न योजना र कार्यक्रम केन्द्रित छ। यस योजनामा कक्षागत रूपमा तोकिएका सिकाइ उपलब्धिमा विद्यार्थीको सिकाइ अवस्था यकिन गरी आवश्यकतामा आधारित थप क्रियाकलाप र शिक्षण सिकाइ सहजीकरण रणनीति अपनाउने र प्रगति मापन र अभिलेखन गर्ने व्यवस्था रहेको छ।

यस मार्गदर्शन निर्माण चरणमा सिकाइ आपूरण तथा द्रुत सिकाइ योजना र कार्यक्रमको प्रयोजनका लागि अध्ययनरत कक्षाका सम्बन्धित विषयमा पाठ्यक्रमले तोकेका सिकाइ उपलब्धि प्राप्तिमा सघाउने न्यूनतम सिकाइ उपलब्धि तय गरिएको छ। यस क्रममा शिक्षक कार्यशालामा सामग्री विकास गर्ने, यससम्बन्धी कार्यान्वयन अनुभवका आधारमा सुधार गर्ने, विद्यार्थीहरूमा साधन परीक्षणको अनुभव समावेश गर्ने र केन्द्रमा रहेको विषयगत समितिमा छलफल गरी स्वीकृत गर्ने प्रक्रिया अपनाइएको छ।

यस सामग्रीमा नेपाली र गणित विषयको कक्षा ३ देखि ८ सम्मको परीक्षण मार्गदर्शन र साधन समेटिएको छ भने English र विज्ञान तथा प्रविधि विषयमा कक्षा ६ देखि ८ लाई समेटिएको छ। तोकिएको कक्षा र विषय गणना गर्दा कायम हुने सङ्ख्या १८ सेट प्रश्नावलीको (क)/(A) र (ख)/(B) गरी ३६ सेट प्रश्नावली समेटिएको छ। परीक्षण मार्गदर्शनबमोजिम विषय शिक्षकले समानान्तर प्रश्न सेट विकास गरी प्रयोग गर्नसमेत सकिने व्यवस्था छ। संलग्न परीक्षण साधनको सेट (क)/(A) र (ख)/(B) मध्ये कार्यक्रमको सुरुमा हुने निदानात्मक परीक्षणमा जुन सेटको प्रयोग गरिएको छ, कार्यक्रमले तोकेको अवधि शिक्षण सिकाइ सहजीकरण, क्रियाकलाप सञ्चालन गरेपश्चात् विद्यार्थीमा आएको सिकाइ सुधारको मापन गर्ने अन्तिम मूल्याङ्कनमा पनि सोही सेट प्रयोग गर्न निर्देश गरिएको छ।

यस सामग्रीको प्रयोग गर्ने क्रममा सिकाइ आपूरण तथा द्रुत सिकाइ योजना, सो योजना कार्यान्वयन सहजीकरण पुस्तिका, वार्षिक कार्यक्रम कार्यान्वयन कार्यविधि, यससम्बन्धी अभिमुखीकरण तथा क्षमता विकासका सामग्री, तथ्याङ्कको अनलाइन इमिसमा प्रविष्टि तरिका, यस विषयमा भएका निर्देशन, पत्राचारमा ध्यान दिनुहुन अनुरोध छ।

यस सामग्री विकासका क्रममा संलग्न प्राध्यापक, शिक्षक, विषयविज्ञ; परीक्षणमा सहभागी शिक्षक तथा विद्यार्थी र यस केन्द्रको सम्बन्धित विषय समितिका पदाधिकारीहरूप्रति हार्दिक धन्यवाद छ। यस्तै, सामग्री विकासमा संलग्न यस केन्द्रका विशेषतः विद्यार्थी उपलब्धि परीक्षण एकाइसहित सबै कर्मचारी, शिक्षा तथा मानवस्रोत विकास केन्द्र र पाठ्यक्रम विकास केन्द्रबाट संलग्न सबैप्रति धन्यवाद छ। अन्तमा यस सामग्री छपाइको सहकार्यका लागि VSO नेपालप्रति हार्दिक धन्यवाद छ। पाठ्यक्रम विकास केन्द्रबाट प्रकाशित पाठ्यपुस्तकमा प्रयोग भएका चित्रहरू एवम् अन्य स्रोतबाट लिइएका यस सामग्रीमा रहेका चित्रहरू सम्बन्धित निकायकै सम्पत्ति हुन्। विद्यार्थीको सिकाइसम्बद्ध कार्यका लागिमात्र तिनको उपयोग गरिएको हो। यसका लागि सम्बन्धित निकायप्रति आभार व्यक्त गर्दछु। सामग्री कार्यान्वयनमा प्राप्त अनुभव, जिज्ञासा तथा पृष्ठपोषण यस केन्द्रको इमेल, टेलिफोनमार्फत उपलब्ध गराइदिनुहुन सबैमा हार्दिक अनुरोध छ।

महानिर्देशक

जयराम अधिकारी

विषयसूची

एकाइ १	१
परिचय	१
पृष्ठभूमि	१
मार्गदर्शन तथा साधन विकास प्रक्रिया	२
यस सामग्रीको उपयोग	३
मार्गदर्शन र परीक्षण साधनले समेटेका कक्षा र विषय	४
परीक्षण साधन/प्रश्नावली सम्बन्धमा	४
यस सामग्रीको प्रयोग	५
एकाइ २	७
नतिजा विश्लेषण, विद्यार्थी वर्गीकरण र उपचारात्मक शिक्षण	७
एकाइ ३	१५
नेपाली विषयको परीक्षण मार्गदर्शन र साधन	१५
नेपाली विषयको परीक्षण मार्गदर्शन कक्षा ३-८	१५
शिक्षक सेट (क) कक्षा ३ देखि ८	२४
विद्यार्थी सेट (क), कक्षा ३ देखि ८	५४
शिक्षक सेट (ख), कक्षा ३ देखि ८	८७
विद्यार्थी सेट (ख), नेपाली, कक्षा ३ देखि ८	११८
एकाइ ४	१५२
English	१५२
Diagnostic Test Guidelines and Tools for ReAL Plan Implementation	१५२
Teacher Set– A, Grade 6-8	१५८
Student Set–A, Grade 6-8	१७४
Teacher Set–B, Grade 6-8	१८८
Student Set–B, Grade 6-8	२०४
एकाइ ५	२१९
गणित	२१९
गणित विषयको परीक्षण मार्गदर्शन, कक्षा : ३-८	२१९
परीक्षण साधन निर्माण/अड्कनका लागि शिक्षकलाई मार्गनिर्देशन	२४३
विद्यार्थी सेट क, कक्षा ३-८	२७८
विद्यार्थी सेट ख, कक्षा ३-८	३०९

एकाइ ६	३३९
विज्ञान तथा प्रविधि विषयको परीक्षण मार्गदर्शन र साधन	३३९
Science and Technology: Framework for Diagnostic Test	३४०
Grade wise minimum learning outcomes	३४०
विद्यार्थी सेट क, कक्षा ६-८	३७६
विज्ञान तथा प्रविधि विषयको निदानात्मक परीक्षणको अड्कन मार्गदर्शन: सेट क	३९६
विद्यार्थी सेट ख, कक्षा ६-८	४०१
विज्ञान तथा प्रविधि विषयको निदानात्मक परीक्षण अड्कन निर्देशिका, सेट ख	४१९

एकाइ १ परिचय

पृष्ठभूमि

नेपालको विद्यालय शिक्षामा कोभिड १९, भूकम्प, बाढीलगायत विभिन्न विपद्को समयमा शिक्षण सिकाइ नियमित सञ्चालन गर्न कठिनाइ भयो। समय समयमा आइरहने यस्ता विपद्को अवधि र सोपश्चात् केही समय शिक्षण सिकाइका कार्य छुट हुँदा विद्यार्थीको सिकाइ रोकिई क्षति हुन पुगेको देखिन्छ। नियमित शिक्षण सिकाइ क्रियाकलाप सञ्चालन हुँदासमेत सबै विद्यार्थीमा अपेक्षित स्तरको सिकाइका लागि विशेष प्रयत्न गर्नुपर्ने देखिएको छ। यसरी भएको सिकाइ क्षतिको मापनका लागि निदानात्मक परीक्षण साधनले सघाउँछ। साथै, नियमित शिक्षण सिकाइको समयमा पनि विद्यार्थीको सिकाइको स्तर यकिन गरी सिकाइ सुधारका लागि यसले मार्गनिर्देश गर्न सक्छ।

विपत् तथा अन्य अवस्थामा देखिएको सिकाइ सङ्कट (Learning Crisis), सिकाइ क्षति (Learning Loss), कमजोर सिकाइ अर्थात् सिकाइ गरिबी (Learning Poverty) जस्ता विषयको चर्चा भएको देखिन्छ (World Bank, UNESCO and UNICEF; २०२१)। शैक्षिक गुणस्तर परीक्षण केन्द्रका विभिन्न अध्ययन (सन् २०२०, २०२२, २०२३) ले विद्यार्थीहरूको सिकाइ उपलब्धिको अवस्था र यसमा गरिनुपर्ने सुधारका विषय औँल्याएका छन्। सबै विद्यार्थीमा पाठ्यक्रमले तोकेका सिकाइ उपलब्धि अपेक्षित स्तरमा हासिल भएको देखिँदैन। यसै अवस्थामा निरन्तर रहँदा विद्यार्थीको सिकाइ थप कमजोर हुन सक्छ। अतः विद्यार्थीको सिकाइमा सुधारका लागि शैक्षिक सत्रको सुरुमा वा उपयुक्त समयमा सिकाइको अवस्था यकिन गर्ने, सिकाइमा सुधारका लागि विभिन्न कार्य गर्ने र त्यस्ता कार्यपश्चात् सिकाइ भए नभएको यकिन गर्ने विषय महत्त्वपूर्ण हुन्छ। यसै विषयलाई सम्बोधन गर्न शिक्षा, विज्ञान तथा प्रविधि मन्त्रालयबाट सिकाइ आपूरण तथा द्रुत सिकाइ योजना (Recovery and Accelerated Learning (ReAL) Plan २०२३-२०२८) कार्यान्वयनमा आएको छ। यस योजनाबमोजिम विद्यालयमा सिकाइ आपूरण र द्रुत सिकाइ कार्यक्रमको कार्यान्वयन हुने व्यवस्था छ। यसका लागि कार्यक्रम प्रबन्ध मिलाउने, क्षमता विकास गर्ने, परीक्षण साधन विकास गर्ने, सहजीकरण गर्नेलगायत व्यवस्था छन्। सिकाइ आपूरण तथा द्रुत सिकाइका लागि विद्यार्थीको सिकाइ स्तरको पहिचान तथा सुधारको मापन गर्न मार्गदर्शन तथा परीक्षण साधनको विकास शैक्षिक गुणस्तर परीक्षण केन्द्रबाट हुने व्यवस्था भएकाले यो सामग्री विकास गरिएको हो।

सिकाइ आपूरण र द्रुत सिकाइ सञ्चालनपूर्व विद्यार्थीको सिकाइको स्तर पहिचान गर्न र तोकिएको अवधि सिकाइ क्रियाकलाप सञ्चालन गरेपछि विद्यार्थीमा आएको सुधार मापन गर्नका लागि यो परीक्षण मार्गदर्शन तथा साधन तयार पारिएको हो। सिकाइको आपूरण तथा द्रुत सिकाइ (Recovery and Accelerated Learning, ReAL) योजना कार्यान्वयनका लागि तयार

पारिएको यस सामग्री नियमित शिक्षण सिकाइ क्रियाकलापको समयमा समेत उपयोगी हुन सक्छ।

मार्गदर्शन तथा साधन विकास प्रक्रिया

सिकाइमा भएको क्षतिलाई परिपूरण गरी सम्बन्धित कक्षामा तोकिएको सिकाइ गराउन सकियोस् भनी विद्यार्थीको सिकाइ अवस्था पत्ता लगाउन निदानात्मक परीक्षणको यस मार्गदर्शन तथा साधन विकास गरिएको छ। यी साधन विकास गर्न विभिन्न चरणमा शिक्षक, प्राध्यापक, विषयविज्ञ र कर्मचारीले अथक परिश्रम गर्नुभएको छ। यसअगि संवत् २०७९ फागुनमा विकसित सामग्री प्रयोगका क्रममा प्राप्त अनुभव, विभिन्न चरणमा भएका अन्तरक्रियामा प्राप्त पृष्ठपोषणका आधारमा यसमा थप सुधार गरिएको छ। साथै, सबै कक्षा र विषयका १ सेट परीक्षण साधन/प्रश्नावली थप गरी २/२ सेट प्रश्नावली समावेश गरिएको छ। निर्मित मार्गदर्शन र साधनलाई यस केन्द्रमा रहेको विषयगत समितिमा छलफल गरी स्वीकृत गरिएको छ।

यस सामग्री विकासमा निम्नअनुसारको प्रक्रिया अपनाइएको छ

चरण १. न्यूनतम सिकाइ सक्षमता परिभाषित गरिएको

विद्यार्थीले अध्ययनरत कक्षामा सहज रूपमा सिकाइलाई निरन्तरता दिन सक्ने बन्नका लागि सिक्नैपर्ने विषयवस्तु, ज्ञान, सिप र समक्षतालाई यहाँ न्यूनतम सिकाइ सक्षमताका रूपमा लिइएको छ। सिकाइ आपूरण र द्रुत सिकाइका लागि विद्यार्थीले सम्बन्धित विषयका न्यूनतम सक्षमता केकति हासिल गरेका छन्, यकिन गरिन्छ। त्यसपछि सिकाइ स्तरअनुसारका विद्यार्थीलाई तोकिएको अवधिभर थप शिक्षण सिकाइ सहजीकरण तथा क्रियाकलाप सञ्चालन गरिन्छ। यो सबै विद्यार्थीमा तोकिएको अवधिमा विषयगत न्यूनतम सक्षमता विकास गरी शैक्षिक सत्रभरमा अध्ययनरत कक्षाको पाठ्यक्रमले तोकेका सिकाइ उपलब्धि हासिल गराउन सकिन्छ भन्ने मान्यतामा आधारित छ।

चरण २. न्यूनतम सिकाइ सक्षमताको पहिचान

विद्यमान पाठ्यक्रमलाई विश्लेषण गरी सम्बन्धित कक्षाका न्यूनतम सक्षमता निर्धारण गरिएको छ। न्यूनतम ज्ञान, सिप सिकेको अवस्थामा मात्र विद्यार्थीले माथिल्लो कक्षाको सिकाइलाई निरन्तरता दिन सक्छन्। ती विषयवस्तु र सिकाइ उपलब्धिको छनोट गरी कक्षा २ देखि कक्षा ८ सम्मका लागि न्यूनतम सिकाइ उपलब्धिहरूको पहिचान गरी परीक्षणका लागि न्यूनतम सिकाइ सक्षमताका विषयवस्तु छनोट गरिएको छ।

चरण ३. न्यूनतम सिकाइ सक्षमताको लम्बीय सम्बन्ध (Vertical Connection) पहिचान र खाका (Framework) विकास

न्यूनतम सिकाइ सक्षमताको लम्बीय सम्बन्ध (Vertical Connection) पहिचान गरी प्रत्येक

कक्षाका लागि सोभन्दा तल्ला कक्षाका सिकाइ उपलब्धिको तालिकीकरण गरिएको छ। सोही तालिकाबाट निदानात्मक परीक्षण खाका (Diagnostic Test Framework) तयार गरिएको छ। सो खाकाका आधारमा निदानात्मक परीक्षण साधनको विकास गरिएको छ।

चरण ४. निदानात्मक साधन विकास

निदानात्मक परीक्षण खाका (Diagnostic Test Framework) अनुसार कक्षा ३ देखि कक्षा ८ सम्मका लागि निदानात्मक परीक्षण साधन (Diagnostic Test Tools) विकास भएका छन्। साधनहरू केही विद्यालयका विद्यार्थीहरूमा पूर्व परीक्षण गरिएको छ। सो परीक्षणको परिणामले समग्रमा विद्यार्थीको न्यूनतम सिकाइ सक्षमता पहिचान गर्न सकिन्छ कि सकिँदैन, न्यूनतम भनिएका सक्षमताहरू न्यूनतम हुन् कि सोभन्दा कम वा उच्च हुन्, परीक्षणमा लाग्ने समय कति हुने भन्ने विषयमा धारणा बनाउन सहयोग गरेका छन्। पूर्व परीक्षणका नतिजाका आधारमा तयार भएका साधनहरूको परिमार्जन गरी परीक्षण साधन विकास गरिएको छ।

चरण ५. विषयगत समितिबाट स्वीकृति

यस केन्द्रमा रहेका विषयगत समितिमा छलफल गरी उपयुक्त सुधार गरेर सामग्री स्वीकृत गरिएको छ। विश्वविद्यालयका प्राध्यापकको नेतृत्वमा रहेका चारओटै विषयगत समितिमा प्राध्यापक, सम्बन्धित विषयविज्ञ, शिक्षक आदि रहने व्यवस्था छ। विषयगत समितिमा हुने अन्तरक्रिया र प्राप्त पृष्ठपोषणबाट सामग्रीमा सुधार गरी कार्यान्वयनका लागि स्वीकृत गरिएको छ।

यस सामग्रीको उपयोग

यस मार्गदर्शन तथा परीक्षण साधन सिकाइ आपूरण तथा द्रुत सिकाइ योजनाको कार्यान्वयन गर्न तयार पारिएको हो। विद्यालयमा कार्यक्रम सुरु हुनुअघि पूर्व परीक्षा/आधार परीक्षा (Pre-test/Baseline Test) लिई विद्यार्थीको सिकाइ स्तर निर्धारण, यस क्रममा अड्कन, प्रविष्टिका लागि नतिजा विवरण तयारी, विद्यार्थीको वर्गीकरण वा सिकाइ आवश्यकताका आधारमा समूह विभाजन, सिकाइ उपलब्धिलाई अनलाइन इमिसमा प्रविष्टिमा यस सामग्रीबाट मदत पुग्ने छ। साथै निर्धारित अवधि (न्यूनतम ६ देखि १० हप्तासम्म) तोकिएका सिकाइ सहजीकरण रणनीति, क्रियाकलापहरू सञ्चालनपश्चात् सिकाइमा आएको सुधार मापन गर्न अन्तिम परीक्षा (End line Test) लिने र त्यसपश्चात् कार्य गर्न यस सामग्रीले मार्गनिर्देश गर्ने छ।

नियमित शिक्षण सिकाइ क्रियाकलाप हुँदाको अवस्थामा पनि विद्यार्थीको सिकाइको अवस्था यकिन गरी सहजीकरणका विकल्प कार्यान्वयन गर्न र गरिएका प्रयत्नबाट भएको सुधार यकिन गर्न सहायता पुग्ने छ।

यस मार्गदर्शनका आधारमा शिक्षकले थप समानान्तर प्रश्न सेट निर्माण गरी प्रयोग गर्न सक्नुहुने छ।

यस केन्द्रले तयार गरेका विषयबाहेक अन्य विषयका हकमा शिक्षक आफैँले परीक्षणका साधनहरू विकास गरी विद्यार्थीको सिकाइ अवस्था पहिचान गर्ने व्यवस्था योजना कार्यान्वयन सहजीकरण पुस्तिकामा उल्लेख छ।

मार्गदर्शन र परीक्षण साधनले समेटेका कक्षा र विषय

यस सामग्रीमा नेपाली र गणित विषयको कक्षा ३ देखि ८ सम्म र English र विज्ञान तथा प्रविधि विषयको कक्षा ६ देखि ८ सम्मको मार्गदर्शन र परीक्षण साधन समावेश गरिएको छ।

तालिका १

कक्षा र विषयगत परीक्षण मार्गदर्शन र साधन

कक्षा	नेपाली	गणित	English	विज्ञान तथा प्रविधि
३	✓	✓		
४	✓	✓		
५	✓	✓		
६	✓	✓	✓	✓
७	✓	✓	✓	✓
८	✓	✓	✓	✓

परीक्षण साधन/प्रश्नावली सम्बन्धमा

यस सामग्रीमा नेपाली र गणित विषयका कक्षा ३ देखि ८ सम्म दुई दुई सेट; English, विज्ञान तथा प्रविधि विषयका कक्षा ६ देखि ८ सम्म दुई दुई सेट गरी जम्मा ३६ सेट परीक्षण साधन/प्रश्नावली समावेश गरिएको छ। हरेक कक्षा र विषयमा सेट (क)/(A) र सेट (ख)/(B) गरी दुई दुई सेट प्रश्नावली समावेश गरिएको छ। पूर्व परीक्षणमा जुन सेट प्रयोग गरिएको हो, अन्त्यमा मूल्याङ्कनमा पनि सोही सेट प्रयोग गर्नुहोला। जस्तै, सुरुमा (क)/(A) सेट प्रयोग गरिएको छ भने, अन्त्यमा पनि (क)/(A) प्रयोग गर्ने, सुरुमा (ख)/(B) सेट प्रयोग गरिएको छ भने अन्त्यमा पनि (ख)/(B) नै प्रयोग गर्नुपर्नेछ।

सेट क र ख दुबै सेटमा शिक्षक सेट र विद्यार्थी सेट तयार पारिएको छ। शिक्षक सेटमा निर्देशन, अङ्कन, समानान्तर सेट विकासका लागि निर्देशन, सही जवाफलागायत सूचना समावेश गरिएको छ। विद्यार्थी सेटलाई प्रिन्ट गरी प्रयोग गर्न सकिने गरी समावेश गरिएको छ। प्रयोगका क्रममा सावधान भई सामग्री प्रिन्ट गर्नुपर्ने छ। परीक्षणको यस सामग्री कार्यक्रम सुरु हुनुअघि निदानात्मक परीक्षण गर्न र सिकाइमा सुधारका लागि तोकिएको अवधि शिक्षण सिकाइ क्रियाकलाप, सहजीकरण रणनीति, कार्यक्रम सञ्चालनपश्चात् विद्यार्थीको सिकाइमा भएको सुधार वा प्रगति मापनका लागि प्रयोग गर्नुपर्ने छ। यसका अलावा यहाँ संलग्न कक्षा र विषयका

शिक्षकले परीक्षण मार्गदर्शनका आधारमा समानान्तर सेट विकास गरी उपयोग गर्न सकिने छ। यस केन्द्रले तयार गरेका विषयबाहेक अन्य विषयका हकमा शिक्षक आफैले परीक्षणका साधनहरू विकास गरी विद्यार्थीको सिकाइ अवस्था पहिचान गर्ने व्यवस्था योजना कार्यान्वयन सहजीकरण पुस्तिकामा उल्लेख छ।

यस सामग्रीको प्रयोग

यस मार्गदर्शन तथा परीक्षण साधनलाई अन्य सामग्रीको साथमा प्रयोग गर्नुहोस्। सिकाइ आपूरण तथा द्रुत सिकाइ योजना, यस योजनाको कार्यक्रम कार्यान्वयन सहजीकरण पुस्तिका, वार्षिक कार्यक्रम कार्यान्वयन कार्यविधि; यससम्बन्धी भएका परिपत्र, स्रोत सामग्री, शिक्षकको पेसागत विकासका सम्बद्ध सामग्रीलगायत अध्ययन गर्नुहोस्।

शैक्षिक गुणस्तर परीक्षण केन्द्रको वेबसाइट <https://ero.gov.np/> मा ReAL Related ट्याबअन्तर्गत सम्बद्ध परीक्षण मार्गदर्शन र साधन प्राप्त गर्न सकिने छ।

विभिन्न कारणले भएको सिकाइ क्षतिको आकलन गरी सिकाइ आपूरण गर्ने र द्रुत सिकाइमार्फत सबै विद्यार्थीमा पाठ्यक्रमले तोकेका सिकाइ उपलब्धि हासिल गराउन ReAL कार्यक्रम कार्यान्वयनमा पूर्व परीक्षा (Pre-test/Baseline test) र अन्तिम परीक्षा (End line test) सञ्चालनका लागि सामग्री तयार पारिएको हो। सिकाइ आपूरण तथा द्रुत सिकाइका लागि तयार भएकाले यस प्रयोजनका लागि तोकिएको पाठ्यक्रमका आधारमा न्यूनतम र सीमित अंश लिइएको छ।

यस सामग्रीको प्रयोजनका लागि न्यूनतम सक्षमता परिभाषित गरी तिनलाई मापनका लागि छनोट गरिएको छ। विषयगत आवश्यकताअनुसार परीक्षण साधन/प्रश्नावलीको शिक्षक सेट र विद्यार्थी सेट तयार पारिएको छ। शिक्षक सेटमा शिक्षकलाई निर्देशनसहितको कक्षागत प्रश्न; परीक्षण सञ्चालन, अड्कन र समानान्तर प्रश्न निर्माण गर्नका लागि निर्देशन समावेश गरिएको छ। परीक्षण कार्यको सहजताका लागि प्रिन्ट गरी प्रयोग गर्न सकिने प्रश्नावलीको विद्यार्थी सेटसमेत समावेश गरिएको छ।

कक्षा र विषयगत रूपमा प्रश्नको अड्कभार र पूर्णाङ्क फरक फरक हुन सक्छ। कतिपय प्रश्नमा अड्कभार नदिएको अवस्थामा १ अड्क वा निश्चित अड्क कायम गरी तोकिएबमोजिम अड्कन गर्न सकिने छ।

कार्यक्रम सञ्चालनपूर्व विद्यार्थीको सिकाइ अवस्थाको निदानका लागि प्रश्न सेट (क)/(A) वा (ख)/(B) मध्ये कुनै एक प्रश्न सेटको प्रयोग गर्नुपर्ने छ। सो प्रश्न सेटअनुसार विद्यार्थीको सिकाइको परीक्षण गर्ने, उत्तरपुस्तिका परीक्षण र अड्कन गर्ने, अड्कलाई तोकिएबमोजिम रूपान्तर गरी अनलाइन इमिसमा प्रविष्टि गर्नुपर्ने छ।

प्रारम्भिक परीक्षणपश्चात् तोकिएबमोजिम अवधि शिक्षण सिकाइका विभिन्न रणनीति, क्रियाकलाप वा उपाय अवलम्बन गरिसकेपछि सो प्रयत्नबाट विद्यार्थीको सिकाइमा के कति सुधार भयो भनी

अन्तिम (End line) परीक्षणमा पूर्व परीक्षणमा प्रयोग गरिएको प्रश्न सेट (क)/(A) वा (ख)/(B) प्रश्नावली सेट हो, सोही सेट प्रयोग गरी सञ्चालन गर्ने र सोको मापन, अड्कन गरी पुनः अनलाइन इमिसमा प्रविष्टि गर्नुपर्ने छ। विद्यालय तथा स्थानीय तहले तोकिएबमोजिम प्रतिवेदन तयारी र सम्प्रेषण गर्नुपर्ने छ।

यस केन्द्रले तयार गरेका विषयबाहेक अन्य विषयका हकमा शिक्षक आफैले परीक्षणका साधनहरू विकास गरी विद्यार्थीको सिकाइ अवस्था पहिचान गर्ने व्यवस्था योजना कार्यान्वयन सहजीकरण पुस्तिकामा उल्लेख छ।

शिक्षण सिकाइका नियमित गतिविधिसँगै सिकाइ आपूरण तथा द्रुत सिकाइका क्रियाकलाप सञ्चालन हुने छन्। शैक्षिक सत्रभर नियमित सन्दर्भमा पनि विद्यार्थीको सिकाइमा सुधार हुने गरी क्रियाकलाप गर्नुपर्ने छ।

एकाइ २

नतिजा विश्लेषण, विद्यार्थी वर्गीकरण र उपचारात्मक शिक्षण

निदानात्मक परीक्षणका साधन (Diagnostic Tools) प्रयोग गरी शिक्षकले कक्षाका सबै विद्यार्थीको परीक्षण गर्नुपर्छ । सो परीक्षणपश्चात् विद्यार्थीको नतिजा विश्लेषण गरी विद्यार्थीहरूलाई वर्गीकरण गर्ने, प्रश्नहरूलाई वर्गीकरण गर्ने र कुन कुन विद्यार्थीहरूलाई विशेष प्रकृतिको सहयोग आवश्यक पर्ने हो, सोको यकिन गर्नुपर्छ । यसका लागि निम्नलिखित चरणहरू प्रयोग गर्नुपर्छ ।

चरण १. परीक्षणको तयारी

शिक्षकले परीक्षणको तयारी गर्दा निम्न पक्षहरूलाई ध्यान दिनुहोस् ।

(क) गणित र नेपाली विषयको परीक्षण: कक्षा ३ देखि ८ सम्म

(ख) विज्ञान र प्रविधि र English विषयको परीक्षण: कक्षा ६ देखि ८ सम्म

- परीक्षणपूर्व विद्यार्थीलाई परीक्षणको उद्देश्य जानकारी गराउनुहोस् ।
- परीक्षा लिनका लागि विद्यार्थीहरूलाई प्रश्नपत्रमा नै लेखने स्थान व्यवस्था भएकाले छुट्टै उत्तरपुस्तिका दिनु पर्दैन ।
- परीक्षणका लागि एक विषयलाई कम्तीमा १ घण्टाको समय दिई आवश्यक भए उचित समय अवधि थप गर्नुहोस् ।
- विद्यार्थीहरूले एकअर्कालाई सहयोग गर्ने, सार्ने, सिकाउने सम्भव नहुने गरी बसाइ व्यवस्थापन गर्नुहोस् ।

परीक्षणको वातावरण

परीक्षा अनिवार्य कक्षाकोठाभित्र, शान्त र सुरक्षित रूपमा सञ्चालन गर्नुपर्नेछ । शिक्षकको निर्देशनबमोजिमका कार्य, वा सुनेर गर्नुपर्ने क्रियाकलापका लागि अनिवार्य कक्षाकोठाभित्रको शान्त वातावरण जरुरी हुन्छ । कक्षाकोठाबाहिर लेखनका लागि सुरक्षित डेस्क वा बेन्च नहुने ठाउँमा परीक्षा सञ्चालन गर्नु हुँदैन ।

- यहाँ दिइएका बाहेक अन्य विषयमा शिक्षकले आफैँले परीक्षण साधन विकास गरी परीक्षण सञ्चालन गर्नुपर्ने छ ।

चरण २. परीक्षण सञ्चालन

- विद्यार्थीहरू परीक्षासँग नडराउने अवस्था सिर्जना गर्नुहोस् ।

- परीक्षासम्बन्धी आवश्यक निर्देशन दिनुहोस्।

यो परीक्षा विद्यार्थीले के कुरा जानेका छन् र के कति जान्न बाँकी छ भनी पत्ता लगाएर विद्यार्थीले नजानेका कुरा सिकाउने प्रयोजनका लागि सञ्चालन हुँदै छ। यो परीक्षाबाट कसैलाई उत्तीर्ण वा अनुत्तीर्ण बनाइँदैन। विद्यार्थीले राम्रोसँग सिक्न बाँकी विषयमा शिक्षकले थप सिकाइको अवसर दिनुहुन्छ। त्यसैले विद्यार्थीले आफूले जानेका प्रश्नहरूको जवाफ आफैँले मात्र दिनुहोस्। साथीसँग नसोध्नुहोस्। साथीको उत्तर नसार्नुहोस्। विद्यार्थीले नजानेका कुरा साथीको सहयोगमा लेख्नुभयो भने विद्यार्थीले नजानेको विषयमा हामीलाई जानकारी हुँदैन र विद्यार्थीलाई थप सिकाउने विषय छुट हुन जान्छ। ल अब लेखन सुरु गर्नुहोस्।

चरण ३. परीक्षाको उत्तरपुस्तिका परीक्षण

- प्रत्येक प्रश्नको पूर्णाङ्क हेर्नुहोस्। उत्तरपुस्तिका परीक्षणका लागि अङ्कन योजना (Marking Scheme) वा मार्गदर्शन प्रयोग गर्नुहोस्।

चरण ४. उत्तरपुस्तिका परीक्षणपश्चात् शिक्षकको प्रतिविम्बन

- विद्यार्थीहरू कुन कुन विषयवस्तुमा कमजोर रहेछन्। सबैभन्दा कमजोर विषयक्षेत्रदेखि क्रमशः लेख्नुहोस्।
- विद्यार्थीले कस्ता गल्ती गरेका छन्, सूची बनाउनुहोस्।
- ती गल्ती हुनाका कारणहरूको सूची बनाउनुहोस्।
- कुनै कुनै सरल प्रश्नमा पनि विद्यार्थीका सामान्य गल्तीका कारण पूरा अङ्क नपाएको अवस्था छ कि ? छ भने सो प्रश्नमा पूरा अङ्क पाउन विद्यार्थीले के गर्नु जरूरी छ?

चरण ५. तथ्याङ्क प्रविष्टि र विश्लेषण

- विद्यार्थीहरूको प्राप्ताङ्कलाई प्रत्येक प्रश्नका लागि तल दिइएको ढाँचामा लेजर विवरण तयार गर्नुहोस्।
- शिक्षा तथा मानवस्रोत विकास केन्द्रले तोकेबमोजिम अनलाइन इमिसमा विवरण प्रविष्टि गर्नुहोस्।
- अङ्कन खाका/मार्किङ स्किममा कुनै प्रश्न एक अङ्कभन्दा बढी अङ्कका भए ६० प्रतिशतभन्दा बढी अङ्क आएमा भने सही जवाफ दिएको मानिने छ।
- सही जवाफको भए १ र गलत जवाफ भए ० भर्नुहोस्। प्रत्येक प्रश्नमा पाएको अङ्क

६० प्रतिशत वा सोभन्दा बढी भएमा सही जवाफ मान्नुहोला । ६० प्रतिशत प्राप्ताङ्क नआएमा ० भर्नुहोस् । उदाहरणका लागि,

तालिका २

प्राप्ताङ्कको विवरण प्रविष्टि ढाँचा

प्रश्नको पूर्णाङ्क	विद्यार्थीको उत्तरलाई पर्याप्त मान्ने प्राप्ताङ्क	तालिकामा भर्ने अङ्क
१	१	१=१, ०=०
२	१.५	१.५ वा बढी भए १, कम भए ०
३	२	२ वा बढी भए १, कम भए ०
४	२.५	२.५ वा बढी भए १, कम भए ०
५	३	३ वा बढी भए १, कम भए ०
६	३.५	३.५ वा बढी भए १, कम भए ०
७	४	४ वा बढी भए १, कम भए ०
८	५	५ वा बढी भए १, कम भए ०
९	५.५	५.५ वा बढी भए १, कम भए ०
१०	६	६ वा बढी भए १, कम भए ०

तालिका ३

सिकाइको स्तर प्रतिशत निर्धारण तरिका

विद्यार्थीको नाम	प्रश्न १	प्रश्न २	प्रश्न ३	प्रश्न ...	सही दिएका सङ्ख्या	जवाफ प्रश्न	सिकाइ स्तरको प्रतिशत
विद्यार्थी १							
विद्यार्थी २							
विद्यार्थी ३							
विद्यार्थी ...							
जम्मा (A)							
सही जवाफ दिने विद्यार्थी प्रतिशत							
$\frac{\text{जम्मा (A)}}{\text{विद्यार्थी सङ्ख्या (N)}}$							

** सही जवाफको परिभाषा: कुनै प्रश्नको प्राप्ताङ्कमा ६० प्रतिशत वा सोभन्दा बढी मिलेको

तथ्याङ्कको विश्लेषण र विद्यार्थी वर्गीकरण विधि

विद्यार्थीको वर्गीकरण मूलतः पाँच वर्गमा गरिने छ। ती वर्ग निम्नअनुसार रहेका छन्।

तालिका ४

विद्यार्थी वर्गीकरणका आधार

सिकाइ स्तर	तहको विवरण	सिकाइ स्तरको प्रतिशत	शिक्षण सिकाइ सहायताको प्रकार
तह १	आधारभूत तहभन्दा न्यून सिकाइ अवस्थाका विद्यार्थी (Below Basic Learner, BBL)	३५ प्रतिशतभन्दा कम: Red Group	उपचारात्मक, समूहमा, विस्तृत शिक्षण
तह २	आधारभूत तहको सिकाइ अवस्थाका विद्यार्थी (Basic Learner, BL)	३५ प्रतिशत र सोभन्दा माथि ५० प्रतिशतभन्दा कम: Blue Group	उपचारात्मक, समूहमा, विस्तृत
तह ३	औसतभन्दा कम सिकाइ अवस्थाका विद्यार्थी (Below Average Learner, BAL)	५० प्रतिशत र सोभन्दा माथि ७० प्रतिशतभन्दा कम: Green Group	उपचारात्मक, व्यक्तिगत, रेफरल
तह ४	उच्च सिकाइ अवस्थाका विद्यार्थी (Proficient Learner, PL)	७० प्रतिशत र सोभन्दा माथि ९० प्रतिशतभन्दा कम: Orange Group	रेफरल
तह ५	उत्कृष्ट सिकाइ अवस्थाका विद्यार्थी (Advance Learner, AL)	९० प्रतिशत र सोभन्दा माथि शतप्रतिशत Yellow Group	रेफरल

उपर्युक्तबमोजिम विद्यार्थी समूहमध्ये औसतभन्दा कम सिकाइ अवस्था (तह १ देखि ३) का विद्यार्थीका लागि अनिवार्य रूपमा सिकाइ स्तर सुधारका क्रियाकलापमा संलग्न गराउने र औसतभन्दा बढी सिकाइ अवस्था (तह ४ र ५) का विद्यार्थीका लागि थप पुनर्ताजगी, सिर्जनात्मक एवम् प्रवर्तनात्मक सिकाइ गतिविधिमा सहभागी गराउने व्यवस्था रहेको छ।

तथ्याङ्क विश्लेषण गर्ने सूत्र र सूचकहरू

निम्न सूचकहरू पत्ता लगाउनुहोस्। यस कार्यका लागि माथिको तालिका भर्नुहोस्। गणना गर्न Microsoft Excel वा यस्तै एप्लिकेसनको प्रयोग सहज हुन सक्छ।

- सही जवाफ सङ्ख्या (Sum of row) (A) = प्रत्येक विद्यार्थीको सबै प्रश्नमा सही जवाफ (६० प्रतिशत वा सोभन्दा बढी प्राप्तिको भएमा १, अन्यमा ०)
- सिकाइ स्तरको प्रतिशत (B) = $\frac{\text{सही जवाफको सङ्ख्या}}{\text{जम्मा प्रश्नको सङ्ख्या}} \times 100$
- प्रश्नअनुसार जम्मा सही जवाफ (C) = प्रत्येक प्रश्नको कोलमको जोड अर्थात् प्रत्येक प्रश्नमा सही जवाफ (१) ल्याउने विद्यार्थीको सङ्ख्या
- प्रश्नगत सही जवाफ प्रतिशत = $\frac{\text{जम्मा सही जवाफ}}{\text{जम्मा विद्यार्थी सङ्ख्या}} \times 100$

जस्तै: नमुनाका रूपमा यहाँ कक्षा ३ को गणित विषयमा विद्यार्थीको प्राप्ताङ्कको विश्लेषण गरिएको छ।

* यस तालिका जस्तै अन्य कक्षा र विषयका लागि परीक्षण साधनमा भएका प्रश्न सङ्ख्या राख्न सक्नुहुने छ। एकै प्रश्नभित्रका उपप्रश्नलाई पनि छुट्टाछुट्टै प्रविष्टि र विश्लेषण गर्न सकिने छ।

विद्यार्थी वर्गीकरणपश्चात् उपचारात्मक शिक्षणका लागि विद्यार्थी र विषयवस्तुको छनोट प्रक्रिया
चरण ५ को निष्कर्ष

- विद्यार्थीको तथ्याङ्क विश्लेषण गरी उनीहरूको तह पत्ता लगाउनुहोस्।
- प्रत्येक विद्यार्थीले कुन कुन विषयवस्तुमा कमजोरी देखाएका छन् ? जस्तै; कक्षा ३ गणित विषयको निदानात्मक परीक्षण साधन अध्ययन गर्नुहोस्। यी विषयवस्तुहरू प्रत्येक विद्यार्थीको कमजोरी रहेका विषयक्षेत्र अर्थात् शून्य अङ्क भएका क्षेत्र हुन् । तिनको सूची तयार पार्नुहोस्।
 - सही जवाफ प्रतिशतका आधारमा कुन कुन प्रश्नमा विद्यार्थीले ६० प्रतिशतभन्दा न्यून सही जवाफ दिएका छन् ? यकिन गर्नुहोस्। ती प्रश्नका विषयवस्तु पहिचान गर्नुहोस्। ती विषयवस्तुलाई समूह शिक्षणका लागि भनी छुट्याउनुहोस्।
 - माथिका बुँदा २ र ३ का आधारमा समूह शिक्षण र व्यक्तिगत शिक्षणका लागि विषयवस्तु वर्गीकरण गर्नुहोस्। सामान्यतः समूह शिक्षणलाई प्राथमिकता दिई धेरैभन्दा धेरै विषयवस्तु समूह शिक्षणमा राख्नुहोस्। उच्च तहका विद्यार्थीका लागि व्यक्तिगत रेफरल सहजीकरण गर्ने विषयवस्तुहरूको सूची र सो विषयवस्तु कसलाई दिनुपर्ने हो सोको सूची तयार गर्नुहोस्।
 - तह १ र २ का विद्यार्थीको सूचीअनुसार उनीहरूले १ अङ्क नपाएका क्षेत्रहरूमध्ये समूह शिक्षणमा नपर्ने तर ती विद्यार्थीले नजानेका (शून्य आएका) विषयक्षेत्रमा पुनः व्यक्तिगत शिक्षण वा समूह शिक्षणका विषयवस्तु भनी छुट्याउनुहोस्।

माथिको चरण ४ र ५ का आधारमा उपचारात्मक शिक्षण गर्नुपर्ने विषयवस्तु, विधि र विद्यार्थी पहिचान गर्नुहोस्। उत्तरपुस्तिका परीक्षण गर्दाको समयमा शिक्षकले अनुभव गरेका समस्याहरूको सूची बनाउनुहोस्।

चरण ४ मा उत्तरपुस्तिका परीक्षणपश्चात् शिक्षकको प्रतिविम्बन

- विद्यार्थीहरू कुन कुन विषयवस्तुमा कमजोर रहेछन् ? सबैभन्दा कमजोर विषयक्षेत्रदेखि राम्रो क्रममा लेख्नुहोस्।
- विद्यार्थीले कस्ता गल्ती गरेका छन्, सूची बनाउनुहोस्।
- ती गल्ती हुनाका कारणको सूची बनाउनुहोस्।
- कुनै कुनै सरल प्रश्नमा पनि विद्यार्थीका सामान्य गल्तीका कारण पूरा अङ्क नपाएको अवस्था छ कि ? छ भने सो प्रश्नमा पूरा अङ्क पाउन विद्यार्थीले के गर्नु जरुरी छ ?

उदाहरणका लागि, माथिको प्रस्तुतिमा कक्षा ३ को गणित विषय (सेट क) को निष्कर्ष

कक्षा ३ को गणित विषयमा उपचारात्मक सहयोग गर्नुपर्ने विद्यार्थी र तह

तह १	सीता र बलबहादुर	उपचारात्मक, समूह, विस्तृत शिक्षण
तह २	मनिष र मीना	रिमेडियल, विस्तृत शिक्षण
तह ३	जोगेन्द्र, डिलमाया, आशाराम र यमुना	रिमेडियल, व्यक्तिगत, रेफरल
तह ४	डोल्मा	रेफरल
तह ५	रामशरण	रेफरल

उपचारात्मक शिक्षणका लागि विषयवस्तु

<p>शिक्षण गर्नुपर्ने मुख्य विषयवस्तु</p> <p>चरण ४ मा उत्तरपुस्तिका परीक्षण गर्ने क्रममा शिक्षकको अनुभव, प्रतिविम्बन र चरण ५ को तथ्याङ्क विश्लेषणका आधारमा शिक्षण गर्नुपर्ने विषयवस्तु छनोट गर्नुहोस्। सबैभन्दा बढी समस्या भएका विषयवस्तुलाई समूह शिक्षणमा राख्नुहोस्। केही विद्यार्थी वा एक दुई जना विद्यार्थीलाई समस्या भएका विषयक्षेत्रमा रेफरल र व्यक्तिगत सहयोग विधि अपनाउनुहोस्।</p> <p>जस्तै; कक्षा ३ गणित (सेट क) को माथिको तालिकाअनुसार,</p> <p>प्रश्न न २ (ख) सम्बन्धी विषयवस्तु: सङ्ख्यालाई अङ्कमा लेख्ने</p> <p>प्रश्न न ३ (क) सम्बन्धी विषयवस्तु: सङ्ख्याको तुलना</p> <p>प्रश्न न ४ मा जोर सङ्ख्या पहिचान</p> <p>प्रश्न न ५(ग) मा गुणन</p> <p>प्रश्न न ५(घ) मा भाग</p>

उपर्युक्त उदाहरण जस्तै गरी उपचारात्मक शिक्षणका लागि विद्यार्थी, विषयवस्तु र विधि तय गर्नुहोस्।

एकाइ ३

नेपाली विषयको परीक्षण मार्गदर्शन र साधन

नेपाली विषयको परीक्षण मार्गदर्शन कक्षा ३-८

सन्दर्भ

भाषा शिक्षण सिकाइका विभिन्न पक्ष हुन्छन् । शिक्षण र सिकाइमा यसका आन्तरिक र बाह्य पक्षले प्रभाव पारेको हुन्छ । यहाँ कोभिड तथा अन्य विपत्का कारणले नेपाली भाषाको सिकाइ उपलब्धिमा क्षति पुगेको हुन सक्छ । सिकाइ आपूरणका लागि पाठ्यक्रमले तोकेका तहगत सक्षमता र कक्षागत सिकाइ उपलब्धिलाई आधार मानी सिकाइका न्यूनतम सिकाइ उपलब्धि हासिल गर्नमा जोड दिइएको छ । नेपाली भाषामा भाषिक सिपको विकास गर्न सुनाइ, बोलाइ, पढाइ र लेखाइ सिपको विकास अपेक्षित ठानिन्छ । सुनाइ र बोलाइ सिप अनौपचारिक रूपमा पनि हासिल हुन सक्ने सिप हुन् । औपचारिक शिक्षण सिकाइका लागि पढाइ र लेखाइ सिप बढी आवश्यक मानिन्छन् । विपत्का कारण विद्यालयको पठनपाठन नियमित सञ्चालन हुन नसकेका कारण यी सिपको विकासमा बढी क्षति पुगेको छ । यसकारण सुनाइ, पढाइ र लेखाइ सिपका न्यूनतम सिकाइ उपलब्धि निम्नानुसार तय गरिएको छ ।

भाषिक विषयवस्तुको क्षेत्र र सिकाइ उपलब्धि

कक्षागत सिकाइ क्षति आपूरणका लागि न्यूनतम सिकाइ उपलब्धि पहिचानको ढाँचा विकास गरिएको छ । यसमा पाठ्यक्रममा निर्धारित भाषिक सिपगत सिकाइ उपलब्धिलाई समेत विशेष ख्याल गरी प्रश्न निर्माणका विषयक्षेत्र र उपलब्धि निर्धारण गरिएको छ । सिकाइ आपूरणका लागि कक्षा ३ देखि कक्षा ८ सम्मका लागि निर्धारित विषयक्षेत्र, न्यूनतम सिकाइ उपलब्धि, सिकाइ उपलब्धि भएका कक्षा र परीक्षण गर्ने कक्षा निम्नानुसार छन् :

प्रश्न निर्माणका विषयक्षेत्र र न्यूनतम सिकाइ उपलब्धि

क्र. सं.	प्रश्न निर्माणका विषयक्षेत्र	न्यूनतम सिकाइ उपलब्धि (पाठ्यक्रमले निर्दिष्ट गरेअनुसार)	सिकाइ उपलब्धि भएका कक्षा	परीक्षण गर्ने कक्षा					
				३	४	५	६	७	८
१	वर्ण र मात्रा पहिचान	अरूले भनेका शब्द सुनी ध्वनि पहिचान गर्ने	१ र २	✓	✓	✓	✓	✓	✓
२	शब्द पहिचान	उस्तै उस्तै ध्वनि तथा समान संरचना भएका शब्दको प्रयोग गरी भाषिक सञ्चार गर्ने	२ र ३	✓	✓	✓	✓	✓	✓
३	वाक्य पहिचान	वर्णवन्ध्यास, निर्धारित लेख्यचिह्न र सङ्गति मिलाई वाक्य रचना गर्ने	२ देखि ६	✓	✓	✓	✓	✓	✓
४	शब्द र अर्थ पहिचान	पाठका प्रयुक्त शब्दको अर्थ बताउन	२ देखि ८	✓	✓	✓	✓	✓	✓
५	अनुलेखन	लेख्यचिह्न र हिज्जे मिलाई शुद्धसँग वाक्य र अनुच्छेदको अनुलेखन गर्ने	२ देखि ८	✓	✓	✓	✓	✓	✓
६	श्रुतिलेखन	शब्द, वाक्य र अनुच्छेदको श्रुतिलेखन गर्ने	२ देखि ८	✓	✓	✓	✓	✓	✓
७	पठनबोध	विषयवस्तुको व्याख्या र विश्लेषण गर्ने गरी पढ्न	२ देखि ८	✓	✓	✓	✓	✓	✓
८	दृश्यबोध/ चित्र वर्णन	वस्तु, व्यक्ति, चित्र, अनुभव, स्थान र घटनाको वर्णन गर्ने	१ देखि ८	✓	✓	✓	✓	✓	✓
९	निमन्त्रणा पत्र/सूचना/ बधाई/ समवेदना/ शुभकामना	संरचना बोध गरी व्यावहारिक रचना तयार गर्ने	४ देखि ८	✓	✓	✓	✓	✓	✓
१०	निर्देशित लेखन	विषयवस्तुमा आधारित भई निर्देशित लेखन गर्ने	४ देखि ८	✓	✓	✓	✓	✓	✓
११	स्वतन्त्र लेखन	विषयवस्तुमा आधारित भई स्वतन्त्र रचना गर्ने	६ र ८	✓	✓	✓	✓	✓	✓

भाषिक विषयक्षेत्रको विस्तृतीकरण र समानान्तर प्रश्न निर्माणका लागि मार्गदर्शन

यस खण्डमा कुन कक्षामा कुन विषयक्षेत्रबाट प्रश्न विकास गरी मूल्याङ्कन गर्ने सम्बन्धमा जानकारी दिइएको छ। साथै विषयक्षेत्रको विस्तृतीकरण पनि गरिएको छ। दिइएका आधारमा रही शिक्षकले प्रश्नपत्र विकास गर्नुपर्ने छ।

विषयक्षेत्र	कक्षा ३	कक्षा ४	कक्षा ५	कक्षा ६	कक्षा ७	कक्षा ८	पूर्णङ्क
१. वर्ण र मात्रा पहिचान	मात्रा नलागोका शब्द, मात्रा लागोका शब्द, संयुक्त वर्ण प्रयोग भएका शब्द, चन्द्रबिन्दु र शिरबिन्दु प्रयोग भएका चार अक्षरका चारओटा शब्द शिक्षकले पढेर सुनाउने र ती शब्दको सुरुमा रहेका वर्ण पहिचान गर्न लगाउने	मात्रा नलागोका शब्द, मात्रा लागोका शब्द, संयुक्त वर्ण प्रयोग भएका शब्द, चन्द्रबिन्दु र शिरबिन्दु प्रयोग भएका चार अक्षरका चारओटा शब्द शिक्षकले पढेर सुनाउने र ती शब्दको सुरुमा रहेका वर्ण पहिचान गर्न लगाउने					४

विषयक्षेत्र	कक्षा ३	कक्षा ४	कक्षा ५	कक्षा ६	कक्षा ७	कक्षा ८	पूर्णवर्षिक
२. शब्द पहिचान	शिक्षकले सगला अक्षर (दुई अक्षर), मात्रा लागोका अक्षर (दुई अक्षर), आधा अक्षर प्रयोग भएका (दुई अक्षर) र संयुक्त अक्षर प्रयोग भएका एक एकओटा गरी जम्मा चारओटा शब्द दिई शिक्षकले उच्चारण गरेका शब्द पहिचान गर्न लगाउने	शिक्षकले सगला अक्षर (तीन अक्षर), मात्रा लागोका अक्षर (तीन अक्षर), आधा अक्षर प्रयोग भएका (तीन अक्षर), र संयुक्त अक्षर (तीन अक्षर), प्रयोग भएका एक एकओटा गरी जम्मा चारओटा शब्द दिई शिक्षकले उच्चारण गरेका शब्द पहिचान गर्न लगाउने	कक्षा ५	कक्षा ६	कक्षा ७	कक्षा ८	४
३. वाक्य पहिचान	उस्तै उस्तै प्रकृतिका चारओटा वाक्य विकल्पका रूपमा दिई कुनै एक वाक्य शिक्षकले विद्यार्थीलाई	उस्तै उस्तै प्रकृतिका चारओटा वाक्य विकल्पका रूपमा दिई कुनै एक वाक्य शिक्षकले	उस्तै उस्तै प्रकृतिका चारओटा वाक्य विकल्पका रूपमा दिई कुनै एक वाक्य शिक्षकले विद्यार्थीलाई	उस्तै उस्तै प्रकृतिका चारओटा वाक्य विकल्पका रूपमा दिई कुनै एक वाक्य शिक्षकले विद्यार्थीलाई सुनाउने र शिक्षकले वाचन			४

विषयक्षेत्र	कक्षा ३	कक्षा ४	कक्षा ५	कक्षा ६	कक्षा ७	कक्षा ८	पूर्णद्विक
	सुनाउने र शिक्षकले वाचन गरेको वाक्य पहिचान गर्न लगाउने (यस्तै प्रकृतिका चारओटा प्रश्न दिने)	विद्यार्थीलाई सुनाउने र शिक्षकले वाचन गरेको वाक्य पहिचान गर्न लगाउने (यस्तै प्रकृतिका चारओटा प्रश्न दिने)	सुनाउने र शिक्षकले वाचन गरेको वाक्य पहिचान गर्न लगाउने (यस्तै प्रकृतिका चारओटा प्रश्न दिने)	गरेको वाक्य पहिचान गर्न लगाउने (यस्तै प्रकृतिका चारओटा प्रश्न दिने)			
४. शब्द र अर्थ	पाठ्यपुस्तकमा प्रयोग भएका चारओटा शब्दका अर्थ पहिचान गर्न लगाउने	पाठ्यपुस्तकमा प्रयोग भएका चारओटा शब्दको अर्थ पहिचान गर्न लगाउने	पाठ्यपुस्तकमा प्रयुक्त चारओटा शब्द विई तालिकाबाट अर्थ पहिचान गरी लेख्न लगाउने	पाठ्यपुस्तकमा प्रयुक्त चारओटा शब्द विई तालिकाबाट अर्थ पहिचान गरी लेख्न लगाउने	पाठ्यपुस्तकमा प्रयुक्त चारओटा शब्द तालिकामा (मौलिक र आगन्तुक १ विई तिनको अर्थ पहिचान गरी लेख्न लगाउने वा अर्थ दिई शब्द लेख्न लगाउने	पाठ्यपुस्तकमा प्रयुक्त चारओटा शब्द तालिकामा (मौलिक र आगन्तुक १ ओटा) विई तिनको अर्थ लेख्न लगाउने वा अर्थ दिई शब्द लेख्न लगाउने	२
५. अनुलेखन	२० शब्दसम्मको एउटा अनुच्छेद विई विद्यार्थीलाई उक्त अनुच्छेद अनुलेखन गराउने	३० शब्दसम्मको एउटा अनुच्छेद विई विद्यार्थीलाई उक्त अनुच्छेद अनुलेखन गराउने	४० शब्दसम्मको एउटा अनुच्छेद विई विद्यार्थीलाई उक्त अनुच्छेद अनुलेखन गराउने	५० शब्दसम्मको एउटा अनुच्छेद विई विद्यार्थीलाई उक्त अनुच्छेद अनुलेखन गराउने	६० शब्दसम्मको एउटा अनुच्छेद विई विद्यार्थीलाई उक्त अनुच्छेद अनुलेखन गराउने	७० शब्दसम्मको एउटा अनुच्छेद विई विद्यार्थीलाई उक्त अनुच्छेद अनुलेखन गराउने	४

विषयक्षेत्र	कक्षा ३	कक्षा ४	कक्षा ५	कक्षा ६	कक्षा ७	कक्षा ८	पूर्णद्विक
६. श्रुतिलेखन	शिक्षकले सगला अक्षर भएका, मात्रा लागेका, आधा अक्षर भएका र संयुक्त अक्षर भएका (दुई दुई अक्षरले बनेका) ४ ओटा शब्द सुनाउने र ती शब्द सुनी विद्यार्थीलाई शुद्धसित लेखन लगाउने	शिक्षकले सगला अक्षर भएका, मात्रा लागेका, आधा अक्षर भएका र संयुक्त अक्षर भएका (तीन अक्षरले बनेका) ४ ओटा शब्द सुनाउने र ती शब्द सुनी विद्यार्थीलाई शुद्धसित लेखन लगाउने	शिक्षकले (सगला अक्षर भएका, मात्रा लागेका, आधा अक्षर र संयुक्त अक्षर भएका शब्द पर्ने गरी) ४ ओटा वाक्य भन्ने र ती वाक्य सुनी विद्यार्थीलाई शुद्धसित लेखन लगाउने	शिक्षकले (सगला अक्षर भएका, मात्रा लागेका, आधा अक्षर र संयुक्त अक्षर भएका शब्द पर्ने गरी) ४ ओटा वाक्य भन्ने र ती वाक्य सुनी विद्यार्थीलाई शुद्धसित लेखन लगाउने	शिक्षकले (सगला अक्षर भएका, मात्रा लागेका, आधा अक्षर र संयुक्त अक्षर भएका शब्द पर्ने गरी) ४ ओटा वाक्य भन्ने र ती वाक्य सुनी विद्यार्थीलाई शुद्धसित लेखन लगाउने	शिक्षकले (सगला अक्षर भएका, मात्रा लागेका, आधा अक्षर र संयुक्त अक्षर भएका शब्द पर्ने गरी) ४ ओटा वाक्य भन्ने र ती वाक्य सुनी विद्यार्थीलाई शुद्धसित लेखन लगाउने	४
७. पठन बोध	४० देखि ४५ शब्दसम्मको अनुच्छेद दिई उक्त अनुच्छेदबाट दुईओटा बहुवैकल्पिक र एउटा बोध प्रश्न गरी तीनओटा	४५ देखि ५० शब्दसम्मको अनुच्छेद दिई उक्त अनुच्छेदबाट दुईओटा बहुवैकल्पिक र एउटा बोध प्रश्न गरी तीनओटा प्रश्न	५० देखि ५५ शब्दसम्मको अनुच्छेद दिई ज्ञानबाट १ र उच्च बोधबाट १ गरी जम्मा तीनओटा प्रश्न सोध्ने	६० देखि ६५ शब्दसम्मको अनुच्छेद दिई ज्ञानबाट १, बोधबाट १ र उच्च दक्षताबाट १ गरी जम्मा तीनओटा प्रश्न सोध्ने	७० देखि ७५ शब्दसम्मको अनुच्छेद दिई ज्ञानबाट १, बोधबाट १ र उच्च दक्षताबाट १ गरी जम्मा तीनओटा प्रश्न सोध्ने	८० देखि ८५ शब्दसम्मको अनुच्छेद दिई ज्ञानबाट १, बोधबाट १ र उच्च दक्षताबाट १ गरी जम्मा तीनओटा प्रश्न सोध्ने	३

विषयक्षेत्र	कक्षा ३	कक्षा ४	कक्षा ५	कक्षा ६	कक्षा ७	कक्षा ८	पूणाईक
	प्रश्न सोध्ने	सोध्ने					
८. दृश्यबोध / चित्र वर्णन	कुनै चित्र दिई चित्रका बारेमा पाँच वाक्यमा लिखित वर्णन गर्न लगाउने	कुनै चित्र दिई चित्रका बारेमा पाँच वाक्यमा लिखित वर्णन गर्न लगाउने	कुनै चित्र दिई चित्रका बारेमा पाँच वाक्यमा लिखित वर्णन गर्न लगाउने	कुनै चित्र दिई चित्रका बारेमा पाँच वाक्यमा लिखित वर्णन गर्न लगाउने	कुनै चित्र दिई चित्रका बारेमा पाँच वाक्यमा लिखित वर्णन गर्न लगाउने	कुनै चित्र दिई चित्रका बारेमा पाँच वाक्यमा लिखित वर्णन गर्न लगाउने	५
९. व्यावहारिक लेखन (निमन्त्रणा पत्र / सूचना / बधाई / समवेदना / शुभकामना)			निमन्त्रणा पत्र / सूचना / बधाई / समवेदना / शुभकामनामध्ये कुनै एकको नमुना दिई त्यस्तै प्रकृतिको अर्को नमुना तयार गर्न लगाउने	निमन्त्रणा पत्र / सूचना / बधाई / समवेदना / शुभकामनामध्ये कुनै एकको नमुना दिई त्यस्तै प्रकृतिको अर्को नमुना तयार गर्न लगाउने	निमन्त्रणा पत्र / सूचना / बधाई / समवेदना / शुभकामनामध्ये कुनै एकको नमुना दिई त्यस्तै प्रकृतिको अर्को नमुना तयार गर्न लगाउने	निमन्त्रणा पत्र / सूचना / बधाई / समवेदना / शुभकामनामध्ये कुनै एकको नमुना दिई त्यस्तै प्रकृतिको अर्को नमुना तयार गर्न लगाउने	३
१०. निर्देशित लेखन			कुनै कथा, जीवनीमध्ये कुनै एक विधाका उपयुक्त बुँदा दिई उक्त बुँदाका आधारमा कथा, जीवनी तयार गर्न लगाउने	कुनै कथा, जीवनीमध्ये कुनै एक विधाका उपयुक्त बुँदा दिई उक्त बुँदाका आधारमा कथा, जीवनी तयार गर्न लगाउने	कुनै कथा, जीवनीमध्ये कुनै एक विधाका उपयुक्त बुँदा दिई उक्त बुँदाका आधारमा कथा, जीवनी तयार गर्न लगाउने	कुनै कथा, जीवनीमध्ये कुनै एक विधाका उपयुक्त बुँदा दिई उक्त बुँदाका आधारमा कथा, जीवनी तयार गर्न लगाउने वा संवादको अंश दिई	कक्षा ५ र ६ का लागि ५ र कक्षा ७ र ८ का

विषयक्षेत्र	कक्षा ३	कक्षा ४	कक्षा ५	कक्षा ६	कक्षा ७	कक्षा ८	पूर्णविक
			तयार गर्न लगाउने वा संवादको अंश दिई संवाद पूरा गर्न लगाउने	लगाउने वा संवादको अंश दिई संवाद पूरा गर्न लगाउने	लगाउने वा संवादको अंश दिई संवाद पूरा गर्न लगाउने	संवाद पूरा गर्न लगाउने	लागि ४
११. स्वतन्त्र लेखन					कुनै शीर्षक निर्देश गरी १०० शब्दमा नघटाई निबन्ध लेख्न लगाउने	कुनै शीर्षक निर्देश गरी १२० शब्दमा नघटाई निबन्ध लेख्न लगाउने	५

परीक्षणका साधन र शिक्षकका लागि मार्गदर्शन

यस खण्डमा सबै कक्षाका भाषिक विषयक्षेत्रको विस्तृतीकरणका आधारमा प्रश्न विकास गरिएको छ । प्रश्नपत्रका आधारमा शिक्षकका लागि मार्गदर्शन पनि विकास गरिएको छ । यही ढाँचामा रही परीक्षकले परीक्षणका लागि समानान्तर प्रश्न निर्माण र मूल्याङ्कन गर्नुपर्ने छ । कक्षागत परीक्षण सञ्चालनका लागि निर्देशन, सम्भावित उत्तर, समानान्तर प्रश्न निर्माणसम्बन्धी निर्देशन प्रश्नसँगै दिइएको छ ।

शिक्षकका लागि निर्देशन

१. परीक्षण कार्य सुरु गर्नु पहिले हरेक कार्यका लागि निर्धारित परीक्षणका साधन राम्ररी अध्ययन गरी तयारी गर्नुहोस् ।
२. बालबालिकासँग नम्र भई मायालु व्यवहार देखाउनुहोस् ।
३. सबै बालबालिकाले स्पष्टसँग बुझ्ने गरी निर्देशन दिनुहोस् ।
४. प्रत्येक प्रश्नको परीक्षण कार्य क्रमशः सञ्चालन गर्दै जानुहोस् ।
५. परीक्षण कार्य सञ्चालन गर्दा बालबालिका निदिष्ट पृष्ठ र प्रश्नमा छान् छैनन् भन्ने कुराको यकिन गर्नुहोस् ।
६. वर्ण, शब्द र वाक्य उच्चारण गर्दा बालबालिकालाई आफूतिर हेर्न भन्नुहोस् । यसो गर्दा उच्चारित कुरा सुन्न र बुझ्न सजिलो हुन्छ ।

शिक्षक सेट (क) कक्षा ३ देखि ८

परीक्षण साधन र शिक्षकका लागि मार्गदर्शन

कक्षा: ३

विषय: नेपाली

१. शिक्षकले भनेका शब्द सुनेर शब्दको अगाडिको वर्ण वा मात्रा पहिचान गरी मिल्दो वर्ण वा मात्रामा ठिक (✓) चिह्न लगाउनुहोस् : (४)

(क)

ल	ग	स	म
---	---	---	---

(ख)

खा	कु	रा	ने
----	----	----	----

(ग)

चि	त्त	त्र	वृ
----	-----	-----	----

(घ)

जो	चाँ	टो	पाँ
----	-----	----	-----

दिइएका शब्दको अगाडिको वर्ण वा मात्रा पहिचान गरी मिल्दो वर्ण वा मात्रामा ठिक (✓) चिह्न लगाउनुपर्ने कुरा जानकारी गराउनुहोस् । विद्यार्थीले सबै प्रश्नको उत्तर मिलाएमा प्रति प्रश्न १ अङ्कका दरले जम्मा ४ अङ्क दिनुहोस् :

शिक्षकले सुनाउनुपर्ने शब्द :

(क) सलगम

(ख) खानेकुरा

(ग) वृत्तचित्र

(घ) चाँजोपाँजो

२. शिक्षकले उच्चारण गरेका शब्दमा ठिक (✓) चिह्न लगाउनुहोस् : (४)

(क)

घर	कल	थर	मल
----	----	----	----

(ख)

खता	तिमी	यिनी	छाता
-----	------	------	------

(ग)

नन्द	मक्ख	चम्चा	शब्द
------	------	-------	------

(घ)

ग्राम	क्रम	मर्म	पर्व
-------	------	------	------

दिइएका शब्द समूहमध्ये शिक्षकले उच्चारण गरेको शब्द ध्यानपूर्वक सुन्नुपर्ने र उच्चारित शब्द पहिचान गरी उपयुक्त शब्दमा ठिक (✓) चिह्न लगाउनुपर्ने कुरा जानकारी गराउनुहोस् । विद्यार्थीले सबै प्रश्नको उत्तर निम्नानुसार मिलाएमा प्रति प्रश्न १ अङ्कका दरले जम्मा ४ अङ्क दिनुहोस् ।

शिक्षकले सुनाउनुपर्ने शब्द :

(क) थर (ख) तिमी (ग) मक्ख (घ) ग्राम

३. शिक्षकले उच्चारण गरेका वाक्य पहिचान गरी ठिक (✓) चिह्न लगाउनुहोस् : (४)

(क)

बबिता कविता पढ्छिन् ।	
बबिता कथा पढ्छिन् ।	
बबिता निबन्ध पढ्छिन् ।	
बबिता चिठी पढ्छिन् ।	

(ख)

भाइ नाचन जान्छन् ।	
बहिनी नाचन जान्छिन् ।	
साथी नाचन जान्छन् ।	
तिमी नाचन जान्छौ ।	

(ग)

विनोद इलाम घुम्छन् ।	
विनोद इलाम घुमे ।	
विनोद इलाम घुम्ने छन् ।	
विनोद इलाम घुम्दै छन् ।	

(घ)

तिमी साथीलाई बोलाऊ ।	
तिमी आमालाई बोलाऊ ।	
तिमी दाइलाई बोलाऊ ।	
तिमी बुबालाई बोलाऊ ।	

दिइएका वाक्य समूहमध्ये शिक्षकले उच्चारण गरेका वाक्य ध्यानपूर्वक सुन्नुपर्ने र उच्चारित वाक्य पहिचान गरी उपयुक्त शब्दमा ठिक (√) चिह्न लगाउनुपर्ने कुरा जानकारी गराउनुहोस् । विद्यार्थीले सबै प्रश्नको उत्तर निम्नानुसार मिलाएमा प्रति प्रश्न १ अङ्कका दरले जम्मा ४ अङ्क दिनुहोस् ।

शिक्षकले उच्चारण गर्नुपर्ने वाक्य :

(क) बबिता कथा पढ्छिन् । (ख) तिमी नाच जान्छौ । (ग) विनोद इलाम घुम्छन् । (घ) तिमी दाइलाई बोलाऊ ।

४. दिइएका शब्दबाट उस्तै अर्थ दिने शब्द पहिचान गरी ठिक (√) चिह्न लगाउनुहोस् : (२)

(क) कञ्जुस शब्दको अर्थ के हो ?

दानी	लोभी	उदार	मनकारी
------	------	------	--------

(ख) पुस्तक शब्दको अर्थ के हो ?

किताब	खबर	कलम	समाचारपत्र
-------	-----	-----	------------

(ग) पुजारी शब्दको अर्थ के हो ?

हिसाब गर्ने व्यक्ति	व्यापार गर्ने व्यक्ति	पूजा गर्ने व्यक्ति	फूल बेच्ने व्यक्ति
---------------------	-----------------------	--------------------	--------------------

(घ) मदत शब्दको अर्थ के हो ?

सदुपयोग	उपयोग	प्रयोग	सहयोग
---------	-------	--------	-------

दिइएका शब्दको उपयुक्त अर्थ कोष्ठकमा दिइएका शब्द समूहबाट पहिचान गरी उपयुक्त अर्थमा ठिक (√) चिह्न लगाउनुपर्ने कुरा जानकारी गराउनुहोस् । विद्यार्थीले सबै प्रश्नको उत्तर निम्नानुसार मिलाएमा प्रतिप्रश्न ०.५ अङ्कका दरले जम्मा २ अङ्क दिनुहोस् ।

सही उत्तर :

(क) लोभी (ख) किताब (ग) पूजा गर्ने व्यक्ति (घ) सहयोग

५. दिइएको अनुच्छेदलाई जस्ताको त्यस्तै सार्नुहोस् : (४)

मन्दिरमा फोहोर नगर । यहाँ भगवान्को वास रहेको छ । यस स्थानलाई सफासुगधर गर्नु सबैको दायित्व हो । यो हाम्रो सांस्कृतिक सम्पदा हो ।

१. विद्यार्थीलाई प्रश्न ५ मा ध्यान दिन लगाउनुहोस् ।
 २. प्रश्नमा भएको अनुच्छेदलाई हुबहु सार्नुपर्ने कुरा विद्यार्थीलाई प्रस्ट पारिदिनुहोस् ।
 ३. अनुलेखन गर्दा वर्णविन्यास मिलाएर लेखे नलेखेको हेक्का राखी परीक्षण गर्नुहोस् ।
 ४. विद्यार्थीले १७ देखि २० शब्द हुबहु लेखेमा ४ अङ्क, १४ देखि १६ शब्द हुबहु लेखेमा ३ अङ्क, ११ देखि १३ शब्द हुबहु लेखेमा २ र १० ओटा शब्द हुबहु लेखेमा मात्र १ अङ्क दिनुहोस् ।

६. शिक्षकले भनेका शब्द सुनेर लेख्नुहोस् : (४)

- विद्यार्थीलाई प्रश्न ६ मा ध्यान दिन लगाउनुहोस् ।
 - शिक्षकले भनेका शब्द सुनेर उक्त शब्द लेख्नुपर्ने कुरा विद्यार्थीलाई स्पष्ट पारिदिनुहोस् ।
 - विद्यार्थीले सबै शब्द सुनेर शुद्ध लेखेमा प्रतिशब्द १ अङ्कका दरले जम्मा ४ अङ्क दिनुहोस् । यदि कुनै शब्दको वर्णविन्यासमा अशुद्धि देखिएमा आनुपातिक हिसाबले अङ्क घटाई विद्यार्थीले पाउन सक्ने अङ्क दिनुहोस् ।
- शिक्षकले उच्चारण गर्नुपर्ने शब्द :**
कर, कौसी, कन्या, विद्या

७. दिइएको अनुच्छेद पढी सोधिएका प्रश्नको उत्तर दिनुहोस् : (३)

मेरो घरनजिकै एउटा बगैँचा छ । बगैँचामा धेरै प्रकारका फूल फुलेका छन् । मेरी बहिनी बगैँचामा घुम्न रमाउँछिन् । म उनलाई बगैँचामा डुलाउन लैजाने गर्छु । त्यहाँ भमराले नाची नाची फूलको रस चुसेको देखेर उनी रमाउँछिन् । म पनि उनीसँगै रमाउने गर्छु । फूल समातेर फोटो खिच्दा उनी आनन्द मान्छिन् ।

प्रश्नहरू

(क) दिइएका प्रश्नको सही उत्तरमा ठिक (✓) चिह्न लगाउनुहोस् :

(अ) बहिनी कहाँ घुम्न मन पराउँछिन् ?

बगैँचा	बजार	करेसावारी	विद्यालय
--------	------	-----------	----------

(आ) फूलमा के नाचिरहेको छ ?

फूल	भमरा	पुतली	बहिनी
-----	------	-------	-------

(ख) बहिनी के गर्दा आनन्द मान्छिन् ?

- विद्यार्थीलाई प्रश्न ७ मा ध्यान दिन लगाउनुहोस् ।
 - यो प्रश्न पठनबोधको भएको र विद्यार्थीले दिइएको अनुच्छेद आफैँ पढेर सोधिएको प्रश्नको उत्तर दिनुपर्ने कुरा विद्यार्थीलाई स्पष्ट पारिदिनुहोस् ।
 - प्रश्नमा भएको अनुच्छेदलाई मौन पठन गर्न भन्नुहोस् र अनुच्छेद पढिसकेको निश्चित गरी दिइएका प्रश्नको जबाफ दिन लगाउनुहोस् ।
 - विद्यार्थीले आफैँ पढेर उत्तर लेख्नुपर्ने भएकाले शिक्षकले अनुच्छेद र प्रश्न दुवै नपढिदिनुहोस् ।
 - विद्यार्थीले लेखेका प्रत्येक सही उत्तरबापत १ अङ्कका दरले जम्मा ३ अङ्क दिनुहोस् ।
 - प्रश्न (क) मा ठिक चिह्न लगाउनुपर्ने छ र प्रश्न (ख) लेख्नुपर्ने छ भनी जानकारी गराउनुहोस् ।
- सही उत्तर**
(क) (अ) बगैँचा (आ) भमरा
(ख) बहिनी फूल समातेर फोटो खिच्दा आनन्द मान्छिन् ।

८. दिइएका चित्र हेरी चित्रका बारेमा पाँचओटा वाक्य लेख्नुहोस् : (५)

विद्यार्थीलाई दिइएको चित्र अध्ययन गर्न लगाउनुहोस् र चित्रका आधारमा ५ ओटा वाक्यमा वर्णन गर्न लगाई भाषिक शुद्धता, वाक्यगठन र वर्णविन्याससमेत हेरी फरक फरक वाक्यमा उपयुक्त वर्णन गरिएका प्रत्येक वाक्यबापत १ अङ्कका दरले ५ अङ्क दिनुहोस् ।

शिक्षक सेट (क)

परीक्षण साधन र शिक्षकका लागि मार्गदर्शन

कक्षा: ४ विषय: नेपाली

१. शिक्षकले भनेका शब्द सुनेर शब्दको अगाडिको वर्ण वा मात्रा पहिचान गरी मिल्दो वर्ण वा मात्रामा ठिक (✓) चिह्न लगाउनुहोस् : (४)

(क)

ल	प	र	ब
---	---	---	---

(ख)

को	लो	डो	डा
----	----	----	----

(ग)

का	र्य	ह	गृ
----	-----	---	----

(घ)

डाँ	काँ	टा	पा
-----	-----	----	----

दिइएका शब्दको अगाडिको वर्ण वा मात्रा पहिचान गरी कोष्ठकमा मिल्दो वर्ण वा मात्रामा ठिक (✓) चिह्न लगाउनुपर्ने कुरा जानकारी गराउनुहोस् । विद्यार्थीले सबै प्रश्नको उत्तर मिलाएमा प्रति प्रश्न १ अङ्कका दरले जम्मा ४ अङ्क दिनुहोस् :

शिक्षकले उच्चारण गर्नुपर्ने शब्द :

(क) परबल (ख) डोकोडालो (ग) गृहकार्य (घ) डाँडाकाँडा

२. शिक्षकले उच्चारण गरेका शब्दमा ठिक (✓) चिह्न लगाउनुहोस् : (४)

(क)

कलम	मकल	मलम	रहर
-----	-----	-----	-----

(ख)

भिनाजु	मैदान	जुरेली	जुनेली
--------	-------	--------	--------

(ग)

कन्दरा	मन्दिर	पोस्टर	सुन्दर
--------	--------	--------	--------

(घ)

प्रकाश	क्रमशः	विक्रम	सामग्री
--------	--------	--------	---------

दिइएका शब्द समूहमध्ये शिक्षकले ठिक उच्चारण गरेको शब्द ध्यानपूर्वक सुन्नुपर्ने र उच्चारित शब्द पहिचान गरी उपयुक्त शब्दमा ठिक (√) चिह्न लगाउनुपर्ने कुरा जानकारी गराउनुहोस् । विद्यार्थीले सबै प्रश्नको उत्तर निम्नानुसार मिलाएमा प्रति प्रश्न १ अङ्कका दरले जम्मा ४ अङ्क दिनुहोस् ।

शिक्षकले उच्चारण गर्नुपर्ने शब्द :

(क) मलम

(ख) मैदान

(ग) सुन्दर

(घ) प्रकाश

३. शिक्षकले उच्चारण गरेका वाक्य पहिचान गरी ठिक (√) चिह्न लगाउनुहोस् : (४)

प्रश्न ३

दिइएका वाक्य समूहमध्ये शिक्षकले ठिक उच्चारण गरेका तलका वाक्य ध्यानपूर्वक सुन्नुपर्ने र उच्चारित शब्द पहिचान गरी उपयुक्त शब्दमा ठिक (√) चिह्न लगाउनुपर्ने कुरा जानकारी गराउनुहोस् । विद्यार्थीले सबै प्रश्नको उत्तर निम्नानुसार मिलाएमा प्रति प्रश्न १ अङ्कका दरले जम्मा ४ अङ्क दिनुहोस् ।

शिक्षकले वाचन गर्नुपर्ने वाक्य :

(क) उनी विद्यालय जान्छन् ।

(ख) उनीहरू पसलमा किताब किन्ने छन् ।

(ग) बगैँचामा फूल फुलेनछ ।

(घ) आकाशमा बादल लाग्थ्यो ।

(क)

उनी विद्यालय जान्छन् ।	
उनी विद्यालय जान्छिन् ।	
उनी विद्यालय जाने छन् ।	
उनी विद्यालय गएछन् ।	

(ख)

तिमी पसलमा किताब किन ।	
तिमी पसलमा किताब नकिन ।	
दाजुको पसलमा किताब छ ।	
उनीहरू पसलमा किताब किन्ने छन् ।	

(ग)

बगैँचामा फूल छ ।	
बगैँचामा पुतली छ ।	
बगैँचामा फूल फुलेनछ ।	
बगैँचामा फूल फुले छ ।	

(घ)

आकाशमा बादल लाग्थ्यो ।	
------------------------	--

आकाशमा बादल लाग्ने छ ।	
आकाशमा बादल लागेछ ।	
आकाशमा बादल लाग्यो ।	

४. दिइएका शब्दबाट उस्तै अर्थ दिने शब्द पहिचान गरी ठिक (✓) चिह्न लगाउनुहोस् : २

(क) छाया शब्दको अर्थ के हो ?

प्रकाश	ओभेल	घाम	बादल
--------	------	-----	------

(ख) विशाल शब्दको अर्थ के हो ?

अग्लो	सानो	ठुलो	होचो
-------	------	------	------

(ग) महान् शब्दको अर्थ के हो ?

उच्च	खराब	कमजोर	कमसल
------	------	-------	------

(घ) मित्र शब्दको अर्थ के हो ?

भिन्न	शत्रु	साथी	दुस्मन
-------	-------	------	--------

५. दिइएका अनुच्छेदलाई जस्ताको त्यस्तै सार्नुहोस् : (४)

“स्याबास बाबु ! तिमीले धेरै राम्रो काम गर्‍यो” बुबाले भन्नुभयो । बुबाको कुरा सुनेर मैले खुसी हुँदै भनें, “हजुरको प्रेरणाले हो ।” परिवारका सदस्यले मलाई अँगालो हालेर बस्नुभयो । विद्यालयबाट ल्याएको पुरस्कार मैले देखाएँ ।

१. विद्यार्थीलाई प्रश्न ५ मा ध्यान दिन लगाउनुहोस् ।
२. प्रश्नमा भएको अनुच्छेदलाई हुबहु सार्नुपर्ने कुरा विद्यार्थीलाई प्रस्ट पारिदिनुहोस् ।
३. अनुलेखन गर्दा वर्णविन्यास मिलाएर लेखे नलेखेको हेक्का राखी परीक्षण गर्नुहोस् ।
४. विद्यार्थीले २६ देखि ३० शब्द हुबहु लेखेमा ४ अङ्क, २१ देखि २५ शब्द हुबहु लेखेमा ३ अङ्क, १६ देखि २० शब्द हुबहु लेखेमा २ र १५ ओटा शब्द हुबहु लेखेमा मात्र १ अङ्क दिनुहोस् ।

६. शिक्षकले भनेका शब्द सुनेर लेख्नुहोस् : (४)

- विद्यार्थीलाई प्रश्न ६ मा ध्यान दिन लगाउनुहोस् ।
- शिक्षकले भनेका शब्द सुनेर उक्त शब्द लेख्नुपर्ने कुरा विद्यार्थीलाई स्पष्ट पारिदिनुहोस् ।
- विद्यार्थीले सबै शब्द सुनेर शुद्ध लेखेमा प्रतिशब्द १ अङ्कका दरले जम्मा ४ अङ्क दिनुहोस् । यदि कुनै शब्दको वर्णविन्यासमा अशुद्धि देखिएमा आनुपातिक हिसाबले अङ्क घटाई विद्यार्थीले पाउन सक्ने अङ्क दिनुहोस् ।

शिक्षकले उच्चारण गर्नुपर्ने शब्द :

करण चौतारो जङ्गल शुद्धता

७. दिइएको अनुच्छेद पढी सोधिएका प्रश्नको उत्तर दिनुहोस् : (३)

आजकलका बालबालिका बजारमा पाइने चाउचाउ, कुरकुरे, बिस्कुट आदि मन पराउँछन् । विद्यालयमा खाजा खुवाइने भए पनि कतिपय अभिभावकले आफ्ना छोराछोरीलाई पैसा दिएर पठाउने गरेका छन् । बजारका तयारी खानेकुरा निषेध गर्न केही विद्यालयले बेवास्ता गरेको पाइन्छ । बाहिरका खानेकुरा स्वादिला भए पनि स्वास्थ्यका दृष्टिकोणले हानिकारक हुन सक्छन् । त्यसैले घर तथा विद्यालयमा आफैले बनाएका पोषणयुक्त तथा स्वस्थ खानेकुरा खाने गर्नुपर्छ ।

(क) दिइएका प्रश्नको सही उत्तरमा ठिक (✓) चिह्न लगाउनुहोस् :

(अ) केटाकेटी कस्ता खानेकुरा मन पराउँछन् ?

घरमा पकाइएका	साथीले ल्याएका	बजारमा पाइने	बटुवाले दिएका
--------------	----------------	--------------	---------------

(आ) बाहिरका खानेकुरा केका लागि हानिकारक हुन सक्छन् ?

परिवारका लागि	स्वास्थ्यका लागि	विद्यालयका लागि	समाजका लागि
---------------	------------------	-----------------	-------------

(ख) विद्यालयले के कुरामा बेवास्ता गरेको पाइन्छ ?

- विद्यार्थीलाई प्रश्न ७ मा ध्यान दिन लगाउनुहोस् ।
- यो प्रश्न पठनबोधको भएको र विद्यार्थीले दिइएको अनुच्छेद आफै पढेर सोधिएको प्रश्नको उत्तर दिनुपर्ने कुरा विद्यार्थीलाई स्पष्ट पारिदिनुहोस् ।
- प्रश्नमा भएको अनुच्छेदलाई मौन पठन गर्न भन्नुहोस् र अनुच्छेद पढिसकेको निश्चित गरी दिइएका प्रश्नको जवाफ दिन लगाउनुहोस् ।
- शिक्षकले अनुच्छेद र प्रश्न दुवै नपढिदिनुहोस् ।
- विद्यार्थीले लेखेका प्रत्येक सही उत्तरबापत १ अङ्कका दरले जम्मा ३ अङ्क दिनुहोस् ।
- प्रश्न (क) मा ठिक चिह्न लगाउनुपर्ने छ र प्रश्न (ख) लेख्नुपर्ने छ भनी जानकारी गराउनुहोस् ।

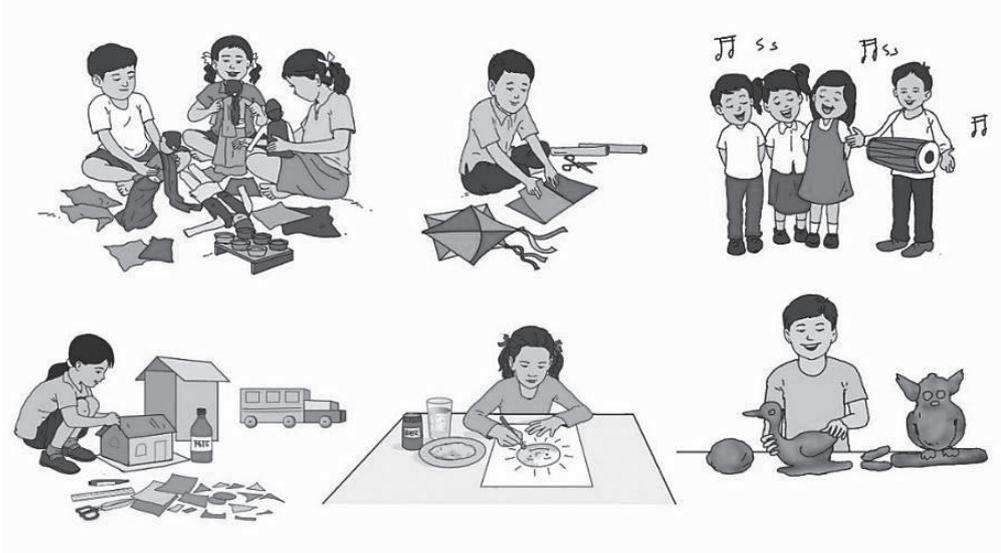
सही उत्तर

(क) (अ) बजारमा पाइने

(आ) स्वास्थ्यका लागि

(ख) विद्यालयले बजारका तयारी खानेकुरा निषेध गर्न बेवास्ता गरेको पाइन्छ ।

८. दिइएका चित्र हेरी चित्रका बारेमा पाँचओटा वाक्य लेख्नुहोस् : (५)

विद्यार्थीलाई दिइएको चित्र अध्ययन गर्न लगाउनुहोस् र चित्रका आधारमा ५ ओटा वाक्यमा वर्णन गर्न लगाई भाषिक शुद्धता, वाक्यगठन र वर्णविन्याससमेत हेरी फरक फरक वाक्यमा उपयुक्त वर्णन गरिएका प्रत्येक वाक्यबापत १ अङ्कका दरले ५ अङ्क दिनुहोस् ।

शिक्षक सेट (क)

कक्षा ५, नेपाली, परीक्षण साधन र शिक्षकका लागि मार्गदर्शन

१. शिक्षकले उच्चारण गरेको वाक्य पहिचान गरी ठिक (✓) चिह्न लगाउनुहोस् : (४)

(क)

परेवा आँगनमा सधैं आउँछ ।	
भाइले दिनदिनै परेवालाई मकै दिन्छ ।	
परेवाले रमाइ रमाइ मकै खान्छ ।	
परेवा मकै खाएर उड्छ ।	

(ख)

सन्तुले आँखा देख्न सक्दैनथ्यो ।	
सन्तु लट्ठीको सहायताले हिँड्थ्यो ।	
सन्तु अत्यन्तै मिलनसार थियो ।	
सन्तु सहयोगी भावनाको थियो ।	

(ग)

आज रामविनयले नाच देखायो ।	
गीत रामविनयकी बहिनीको थियो ।	
रामविनयकी बहिनी दाजुको नाच देखेर रमाइन् ।	
बहिनी रमाएको देखेर रामविनय खुसी भए ।	

(घ)

म चित्रकलामा प्रथम भएँ ।	
म चित्रकलामा प्रथम हुन्छु ।	
म चित्रकलामा प्रथम भएको छु ।	
म चित्रकलामा प्रथम हुने छु ।	

- विद्यार्थीहरूलाई प्रश्न १ मा ध्यान दिन लगाउनुहोस् ।
- विद्यार्थीलाई यस कार्यका प्रश्नहरू वाक्य पहिचानसम्बन्धी रहेका र आफूले भनेका हरेक वाक्य पहिचान गरेर सही उत्तरमा ठिक चिनो लगाउनुपर्ने कुरा प्रस्ट पारिदिनुहोस् ।
- शिक्षकले प्रश्न 'क' मा रहेको 'परेवा आँगनमा सधैं आउँछ ।' वाक्य वाचन गर्नुहोस् ।
- प्रश्नमा दिइएको वाक्यसमा भएको सही उत्तरमा ठिक (✓) चिह्न लगाउन निर्देश गर्नुहोस् ।
- पहिलो प्रश्न सकिएपछि अन्य प्रश्नमा पनि यही प्रक्रिया दोहोर्‍याउनुहोस् ।
- हरेक प्रश्नमा रहेका वाक्यलाई केही सेकेन्डको अन्तरालमा २ पटक पढिदिनुहोस् ।

७. प्रश्न 'ख', 'ग' र 'घ' मा निम्न वाक्य वाचन गरी सही उत्तरमा ठिक चिनो लगाउन निर्देश गर्नुहोस् र सही वाक्य पहिचान गरी चिह्न लगाएमा प्रति वाक्य १ अङ्कका दरले ४ अङ्क दिनुहोस् ।

शिक्षकले वाचन गर्नुपर्ने वाक्य :

(ख) सन्तु अत्यन्तै मिलनसार थियो ।

(ग) बहिनी रमाएको देखेर रामविनय खुसी भए ।

(घ) म चित्रकलामा प्रथम हुन्छु ।

२. दिइएका शब्दको उस्तै अर्थ दिने शब्द तालिकाबाट पहिचान गरी लेख्नुहोस् : (२)

रुख	सधैं	भलाइ	काम
-----	------	------	-----

शब्द	अर्थ
(क) उपकार
(ख) निरन्तर
(ग) वृक्ष
(घ) कर्म

१. निर्दिष्ट शब्दको अर्थ तालिकामा दिइएको र उक्त तालिकाबाट अर्थ पहिचान गरी लेख्न लगाउनुहोस् ।

२. दिइएका शब्द र अर्थ मिलाएर लेखे नलेखेको परीक्षण गर्नुहोस् र प्रत्येक शब्द र अर्थको सही जोडा मिलाएको अवस्थामा ०.५ अङ्कका दरले जम्मा २ अङ्क दिनुहोस् ।

सही उत्तर :

(क) उपकारी : भलाइ

(ख) निरन्तर : सधैं

(ग) वृक्ष : रुख

(घ) कर्म : काम

३. दिइएको अनुच्छेद जस्ताको त्यस्तै सार्नुहोस् : (४)

मेरो विद्यालयमा पुस्तकालय छ । म त्यहाँ दिनहुँजसो जाने गर्छु । मेरा साथीभाइ पनि पुस्तक पढ्न मन पराउँछन् । म पत्रपत्रिकालगायतका सामग्री पढ्छु । विद्यालयमा कम्प्युटर प्रयोगशाला पनि छ । त्यहाँ इन्टरनेट जोडिएको छ । बालकथा र बालकविता अनलाइनबाट पढ्न पाइन्छ । म ती सामग्री पढेर रमाउँछु ।

१. विद्यार्थीलाई प्रश्न ३ मा ध्यान दिन लगाउनुहोस् ।

२. प्रश्नमा भएको अनुच्छेदलाई हुबहु सार्नुपर्ने कुरा विद्यार्थीलाई प्रस्ट पारिदिनुहोस् ।

३. अनुलेखन गर्दा वर्णविन्यास मिलाएर लेखे नलेखेको हेक्का राखी परीक्षण गर्नुहोस् ।

४. विद्यार्थीले ३४ देखि ४० शब्द हुबहु लेखेमा ४ अङ्क, २८ देखि ३३ शब्द हुबहु लेखेमा ३ अङ्क, २१ देखि २७ शब्द हुबहु लेखेमा २ र २० ओटा शब्द हुबहु लेखेमा मात्र १ अङ्क दिनुहोस् ।

४. शिक्षकले भनेका वाक्यलाई ध्यान दिएर सुन्नुहोस् र लेख्नुहोस् । (४)

१. विद्यार्थीलाई प्रश्न ४ मा ध्यान दिन लगाउनुहोस् ।
२. शिक्षकले भनेका वाक्य सुनेर उक्त वाक्य लेख्नुपर्ने कुरा विद्यार्थीलाई प्रस्ट पारिदिनुहोस् ।
३. शिक्षकले वाक्य पढेर सुनाउनुहोस् ।
४. हरेक वाक्यलाई केही समयको अन्तरालमा २ पटक पढिदिनुहोस् ।

शिक्षकले वाचन गर्नुपर्ने वाक्य निम्न छन् :

(क) रेडियोबाट गीत सुन्छु किनकि मलाई नाच मन लाग्छ ।

(ख) मेरो साथी भकुन्डो खेल्न पाउँदा रमाउँछ ।

(ग) बहिनी जन्मदिनमा केक काट्छिन् ।

(घ) हामी बजार गएर सामान किन्छौं अनि घर फर्कन्छौं ।

५. विद्यार्थीले सबै वाक्य सुनेर शुद्ध लेखेमा प्रतिवाक्य १ अङ्कका दरले जम्मा ४ अङ्क दिनुहोस् । यदि कुनै शब्दको वर्णविन्यासमा अशुद्धि देखिएमा आनुपातिक हिसाबले अङ्क घटाई विद्यार्थीले पाउन सक्ने अङ्क दिनुहोस् ।

५. दिइएको अनुच्छेद पढी सोधिएका प्रश्नको उत्तर लेख्नुहोस् : (३)

चउरमा रातु गाई चरि रहेको थियो । उसको बाच्छो पनि सँगै थियो । बाच्छो रमाई रमाई आमाको वरिपरि उफ्रने गर्थ्यो । एक दिन बाच्छो विरामी पयो । गाईले बाच्छोको चिन्ताले घाँस खान छाड्यो । बाच्छोको अवस्था देखेर मेरी बहिनीले पशुको डाक्टर बोलाइन् । डाक्टरले औषधी गरेपछि बाच्छो ठिक भयो । बाच्छो ठिक भएकाले बहिनी रमाइन् । मेरी बहिनीको बुद्धि देखेर म खुसी भएँ ।

प्रश्न

- (क) गाईको नाम के थियो ?
- (ख) बहिनी किन रमाइन् ?
- (ग) बाच्छोलाई कसरी ठिक पारियो ?

१. विद्यार्थीलाई प्रश्न ५ मा ध्यान दिन लगाउनुहोस् ।
२. प्रस्तुत प्रश्न पठनबोधको भएको र विद्यार्थीले अनुच्छेद आफैँ पढेर दिइएका प्रश्नको उत्तर दिनुपर्ने कुरा प्रस्ट पारिदिनुहोस् ।
३. प्रश्नमा भएको अनुच्छेदलाई मौन पठन गर्न भन्नुहोस् ।
४. अनुच्छेद पढिसकेको निश्चित गरी दिइएका प्रश्नको उत्तर दिन लगाउनुहोस् ।
५. शिक्षकले अनुच्छेद र प्रश्न दुबै नपढिदिनुहोस् ।
६. भाषिक शुद्धता (वर्णविन्यास, लेख्यचिह्न तथा पदसङ्गति) मिले नमिलेको पहिचान गरी विवेकपूर्ण ढङ्गले उपयुक्त मूल्याङ्कन गर्नुहोस् ।
७. विद्यार्थीले लेखेका प्रत्येक सही उत्तरबापत १ अङ्कका दरले जम्मा ३ अङ्क दिनुहोस् ।

प्रश्नको सही उत्तर :

(क) गाईको नाम रातु थियो । (ख) बाच्छो ठिक भएकाले बहिनी रमाइन् ।

(ग) बाच्छोलाई औषधी गरेर ठिक पारियो ।

६. दिइएको चित्र अध्ययन गरी चित्रका बारेमा पाँच वाक्य लेख्नुहोस् : (५)

१. विद्यार्थीलाई प्रश्न ६ मा ध्यान दिन लगाउनुहोस् ।
२. चित्रमा भएका सूचनालाई ध्यान दिई ५ वाक्यमा वर्णन गर्न लगाउनुहोस् ।
३. निर्दिष्ट चित्रबाट विद्यार्थीले ५ ओटा फरक फरक विषय समावेश गरेर उपयुक्त भाषिक शुद्धता, वाक्यगठन र वर्णविन्याससमेत मिलाई लेखेका फरक फरक वाक्यका लागि प्रत्येक वाक्यवापत १ अङ्कका दरले ५ अङ्क दिनुहोस् ।

७. दिइएको शुभकामना सन्देश पढ्नुहोस् र तपाईंले मनाउने कुनै चाडपर्वका अवसरमा आफ्नो साथीलाई दिइने शुभकामना पत्रको नमुना तयार पार्नुहोस् । (३)

हार्दिक शुभकामना !

तिजको शुभ अवसरमा देशविदेशमा रहनुभएका सबै नेपालीमा सुख, शान्ति र समृद्धिको हार्दिक मङ्गलमय शुभकामना व्यक्त गर्दछु ।

अनन्त परियार

अध्यक्ष

सुन्दरबस्ती टोल सुधार समिति

१. विद्यार्थीलाई प्रश्न ६ मा ध्यान दिन लगाउनुहोस् ।
२. दिइएको शुभकामना पत्रको नमुना ध्यानपूर्वक पढी प्रश्नले निर्देश गरेबमोजिमको शुभकामना रचना गर्न लगाउनुहोस् ।
३. नमुनाअनुसार तोकिएको शीर्षकमा संरचना, विषयवस्तु र वर्णविन्यास मिलाएर लेखेमा ३ अङ्क दिनुहोस् ।

८. खाली ठाउँ भरी कथा पूरा गर्नुहोस् र शीर्षक पनि दिनुहोस् : (५)

एउटा गाउँमा जादुगर हुनु ...। उसले एउटा सर्प पक्रिनु ...। सर्पलाई बाँसको ढुङ्ग्रामा बन्द गर्नु ...। एक दिन मुसो जादुगरको घरभित्र पस्नु ...। मुसो भोकाएको हुनु ...। मुसाले खानेकुरा खाज्नु ...। मुसाले सर्प राखेको ढुङ्ग्रो भेट्टाउनु ...। मुसाले ढुङ्ग्राको मुख पत्ता लगाउनु ...। मुसो ढुङ्ग्रोभित्र पस्नु ...। सर्पले मुसालाई भेट्टाउनु ...। सर्पले मुसालाई एकै गाँस बनाउनु ...। मुसो खान पाएर सर्प मक्ख पर्नु ...। सर्प ढुङ्ग्रोबाट बाहिर निस्कनु ...। सर्पले जादुगरलाई डसेर मार्नु ...। विषालु प्राणीलाई जिस्क्याउन र बन्द गर्न नहुने सन्देश ।

१. विद्यार्थीलाई प्रश्न ८ मा ध्यान दिन लगाउनुहोस् ।
२. यो प्रश्न निर्देशित लेखनको भएको र विद्यार्थीले बुँदालाई आधार बनाएर आफैँ कथा लेख्नुपर्ने कुरा प्रस्ट पारिदिनुहोस् ।
३. प्रश्नमा भएका बुँदालाई मनन गर्न लगाउनुहोस् र कथा लेखी शीर्षक दिन लगाउनुहोस् ।
४. दिइएका बुँदाका आधारमा कथाको संरचनामा रही वर्णविन्यास मिलाएर कथा रचना गरेमा ५ अङ्क दिनुहोस् ।

शिक्षक सेट (क)

कक्षा ६, नेपाली, परीक्षण साधन र शिक्षकका लागि मार्गदर्शनसहित

१. शिक्षकले भनेको वाक्य सुनेर ठिक (✓) चिह्न लगाउनुहोस् : (४)

(क)

म सगरमाथा चढें ।	
तँ सगरमाथा चढिस् ।	
ऊ सगरमाथा चढ्यो ।	
उनीहरू सगरमाथा चढे ।	

(ख)

समिता बनेपा जाँदै छिन ।	
समिता धनुषा जाँदै छिन् ।	
समिता विराटनगर जाँदै हुने छिन् ।	
समिता धनगढी जाँदै हुने छिन् ।	

(ग)

किरण अङ्गुर टिपेर डालामा राख्छन् ।	
किरणले आरु टिपेर डालामा राखे ।	
किरणले आँप टिपेर डालामा राखेछन् ।	
किरण अम्बा टिपेर डालामा राख्दै छन् ।	

(घ)

गुरुआमाले नेपालीको पाठ पढाउँदै हुनुहुन्छ ।	
गुरुआमाले नेपालीको पाठ पढाउँदै हुनुहुने छ ।	
गुरुआमाले नेपालीको पाठ पढाउँदै हुनुहोला ।	
गुरुआमाले नेपालीको पाठ पढाउनुभयो ।	

- विद्यार्थीलाई प्रश्न १ मा ध्यान दिन लगाउनुहोस् ।
- विद्यार्थीलाई यस कार्यका प्रश्न वाक्य पहिचानसम्बन्धी रहेका र आफूले भनेका हरेक वाक्य पहिचान गरेर सही उत्तरमा ठिक चिनो लगाउनुपर्ने कुरा प्रस्ट पारिदिनुहोस् ।
- शिक्षकले प्रश्न 'क' मा रहेको 'ऊ सगरमाथा चढ्यो ।' वाक्य वाचन गर्नुहोस् ।
- प्रश्नमा दिइएको बाकसमा भएको सही उत्तरमा ठिक चिनो लगाउन निर्देश गर्नुहोस् ।
- पहिलो प्रश्न सकिएपछि अन्य प्रश्नमा पनि यही प्रक्रिया दोहोर्याउनुहोस् ।
- हरेक प्रश्नमा रहेका वाक्यलाई केही सेकेन्डको अन्तरालमा २ पटक पढिदिनुहोस् ।
- प्रश्न 'ख', 'ग' र 'घ' मा निम्न वाक्य वाचन गरी सही उत्तरमा ठिक चिनो लगाउन निर्देश गर्नुहोस् र सही वाक्य पहिचान गरी चिह्न लगाएमा प्रति वाक्य १ अङ्कका दरले ४ अङ्क दिनुहोस् :

शिक्षकले वाचन गर्नुपर्ने वाक्य

(ख) समिता धनुषा जाँदै छिन् ।

(ग) किरण अम्बा टिपेर डालामा राख्दै छन् ।

(घ) गुरुआमाले नेपालीको पाठ पढाउँदै हुनुहुन्छ ।

२. दिइएका शब्दको उस्तै अर्थ दिने शब्द तालिकाबाट पहिचान गरी लेख्नुहोस् : (२)

हैरान, अचानक, घुमफिर, आत्तिको

शब्द	अर्थ
(क) भ्रमण
(ख) आकुलव्याकुल
(ग) अकस्मात्
(घ) दिक्दार

• निर्दिष्ट शब्दको अर्थ तालिकामा दिइएको र उक्त तालिकाबाट अर्थ पहिचान गरी लेख्न लगाउनुहोस् ।

• दिइएका शब्द र अर्थ मिलाएर लेखे नलेखेको परीक्षण गर्नुहोस् र प्रत्येक शब्द र अर्थको सही जोडा मिलाएको अवस्थामा ०.५ अङ्कका दरले जम्मा २ अङ्क दिनुहोस् ।

सही उत्तर

(क) भ्रमण : घुमफिर

(ख) आकुलव्याकुल : आत्तिको

(ग) अकस्मात् : अचानक

(घ) दिक्दार : हैरान

३. दिइएको अनुच्छेद जस्ताको त्यस्तै सार्नुहोस् :

(४)

मेरो नाम प्रतिज्ञा हो । म बिहान चाडै उठ्छु । आफ्नो ओछ्यान मिलाउँछु । म हातमुख धोएपछि आमामुबालाई अभिवादन गर्छु । म आफैं चियाखाजा पकाउँछु । घरका सबै सदस्यलाई दिन्छु र आफू पनि खान्छु । म केही समय पढ्छु । खाना खाएपछि आफूले खाएका भाँडा आफैं माभ्छु । म आफैं विद्यालय जान्छु । म विद्यालय पुग्नेबित्तिकै गुरुगुरुआमालाई नमस्कार गर्छु ।

१. विद्यार्थीलाई प्रश्न ३ मा ध्यान दिन लगाउनुहोस् ।
२. प्रश्नमा भएको अनुच्छेदलाई हुबहु सार्नुपर्ने कुरा विद्यार्थीलाई प्रस्ट पारिदिनुहोस् ।
३. अनुलेखन गर्दा वर्णविन्यास मिलाएर लेखे नलेखेको हेक्का राखी परीक्षण गर्नुहोस् ।
४. विद्यार्थीले ४३ देखि ५० शब्द हुबहु लेखेमा ४ अङ्क, ३४ देखि ४२ शब्द हुबहु लेखेमा ३ अङ्क, २६ देखि ३३ शब्द हुबहु लेखेमा २ र २५ ओटा शब्द हुबहु लेखेमा मात्र १ अङ्क दिनुहोस् ।

४. शिक्षकले भनेका वाक्यलाई ध्यान दिएर सुन्नुहोस् र लेख्नुहोस् । (४)

- विद्यार्थीलाई प्रश्न ४ मा ध्यान दिन लगाउनुहोस् ।
- शिक्षकले भनेका वाक्य सुनेर उक्त वाक्य लेख्नुपर्ने कुरा विद्यार्थीलाई प्रस्ट पारिदिनुहोस् ।
- शिक्षकले निर्दिष्ट वाक्य पढेर सुनाइदिनुहोस् ।
- हरेक वाक्यलाई केही समयको अन्तरालमा २ पटक पढिदिनुहोस् ।
- **शिक्षकले सुनाउनुपर्ने वाक्य**
 - (क) नदीपारि वन्यजन्तु बस्थे किनकि त्यहाँ घना जङ्गल थियो ।
 - (ख) त्यस जङ्गलमा एउटा सिमलको रुख थियो ।
 - (ग) रुखको फेदमा एक जना ऋषि थिए जो त्यस ठाउँमा तपस्या गर्थे ।
 - (घ) ऋषिले हातमा बन्दुक बोकेर आइरहेको सिकारीलाई त्यहीं रोके ।
- विद्यार्थीले सबै वाक्य सुनेर शुद्ध लेखेमा प्रतिवाक्य १ अङ्कका दरले जम्मा ४ अङ्क दिनुहोस् । यदि कुनै शब्दको वर्णविन्यासमा अशुद्धि देखिएमा आनुपातिक हिसाबले अङ्क घटाई विद्यार्थीले पाउन सक्ने अङ्क दिनुहोस् ।

५. दिइएको अनुच्छेद पढी सोधिएका प्रश्नको उत्तर लेख्नुहोस् : (३)

सूचना र सञ्चारका विभिन्न साधन छन् । तीमध्ये एउटा भरपर्दो साधन पत्रपत्रिका हो । यसबाट जानकारी, सूचना वा सन्देश एकअर्कासम्म पुऱ्याइन्छ । पत्रपत्रिकामा विज्ञान, शिक्षा, खेलकुद, स्वास्थ्य आदि विषयवस्तु समावेश गरिएका हुन्छन् । यसले हाम्रो खुल्दुली मेटाउँछ । समाचारपत्रले समाजमा राम्रा काम गर्न चेतना जगाउने र सत्यतथ्य जानकारी दिने हुनाले नियमित पढ्नुपर्छ । यसले राष्ट्रिय एकता र राष्ट्रिय गौरव बढाउने काम गर्छन् । त्यसैले हरेक सञ्चार माध्यमले व्यक्तिभन्दा समाज ठुलो र समाजभन्दा राष्ट्र ठुलो हो भन्ने ज्ञान दिन सक्नुपर्छ ।

प्रश्नहरू

- (क) पत्रपत्रिकामा के के कुरा समावेश गर्न सकिन्छ ?
- (ख) पत्रपत्रिका किन पढ्नुपर्छ ?
- (ग) पत्रपत्रिका कसरी भरपर्दो साधन हुन सक्छ ?

- विद्यार्थीलाई प्रश्न ५ मा ध्यान दिन लगाउनुहोस् ।
- प्रस्तुत प्रश्न पठनबोधको भएको र विद्यार्थीले अनुच्छेद आफैँ पढेर दिइएका प्रश्नको उत्तर दिनुपर्ने कुरा प्रस्ट पारिदिनुहोस् ।
- प्रश्नमा भएको अनुच्छेदलाई मौन पठन गर्न भन्नुहोस् ।
- अनुच्छेद पढिसकेको निश्चित गरी प्रश्नको उत्तर दिन लगाउनुहोस् ।
- शिक्षकले अनुच्छेद र प्रश्न दुवै नपढिदिनुहोस् ।

- भाषिक शुद्धता (वर्णविन्यास, लेख्यचिह्न तथा पदसङ्गति) मिले नमिलेको पहिचान गरी विवेकपूर्ण ढङ्गले उपयुक्त मूल्याङ्कन गर्नुहोस् ।

- विद्यार्थीले लेखेका प्रत्येक सही उत्तरबापत १ अङ्कका दरले जम्मा ३ अङ्क दिनुहोस् ।
माथिका प्रश्नको उत्तर :

(क) पत्रपत्रिकामा विज्ञान, शिक्षा, खेलकुद, स्वास्थ्य आदि विषयवस्तु समावेश गर्न सकिन्छ ।

(ख) पत्रपत्रिकाले विभिन्न विषयको ज्ञान तथा सत्यतथ्यको जानकारी दिने हुनाले नियमित पढ्नुपर्छ ।

(ग) पत्रपत्रिकाले जानकारी, सूचना वा सन्देश एकअर्कासम्म पुऱ्याउने हुनाले यो भरपर्दो साधन हो ।

६. दिइएको चित्र अध्ययन गरी चित्रका बारेमा पाँच वाक्य लेख्नुहोस् : (५)

७. दिइएको निमन्त्रणा पत्र पढ्नुहोस् र तपाईंको विद्यालयले मनाउने वार्षिक उत्सवका अवसरमा अतिथिलाई प्रदान गरिने निमन्त्रणा पत्रको नमुना तयार पार्नुहोस् : (३)

श्री मङ्गलादेवी माध्यमिक विद्यालय
नेत्रावती डबजोड गाउँपालिका १, धादिङ

हार्दिक निमन्त्रणा

श्री गायत्री इटनीज्यू
नेत्रावती डबजोड गाउँपालिका १ धादिङ ।

यस विद्यालयको वार्षिकोत्सव तथा अभिभावक दिवस कार्यक्रम निम्न मिति, समय र स्थानमा हुने भएकाले अतिथिका रूपमा यहाँको गरिमामय उपस्थितिका लागि हार्दिक निमन्त्रणा गर्दछौं ।

मिति : २०८० जेठ ६ गते शनिवार

समय : दिनको ११ बजे
स्थान : विद्यालय प्राङ्गण

प्रार्थी
प्रधानाध्यापक
तथा समस्त विद्यालय परिवार

- विद्यार्थीलाई प्रश्न ७ मा ध्यान दिन लगाउनुहोस् ।
- दिइएको निमन्त्रणा पत्रको नमुना ध्यानपूर्वक पढी प्रश्नले निर्देश गरेबमोजिमको निमन्त्रणा पत्र रचना गर्न लगाउनुहोस् ।
- नमुनाअनुसार तोकिएको शीर्षकमा संरचना, विषयवस्तु र वर्णविन्यास मिलाएर लेखेमा ३ अङ्क दिनुहोस् ।

८. 'परीक्षाको तयारी' शीर्षकमा दुई जना साथीबिच भएको तलको कुराकानी पूरा गर्नुहोस् : (५)

विनीता : ओहो ! विनय तिमी त पढिरहेको पो ?

विनय : ए ! विनीता तिमी ? अँ, परीक्षा आउन लाग्यो नि त ! त्यसैले तयारी गर्दै छु ।

अनि तिमी कताबाट आयौ ?

विनीता :

विनय : परीक्षा आएको समयमा यसरी मामाघर जान त भएन नि ! केही विशेष काम थियो र ?

विनीता :

विनय : ए ! अनि कस्तो छ त अहिले माइजूलाई ?

विनीता : । बरु तिम्रो पढाइ कस्तो चल्यै छ त ?

विनय :

विनीता : परीक्षा नजिक आइसक्यो । खास तयारी गर्न पनि पाएकी छैन ।

विनय :

विनीता : म त पढ्न तिम्रै घरमा आउँछु है । अहिले मेरो घरमा कोही नभएकाले एकलै पढ्न पनि मन लाग्दैन ।

विनय :

विनीता : हुन्छ, विनय । म भोलि कति बजे आउँ त ?

विनय :

विनीता : म खाजा खाएर किताब कापी पनि लिएर आउँछु ।

विनय :

विनीता : हुन्छ विनय । हामी एकआपसमा छलफल गरेर पढौंला नि ।

विनय :

विनीता : अहिले छुटौं । म भोलि आउँछु अनि परीक्षाको तयारी राम्ररी गरौंला नि ।

विनय :

- विद्यार्थीलाई प्रश्नमा दिइएका बुँदा राम्रोसँग अध्ययन गर्न लगाउनुहोस् ।
- दिइएका बुँदालाई आधार मानेर दुई जनाबिचको कुराकानीको वातावरण बनाउनुपर्ने कुरा बताउनुहोस् ।
- खाली ठाउँमा उपयुक्त कुराकानी राखी संवाद तयार पार्न निर्देश गर्नुहोस् ।
- विद्यार्थीले खाली ठाउँमा सन्दर्भअनुसारको उपयुक्त कुराकानी भरी संवाद पूरा गरे नगरेको पहिचान गरी परीक्षण गर्नुहोस् ।
- दिइएको संवादको १० ओटा खाली ठाउँमा वर्णविन्यास मिलाएर सन्दर्भअनुसार संवाद रचना गरेमा ५ अङ्क दिनुहोस् ।

समाप्त

शिक्षक सेट (क)

कक्षा ७, नेपाली, परीक्षण साधन र शिक्षकका लागि मार्गदर्शन

१. दिइएका अर्थसँग मिल्ने शब्द तालिकाबाट पहिचान गरी खाली ठाउँमा लेख्नुहोस् : (२)

पछुतो, आविष्कार, असह्य, घलेक

- (क) सहन नसकिने
- (ख) कुनै कामका बारेमा पछि हुने पश्चात्ताप
- (ग) नयाँ सिद्धान्तको प्रतिपादन
- (घ) गुरुङ, घले महिलाको आफ्नो पहिचानको पहिरन

दिइएका अर्थ जनाउने पदावलीको उपयुक्त अर्थ कोष्ठकबाट पहिचान गरी लेख्नुपर्ने कुरा जानकारी गराउनुहोस् । विद्यार्थीले सबै प्रश्नको उत्तर निम्नानुसार मिलाएमा प्रति प्रश्न ०.५ अङ्कका दरले जम्मा २ अङ्क दिनुहोस् ।

सही उत्तर :

(क) सहन नसकिने	असह्य
(ख) कुनै कामका बारेमा पछि हुने पश्चात्ताप	पछुतो
(ग) नयाँ सिद्धान्तको प्रतिपादन	आविष्कार
(घ) गुरुङ, घले महिलाको आफ्नो पहिचानको पहिरन	घलेक

२. दिइएको अनुच्छेद जस्ताको त्यस्तै सार्नुहोस् : (४)

हाम्रो देशको राजधानीलाई मन्दिरै मन्दिरको सहर भनिन्छ । यसबाट हाम्रो देश सांस्कृतिक सम्पदाको धनी छ भन्ने कुरा प्रष्ट हुन्छ । हिन्दुहरूको पवित्र मन्दिर पशुपतिनाथ पनि यहीं छ । क्रिस्चियनहरूको गिर्जाघर पनि यहीं छ । मुस्लिमहरूको मस्जिद पनि यहीं छ । बौद्धहरूको गुम्बा पनि यहीं छ । यी हरेक कुराले हाम्रो प्रशासनिक राजधानीलाई संस्कृतिको राजधानी पनि भन्न सकिन्छ । सांस्कृतिक विविधतामा एकता हाम्रो देशको प्रमुख पहिचान पनि हो ।

१. विद्यार्थीलाई प्रश्न २ मा ध्यान दिन लगाउनुहोस् ।
२. प्रश्नमा भएको अनुच्छेदलाई हुबहु सार्नुपर्ने कुरा विद्यार्थीलाई प्रष्ट पारिदिनुहोस् ।
३. अनुलेखन गर्दा वर्णविन्यास मिलाएर लेखे नलेखेको हेक्का राखी परीक्षण गर्नुहोस् ।
४. विद्यार्थीले ५१ देखि ६० शब्द हुबहु लेखेमा ४ अङ्क, ४१ देखि ५० शब्द हुबहु लेखेमा ३ अङ्क, ३१ देखि ४० शब्द हुबहु लेखेमा २ र ३० ओटा शब्द हुबहु लेखेमा मात्र १ अङ्क दिनुहोस् ।

३. शिक्षकले भनेका वाक्य सुनेर लेख्नुहोस् : (४)

- विद्यार्थीलाई प्रश्न ३ मा ध्यान दिन लगाउनुहोस् ।
 - शिक्षकले भनेका वाक्य सुनेर उक्त वाक्य लेख्नुपर्ने कुरा विद्यार्थीलाई स्पष्ट पारिदिनुहोस् ।
 - दिइएका वाक्य २ पटकसम्म पढिदिनुहोस् र सुनेर लेख्न लगाउनुहोस् ।
- शिक्षकले वाचन गर्नुपर्ने वाक्य :**
१. मानिसले कुनै ठाउँको अवलोकन गर्नु भ्रमण हो ।
 २. भ्रमण गरेर प्राप्त गरेको ज्ञान स्थायी प्रकृतिको हुन्छ ।
 ३. भ्रमणले मानिसलाई ज्ञान दिन्छ र उसले नयाँ नयाँ कुरा सिक्छ ।
 ४. मस्तिष्क तथा शरीर स्वस्थ राख्न भ्रमण गर्नु उपयुक्त हुन्छ ।
- विद्यार्थीले सबै वाक्य सुनेर शुद्ध लेखेमा प्रतिवाक्य १ अङ्कका दरले जम्मा ४ अङ्क दिनुहोस् । यदि कुनै शब्दको वर्णविन्यासमा अशुद्धि देखिएमा आनुपातिक हिसाबले अङ्क घटाई विद्यार्थीले पाउन सक्ने अङ्क दिनुहोस् ।

४. दिइएको अनुच्छेद अध्ययन गरी सोधिएका प्रश्नको उत्तर लेख्नुहोस् : (३)

नेपाल प्राकृतिक सुन्दरताले भरिपूर्ण भूपरिवेष्टित देश हो । यहाँ सयौं जातजाति र भाषाभाषीका मानिसको बसोबास रहेको छ । पूर्वदेखि पश्चिमसम्म फैलिएका ब्राह्मण र छेत्रीहरू दसैँतिहारलगायत विभिन्न पर्व मनाउँछन् । संस्कार र संस्कृतिका धनी उनीहरू मूलतः नेपाली भाषा बोल्छन् तर पश्चिमतिर भने डोटेली, दार्चुलेली, अछामी आदि भाषा पनि बोल्छन् । पूर्वका किराँतीहरू धान नाच, च्याब्रुङ नाच र साकेलामा रमाउँछन् । किराँतीहरूमध्ये पनि लिम्बुहरू लिम्बु भाषा बोल्छन् भने राईहरू बान्तवा, चाम्लिङ, लोहोरुङलगायत राई किराँती भाषाहरू बोल्छन् ।

प्रश्नहरू

- (क) दसैँतिहार पर्व कसले मनाउँछन् ?
- (ख) नेपाल किन सुन्दर छ ?
- (ग) नेपालका कुनै दुईओटा विशेषता उल्लेख गर्नुहोस् ।

- विद्यार्थीलाई प्रश्न न. ४ मा ध्यान दिन लगाउनुहोस् ।
- यो प्रश्न पठनबोधको भएको र विद्यार्थीले दिइएको अनुच्छेद आफैँ पढेर सोधिएका प्रश्नको उत्तर दिनुपर्ने कुरा विद्यार्थीलाई स्पष्ट पारिदिनुहोस् ।
- प्रश्नमा भएको अनुच्छेदलाई मौन पठन गर्न भन्नुहोस् र अनुच्छेद पढिसकेको निश्चित गरी दिइएका प्रश्नको जवाफ दिन लगाउनुहोस् ।
- शिक्षकले अनुच्छेद र प्रश्न दुवै नपढिदिनुहोस् ।
- भाषिक शुद्धता (वर्णविन्यास, लेख्यचिह्न तथा पदसङ्गति) मिले नमिलेको पहिचान गरी विवेकपूर्ण ढङ्गले उपयुक्त मूल्याङ्कन गर्नुहोस् ।
- विद्यार्थीले लेखेका प्रत्येक सही उत्तरवापत १ अङ्कका दरले जम्मा ३ अङ्क दिनुहोस् ।

माथिका प्रश्नका उत्तर :

- (क) पूर्वदेखि पश्चिमसम्म फैलिएका ब्राह्मण र छेत्रीहरू दसैँतिहार पर्व मनाउँछन् ।
- (ख) नेपाल प्राकृतिक सुन्दरताले भरिपूर्ण भएकाले सुन्दर छ ।
- (ग) नेपाल बहुजाति, बहुभाषिक, बहुसांस्कृतिक र प्राकृतिक रूपमा सुन्दर देश हो ।

(यीमध्ये कुनै २ विशेषता लेखेमा)

५. दिइएको चित्र अध्ययन गरी चित्रका बारेमा पाँच वाक्य लेख्नुहोस् : (५)

- विद्यार्थीलाई प्रश्न ५ मा ध्यान दिन लगाउनुहोस् ।
- चित्रमा भएका सूचनालाई ध्यान दिई ५ वाक्यमा वर्णन गर्न लगाउनुहोस् ।
- निर्दिष्ट चित्रबाट विद्यार्थीले ५ ओटा फरक फरक विषय समावेश गरेर उपयुक्त भाषिक शुद्धता, वाक्यगठन र वर्णविन्याससमेत मिलाई लेखेका फरक फरक वाक्यका लागि प्रत्येक वाक्यबापत १ अङ्कका दरले ५ अङ्क दिनुहोस् ।

६. दिइएको निमन्त्रणापत्र अध्ययन गरी तपाईंको विद्यालयको वार्षिक उत्सवको उपलक्ष्यमा अभिभावकलाई प्रदान गरिने निमन्त्रणापत्रको नमुना तयार गर्नुहोस् : (३)

सादर निमन्त्रणा

श्रीज्यू,

जागरण युवा क्लब, नेपालगन्जले दसौं वार्षिकोत्सवका अवसरमा क्लबको विकासमा योगदान पुऱ्याउने व्यक्तित्वलाई सम्मान कार्यक्रम आयोजना गरेको हुँदा निम्न मिति, समय र स्थानमा यहाँको गरिमामय उपस्थितिका लागि हार्दिक निमन्त्रणा गर्दछु ।

कार्यक्रम :

मिति : २०८१/०९/२५

समय : बिहान १०: ३० बजे

स्थान : जनता पार्टी प्यालेस, नेपालगन्ज चोक, बाँके ।

प्रार्थी

अध्यक्ष

जागरण युवा क्लब, नेपालगन्ज, बाँके

१. दिइएको निमन्त्रणापत्र अध्ययन गर्न लगाउनुहोस् ।

२. प्रश्नले निर्देश गरेबमोजिम दिइएको निमन्त्रणापत्रका आधारमा विद्यार्थीलाई आफ्नो

विद्यालयको वार्षिक उत्सवका उपलक्ष्यमा अभिभावकलाई प्रदान गरिने निमन्त्रणापत्रको नमुना तयार लगाउनुहोस् ।

३. नमुनाअनुसार तोकिएको शीर्षकमा संरचना, विषयवस्तु र वर्णविन्यास मिलाएर लेखेमा ३ अङ्क दिनुहोस् ।

७. दिइएका बुँदाका आधारमा एउटा कथा लेख्नुहोस् र शीर्षक पनि दिनुहोस् : (४)

सहरमा एक प्रतिष्ठित व्यापारी हुनु...। बिहे गरेको धेरै समयसम्म सन्तान नहुनु...। टेस्टट्युब प्रविधिबाट एउटा छोरो जन्मिनु...। अत्यन्तै माया गरेर छोरो हुर्काउनु...। छोरालाई केही कुराको अभाव हुन नदिनु ...। जति पैसा मागे पनि दिनु...छोरो साथीहरूसँग मात्र रमाउनु...। साथीहरूका बारेमा परिवारले चासो नदिनु ...। ऊ कुलतमा फस्नु...। लागुपदार्थ सेवन गर्नु...। प्रहरीले समात्नु...। आमाबुवा चिन्तित हुनु...। छोरो घर नआउनु...। छोरो खोजिदिन प्रहरीलाई आग्रह गर्नु...। प्रहरीले छोरो समातिएको जानकारी दिनु...। बाआमा छाँगाबाट खसे जस्तै हुनु...। छोरालाई समय दिन नसकेकामा पछुतो मान्नु...। छोराको रेखदेख गर्ने बाचा गर्नु...। घर फर्कनु ।

१. विद्यार्थीलाई प्रश्न ७ मा ध्यान दिन लगाउनुहोस् ।

२. यो प्रश्न निर्देशित लेखनको भएको र विद्यार्थीले बुँदालाई आधार बनाएर आफ्नै कथा लेख्नुपर्ने कुरा प्रस्ट पारिदिनुहोस् ।

३. प्रश्नमा भएका बुँदालाई मनन गर्न लगाउनुहोस् र कथा लेखी शीर्षक दिन लगाउनुहोस् ।

४. दिइएका बुँदाका आधारमा कथाको संरचनामा रही वर्णविन्यास मिलाएर कथा रचना गरेमा ४ अङ्क दिनुहोस् ।

८. 'स्वस्थ जीवनका लागि योगको महत्त्व' शीर्षकमा १०० शब्दमा नघटाई निबन्ध लेख्नुहोस्।(५)

● विद्यार्थीलाई प्रश्नमा दिइएको शीर्षक अध्ययन गर्न लगाउनुहोस् र विषयवस्तुमा आधारित रहेर निबन्ध लेख्नुपर्ने कुरा बताउनुहोस् ।

● निबन्ध कम्तीमा १०० शब्दको हुनुपर्ने सम्बन्धमा जानकारी दिनुहोस् ।

● निबन्ध विषयवस्तुमा केन्द्रित हुनुपर्ने कुरा बुझाउनुहोस् ।

● निबन्ध सफा र शुद्धसँग लेख्न लगाउनुहोस् ।

● निबन्धको संरचना, भाषिक शुद्धता (वर्णविन्यास, लेख्यचिह्न तथा पदसङ्गति) मिले नमिलेको पहिचान गरी विवेकपूर्ण ढङ्गले उपयुक्त मूल्याङ्कन गरी ५ अङ्क दिनुहोस् ।

समाप्त

शिक्षक सेट (क)

कक्षा ८, नेपाली, परीक्षण साधन र शिक्षकका लागि मार्गदर्शन

१. दिइएका अर्थसँग मिल्ने शब्द तालिकाबाट पहिचान गरी खाली ठाउँमा लेख्नुहोस् : (२)

पत्रिका, आशीर्वाद, मिहिनेत, लहरो

- (क) लता
(ख) श्रम
(ग) अखबार
(घ) आसिक

दिइएका अर्थ जनाउने शब्दका उपयुक्त अर्थ कोष्ठकबाट पहिचान गरी लेख्नुपर्ने कुरा जानकारी गराउनुहोस् । विद्यार्थीले सबै प्रश्नको उत्तर निम्नानुसार मिलाएमा प्रति प्रश्न ०.५ अङ्कका दरले जम्मा २ अङ्क दिनुहोस् ।

सही उत्तर :

(क) लता	लहरो
(ख) श्रम	मिहिनेत
(ग) अखबार	पत्रिका
(घ) आसिक	आशीर्वाद

२. दिइएको अनुच्छेद जस्ताको त्यस्तै सार्नुहोस् : (४)

जङ्गल विनाशका कारण सुक्खा खडेरीलगायत अनेकौँ समस्या देखिन थालेका छन् । विश्वव्यापी रूपमा तापक्रम बढ्दै गएको छ । पानीका स्रोत सुक्न थालेका छन् भने वन्यजन्तुको विनाश भइरहेको छ । उद्योगबाट निस्कने विषालु ग्याँसले वातावरण हानिकारक भइरहेको छ । वातावरणको ओजन तह पातलो हुँदै गएको छ । सूर्यका हानिकारक किरण प्रत्यक्ष रूपमा पृथ्वीमा आइरहेका छन् । वनस्पति र जीव लोप हुने, प्राकृतिक विपत्ति आउने, अम्ल वर्षा हुने अवस्था बढेको छ । तसर्थ हामीले वातावरण संरक्षणमा ध्यान दिनुपर्छ ।

१. विद्यार्थीलाई प्रश्न २ मा ध्यान दिन लगाउनुहोस् ।
२. प्रश्नमा भएको अनुच्छेदलाई हुबहु सार्नुपर्ने कुरा विद्यार्थीलाई प्रस्ट पारिदिनुहोस् ।
३. अनुलेखन गर्दा वर्णविन्यास मिलाएर लेखे नलेखेको हेक्का राखी परीक्षण गर्नुहोस् ।
४. विद्यार्थीले ५९ देखि ७० शब्द हुबहु लेखेमा ४ अङ्क, ४७ देखि ५८ शब्द हुबहु लेखेमा ३ अङ्क, ३६ देखि ४६ शब्द हुबहु लेखेमा २ र ३५ ओटा शब्द हुबहु लेखेमा मात्र १ अङ्क दिनुहोस् ।

३. शिक्षकले भनेका वाक्य सुनेर लेख्नुहोस् : (४)

- विद्यार्थीलाई प्रश्न ३ मा ध्यान दिन लगाउनुहोस् ।
 - शिक्षकले भनेका वाक्य सुनेर उक्त वाक्य लेख्नुपर्ने कुरा विद्यार्थीलाई स्पष्ट पारिदिनुहोस् ।
 - दिइएका वाक्य २ पटकसम्म पढिदिनुहोस् र सुनेर लेख्न लगाउनुहोस् ।
- शिक्षकले वाचन गर्नुपर्ने वाक्य :**
१. साहित्यमा अभिव्यक्तिको माध्यम भाषा हो भने शैली प्रस्तुतिको तरिका हो ।
 २. निबन्ध लेख्ने तरिका नै निबन्धको शैली हो ।
 ३. उपयुक्त प्रस्तुतिले लेखनलाई सुन्दरता प्रदान गर्नुका साथै रोचकता पनि प्रदान गर्छ ।
 ४. पढ्नु पढ्नु लाग्ने रचनाले मात्र पाठकको मन जित्न सक्छ ।
- विद्यार्थीले सबै वाक्य सुनेर शुद्ध लेखेमा प्रतिवाक्य १ अङ्कका दरले जम्मा ४ अङ्क दिनुहोस् । यदि कुनै शब्दको वर्णविन्यासमा अशुद्धि देखिएमा आनुपातिक हिसाबले अङ्क घटाई विद्यार्थीले पाउन सक्ने अङ्क दिनुहोस् ।

४. दिइएको अनुच्छेद अध्ययन गरी सोधिएका प्रश्नको उत्तर लेख्नुहोस् : (३)

स्वस्थ रहनका लागि हामीले नियमित योग, ध्यान र प्राणायाम गर्नुका साथै हाम्रो दैनिक भोजनमा पनि सुधार गर्नु आवश्यक छ । हामीले घरमा बनाइएका ताजा र स्वस्थकर खाना खानु स्वास्थ्यका दृष्टिले निकै राम्रो हुन्छ । हामीले मौसमअनुसारका खानेकुरा खानुपर्छ । हरिया सागसब्जी, ताजा फलफूलको नियमित सेवन गर्नु राम्रो हुन्छ । दुध, दही, मही, फलफूलको रस, मह खानाले हाम्रो शरीर स्वस्थ हुन्छ । आवश्यक मात्रामा कार्बोहाइड्रेट, प्रोटीन, मिनरल्स आदि पनि खानुपर्छ । स्वस्थ खाना खाइएन भने योग गर्न पनि कठिन हुन्छ । तसर्थ भोजन र स्वास्थ्यको घनिष्ठ सम्बन्ध छ ।

प्रश्नहरू

- (क) शरीर स्वस्थ राख्न के गर्नु आवश्यक छ ?
- (ख) हामीले किन मौसमअनुसारका खानेकुरा खानुपर्छ ?
- (ग) कसरी भोजन र स्वास्थ्यको घनिष्ठ सम्बन्ध छ ?

- विद्यार्थीलाई प्रश्न ५ मा ध्यान दिन लगाउनुहोस् ।
 - यो प्रश्न पठनबोधको भएको र विद्यार्थीले दिइएको अनुच्छेद आफैँ पढेर सोधिएका प्रश्नको उत्तर दिनुपर्ने कुरा विद्यार्थीलाई स्पष्ट पारिदिनुहोस् ।
 - प्रश्नमा भएको अनुच्छेदलाई मौन पठन गर्न भन्नुहोस् र अनुच्छेद पढिसकेको निश्चित गरी दिइएका प्रश्नको जवाफ दिन लगाउनुहोस् ।
 - शिक्षकले अनुच्छेद र प्रश्न दुवै नपढिदिनुहोस् ।
 - विद्यार्थीले लेखेका प्रत्येक सही उत्तरबापत १ अङ्कका दरले जम्मा ३ अङ्क दिनुहोस् ।
- माथिका प्रश्नको उत्तर :**
- (क) हामीले शरीर स्वस्थ राख्न नियमित योग, ध्यान र प्राणायाम गर्नुका साथै हाम्रो दैनिक भोजनमा पनि सुधार गर्नु आवश्यक छ ।
 - (ख) हामी स्वस्थ रहन मौसमअनुसारका खानेकुरा खानुपर्छ ।
 - (ग) स्वस्थ भोजन खाए शरीर स्वस्थ हुने हुनाले भोजन र स्वास्थ्यको घनिष्ठ सम्बन्ध छ ।

५. दिइएको चित्र अध्ययन गरी चित्रका बारेमा पाँच वाक्य लेख्नुहोस् : (५)

- विद्यार्थीलाई प्रश्न ५ मा ध्यान दिन लगाउनुहोस् ।
- चित्रमा भएका सूचनालाई ध्यान दिई पाँच वाक्यमा वर्णन गर्न लगाउनुहोस् ।
- निर्दिष्ट चित्रबाट विद्यार्थीले ५ ओटा फरक फरक विषय समावेश गरेर उपयुक्त भाषिक शुद्धता, वाक्यगठन र वर्णविन्याससमेत मिलाई लेखेका फरक फरक वाक्यका लागि प्रत्येक वाक्यबापत १ अङ्कका दरले ५ अङ्क दिनुहोस् ।

६. दिइएको बधाईपत्र अध्ययन गरी तपाईंको पालिकाद्वारा आयोजित चित्रकला प्रतियोगितामा प्रथम हुने साथीलाई दिने बधाईपत्रको नमुना तयार गर्नुहोस् : (३)

हार्दिक बधाई

जिल्ला समन्वय समिति, सोलुखुम्बुद्वारा आयोजित जिल्लास्तरीय गायन प्रतियोगितामा प्रथम स्थान हासिल गरी विद्यालयको गौरवसमेत बढाउनुभएको हुँदा कक्षा ८ की छात्रा तपाईं श्री समीक्षा वाइबाज्यूलाई हार्दिक बधाई ज्ञापन गर्दछौं ।

श्री अरुणोदय माध्यमिक विद्यालय
पामे, सोलुखुम्बु ।

- दिइएको बधाईपत्र अध्ययन गर्न लगाउनुहोस् ।
- प्रश्नले निर्देश गरेबमोजिम दिइएको बधाईपत्रका आधारमा तपाईंको पालिकाद्वारा आयोजित चित्रकला प्रतियोगितामा प्रथम हुने साथीलाई दिने बधाईपत्रको नमुना तयार गर्न लगाउनुहोस् ।
- नमुनाअनुसार तोकिएको शीर्षकमा संरचना, विषयवस्तु र वर्णविन्यास मिलाएर लेखेमा ३ अङ्क दिनुहोस् ।

७. दिइएका बुँदाका आधारमा जीवनी लेख्नुहोस् : (४)

नाम : फ्लोरेन्स नाइटिङ्गेल

जन्म मिति : सन् १८२० मे १५

मातापिता : फेनी स्मिथ नाइटिङ्गेल र विलियम नाइटिङ्गेल

प्रमुख कार्य तथा योगदान

- सन् १८४४ मा जर्मनीमा नर्स कोर्समा भर्ना भई अध्ययन
- महिलालाई नर्स कोर्सका बारेमा प्रशिक्षण
- किसियाको स्कुटारी अस्पतालमा युद्धमा घाइते भएका सिपाहीलाई निःस्वार्थ सेवा
- बिरामीद्वारा सम्मानित तथा नर्स पेसालाई मर्यादित बनाउने स्वास्थ्यकी देवी
- सेन्ट टमस नर्स ट्रेनिङ अस्पतालको स्थापना

सम्मान तथा पुरस्कार

- बेलायत सरकारद्वारा 'अर्डर अफ मेरिट' 'रोयल रेडक्रस' को उपाधि प्रदान
- इटली सरकारद्वारा उनको जन्मस्थललाई उनकै नामबाट नामकरण

मृत्यु : ९० वर्षको उमेरमा सन् २०१० देहावसान

- जीवनी लेखनका लागि दिइएका बुँदा राम्ररी अध्ययन गर्न लगाउनुहोस् ।
- बुँदाका आधारमा छोटो जीवनी तयार गर्नुपर्ने कुरा जानकारी गराउनुहोस् र जीवनीको उपयुक्त शीर्षकसमेत राख्नुपर्ने कुरा जानकारी गराउनुहोस् ।
- जीवनीको संरचनामा रही भाषिक शुद्धता (वर्णविन्यास, लेख्यचिह्न तथा पदसङ्गति) ख्याल गरी ४ अङ्क दिनुहोस् ।

८. 'इन्टरनेटको महत्त्व' शीर्षकमा १२० शब्दमा नघटाई निबन्ध लेख्नुहोस् । (५)

- विद्यार्थीलाई प्रश्नमा दिइएको शीर्षक अध्ययन गर्न लगाउनुहोस् र विषयवस्तुमा आधारित रहेर निबन्ध लेख्नुपर्ने कुरा बताउनुहोस् ।
- निबन्ध कम्तीमा १२० शब्दको हुनुपर्ने सम्बन्धमा जानकारी दिनुहोस् ।
- निबन्ध विषयवस्तुमा केन्द्रित हुनुपर्ने कुरा बुझाउनुहोस् ।
- निबन्ध सफा र शुद्धसँग लेख्न लगाउनुहोस् ।
- निबन्धको संरचना, भाषिक शुद्धता (वर्णविन्यास, लेख्यचिह्न तथा पदसङ्गति) मिले नमिलेको पहिचान गरी विवेकपूर्ण ढङ्गले उपयुक्त मूल्याङ्कन गरी ५ अङ्क दिनुहोस् ।

नेपाली, विद्यार्थी सेट-क

विद्यार्थी सेट (क)
निदानात्मक परीक्षा

कक्षा : ३

विषय : नेपाली

विद्यार्थीको नाम :
विद्यालयको नाम : जिल्ला :
तपाईं : छात्र ☐ छात्रा ☐ स्थानीय तह :.....

१. शिक्षकले भनेका शब्द सुनेर शब्दको अगाडिको वर्ण वा मात्रा पहिचान गरी मिल्दो वर्ण वा मात्रामा ठिक (✓) चिह्न लगाउनुहोस् : (४)

(क)

ल	ग	स	म
---	---	---	---

(ख)

खा	कु	रा	ने
----	----	----	----

(ग)

चि	त्त	त्र	वृ
----	-----	-----	----

(घ)

जो	चाँ	टो	पाँ
----	-----	----	-----

२. शिक्षकले उच्चारण गरेका शब्दमा ठिक (✓) चिह्न लगाउनुहोस् : (४)

(क)

घर	कल	थर	मल
----	----	----	----

(ख)

खाता	तिमी	यिनी	छाता
------	------	------	------

(ग)

नन्द	मक्ख	चम्चा	शब्द
------	------	-------	------

(घ)

ग्राम	क्रम	मर्म	पर्व
-------	------	------	------

३. शिक्षकले उच्चारण गरेका वाक्य पहिचान गरी ठिक (✓) चिह्न लगाउनुहोस् : (४)

(क)

बबिता कविता पढ्छिन् ।	
बबिता कथा पढ्छिन् ।	
बबिता निबन्ध पढ्छिन् ।	
बबिता चिठी पढ्छिन् ।	

(ख)

भाइ नाचन जान्छन् ।	
बहिनी नाचन जान्छिन् ।	
साथी नाचन जान्छन् ।	
तिमी नाचन जान्छौ ।	

(ग)

विनोद इलाम घुम्छन् ।	
विनोद इलाम घुमे ।	
विनोद इलाम घुम्ने छन् ।	
विनोद इलाम घुम्दै छन् ।	

(घ)

तिमी साथीलाई बोलाऊ ।	
तिमी आमालाई बोलाऊ ।	
तिमी दाइलाई बोलाऊ ।	
तिमी बुबालाई बोलाऊ ।	

४. दिइएका शब्दबाट उस्तै अर्थ दिने शब्द पहिचान गरी ठिक (✓) चिह्न लगाउनुहोस्: (२)

(क) कञ्जुस शब्दको अर्थ के हो ?

दानी	लोभी	उदार	मनकारी
------	------	------	--------

(ख) पुस्तक शब्दको अर्थ के हो ?

किताब	खबर	कलम	समाचारपत्र
-------	-----	-----	------------

(ग) पुजारी शब्दको अर्थ के हो ?

हिसाब गर्ने व्यक्ति	व्यापार गर्ने व्यक्ति	पूजा गर्ने व्यक्ति	फूल बेच्ने व्यक्ति
---------------------	-----------------------	--------------------	--------------------

(घ) मदत शब्दको अर्थ के हो ?

सदुपयोग	उपयोग	प्रयोग	सहयोग
---------	-------	--------	-------

५. दिइएको अनुच्छेदलाई जस्ताको त्यस्तै सार्नुहोस् : (४)

मन्दिरमा फोहोर नगर । यहाँ भगवान्को वास रहेको छ । यस स्थानलाई सफासुगधर गर्नु सबैको दायित्व हो । यो हाम्रो सांस्कृतिक सम्पदा हो ।

.....
.....
.....
.....

शिक्षकले भनेका शब्द सुनेर लेख्नुहोस् : (४)

.....

७. दिइएको अनुच्छेद पढी सोधिएका प्रश्नको उत्तर दिनुहोस् : (३)

मेरो घरनजिकै एउटा बगैँचा छ । बगैँचामा धेरै प्रकारका फूल फुलेका छन् । मेरी बहिनी बगैँचामा घुम्न रमाउँछिन् । म उनलाई बगैँचामा डुलाउन लैजाने गर्छु । त्यहाँ भमराले नाची नाची फूलको रस चुसेको देखेर उनी रमाउँछिन् । म पनि उनीसँगै रमाउने गर्छु । फूल समातेर फोटो खिच्दा उनी आनन्द मान्छिन् ।

प्रश्न

(क) दिइएका प्रश्नको सही उत्तरमा ठिक (✓) चिह्न लगाउनुहोस् :

(अ) बहिनी कहाँ घुम्न मन पराउँछिन् ?

बगैँचा	बजार	करेसाबारी	विद्यालय
--------	------	-----------	----------

(आ) फूलमा के नाचिरहेको छ ?

फूल	भमरा	पुतली	बहिनी
-----	------	-------	-------

(ख) बहिनी के गर्दा आनन्द मान्छिन् ?

.....

८. दिइएका चित्र हेरी चित्रका बारेमा पाँचओटा वाक्य लेख्नुहोस् : (५)

(क)

(ख)

(ग)

(घ)

(ङ)

समाप्त

विद्यार्थी सेट (क)

निदानात्मक परीक्षा

कक्षा : ४

विषय : नेपाली

विद्यार्थीको नाम :
विद्यालयको नाम : जिल्ला :
तपाईं : छात्र ☐ छात्रा ☐ स्थानीय तह :.....

१. शिक्षकले भनेका शब्द सुनेर शब्दको अगाडिको वर्ण वा मात्रा पहिचान गरी मिल्दो वर्ण वा मात्रामा ठिक (✓) चिह्न लगाउनुहोस् : (४)

(क)

ल	प	र	ब
---	---	---	---

(ख)

को	लो	डो	डा
----	----	----	----

(ग)

का	र्य	ह	गृ
----	-----	---	----

(घ)

डाँ	काँ	टा	पा
-----	-----	----	----

२. शिक्षकले उच्चारण गरेका शब्दमा ठिक (✓) चिह्न लगाउनुहोस् : (४)

(क)

कलम	मकल	मलम	रहर
-----	-----	-----	-----

(ख)

भिनाजु	मैदान	जुरेली	जुनेली
--------	-------	--------	--------

(ग)

कन्दरा	मन्दिर	पोस्टर	सुन्दर
--------	--------	--------	--------

(घ)

प्रकाश	क्रमशः	विक्रम	सामग्री
--------	--------	--------	---------

३. शिक्षकले उच्चारण गरेका वाक्य पहिचान गरी ठिक (✓) चिह्न लगाउनुहोस् : (४)

(क)

उनी विद्यालय जान्छन् ।	
उनी विद्यालय जान्छिन् ।	
उनी विद्यालय जाने छन् ।	
उनी विद्यालय गएछन् ।	

(ख)

तिमी पसलमा किताब किन ।	
तिमी पसलमा किताब नकिन ।	
दाजुको पसलमा किताब छ ।	
उनीहरू पसलमा किताब किन्ने छन् ।	

(ग)

बगैँचामा फूल छ ।	
बगैँचामा पुतली छ ।	

बगैँचामा फूल फुलेनछ ।	
बगैँचामा फूल फुल्ने छ ।	

(घ)

आकाशमा बादल लाग्थ्यो ।	
आकाशमा बादल लाग्ने छ ।	
आकाशमा बादल लागेछ ।	
आकाशमा बादल लाग्यो ।	

४. दिइएका शब्दबाट उस्तै अर्थ दिने शब्द पहिचान गरी ठिक (✓) चिह्न लगाउनुहोस् : (२)

(क) छाया शब्दको अर्थ के हो ?

प्रकाश	ओभेल	घाम	बदल
--------	------	-----	-----

(ख) विशाल शब्दको अर्थ के हो ?

अग्लो	सानो	ठुलो	होचो
-------	------	------	------

(ग) महान् शब्दको अर्थ के हो ?

उच्च	खराब	कमजोर	कमसल
------	------	-------	------

(घ) मित्र शब्दको अर्थ के हो ?

भिन्न	शत्रु	साथी	दुस्मन
-------	-------	------	--------

५. दिइएका अनुच्छेदलाई जस्ताको त्यस्तै सार्नुहोस् : (४)

“स्याबास बाबु ! तिमीले धेरै राम्रो काम गर्थौ” बुवाले भन्नुभयो । बुवाको कुरा सुनेर मैले खुसी हुँदै भनें, “हजुरको प्रेरणाले हो ।” परिवारका सदस्यले मलाई अँगालो हालेर बस्नुभयो । विद्यालयबाट ल्याएको पुरस्कार मैले देखाएँ ।

.....

.....

.....

.....

.....

.....

६. शिक्षकले भनेका शब्द सुनेर लेख्नुहोस् : (४)

.....

७. दिइएको अनुच्छेद पढी सोधिएका प्रश्नको उत्तर दिनुहोस् : (३)

आजकलका बालबालिका बजारमा पाइने चाउचाउ, कुरकुरे, बिस्कुट आदि मन पराउँछन् । विद्यालयमा खाजा खुवाइने भए पनि कतिपय अभिभावकले आफ्ना छोराछोरीलाई पैसा दिएर पठाउने गरेका छन् । बजारका तयारी खानेकुरा निषेध गर्न केही विद्यालयले बेवास्ता गरेको पाइन्छ । बाहिरका खानेकुरा स्वादिला भए पनि स्वास्थ्यका दृष्टिकोणले हानिकारक हुन सक्छन् । त्यसैले घर तथा विद्यालयमा आफैँले बनाएका पोषणयुक्त तथा स्वस्थ खानेकुरा खाने गर्नुपर्छ ।

(क) दिइएका प्रश्नको सही उत्तरमा ठिक (✓) चिह्न लगाउनुहोस् :

(अ) केटाकेटी कस्ता खानेकुरा मन पराउँछन् ?

घरमा पकाइएका	साथीले ल्याएका	बजारमा पाइने	बटुवाले दिएका
--------------	----------------	--------------	---------------

(आ) बाहिरका खानेकुरा केका लागि हानिकारक हुन सक्छन् ?

परिवारका लागि	स्वास्थ्यका लागि	विद्यालयका लागि	समाजका लागि
---------------	------------------	-----------------	-------------

(ख) विद्यालयले के कुरामा बेवास्ता गरेको पाइन्छ ?

.....

.....

८. दिइएका चित्र हेरी चित्रका बारेमा पाँचओटा वाक्य लेख्नुहोस् : (५)

(क)

(ख)

(ग)

(घ)

(ङ)

समाप्त

विद्यार्थी सेट (क)

निदानात्मक परीक्षा

कक्षा : ५

विषय : नेपाली

विद्यार्थीको नाम :
विद्यालयको नाम : जिल्ला :
तपाईं : छात्र ☐ छात्रा ☐ स्थानीय तह :.....

१. शिक्षकले उच्चारण गरेको वाक्य पहिचान गरी ठिक (✓) चिह्न लगाउनुहोस् : (४)

(क)

परेवा आँगनमा सधैं आउँछ ।	
भाइले दिनदिनै परेवालाई मकै दिन्छ ।	
परेवाले रमाइ रमाइ मकै खान्छ ।	
परेवा मकै खाएर उड्छ ।	

(ख)

सन्तुले आँखा देख्न सक्दैनथ्यो ।	
सन्तु लट्ठीको सहायताले हिँड्थ्यो ।	
सन्तु अत्यन्तै मिलनसार थियो ।	
सन्तु सहयोगी भावनाको थियो ।	

(ग)

आज रामविनयले नाच देखायो ।	
गीत रामविनयकी बहिनीको थियो ।	
रामविनयकी बहिनी दाजुको नाच देखेर रमाइन् ।	
बहिनी रमाएको देखेर रामविनय खुसी भए ।	

(घ)

म चित्रकलामा प्रथम भएँ ।	
म चित्रकलामा प्रथम हुन्छु ।	
म चित्रकलामा प्रथम भएको छु ।	
म चित्रकलामा प्रथम हुने छु ।	

२. दिइएका शब्दको उस्तै अर्थ दिने शब्द तालिकाबाट पहिचान गरी लेख्नुहोस् : (२)

रुख	सधैं	भलाइ	काम
-----	------	------	-----

शब्द	अर्थ
(क) उपकार
(ख) निरन्तर
(ग) वृक्ष
(घ) कर्म

३. दिइएको अनुच्छेद जस्ताको त्यस्तै सार्नुहोस् : (४)

मेरो विद्यालयमा पुस्तकालय छ । म त्यहाँ दिनहुँजसो जाने गर्छु । मेरा साथीभाइ पनि पुस्तक पढ्न मन पराउँछन् । म पत्रपत्रिकालगायतका सामग्री पढ्छु । विद्यालयमा कम्प्युटर प्रयोगशाला पनि छ । त्यहाँ इन्टरनेट जोडिएको छ । बालकथा र बालकविता अनलाइनबाट पढ्न पाइन्छ । म ती सामग्री पढेर रमाउँछु ।

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

४. शिक्षकले भनेका वाक्यलाई ध्यान दिएर सुन्नुहोस् र लेख्नुहोस् । (४)

.....

.....

.....

.....

५. दिइएको अनुच्छेद पढी सोधिएका प्रश्नको उत्तर लेख्नुहोस् : (३)

चउरमा रातु गाई चरिरहेको थियो । उसको बाच्छो पनि सँगै थियो । बाच्छो रमाई रमाई आमाको वरिपरि उफ्रने गर्थ्यो । एक दिन बाच्छो विरामी पयो । गाईले बाच्छाको चिन्ताले घाँस खान छाड्यो । बाच्छाको अवस्था देखेर मेरी बहिनीले पशुको डाक्टर बोलाइन् । डाक्टरले औषधी गरेपछि बाच्छो ठिक भयो । बाच्छो ठिक भएकाले बहिनी रमाइन् । मेरी बहिनीको बुद्धि देखेर म खुसी भएँ ।

प्रश्न

(क) गाईको नाम के थियो ?

.....

(ख) बहिनी किन रमाइन् ?

.....

(ग) बाच्छोलाई कसरी ठिक पारियो ?

.....

६. दिइएको चित्र अध्ययन गरी चित्रका बारेमा पाँच वाक्य लेख्नुहोस् : ५

(क)

(ख)

(ग)

(घ)

(ङ)

७. दिइएको शुभकामना सन्देश पढ्नुहोस् र तपाईंले मनाउने कुनै चाडपर्वका अवसरमा आफ्नो साथीलाई दिइने शुभकामना पत्रको नमुना तयार पार्नुहोस् । (३)

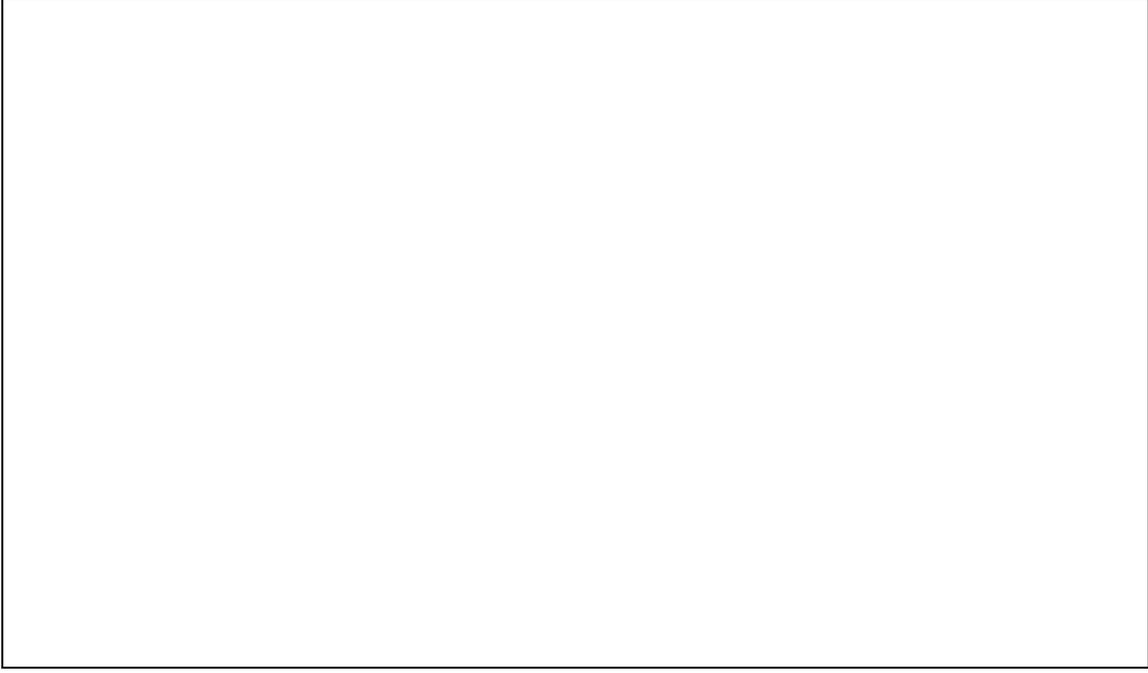
हार्दिक शुभकामना !

तिजको शुभ अवसरमा देशविदेशमा रहनुभएका सबै नेपालीमा सुख, शान्ति र समृद्धिको हार्दिक मङ्गलमय शुभकामना व्यक्त गर्दछु ।

अनन्त परियार

अध्यक्ष

सुन्दरबस्ती टोल सुधार समिति

द. खाली ठाउँ भरी कथा पूरा गर्नुहोस् र शीर्षक पनि दिनुहोस् : (५)

एउटा गाउँमा जादुगर हुनु ...। उसले एउटा सर्प पक्रिनु ...। सर्पलाई बाँसको ढुङ्ग्रामा बन्द गर्नु ...। एक दिन मुसो जादुगरको घरभित्र पस्नु ...। मुसो भोकाएको हुनु ...। मुसाले खानेकुरा खाज्नु ...। मुसाले सर्प राखेको ढुङ्ग्रो भेट्टाउनु ...। मुसाले ढुङ्ग्राको मुख पत्ता लगाउनु ...। मुसो ढुङ्ग्रोभित्र पस्नु ...। सर्पले मुसालाई भेट्टाउनु ...। सर्पले मुसालाई एकै गाँस बनाउनु ...। मुसो खान पाएर सर्प मक्ख पर्नु ...। सर्प ढुङ्ग्रोबाट बाहिर निस्कनु ...। सर्पले जादुगरलाई डसेर मार्नु ...। विषालु प्राणीलाई जिस्क्याउन र बन्द गर्न नहुने सन्देश ।

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

समाप्त

विद्यार्थी सेट (क)
निदानात्मक परीक्षा

कक्षा : ६

विषय : नेपाली

विद्यार्थीको नाम :
विद्यालयको नाम : जिल्ला :
तपाईं : छात्र ☐ छात्रा ☐ स्थानीय तह :.....

१. शिक्षकले भनेको वाक्य सुनेर ठिक (✓) चिह्न लगाउनुहोस् : (४)

(क)

म सगरमाथा चढें ।	
तँ सगरमाथा चढिस् ।	
ऊ सगरमाथा चढ्यो ।	
उनीहरू सगरमाथा चढे ।	

(ख)

समिता बनेपा जाँदै छिन ।	
समिता धनुषा जाँदै छिन् ।	
समिता विराटनगर जाँदै हुने छिन् ।	
समिता धनगढी जाँदै हुने छिन् ।	

(ग)

किरण अङ्गुर टिपेर डालामा राख्छन् ।	
किरणले आरु टिपेर डालामा राखे ।	
किरणले आँप टिपेर डालामा राखेछन् ।	
किरण अम्बा टिपेर डालामा राख्दै छन् ।	

(घ)

गुरुआमाले नेपालीको पाठ पढाउँदै हुनुहुन्छ ।	
--	--

गुरुआमाले नेपालीको पाठ पढाउँदै हुनुहुने छ ।	
गुरुआमाले नेपालीको पाठ पढाउँदै हुनुहोला ।	
गुरुआमाले नेपालीको पाठ पढाउनुभयो ।	

२. दिइएका शब्दको उस्तै अर्थ दिने शब्द पहिचान गरी लेख्नुहोस् : (२)

हैरान, अचानक, घुमफिर, आत्तिएको

शब्द	अर्थ
(क) भ्रमण
(ख) आकुलव्याकुल
(ग) अकस्मात्
(घ) दिक्दार

३. दिइएको अनुच्छेद जस्ताको त्यस्तै सार्नुहोस् : (४)

मेरो नाम प्रतिज्ञा हो । म बिहान चाडै उठ्छु । आफ्नो ओछ्यान मिलाउँछु । म हातमुख धोएपछि आमाबुबालाई अभिवादन गर्छु । म आफैं चियाखाजा पकाउँछु । घरका सबै सदस्यलाई दिन्छु र आफू पनि खान्छु । म केही समय पढ्छु । खाना खाएपछि आफूले खाएका भाँडा आफैं माभ्छु । म आफैं विद्यालय जान्छु । म विद्यालय पुग्नेबित्तिकै गुरुगुरुआमालाई नमस्कार गर्छु ।

.....

.....

.....

.....

.....

.....

४. शिक्षकले भनेका वाक्यलाई ध्यान दिएर सुन्नुहोस् र लेख्नुहोस् । (४)

.....

.....

.....

५. दिइएको अनुच्छेद पढी सोधिएका प्रश्नको उत्तर लेख्नुहोस् : (३)

सूचना र सञ्चारका विभिन्न साधन छन् । तीमध्ये एउटा भरपर्दो साधन पत्रपत्रिका हो । यसबाट जानकारी, सूचना वा सन्देश एकअर्कासम्म पुऱ्याइन्छ । पत्रपत्रिकामा विज्ञान, शिक्षा, खेलकुद, स्वास्थ्य आदि विषयवस्तु समावेश गरिएका हुन्छन् । यसले हाम्रो खुल्दुली मेटाउँछ । समाचारपत्रले समाजमा राम्रा काम गर्न चेतना जगाउने र सत्यतथ्य जानकारी दिने हुनाले नियमित पढ्नुपर्छ । यसले राष्ट्रिय एकता र राष्ट्रिय गौरव बढाउने काम गर्छन् । त्यसैले हरेक सञ्चार माध्यमले व्यक्तिभन्दा समाज ठुलो र समाजभन्दा राष्ट्र ठुलो हो भन्ने ज्ञान दिन सक्नुपर्छ ।

प्रश्न

(क) पत्रपत्रिकामा के के कुरा समावेश गर्न सकिन्छ ?

.....

(ख) पत्रपत्रिका किन पढ्नुपर्छ ?

.....

(ग) पत्रपत्रिका कसरी भरपर्दो साधन हुन सक्छ ?

.....

६. दिइएको चित्र अध्ययन गरी चित्रका बारेमा पाँच वाक्य लेख्नुहोस् : (५)

(क)

(ख)

(ग)

(घ)

(ङ)

७. दिइएको निमन्त्रणा पत्र पढ्नुहोस् र तपाईंको विद्यालयले मनाउने वार्षिक उत्सवका अवसरमा अतिथिलाई प्रदान गरिने निमन्त्रणा पत्रको नमुना तयार पार्नुहोस् : (३)

श्री मङ्गलादेवी माध्यमिक विद्यालय
नेत्रावती डबजोड गाउँपालिका १, धादिङ

हार्दिक निमन्त्रणा

श्री गायत्री इटनीज्यू
नेत्रावती डबजोड गाउँपालिका १ धादिङ ।

यस विद्यालयको वार्षिकोत्सव तथा अभिभावक दिवस कार्यक्रम निम्न मिति, समय र स्थानमा हुने भएकाले अतिथिका रूपमा यहाँको गरिमामय उपस्थितिका लागि हार्दिक निमन्त्रणा गर्दछौं ।

मिति : २०८० जेठ ६ गते शनिवार
समय : दिनको ११ बजे
स्थान : विद्यालय प्राङ्गण

प्रार्थी
प्रधानाध्यापक
तथा समस्त विद्यालय परिवार

.....

८. 'परीक्षाको तयारी' शीर्षकमा दुई जना साथीबिच भएको तलको कुराकानी पूरा गर्नुहोस् : (५)

विनीता : ओहो ! विनय तिमी त पढिरहेको पो ?

विनय : ए ! विनीता तिमी ? अँ, परीक्षा आउन लाग्यो नि त ! त्यसैले तयारी गर्दै छु ।

अनि तिमी कताबाट आयौ ?

विनीता :

विनय : परीक्षा आएको समयमा यसरी मामाघर जान त भएन नि ! केही विशेष काम थियो र ?

विनीता :

विनय : ए ! अनि कस्तो छ त अहिले माइजूलाई ?

विनीता : । बरु तिम्रो पढाइ कस्तो चल्यो छ त ?

विनय :

विनीता : परीक्षा नजिक आइसक्यो । खास तयारी गर्न पनि पाएकी छैन ।

विनय :

विनीता : म त पढ्न तिम्रै घरमा आउँछु है । अहिले मेरो घरमा कोही नभएकाले एकलै पढ्न पनि मन लाग्दैन ।

विनय :

विनीता : हुन्छ, विनय । म भोलि कति बजे आउँ त ?

विनय :

विनीता : म खाजा खाएर किताब कापी पनि लिएर आउँछु ।

विनय :

विनीता : हुन्छ विनय । हामी एकआपसमा छलफल गरेर पढौंला नि ।

विनय :

विनीता : अहिले छुटौं । म भोलि आउँछु अनि परीक्षाको तयारी राम्ररी गरौंला नि ।

विनय :

समाप्त

विद्यार्थी सेट (क)
निदानात्मक परीक्षा

कक्षा : ७

विषय : नेपाली

विद्यार्थीको नाम :
विद्यालयको नाम : जिल्ला :
तपाईं : छात्र ☐ छात्रा ☐ स्थानीय तह :.....

१. दिइएका अर्थसँग मिल्ने शब्द तालिकाबाट पहिचान गरी खाली ठाउँमा लेख्नुहोस् : (२)

पछुतो, आविष्कार, असह्य, घलेक

- (क) सहन नसकिने
- (ख) कुनै कामका बारेमा पछि हुने पश्चात्ताप
- (ग) नयाँ सिद्धान्तको प्रतिपादन
- (घ) गुरुङ, घले महिलाको आफ्नो पहिचानको पहिरन

२. दिइएको अनुच्छेद जस्ताको त्यस्तै सार्नुहोस् : (४)

हाम्रो देशको राजधानीलाई मन्दिरै मन्दिरको सहर भनिन्छ । यसबाट हाम्रो देश सांस्कृतिक सम्पदाको धनी छ भन्ने कुरा प्रस्ट हुन्छ । हिन्दुहरूको पवित्र मन्दिर पशुपतिनाथ पनि यहीं छ । क्रिस्चियनहरूको गिर्जाघर पनि यहीं छ । मुस्लिमहरूको मस्जिद पनि यहीं छ । बौद्धहरूको गुम्बा पनि यहीं छ । यी हरेक कुराले हाम्रो प्रशासनिक राजधानीलाई संस्कृतिको राजधानी पनि भन्न सकिन्छ । सांस्कृतिक विविधतामा एकता हाम्रो देशको प्रमुख पहिचान पनि हो ।

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

३. शिक्षकले भनेका वाक्य सुनेर लेख्नुहोस् : (४)

.....

.....

.....

.....

४. दिइएको अनुच्छेद अध्ययन गरी सोधिएका प्रश्नको उत्तर लेख्नुहोस् : (३)

नेपाल प्राकृतिक सुन्दरताले भरिपूर्ण भूपरिवेष्टित देश हो । यहाँ सयौँ जातजाति र भाषाभाषीका मानिसको बसोबास रहेको छ । पूर्वदेखि पश्चिमसम्मै फैलिएका ब्राह्मण र छेत्रीहरू दसैँतिहारलगायत विभिन्न पर्व मनाउँछन् । संस्कार र संस्कृतिका धनी उनीहरू मूलतः नेपाली भाषा बोल्छन् तर पश्चिमतिर भने डोटेली, दार्चुलेली, अछामी आदि भाषा पनि बोल्छन् । पूर्वका किराँतीहरू धान नाच, च्याब्रुङ नाच र साकेलामा रमाउँछन् । किराँतीहरूमध्ये पनि लिम्बुहरू लिम्बु भाषा बोल्छन् भने राईहरू बान्तवा, चाम्लिङ, लोहोरुङलगायत राई किराँती भाषाहरू बोल्छन् ।

प्रश्नहरू

(क) दसैँतिहार पर्व कसले मनाउँछन् ?

.....

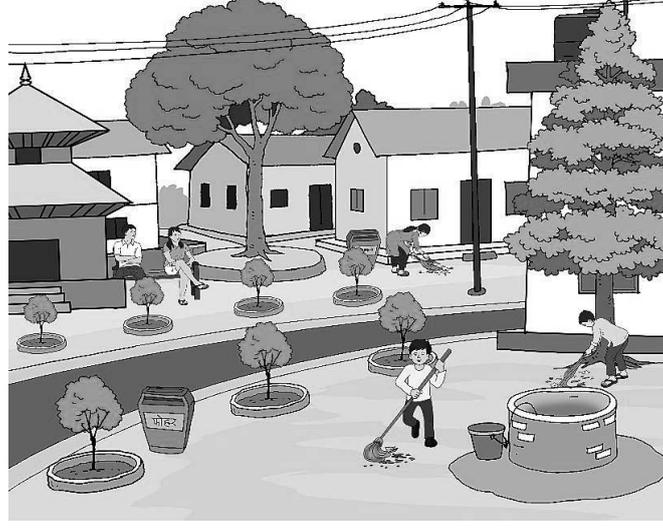
(ख) नेपाल किन सुन्दर छ ?

.....

(ग) नेपालका कुनै दुईओटा विशेषता उल्लेख गर्नुहोस् ।

.....

५. दिइएको चित्र अध्ययन गरी चित्रका बारेमा पाँच वाक्य लेख्नुहोस् : ५

- (क)
- (ख)
- (ग)
- (घ)
- (ङ)

६. दिइएको निमन्त्रणापत्र अध्ययन गरी तपाईंको विद्यालयको वार्षिक उत्सवको उपलक्ष्यमा अभिभावकलाई प्रदान गरिने निमन्त्रणापत्रको नमुना तयार गर्नुहोस् : (३)

सादर निमन्त्रणा	
श्रीज्यू	
जागरण युवा क्लब, नेपालगन्जले दसौं वार्षिकोत्सवका अवसरमा क्लबको विकासमा योगदान पुऱ्याउने व्यक्तित्वलाई सम्मान कार्यक्रम आयोजना गरेको हुँदा निम्न मिति, समय र स्थानमा यहाँको गरिमामय उपस्थितिका लागि हार्दिक निमन्त्रणा गर्दछु ।	
कार्यक्रम :	प्रार्थी
मिति : २०८१/०९/२५	अध्यक्ष
समय : बिहान १०: ३० बजे	जागरण युवा क्लब, नेपालगन्ज, बाँके
स्थान : जनता पार्टी प्यालेस, नेपालगन्ज चोक, बाँके ।	

७. दिइएका बुँदाका आधारमा एउटा कथा लेख्नुहोस् र शीर्षक पनि दिनुहोस् : (४)

सहरमा एक प्रतिष्ठित व्यापारी हुनु...। बिहे गरेको धेरै समयसम्म सन्तान नहुनु...। टेस्टट्युब प्रविधिबाट एउटा छोरो जन्मिनु...। अत्यन्तै माया गरेर छोरो हुर्काउनु...। छोरालाई केही कुराको अभाव हुन नदिनु ...। जति पैसा मागे पनि दिनु.....छोरो साथीहरूसँग मात्र रमाउनु...। साथीहरूका बारेमा परिवारले चासो नदिनु ...। ऊ कुलतमा फस्नु...। लागुपदार्थ सेवन गर्नु...। प्रहरीले समात्नु...। आमाबुबा चिन्तित हुनु...। छोरो घर नआउनु...। छोरो खोजिदिन प्रहरीलाई आग्रह गर्नु...। प्रहरीले छोरो समातिएको जानकारी दिनु...। बाआमा छाँगाबाट खसे जस्तै हुनु...। छोरालाई समय दिन नसकेकामा पछुतो मान्नु...। छोराको रेखदेख गर्ने बाचा गर्नु...। घर फर्कनु ।

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

विद्यार्थी सेट (क)
निदानात्मक परीक्षा

कक्षा : ८

विषय : नेपाली

विद्यार्थीको नाम :
विद्यालयको नाम : जिल्ला :
तपाईं : छात्र ☐ छात्रा ☐ स्थानीय तह :.....

१. दिइएका अर्थसँग मिल्ने शब्द तालिकाबाट पहिचान गरी खाली ठाउँमा लेख्नुहोस् : (२)

पत्रिका, आशीर्वाद, मिहिनेत, लहरो

- (क) लता
- (ख) श्रम
- (ग) अखबार
- (घ) आसिक

२. दिइएको अनुच्छेद जस्ताको त्यस्तै सार्नुहोस् : (४)

जङ्गल विनाशका कारण सुक्खा खडेरीलगायत अनेकौँ समस्या देखिन थालेका छन् । विश्वव्यापी रूपमा तापक्रम बढ्दै गएको छ । पानीका स्रोत सुक्न थालेका छन् भने वन्यजन्तुको विनाश भइरहेको छ । उद्योगबाट निस्कने विषालु ग्याँसले वातावरण हानिकारक भइरहेको छ । वातावरणको ओजन तह पातलो हुँदै गएको छ । सूर्यका हानिकारक किरण प्रत्यक्ष रूपमा पृथ्वीमा आइरहेका छन् । वनस्पति र जीव लोप हुने, प्राकृतिक विपत्ति आउने, अम्ल वर्षा हुने अवस्था बढेको छ । तसर्थ हामीले वातावरण संरक्षणमा ध्यान दिनुपर्छ ।

.....

.....

.....

.....

.....

.....
.....
.....
.....

३. शिक्षकले भनेका वाक्य सुनेर लेख्नुहोस् : (४)

.....
.....
.....
.....

४. दिइएको अनुच्छेद अध्ययन गरी सोधिएका प्रश्नको उत्तर लेख्नुहोस् : (३)

स्वस्थ रहनका लागि हामीले नियमित योग, ध्यान र प्राणायाम गर्नुका साथै हाम्रो दैनिक भोजनमा पनि सुधार गर्नु आवश्यक छ । हामीले घरमा बनाइएका ताजा र स्वस्थकर खाना खानु स्वास्थ्यका दृष्टिले निकै राम्रो हुन्छ । हामीले मौसमअनुसारका खानेकुरा खानुपर्छ । हरिया सागसब्जी, ताजा फलफूलको नियमित सेवन गर्नु राम्रो हुन्छ । दुध, दही, मही, फलफूलको रस, मह खानाले हाम्रो शरीर स्वस्थ हुन्छ । आवश्यक मात्रामा कार्बोहाइड्रेट, प्रोटीन, मिनरल्स आदि पनि खानुपर्छ । स्वस्थ खाना खाइएन भने योग गर्न पनि कठिन हुन्छ । तसर्थ भोजन र स्वास्थ्यको घनिष्ठ सम्बन्ध छ ।

प्रश्नहरू

(क) शरीर स्वस्थ राख्न के गर्नु आवश्यक छ ?

.....

(ख) हामीले किन मौसमअनुसारका खानेकुरा खानुपर्छ ?

.....

(ग) कसरी भोजन र स्वास्थ्यको घनिष्ठ सम्बन्ध छ ?

.....

५. दिइएको चित्र अध्ययन गरी चित्रका बारेमा पाँच वाक्य लेख्नुहोस् : (५)

(क)

(ख)

(ग)

(घ)

(ङ)

६. दिइएको बधाईपत्र अध्ययन गरी तपाईंको पालिकाद्वारा आयोजित चित्रकला प्रतियोगितामा प्रथम हुने साथीलाई दिने बधाईपत्रको नमुना तयार गर्नुहोस् : (३)

हार्दिक बधाई

जिल्ला समन्वय समिति, सोलुखुम्बुद्वारा आयोजित जिल्लास्तरीय गायन प्रतियोगितामा प्रथम स्थान हासिल गरी विद्यालयको गौरवसमेत बढाउनुभएको हुँदा कक्षा ८ की छात्रा तपाईं श्री समीक्षा वाइबाज्यूलाई **हार्दिक बधाई** ज्ञापन गर्दछौं ।

श्री अरुणोदय माध्यमिक विद्यालय

पामे, सोलुखुम्बु ।

७. दिइएका बुँदाका आधारमा जीवनी लेख्नुहोस् : (४)

नाम : फ्लोरेन्स नाइटिङ्गेल

जन्म मिति : सन् १८२० मे १५

मातापिता : फेनी स्मिथ नाइटिङ्गेल र विलियम नाइटिङ्गेल

प्रमुख कार्य तथा योगदान

- सन् १८४४ मा जर्मनीमा नर्स कोर्समा भर्ना भई अध्ययन
- महिलालाई नर्स कोर्सका बारेमा प्रशिक्षण
- किसियाको स्कुटारी अस्पतालमा युद्धमा घाइते भएका सिपाहीलाई निःस्वार्थ सेवा
- बिरामीद्वारा सम्मानित तथा नर्स पेसालाई मर्यादित बनाउने स्वास्थ्यकी देवी
- सेन्ट टमस नर्स ट्रेनिङ अस्पतालको स्थापना

सम्मान तथा पुरस्कार

- बेलायत सरकारद्वारा 'अर्डर अफ मेरिट' 'रोयल रेडक्रस' को उपाधि प्रदान
- इटली सरकारद्वारा उनको जन्मस्थललाई उनकै नामबाट नामकरण

मृत्यु : ९० वर्षको उमेरमा सन् २०१० देहावसान

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

समाप्त

नेपाली, सेट-ख

नेपाली
शिक्षक सेट (ख), कक्षा ३ देखि ८

शिक्षक सेट (ख)

कक्षा: ३ विषय: नेपाली, परीक्षण साधन र शिक्षकका लागि मार्गदर्शन

१. शिक्षकले भनेका शब्द सुनेर शब्दको अगाडिको वर्ण वा मात्रा पहिचान गरी मिल्दो वर्ण वा मात्रामा ठिक (√) चिह्न लगाउनुहोस् : (४)

(क)

र	ह	ल	प
---	---	---	---

(ख)

न	ना	च	गा
---	----	---	----

(ग)

ल	षि	म	कृ
---	----	---	----

(घ)

री	स	बाँ	घा
----	---	-----	----

दिइएका शब्दको अगाडिको वर्ण वा मात्रा पहिचान गरी मिल्दो वर्ण वा मात्रामा ठिक (√) चिह्न लगाउनुपर्ने कुरा जानकारी गराउनुहोस् । विद्यार्थीले सबै प्रश्नको उत्तर मिलाएमा प्रति प्रश्न १ अङ्कका दरले जम्मा ४ अङ्क दिनुहोस् :

शिक्षकले सुनाउनुपर्ने शब्द :

(क) हरपल (ख) नाचगान (ग) कृषिमल (घ) बाँसघारी

२. शिक्षकले उच्चारण गरेका शब्दमा ठिक (√) चिह्न लगाउनुहोस् : (४)

(क)

थल	बल	जल	फल
----	----	----	----

(ख)

जित	हित	मित	गीत
-----	-----	-----	-----

(ग)

अन्य	सभ्य	रम्य	भव्य
------	------	------	------

(घ)

गृह	मृग	धर्म	खर्क
-----	-----	------	------

दिइएका शब्द समूहमध्ये शिक्षकले उच्चारण गरेको शब्द ध्यानपूर्वक सुन्नुपर्ने र उच्चारित शब्द पहिचान गरी उपयुक्त शब्दमा (√) चिह्न लगाउनुपर्ने कुरा जानकारी गराउनुहोस् । विद्यार्थीले सबै प्रश्नको उत्तर निम्नानुसार मिलाएमा प्रति प्रश्न १ अङ्कका दरले जम्मा ४ अङ्क दिनुहोस् :

सुनाउनुपर्ने शब्द

(क) फल (ख) मित (ग) सभ्य (घ) गृह

३. शिक्षकले उच्चारण गरेका वाक्य पहिचान गरी ठिक (√) चिह्न लगाउनुहोस् : (४)

(क)

भाइले चङ्गा उडाए ।	
बहिनीले चङ्गा उडाइन् ।	
साथीले चङ्गा उडाए ।	
भान्जाले चङ्गा उडाए ।	

(ख)

मैले भात खाएँ ।	
मैले रोटी खाएँ ।	
मैले खिर खाएँ ।	
मैले अचार खाएँ ।	

(ग)

घरमा फुपू आउनुभयो ।	
---------------------	--

घरमा फुपाजु आउनुभयो ।	
घरमा मामा आउनुभयो ।	
घरमा माइजू आउनुभयो ।	

(घ)

हामीले धान काट्यौं ।	
हामीले धान बोक्यौं ।	
हामीले धान सुकायौं ।	
हामीले धान कुट्यौं ।	

दिइएका वाक्य समूहमध्ये शिक्षकले उच्चारण गरेका वाक्य ध्यानपूर्वक सुन्नुपर्ने र उच्चारित वाक्य पहिचान गरी उपयुक्त शब्दमा (√) चिह्न लगाउनुपर्ने कुरा जानकारी गराउनुहोस् । विद्यार्थीले सबै प्रश्नको उत्तर निम्नानुसार मिलाएमा प्रति प्रश्न १ अङ्कका दरले जम्मा ४ अङ्क दिनुहोस् । शिक्षकले उच्चारण गर्नुपर्ने वाक्य :

(क) साथीले चङ्गा उडाए । (ख) मैले भात खाएँ । (ग) घरमा माइजू आउनुभयो । (घ) हामीले धान सुकायौं ।

४. दिइएका शब्दबाट उस्तै अर्थ दिने शब्द पहिचान गरी ठिक (√) चिह्न लगाउनुहोस् : (२)

(क) रेखा शब्दको अर्थ के हो ?

अर्को	सुर्को	धर्को	बर्को
-------	--------	-------	-------

(ख) बाला शब्दको अर्थ के हो ?

चुरा	पूरा	कुरा	छुरा
------	------	------	------

(ग) मौका शब्दको अर्थ के हो ?

निरन्तर	अवसर	पहिले	अहिले
---------	------	-------	-------

(घ) विदेश शब्दको अर्थ के हो ?

स्वदेश	आदेश	उपदेश	परदेश
--------	------	-------	-------

दिइएका शब्दको उपयुक्त अर्थ कोष्ठकमा दिइएका शब्दसमूहबाट पहिचान गरी उपयुक्त अर्थमा (✓) चिह्न लगाउनुपर्ने कुरा जानकारी गराउनुहोस् । विद्यार्थीले सबै प्रश्नको उत्तर निम्नानुसार मिलाएमा प्रतिप्रश्न ०.५ अङ्कका दरले जम्मा २ अङ्क दिनुहोस् ।

सही उत्तर

(क) धर्को

(ख) चुरा

(ग) अवसर

(घ) परदेश

५. दिइएको अनुच्छेदलाई जस्ताको त्यस्तै सार्नुहोस् : (४)

अब्दुल खेतबारीमा प्रशस्त अन्न, तरकारी र फलफूल फलाउँछन् । उनी तरकारी र फलफूल बेच्छन् । उनले बेचेर आएको पैसा बैङ्कमा बचत गर्छन् ।

१. विद्यार्थीलाई प्रश्न ५ मा ध्यान दिन लगाउनुहोस् ।
२. प्रश्नमा भएको अनुच्छेदलाई हुबहु सार्नुपर्ने कुरा विद्यार्थीलाई प्रस्ट पारिदिनुहोस् ।
३. अनुलेखन गर्दा वर्णविन्यास मिलाएर लेखे नलेखेको हेक्का राखी परीक्षण गर्नुहोस् ।
४. विद्यार्थीले १७ देखि २० शब्द हुबहु लेखेमा ४ अङ्क, १४ देखि १६ शब्द हुबहु लेखेमा ३ अङ्क, ११ देखि १३ शब्द हुबहु लेखेमा २ र १० ओटा शब्द हुबहु लेखेमा मात्र १ अङ्क दिनुहोस् ।

६. शिक्षकले भनेका शब्द सुनेर लेख्नुहोस् : (४)

- विद्यार्थीलाई प्रश्न ६ मा ध्यान दिन लगाउनुहोस् ।
- शिक्षकले भनेका शब्द सुनेर उक्त शब्द लेख्नुपर्ने कुरा विद्यार्थीलाई स्पष्ट पारिदिनुहोस् ।
- विद्यार्थीले सबै शब्द सुनेर शुद्ध लेखेमा प्रतिशब्द १ अङ्कका दरले जम्मा ४ अङ्क दिनुहोस् । यदि कुनै शब्दको वर्णविन्यासमा अशुद्धि देखिएमा आनुपातिक हिसाबले अङ्क घटाई विद्यार्थीले पाउन सक्ने अङ्क दिनुहोस् ।
- शिक्षकले उच्चारण गर्नुपर्ने शब्द :
मन, छिटो, स्याल, बत्ती

७. दिइएको अनुच्छेद पढी सोधिएका प्रश्नको उत्तर दिनुहोस् : (३)

नवीन आमासँग जात्रामा गए । जात्रामा धेरै मानिस जम्मा भएका थिए । त्यहाँ थरीथरीका खानेकुरा बेचन राखिएका थिए । नवीनले इमली रोजे । इमली अमिलो थियो । उनलाई त्यो मन परेन । उनलाई आमाले नरिवल किनिदिनुभयो । उनले नरिवल खाए । उनले आमासँगै पिङ पनि खेले । त्यहाँ उनले निकै खेलौना देखे । उनलाई जात्रा रमाइलो लाग्यो ।

(क) दिइएका प्रश्नको सही उत्तरमा ठिक (✓) चिह्न लगाउनुहोस् :

(अ) नवीन आमासँग कहाँ गए ?

बजार	सहर	जात्रा	विद्यालय
------	-----	--------	----------

(आ) नवीनले जात्रामा के खाए ?

अमला	नरिवल	ओखर	अम्बा
------	-------	-----	-------

(ख) नवीनलाई इमली किन मन परेन ?

- विद्यार्थीलाई प्रश्न ७ मा ध्यान दिन लगाउनुहोस् ।
 - यो प्रश्न पठनबोधको भएको र विद्यार्थीले दिइएको अनुच्छेद आफैँ पढेर सोधिएका प्रश्नको उत्तर दिनुपर्ने कुरा विद्यार्थीलाई स्पष्ट पारिदिनुहोस् ।
 - प्रश्नमा भएको अनुच्छेदलाई मौन पठन गर्न भन्नुहोस् र अनुच्छेद पढिसकेको निश्चित गरी दिइएका प्रश्नको जवाफ दिन लगाउनुहोस् ।
 - विद्यार्थीले आफैँ पढेर उत्तर लेख्नुपर्ने भएकाले शिक्षकले अनुच्छेद र प्रश्न दुबै नपढिदिनुहोस् ।
 - विद्यार्थीले लेखेका प्रत्येक सही उत्तरबापत १ अङ्कका दरले जम्मा ३ अङ्क दिनुहोस् ।
 - प्रश्न (क) मा ठिक चिह्न लगाउनुपर्ने छ र प्रश्न (ख) लेख्नुपर्ने छ भनी जानकारी गराउनुहोस् ।
- सही उत्तर :**
(क) (अ) जात्रा (आ) नरिवल
(ख) इमली अमिलो भएकाले नवीनलाई मन परेन ।

८. दिइएका चित्र हेरी चित्रका बारेमा पाँचओटा वाक्य लेख्नुहोस् : (५)

विद्यार्थीलाई दिइएको चित्र अध्ययन गर्न लगाउनुहोस् र चित्रका आधारमा ५ ओटा वाक्यमा वर्णन गर्न लगाई भाषिक शुद्धता, वाक्यगठन र वर्णविन्याससमेत हेरी फरक फरक वाक्यमा उपयुक्त वर्णन गरिएका प्रत्येक वाक्यबापत १ अङ्कका दरले ५ अङ्क दिनुहोस् ।

समाप्त

शिक्षक सेट (ख)

कक्षा: ४ विषय: नेपाली परीक्षण साधन र शिक्षकका लागि मार्गदर्शन

१. शिक्षकले भनेका शब्द सुनेर शब्दको अगाडिको वर्ण वा मात्रा पहिचान गरी मिल्दो वर्ण वा मात्रामा ठिक (✓) चिह्न लगाउनुहोस् : (४)

(क)

ल	च	प	ह
---	---	---	---

(ख)

जा	ऋ	पू	आ
----	---	----	---

(ग)

षि	कृ	र्म	क
----	----	-----	---

(घ)

घाँ	पा	स	त
-----	----	---	---

दिइएका शब्दको अगाडिको वर्ण वा मात्रा पहिचान गरी कोष्ठकमा मिल्दो वर्ण वा मात्रामा ठिक (✓) चिह्न लगाउनुपर्ने कुरा जानकारी गराउनुहोस् । विद्यार्थीले प्रश्नको उत्तर मिलाएमा प्रति प्रश्न १ अङ्कका दरले जम्मा ४ अङ्क दिनुहोस् :

शिक्षकले सुनाउनुपर्ने शब्द :

(क) हलचल (ख) पूजाआजा (ग) कृषिकर्म (घ) घाँसपात

२. शिक्षकले उच्चारण गरेका शब्दमा ठिक (✓) चिह्न लगाउनुहोस् : (४)

(क)

कहर	जहर	रहर	सहर
-----	-----	-----	-----

(ख)

हिमाल	मिठाई	मलाई	मिलन
-------	-------	------	------

(ग)

प्रतीक्षा	प्रवेश	प्रदेश	प्रतिज्ञा
-----------	--------	--------	-----------

(घ)

भनक्क	टनक्क	तनक्क	रनक्क
-------	-------	-------	-------

दिइएका शब्द समूहमध्ये शिक्षकले उच्चारण गरेको शब्द ध्यानपूर्वक सुन्नुपर्ने र उच्चारित शब्द पहिचान गरी उपयुक्त शब्दमा (✓) चिह्न लगाउनुपर्ने कुरा जानकारी गराउनुहोस् । विद्यार्थीले सबै प्रश्नको उत्तर निम्नानुसार मिलाएमा प्रति प्रश्न १ अङ्कका दरले जम्मा ४ अङ्क दिनुहोस् ।

शिक्षकले सुनाउनुपर्ने शब्द :

(क) सहर

(ख) मिठाई

(ग) प्रतीक्षा

(घ) तनक्क

३. शिक्षकले उच्चारण गरेका वाक्य पहिचान गरी ठिक (✓) चिह्न लगाउनुहोस् : (४)

(क)

भाइले पेडा खायो ।	
भाइ पिँडालु खाने छ ।	
भाइ पेडा खाने छ ।	
भाइ पापड खान्छ ।	

(ख)

सबैलाई माया गर ।	
सबैलाई सम्मान गर ।	
सबैलाई आदर गर ।	
सबैलाई प्रेम गर ।	

(ग)

देशमा राम्रा हिमाल छन् ।	
मलाई हिमाल मन पर्छ ।	
हिमाल मनमोहक छन् ।	
सगरमाथा अग्लो हिमाल हो ।	

(घ)

उसले बाल्टी पखाल्यो ।	
तिमी बाल्टी पखाल ।	
तपाईं बाल्टी पखाल्नुहोस् ।	
ऊ बाल्टी पखाल्छ ।	

दिइएका वाक्य समूहमध्ये शिक्षकले उच्चारण गरेका तलका वाक्य ध्यानपूर्वक सुन्नुपर्ने र उच्चारित शब्द पहिचान गरी उपयुक्त शब्दमा (✓) चिह्न लगाउनुपर्ने कुरा जानकारी गराउनुहोस् । विद्यार्थीले प्रश्नको उत्तर निम्नानुसार मिलाएमा प्रति प्रश्न १ अङ्कका दरले जम्मा ४ अङ्क दिनुहोस् ।

शिक्षकले वाचन गर्नुपर्ने वाक्य :

(क) भाइ पेडा खाने छ ।

(ख) सबैलाई सम्मान गर ।

(ग) देशमा राम्रा हिमाल छन् ।

(घ) ऊ बाल्टी पखाल्छ ।

४. दिइएका शब्दबाट उस्तै अर्थ दिने शब्द पहिचान गरी ठिक (✓) चिह्न लगाउनुहोस् : (२)

(क) **जङ्गल** शब्दको अर्थ के हो ?

गुफा	ओडार	रुख	वन
------	------	-----	----

(ख) **पत्र** शब्दको अर्थ के हो ?

जवाफ	निचोड	चिठी	उत्तर
------	-------	------	-------

(ग) **समय** शब्दको अर्थ के हो ?

ढिलो	बेला	अबेला	छिटो
------	------	-------	------

(घ) **जिउ** शब्दको अर्थ के हो ?

शरीर	मन	टाउको	अनुहार
------	----	-------	--------

दिइएका शब्दको उपयुक्त अर्थ कोष्ठकमा दिइएका शब्दसमूहबाट पहिचान गरी उपयुक्त अर्थमा (✓) चिह्न लगाउनुपर्ने कुरा जानकारी गराउनुहोस् । विद्यार्थीले प्रश्नको उत्तर निम्नानुसार मिलाएमा प्रतिप्रश्न ०.५ अङ्कका दरले जम्मा २ अङ्क दिनुहोस् ।

सही उत्तर :

(क) वन (ख) चिठी (ग) बेला (घ) शरीर

५. दिइएका अनुच्छेदलाई जस्ताको त्यस्तै सार्नुहोस् : (४)

कमला र विमला मिल्ने साथी हुन् । उनीहरूका रुचि फरक छन् । कमलालाई केरा खान मन पर्छ । विमलालाई आँप खान मन पर्छ । कमलालाई गीत गाउन मन पर्छ । विमलालाई कथा भन्ने मन पर्छ ।

१. विद्यार्थीलाई प्रश्न ५ मा ध्यान दिन लगाउनुहोस् ।

२. प्रश्नमा भएको अनुच्छेदलाई हुबहु सार्नुपर्ने कुरा विद्यार्थीलाई स्पष्ट पारिदिनुहोस् ।
३. अनुलेखन गर्दा वर्णविन्यास मिलाएर लेखे नलेखेको हेक्का राखी परीक्षण गर्नुहोस् ।
४. विद्यार्थीले २६ देखि ३० शब्द हुबहु लेखेमा ४ अङ्क, २१ देखि २५ शब्द हुबहु लेखेमा ३ अङ्क, १६ देखि २० शब्द हुबहु लेखेमा २ र १५ ओटा शब्द हुबहु लेखेमा मात्र १ अङ्क दिनुहोस् ।

६. शिक्षकले भनेका शब्द सुनेर लेख्नुहोस् : (४)

- विद्यार्थीलाई प्रश्न ६ मा ध्यान दिन लगाउनुहोस् ।
- शिक्षकले भनेका शब्द सुनेर उक्त शब्द लेख्नुपर्ने कुरा विद्यार्थीलाई स्पष्ट पारिदिनुहोस् ।
- विद्यार्थीले सबै शब्द सुनेर शुद्ध लेखेमा प्रतिशब्द १ अङ्कका दरले जम्मा ४ अङ्क दिनुहोस् । यदि कुनै शब्दको वर्णविन्यासमा अशुद्धि देखिएमा आनुपातिक हिसाबले अङ्क घटाई विद्यार्थीले पाउन सक्ने अङ्क दिनुहोस् ।
- शिक्षकले उच्चारण गर्नुपर्ने शब्द :
गएर बाहेक ढलक्क डकमी

७. दिइएको अनुच्छेद पढी सोधिएका प्रश्नको उत्तर दिनुहोस् : (३)

विजयको घरनजिकै विद्यालय छ । विजय चार कक्षामा पढ्छन् । उनी सबै काम ठिक समयमा गर्छन् । उनलाई आफ्नो काम गर्न अरूले सिकाउनु पर्दैन । विजय विहानै उठेर हातमुख धुन्छन् । कुर्सीमा बसेर पढ्छन् । उनी पढिसकेर किताब भोलामा राख्छन् । उनी हाँसेर बोल्छन् । उनी नाचेर रमाइलो गर्छन् । हकारेर बोलेको उनी मन पराउँदैनन् । उनी सबैसँग मिठो बोल्छन् ।

(क) दिइएका प्रश्नको सही उत्तरमा ठिक (✓) चिह्न लगाउनुहोस् :

(अ) विजयको घरनजिकै के छ ?

बसपार्क	बजार	विद्यालय	बगैँचा
---------	------	----------	--------

(आ) विजय कहाँ बसेर पढ्ने गर्छन् ?

सोफामा	कुर्सीमा	चकटीमा	गलैँचामा
--------	----------	--------	----------

(ख) विजयले गर्ने कुनै दुईओटा काम के के हुन् ?

- विद्यार्थीलाई प्रश्न ७ मा ध्यान दिन लगाउनुहोस् ।
- यो प्रश्न पठनबोधको भएको र विद्यार्थीले दिइएको अनुच्छेद आफैँ पढेर सोधिएका प्रश्नको उत्तर दिनुपर्ने कुरा विद्यार्थीलाई स्पष्ट पारिदिनुहोस् ।
- प्रश्नमा भएको अनुच्छेदलाई मौन पठन गर्न भन्नुहोस् र अनुच्छेद पढिसकेको निश्चित गरी दिइएका प्रश्नको जबाफ दिन लगाउनुहोस् ।
- शिक्षकले अनुच्छेद र प्रश्न दुबै नपढिदिनुहोस् ।
- विद्यार्थीले लेखेका प्रत्येक सही उत्तरबापत १ अङ्कका दरले जम्मा ३ अङ्क दिनुहोस् । माथिका प्रश्नको उत्तर देहायबमोजिम हुने छ ।
- प्रश्न (क) मा ठिक चिह्न लगाउनुपर्ने छ र प्रश्न (ख) लेख्नुपर्ने छ भनी जानकारी गराउनुहोस् ।

सही उत्तर :

(अ) विद्यालय

(आ) कुर्सी

(इ) अनुच्छेदबाट कुनै दुईओटा काम लेखेमा अङ्क दिने ।

८. दिइएको चित्र हेरी चित्रका बारेमा पाँचओटा वाक्य लेख्नुहोस् : (५)

विद्यार्थीलाई दिइएको चित्र अध्ययन गर्न लगाउनुहोस् र चित्रका आधारमा ५ ओटा वाक्यमा वर्णन गर्न लगाई भाषिक शुद्धता, वाक्यगठन र वर्णविन्याससमेत हेरी फरक फरक वाक्यमा उपयुक्त वर्णन गरिएका प्रत्येक वाक्यवापत १ अङ्कका दरले ५ अङ्क दिनुहोस् ।

समाप्त

शिक्षक सेट (ख)

कक्षा: ५ विषय: नेपाली परीक्षण साधन र शिक्षकका लागि मार्गदर्शन

१. शिक्षकले उच्चारण गरेको वाक्य पहिचान गरी ठिक (✓) चिह्न लगाउनुहोस् : (४)

(क)

बिर्खलालको मनमा लोभ जाग्यो ।	
बिर्खलालले असर्फी पाउने आशा गरे ।	
बिर्खलाल पौडेर खोला किनार पुगे ।	
बिर्खलाल निन्याउरो अनुहार लिएर घर फर्के ।	

(ख)

चतुरे धाक लाउन पनि बडो सिपालु थियो	
चतुरे आफू नगएका ठाउँमा पनि गएको छु भन्थ्यो ।	
चतुरे आफूले नजानेका कुरा पनि जान्दछु भन्थ्यो ।	
चतुरे नभएको कुरा पनि भएको जस्तै पारेर भन्थ्यो ।	

(ग)

उपासनाको घर नजिकै विद्यालय छ ।	
उपासना नियमित विद्यालय जान्छिन् ।	
उपासनाको विद्यालय छुट्टी भएको छ ।	
उपासना आमाबुबालाई काममा सघाउँछिन् ।	

(घ)

हामी खेलकुद प्रतियोगितामा सहभागी हुन्छौं ।	
हामी खेलकुदमा सक्रिय सहभागी हुन्छौं ।	
हामी खेलकुदमा राम्रो प्रदर्शन गर्दै छौं ।	
हामी खेलकुद प्रतियोगिताको उपाधि जित्ने छौं ।	

- विद्यार्थीलाई प्रश्न १ मा ध्यान दिन लगाउनुहोस् ।
- विद्यार्थीलाई यस कार्यका प्रश्नहरू वाक्य पहिचानसम्बन्धी रहेका र आफूले भनेका हरेक वाक्य पहिचान गरेर सही उत्तरमा ठिक चिनो लगाउनुपर्ने कुरा प्रस्ट पारिदिनुहोस् ।
- शिक्षकले प्रश्न 'क' मा रहेको 'बिर्खलाल पौडेर खोला किनार पुगे ।' वाक्य वाचन गर्नुहोस् ।
- प्रश्नमा दिइएको वाक्यमा भएको सही उत्तरमा ठिक चिनो लगाउन निर्देश गर्नुहोस् ।
- पहिलो प्रश्न सकिएपछि अन्य प्रश्नमा पनि यही प्रक्रिया दोहोर्याउनुहोस् ।

६. हरेक प्रश्नमा रहेका वाक्यलाई केही सेकेन्डको अन्तरालमा दुईपटक पढिदिनुहोस् ।
७. प्रश्न 'ख', 'ग' र 'घ' मा निम्न वाक्य वाचन गरी सही उत्तरमा ठिक चिनो लगाउन निर्देश गर्नुहोस् र सही वाक्य पहिचान गरी चिह्न लगाएमा प्रति वाक्य १ अङ्कका दरले ४ अङ्क दिनुहोस् ।

शिक्षकले वाचन गर्नुपर्ने वाक्य :

- (ख) चतुरे आफू नगएका ठाउँमा पनि गएको छु भन्थ्यो ।
(ग) उपासनाको घर नजिकै विद्यालय छ ।
(घ) हामी खेलकुद प्रतियोगिताको उपाधि जित्ने छौं ।

२. दिइएका शब्दको उस्तै अर्थ दिने शब्द तालिकाबाट पहिचान गरी लेख्नुहोस् : (२)

स्वस्थ	बाक्लो	स्थिर	कहिलेकाहीं
--------	--------	-------	------------

शब्द

अर्थ

- (क) अटल
(ख) घना
(ग) तन्दुरुस्त
(घ) बेलाबखत

१. निर्दिष्ट शब्दको अर्थ तालिकामा दिइएको र उक्त तालिकाबाट अर्थ पहिचान गरी लेख्न लगाउनुहोस् ।

२. दिइएका शब्द र अर्थ मिलाएर लेखे नलेखेको परीक्षण गर्नुहोस् र प्रत्येक शब्द र अर्थको सही जोडा मिलाएको अवस्थामा ०.५ अङ्कका दरले जम्मा २ अङ्क दिनुहोस् ।

सही उत्तर :

(क) अटल : स्थिर

(ख) घना : बाक्लो

(ग) तन्दुरुस्त : स्वस्थ

(घ) बेलाबखत : कहिलेकाहीं

३. दिइएको अनुच्छेद जस्ताको त्यस्तै सार्नुहोस् : (४)

जनकपुर चित्रकला, रेलवे र माछाका लागि समेत प्रख्यात छ । मिथिला चित्रकला नारीद्वारा घरका भित्ता र पर्खालमा कोरिने चित्रकला हो । हामी यसको अवलोकन गर्दै सहरतिर घुम्ौला । यहाँ रेलवे सेवा रहेको छ । हामी आमाबुवासँगै रेल हेर्न निस्कौंला । जनकपुरका माछा देशका विभिन्न स्थानमा पुऱ्याइन्छ ।

१. विद्यार्थीलाई प्रश्न ३ मा ध्यान दिन लगाउनुहोस् ।

२. प्रश्नमा भएको अनुच्छेदलाई हुबहु सार्नुपर्ने कुरा विद्यार्थीलाई प्रस्ट पारिदिनुहोस् ।

३. अनुलेखन गर्दा वर्णविन्यास मिलाएर लेखे नलेखेको हेक्का राखी परीक्षण गर्नुहोस् ।

४. विद्यार्थीले ३४ देखि ४० शब्द हुबहु लेखेमा ४ अङ्क, २८ देखि ३३ शब्द हुबहु लेखेमा ३ अङ्क, २१ देखि २७ शब्द हुबहु लेखेमा २ र २० ओटा शब्द हुबहु लेखेमा मात्र १ अङ्क दिनुहोस् ।

४. शिक्षकले भनेका वाक्यलाई ध्यान दिएर सुन्नुहोस् र लेख्नुहोस् । (४)

१. विद्यार्थीलाई प्रश्न ४ मा ध्यान दिन लगाउनुहोस् ।
२. शिक्षकले भनेका वाक्य सुनेर उक्त वाक्य लेख्नुपर्ने कुरा विद्यार्थीलाई प्रस्ट पारिदिनुहोस् ।
३. शिक्षकले वाक्य पढेर सुनाउनुहोस् ।
४. हरेक वाक्यलाई केही समयको अन्तरालमा २ पटक पढिदिनुहोस् ।

शिक्षकले वाचन गर्नुपर्ने वाक्य :

(क) हामी खेल पाउँदा निकै रमाउँछौं ।

(ख) खेलकुदमा शारीरिक तन्दुरुस्तीको आवश्यकता पर्छ ।

(ग) खेलकुद विद्यालय शिक्षाको एउटा अङ्ग मानिन्छ ।

(घ) हामी राष्ट्रियस्तरका प्रतियोगिता पनि सहभागी हुन सक्छौं ।

५. विद्यार्थीले सबै वाक्य सुनेर शुद्ध लेखेमा प्रतिवाक्य १ अङ्कका दरले जम्मा ४ अङ्क दिनुहोस् । यदि कुनै शब्दको वर्णविन्यासमा अशुद्धि देखिएमा आनुपातिक हिसाबले अङ्क घटाई विद्यार्थीले पाउन सक्ने अङ्क दिनुहोस् ।

५. दिइएको अनुच्छेद पढी सोधिएका प्रश्नको उत्तर लेख्नुहोस् : (३)

कुरिलो मानिसका लागि उपयोगी वनस्पति हो । कुरिलो खेतीका लागि बलौटे माटो राम्रो मानिन्छ । खुकुलो माटामा यसका जरा सातआठ फिट गहिराइसम्म पुग्छन् । कुरिलाको गानाबाट टुसाको विकास हुन्छ । गर्मी समयमा टुसाको विकास छिटो हुन्छ भने जाडो समयमा ढिलो हुन्छ । कुरिलाका टुसा खानका लागि उपयुक्त हुन्छन् । यसका टुसा टिपिएन भने बिस्तारै अग्ला हुन्छन् र हाँगाका रूपमा विकसित हुन्छन् । कुरिलाका भाले र पोथी बोट हुन्छन् ।

प्रश्नहरू

(क) कुरिलाको टुसा केबाट विकास हुन्छ ?

(ख) कुरिलो खेतीका लागि गर्मी समय किन राम्रो मानिन्छ ?

(ग) कुरिलो खेती गर्दा ध्यान दिनुपर्ने कुनै दुई कुरा के के हुन् ?

१. विद्यार्थीलाई प्रश्न ५ मा ध्यान दिन लगाउनुहोस् ।
२. प्रस्तुत प्रश्न पठनबोधको भएको र विद्यार्थीले अनुच्छेद आफैँ पढेर दिइएका प्रश्नको उत्तर दिनुपर्ने कुरा प्रस्ट पारिदिनुहोस् ।
३. प्रश्नमा भएको अनुच्छेदलाई मौन पठन गर्न भन्नुहोस् ।
४. अनुच्छेद पढिसकेको निश्चित गरी दिइएका प्रश्नको उत्तर दिन लगाउनुहोस् ।
५. शिक्षकले अनुच्छेद र प्रश्न दुवै नपढिदिनुहोस् ।
६. भाषिक शुद्धता (वर्णविन्यास, लेख्यचिह्न तथा पदसङ्गति) मिले नमिलेको पहिचान गरी विवेकपूर्ण ढङ्गले उपयुक्त मूल्याङ्कन गर्नुहोस् ।
७. विद्यार्थीले लेखेका प्रत्येक सही उत्तरबापत १ अङ्कका दरले जम्मा ३ अङ्क दिनुहोस् ।

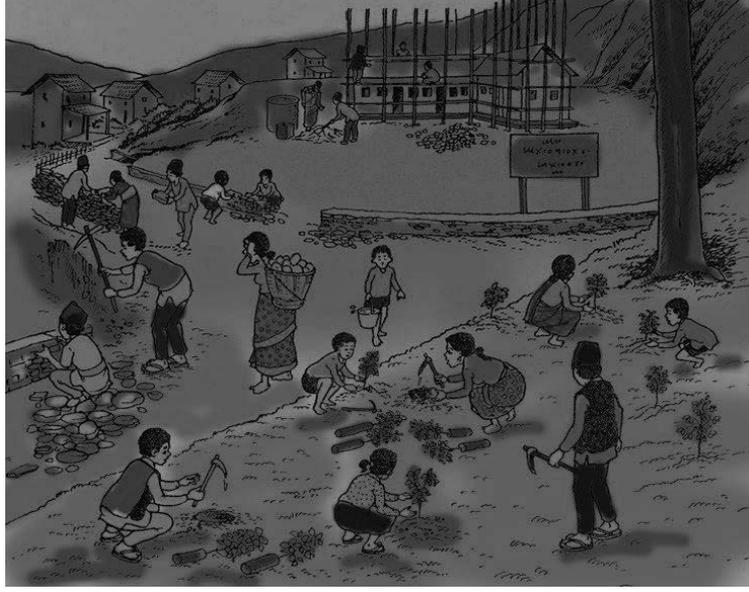
माथिका प्रश्नको उत्तर :

(क) कुरिलाको टुसा गानाबाट विकास हुन्छ ।

(ख) गर्मी समयमा टुसाको विकास छिटो हुने भएकाले राम्रो मानिन्छ ।

(ग) खुकुलो बलौटे माटो, समय र टुसा टिप्ने कुरामा ध्यान दिनुपर्छ ।

६. दिइएको चित्र अध्ययन गरी चित्रका बारेमा पाँच वाक्य लेख्नुहोस् : (५)

१. विद्यार्थीलाई प्रश्न ५ मा ध्यान दिन लगाउनुहोस् ।
२. चित्रमा भएका सूचनालाई ध्यान दिई पाँच वाक्यमा वर्णन गर्न लगाउनुहोस् ।
३. निर्दिष्ट चित्रबाट विद्यार्थीले ५ ओटा फरक फरक विषय समावेश गरेर उपयुक्त भाषिक शुद्धता, वाक्यगठन र वर्णविन्याससमेत मिलाई लेखेका फरक फरक वाक्यका लागि प्रत्येक वाक्यबापत १ अङ्कका दरले ५ अङ्क दिनुहोस् ।

७. दिइएको शुभकामना सन्देश पढ्नुहोस् र तपाईंले नयाँ वर्षका अवसरमा आफ्नो साथीलाई दिइने शुभकामना पत्रको नमुना तयार पार्नुहोस् । (३)

हार्दिक शुभकामना !

नेपालीहरूको महान् पर्व बडा दसैं, दीपावली र छठ पर्वको शुभ अवसरमा देशविदेशका विभिन्न ठाउँमा रहनुभएका सबै नेपालीमा सुख, शान्ति र समृद्धिको हार्दिक मङ्गलमय शुभकामना व्यक्त गर्दछु ।

महेन्द्र शर्मा
अध्यक्ष
प्रगतिनगर टोल सुधार समिति
सानोठिमी, भक्तपुर

१. विद्यार्थीलाई प्रश्न ७ मा ध्यान दिन लगाउनुहोस् ।
२. दिइएको शुभकामना पत्रको नमुना ध्यानपूर्वक पढी प्रश्नले निर्देश गरेबमोजिमको शुभकामना रचना गर्न लगाउनुहोस् ।
३. नमुनाअनुसार तोकिएको शीर्षकमा संरचना, विषयवस्तु र वर्णविन्यास मिलाएर लेखेमा ३ अङ्क दिनुहोस् ।

८. खाली ठाउँ भरी कथा पूरा गर्नुहोस् : (५)

गौतम बुद्धले आफ्ना चेलालाई उपदेश दिँदै गरेका...। यो कुरा एक जना मानिसलाई मन नपरेको ...। त्यस मानिसले बुद्धलाई धेरै गाली गरेको ...। जति गाली गर्दा पनि बुद्ध शान्त बसेका...। गाली गर्दा गर्दा त्यो मानिस थाकेको ...। बुद्धले त्यो मानिसलाई छेउमा बोलाएका...। तिमिले दिएको सामान कसैले लिएन भने कहाँ रहन्छ ? भनेर बुद्धले सोधेका...। कसैले लिएन भने सामान मसँगै रहन्छ भनेर त्यस मानिसले उत्तर दिएको ...। त्यसो भए तिमिले दिएको गाली मैले लिएको छैन भनेर बुद्धले भनेका...। त्यस मान्छेलाई विनाकारण बुद्धलाई गाली गरेकामा पछुतो भएको ...। बुद्धले त्यस मानिसलाई माफी दिएका...। त्यस मानिसले कसैलाई कहिल्यै गाली नगरेको ।

१. विद्यार्थीलाई प्रश्न ८ मा ध्यान दिन लगाउनुहोस् ।

२. यो प्रश्न निर्देशित लेखनको भएको र विद्यार्थीले बुँदालाई आधार बनाएर आफ्नै कथा लेख्नुपर्ने कुरा प्रस्ट पारिदिनुहोस् ।

३. प्रश्नमा भएका बुँदालाई मनन गर्न लगाउनुहोस् र कथा लेख्न लगाउनुहोस् ।

४. दिइएका बुँदाका आधारमा कथाको संरचनामा रही वर्णविन्यास मिलाएर कथा रचना गरेमा ५ अङ्क दिनुहोस् ।

समाप्त

शिक्षक सेट (ख)

कक्षा: ६ विषय: नेपाली परीक्षण साधन र शिक्षकका लागि मार्गदर्शन

१. शिक्षकले भनेको वाक्य सुनेर ठिक (✓) चिह्न लगाउनुहोस् : (४)

(क)

तिमी बजार घुम्न गयौ ।	
म बजार घुम्न गएँ ।	
उनी बजार घुम्न गए ।	
ऊ बजार घुम्न गयो ।	

(ख)

उसले पसलमा चामल किन्ने छ ।	
ऊ पसलमा चामल किन्छ ।	
ऊ पसलमा चामल किन्दै छ ।	
उसले पसलमा चामल किनेछ ।	

(ग)

किरणको भाइ सहरबाट आयो ।	
किरणको भाइ घरबाट आयो ।	
किरणको भाइ पसलबाट आयो ।	
किरणको भाइ विद्यालयबाट आयो ।	

(घ)

छवि मिठो खाना पकाउँदै हुने छ ।	
रवि मिठो खाना पकाउँदै हुने छ ।	
रवि मिठो खाना पकाउँदै छ ।	
छवि मिठो खाना पकाउँदै छ ।	

- विद्यार्थीलाई प्रश्न १ मा ध्यान दिन लगाउनुहोस् ।
- विद्यार्थीलाई यस कार्यका प्रश्न वाक्य पहिचानसम्बन्धी रहेका र आफूले भनेका हरेक वाक्य पहिचान गरेर सही उत्तरमा ठिक चिनो लगाउनुपर्ने कुरा प्रस्ट पारिदिनुहोस् । शिक्षकले प्रश्न 'क' मा रहेको 'म बजार घुम्न गएँ ।' वाक्य वाचन गर्नुहोस् ।
- प्रश्नमा दिइएको वाकसमा भएको सही उत्तरमा ठिक चिनो लगाउन निर्देश गर्नुहोस् ।
- पहिलो प्रश्न सकिएपछि अन्य प्रश्नमा पनि यही प्रक्रिया दोहोर्याउनुहोस् ।
- हरेक प्रश्नमा रहेका वाक्यलाई केही सेकेन्डको अन्तरालमा दुई पटक पढिदिनुहोस् ।
- प्रश्न 'ख', 'ग' र 'घ' मा निम्न वाक्य वाचन गरी सही उत्तरमा ठिक चिनो लगाउन निर्देशन गर्नुहोस् र सही वाक्य पहिचान गरी चिह्न लगाएमा प्रति वाक्य १ अङ्कका दरले ४ अङ्क दिनुहोस् ।

शिक्षकले वाचन गर्नुपर्ने वाक्य :

- (ख) ऊ पसलमा चामल किन्दै छ ।
 (ग) किरणको भाइ विद्यालयबाट आयो ।
 (घ) रवि मिठो खाना पकाउँदै हुने छ ।

२. दिइएका शब्दको उस्तै अर्थ दिने शब्द तालिकाबाट पहिचान गरी लेख्नुहोस् : (२)

पुस्तक	भण्डार	इच्छा	चुपचाप
शब्द	अर्थ		
ढुकुटी		
मौन		
ग्रन्थ		
इरादा		

- निर्दिष्ट शब्दको अर्थ तालिकामा दिइएको र उक्त तालिकाबाट अर्थ पहिचान गरी लेख्न लगाउनुहोस् ।
 - दिइएका शब्द र अर्थ मिलाएर लेखे नलेखेको परीक्षण गर्नुहोस् र प्रत्येक शब्द र अर्थको सही जोडा मिलाएको अवस्थामा ०.५ अङ्कका दरले जम्मा २ अङ्क दिनुहोस् ।
- सही उत्तर :**
 (क) ढुकुटी : भण्डार
 (ख) मौन : चुपचाप
 (ग) ग्रन्थ : पुस्तक
 (घ) इरादा : इच्छा

३. दिइएको अनुच्छेद जस्ताको त्यस्तै सार्नुहोस् : (४)

गुरुङ दाजुले मत्स्यपोखरी राम्ररी चिनाउनुभएको थियो । त्यो त माछैमाछैले भरिएको एउटा सुन्दर पोखरी रहेछ । त्यसैले त्यो पोखरीलाई मत्स्यपोखरी भनिएको रे ! पहाडैपहाडका बिच त्यति अग्लो ठाउँमा पनि कस्तो राम्रो पोखरी ! सफा र निर्मल पानीलाई हेर्दा आफ्नै छाया टलक्क टल्किन्थ्यो । मानिसले चारो दिन्छन् कि भने भैँ ती माछाका भुरा नजिकै आए ।

१. विद्यार्थीलाई प्रश्न ३ मा ध्यान दिन लगाउनुहोस् ।
२. प्रश्नमा भएको अनुच्छेदलाई हुबहु सार्नुपर्ने कुरा विद्यार्थीलाई प्रस्ट पारिदिनुहोस् ।
३. अनुलेखन गर्दा वर्णविन्यास मिलाएर लेखे नलेखेको हेक्का राखी परीक्षण गर्नुहोस् ।
४. विद्यार्थीले ४३ देखि ५० शब्द हुबहु लेखेमा ४ अङ्क, ३४ देखि ४२ शब्द हुबहु लेखेमा ३ अङ्क, २६ देखि ३३ शब्द हुबहु लेखेमा २ र २५ ओटा शब्द हुबहु लेखेमा मात्र १ अङ्क दिनुहोस् ।

४. शिक्षकले भनेका वाक्यलाई ध्यान दिएर सुन्नुहोस् र लेख्नुहोस् : (४)

- विद्यार्थीलाई प्रश्न ४ मा ध्यान दिन लगाउनुहोस् ।

- शिक्षकले भनेका वाक्य सुनेर उक्त वाक्य लेख्नुपर्ने कुरा विद्यार्थीलाई प्रस्ट पारिदिनुहोस् ।
- शिक्षकले निर्दिष्ट वाक्य पढेर सुनाइदिनुहोस् ।
- हरेक वाक्यलाई केही समयको अन्तरालमा दुई पटक पढिदिनुहोस् ।

शिक्षकले वाचन गर्नुपर्ने वाक्य :

(क) हामी स्वास्थ्यसम्बन्धी समाचार सुन्छौं ।

(ख) गुरु, गुरुआमा तथा अभिभावकले समेत सधैं हामीलाई सम्झाउनुहुन्छ ।

(ग) हामीलाई सबैले हरिया सागपात खाने सल्लाह दिन्छन् ।

(घ) डाक्टरले सरसफाइ र उपयुक्त आहारका लागि सल्लाह दिन्छन् ।

विद्यार्थीले सबै वाक्य सुनेर शुद्ध लेखेमा प्रतिवाक्य १ अङ्कका दरले जम्मा ४ अङ्क दिनुहोस् ।

यदि कुनै शब्दको वर्णविन्यासमा अशुद्धि देखिएमा आनुपातिक हिसाबले अङ्क घटाई विद्यार्थीले पाउन सक्ने अङ्क दिनुहोस् ।

५. दिइएको अनुच्छेद पढी सोधिएका प्रश्नको उत्तर लेख्नुहोस् : (३)

मानिस जस्तै देखिने मानिसले नै बनाएको यन्त्र रोबोट हो । यसलाई यन्त्रमानव पनि भनिन्छ । यसमा मानिसका जस्तै हातखुट्टा हुन्छन् । यसले मानिसको जस्तै काम गर्न सक्छ । यसले आफैँ काम गर्दैन । यसलाई मानिसले नै काम लगाउनुपर्छ । मानिसद्वारा कम्प्युटरका माध्यमबाट यसलाई काम लगाइन्छ । रोबोटले घरायसी कामदेखि अन्य क्षेत्रका पनि काम गर्छ । कृषि क्षेत्रमा यसलाई काम लगाउन सकिन्छ । उद्योग, कारखानामा अझ बढी उपयोगी हुन्छ । यसले सामानलाई मिलाएर राख्न सक्छ ।

प्रश्नहरू

- (क) यन्त्रमानव भनेको के हो ?
- (ख) यन्त्रमानवलाई कुन कुन क्षेत्रको काममा लगाइन्छ ?
- (ग) मानव र यन्त्रमानवबिच रहेका समानता के के हुन् ?

- विद्यार्थीलाई प्रश्न ५ मा ध्यान दिन लगाउनुहोस् ।
 - प्रस्तुत प्रश्न पठनबोधको भएको र विद्यार्थीले अनुच्छेद आफैँ पढेर दिइएका प्रश्नको उत्तर दिनुपर्ने कुरा प्रस्ट पारिदिनुहोस् ।
 - प्रश्नमा भएको अनुच्छेदलाई मौन पठन गर्न भन्नुहोस् ।
 - अनुच्छेद पढिसकेको निश्चित गरी दिइएका प्रश्नको उत्तर दिन लगाउनुहोस् ।
 - शिक्षकले अनुच्छेद र प्रश्न दुवै नपढिदिनुहोस् ।
 - भाषिक शुद्धता (वर्णविन्यास, लेख्यचिह्न तथा पदसङ्गति) मिले नमिलेको पहिचान गरी विवेकपूर्ण ढङ्गले उपयुक्त मूल्याङ्कन गर्नुहोस् ।
 - विद्यार्थीले लेखेका प्रत्येक सही उत्तरबापत १ अङ्कका दरले जम्मा ३ अङ्क दिनुहोस् ।
- माथिका प्रश्नको उत्तर :**

- (क) मानिस जस्तै देखिने मानिसले नै बनाएको यन्त्रलाई यन्त्रमानव भनिन्छ ।
 (ख) यन्त्रमानवलाई घरायसी, कृषि, उद्योग, कारखानालगायत क्षेत्रको काममा लगाइन्छ ।
 (ग) मानिसमा जस्तै हातखुट्टा हुनु र मानिसले जस्तै काम गर्न सक्नु समानता हुन् ।

६. दिइएको चित्र अध्ययन गरी चित्रका बारेमा पाँच वाक्य लेख्नुहोस् : ५

- विद्यार्थीलाई प्रश्न ६ मा ध्यान दिन लगाउनुहोस् ।
- चित्रमा भएका सूचनालाई ध्यान दिई पाँच वाक्यमा वर्णन गर्न लगाउनुहोस् । निर्दिष्ट चित्रबाट विद्यार्थीले ५ ओटा फरक फरक विषय समावेश गरेर उपयुक्त भाषिक शुद्धता, वाक्य गठन र वर्णविन्याससमेत मिलाई लेखेका फरक फरक वाक्यका लागि प्रत्येक वाक्यवापत १ अङ्कका दरले ५ अङ्क दिनुहोस् ।

७. दिइएको शुभकामना पत्र पढ्नुहोस् र साथीको जन्मदिनका अवसरमा दिइने शुभकामना पत्रको नमुना तयार पार्नुहोस् : (३)

शुभकामना

नयाँ वर्ष २०८१ को सुखद उपलक्ष्यमा हाम्रा सम्पूर्ण विद्यार्थी, शिक्षक, कर्मचारी तथा अभिभावकहरूमा सुख, शान्ति, समृद्धिको हार्दिक मङ्गलमय शुभकामना व्यक्त गर्दछु ।

प्रधानाध्यापक
 मङ्गलागढी आधारभूत विद्यालय
 वीरेन्द्रनगर १०, सुर्खेत ।

- विद्यार्थीलाई प्रश्न ७ मा ध्यान दिन लगाउनुहोस् ।
- दिइएको शुभकामना पत्रको नमुना ध्यानपूर्वक पढी प्रश्नले निर्देश गरेबमोजिमको शुभकामना पत्र रचना गर्न लगाउनुहोस् ।
- नमुनाअनुसार तोकिएको शीर्षकमा संरचना, विषयवस्तु र वर्णविन्यास मिलाएर लेखेमा ३ अङ्क दिनुहोस् ।

८. खाली ठाउँ भरी कथा पूरा गर्नुहोस् : (५)

एउटा गाउँमा व्यापारी बस्नु...। उसले घरमा कुकुर र गधा पाल्नु ...। गधा भारी बोकेर बजार जानु...। कुकुरले घरको रेखदेख गर्नु ...। व्यापारी लोभी हुनु...। ऊ आफू मात्र मिठो मिठो खान खोज्नु...। कुकुर र गधालाई पेटभरि खान नदिनु...। त्यसैले कुकुर र गधा व्यापारीसँग रिसाउनु...। एक दिन खाना खाएर व्यापारी चाँडै सुत्नु...। त्यस दिन घरमा चोर पस्नु...। चोर देखेर पनि कुकुर नभुक्नु...। गधा कराएर व्यापारी व्युँभन्नु...। व्यापारी निद्रा बिगारिदिएको भनेर गधासँग रिसाउनु...। कुकुरले गर्ने काम गधाले गर्दा दुःख पाउनु...। व्यापारी फेरि ओछ्यानमा पल्टिनु...। राती नै चोरले उसका घरका सामान चोर्नु...। व्यापारीले कुकुर र गधामाथि गरेको व्यवहार सम्भेर पछुतो मान्नु ।

- विद्यार्थीलाई प्रश्न ८ मा ध्यान दिन लगाउनुहोस् ।
- यो प्रश्न निर्देशित लेखनको भएको र विद्यार्थीले बुँदालाई आधार बनाएर आफ्नै कथा लेख्नुपर्ने कुरा प्रस्ट पारिदिनुहोस् ।
- प्रश्नमा भएका बुँदालाई मनन गर्न लगाउनुहोस् र कथा लेख्न लगाउनुहोस् ।
- दिइएका बुँदाका आधारमा कथाको संरचनामा रही वर्णविन्यास मिलाएर कथा रचना गरेमा ५ अङ्क दिनुहोस् ।

समाप्त

शिक्षक सेट (ख)

कक्षा: ७ विषय: नेपाली परीक्षण साधन र शिक्षकका लागि मार्गदर्शन

१. दिइएका अर्थसँग मिल्ने शब्द तालिकाबाट पहिचान गरी खाली ठाउँमा लेख्नुहोस् : (२)

शताब्दी	विवेकशील	अपरेटर	परीक्षण
---------	----------	--------	---------

- (क) मेसिन, यन्त्र आदि चलाउने व्यक्ति
- (ख) जाँच गर्ने काम
- (ग) विवेक भएको
- (घ) सय वर्षको समय वा अवधि

दिइएका अर्थ जनाउने पदावलीको उपयुक्त अर्थ कोष्ठकबाट पहिचान गरी लेख्नुपर्ने कुरा जानकारी गराउनुहोस् । विद्यार्थीले प्रश्नको उत्तर निम्नानुसार मिलाएमा प्रति प्रश्न ०.५ अङ्कका दरले जम्मा २ अङ्क दिनुहोस् ।

सही उत्तर :

(क) मेसिन, यन्त्र आदि चलाउने व्यक्ति	अपरेटर
(ख) जाँच गर्ने काम	परीक्षण
(ग) विवेक भएको	विवेकशील
(घ) सय वर्षको समय वा अवधि	शताब्दी

२. दिइएको अनुच्छेद जस्ताको त्यस्तै सार्नुहोस् :(४)

मलाई राम्रा चित्र हेर्न र बनाउन बस्दा अत्यन्त रमाइलो लाग्छ । मन र आँखाले देखेका सुन्दर कुराको चित्र बनाएरै जीवन बिताउँ जस्तो लाग्छ । रोगीहरूको उपचार गरी उनीहरूलाई निको बनाएको देख्दा डाक्टर वा नर्स बन्न मन लाग्छ । देश विकासको कुरा गर्दा मलाई इन्जिनियर, व्यापारी, उद्योगपति तथा कृषक बन्न सके हुन्थ्यो जस्तो लाग्छ । स्वदेशका उत्पादनलाई विदेशमा बेचेर देशलाई धनी बनाउने इच्छा जाग्छ ।

१. विद्यार्थीलाई प्रश्न २ मा ध्यान दिन लगाउनुहोस् ।
२. प्रश्नमा भएको अनुच्छेदलाई हुबहु सार्नुपर्ने कुरा विद्यार्थीलाई प्रस्ट पारिदिनुहोस् ।
३. अनुलेखन गर्दा वर्णविन्यास मिलाएर लेखे नलेखेको हेक्का राखी परीक्षण गर्नुहोस् ।
४. विद्यार्थीले ५१ देखि ६० शब्द हुबहु लेखेमा ४ अङ्क, ४१ देखि ५० शब्द हुबहु लेखेमा ३ अङ्क, ३१ देखि ४० शब्द हुबहु लेखेमा २ र ३० ओटा शब्द हुबहु लेखेमा मात्र १ अङ्क दिनुहोस् ।

३. शिक्षकले भनेका वाक्य सुनेर लेख्नुहोस् : (४)

- विद्यार्थीलाई प्रश्न ३ मा ध्यान दिन लगाउनुहोस् ।
- शिक्षकले भनेका वाक्य सुनेर उक्त वाक्य लेख्नुपर्ने कुरा विद्यार्थीलाई स्पष्ट पारिदिनुहोस् ।
- श्रुतिलेखन गराउँदा २ पटकसम्म पढिदिनुहोस् र सुनेर लेख्न लगाउनुहोस् ।

शिक्षकले वाचन गर्नुपर्ने वाक्य :

(क) भ्रमणलाई यात्रा पनि भनिन्छ ।

(ख) कुनै ठाउँको प्रत्यक्ष अवलोकन गर्नुलाई भ्रमण भनिन्छ ।

(ग) भ्रमणले मानवलाई ज्ञान र चेतनाका साथै मनोरञ्जन प्रदान गर्छ ।

(घ) उमेर, अवस्था, कामको प्रकृति अनि समूहअनुसार भ्रमण फरक फरक हुन्छ ।

विद्यार्थीले सबै वाक्य सुनेर शुद्ध लेखेमा प्रतिवाक्य १ अङ्कका दरले जम्मा ४ अङ्क दिनुहोस् । यदि कुनै शब्दको वर्णविन्यासमा अशुद्धि देखिएमा आनुपातिक हिसाबले अङ्क घटाई विद्यार्थीले पाउन सक्ने अङ्क दिनुहोस् ।

४. दिइएको अनुच्छेद अध्ययन गरी सोधिएका प्रश्नको उत्तर लेख्नुहोस् : (३)

विद्यार्थी जीवन असल बानी विकासको समय हो । यस समयमा विकास गरेको बानी जीवनभरि रहने गर्छ । यस समयमा खानपान र उठबसमा विशेष ख्याल गर्नुपर्छ । आफ्नो शरीर र व्यक्तित्वलाई फाइदा नपुग्ने कुराबाट टाढा रहनुपर्छ । यसो गर्न सके जीवनको सुखभोग गर्न सकिन्छ । जीवनमा परिश्रमी बन्नुपर्छ । परिश्रम गर्ने बानी यही समयदेखि बसाउँदै गरियो भने जीवन भोगाइ सजिलो हुन्छ । समयमा सुत्नेउठ्ने तथा उचित आहारविहार गर्ने बानी विकास गर्नुपर्छ । पढाइमा मिहिनेत गर्ने, अरूप्रति सहयोगी भावना राख्ने जस्ता बानीको विकास गर्नुपर्छ ।

प्रश्नहरू

- (क) विद्यार्थी जीवन कस्तो बानीको विकास गर्ने समय हो ?
- (ख) विद्यार्थी जीवनमा खानपान र उठबसमा विशेष ख्याल किन गर्नुपर्छ ?
- (ग) विद्यार्थी जीवनलाई सदुपयोग गर्ने दुईओटा उपाय के के हुन् ?

- विद्यार्थीलाई प्रश्न न. ४ मा ध्यान दिन लगाउनुहोस् ।
- यो प्रश्न पठनबोधको भएको र विद्यार्थीले दिइएको अनुच्छेद आफैँ पढेर सोधिएको प्रश्नको उत्तर दिनुपर्ने कुरा विद्यार्थीलाई स्पष्ट पारिदिनुहोस् ।
- प्रश्नमा भएको अनुच्छेदलाई मौन पठन गर्न भन्नुहोस् र अनुच्छेद पढिसकेको निश्चित गरी दिइएका प्रश्नको जवाफ दिन लगाउनुहोस् ।
- शिक्षकले अनुच्छेद र प्रश्न दुवै नपढिदिनुहोस् ।
- भाषिक शुद्धता (वर्णविन्यास, लेख्यचिह्न तथा पदसङ्गति) मिले नमिलेको पहिचान गरी विवेकपूर्ण ढङ्गले उपयुक्त मूल्याङ्कन गर्नुहोस् ।

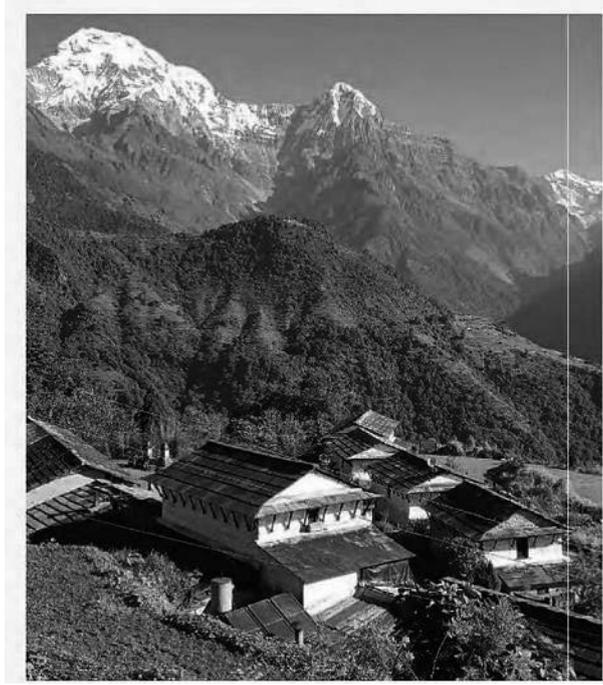
- विद्यार्थीले लेखेका प्रत्येक सही उत्तरबापत १ अङ्कका दरले जम्मा ३ अङ्क दिनुहोस् । माथिका प्रश्नको उत्तर :

(क) विद्यार्थी जीवन असल बानीको विकास गर्ने समय हो ।

(ख) विद्यार्थी जीवनमा विकास हुने बानी जीवनभरि रहने भएकाले खानपान र उठबसमा विशेष ध्यान दिनुपर्छ ।

(ग) दुईओटा उपाय लेखेमा अङ्क दिनुहोस् ।

५. दिइएको चित्र अध्ययन गरी चित्रका बारेमा पाँच वाक्य लेख्नुहोस् : (५)

- विद्यार्थीलाई प्रश्न ५ मा ध्यान दिन लगाउनुहोस् ।

- चित्रमा भएका सूचनालाई ध्यान दिई ५ वाक्यमा वर्णन गर्न लगाउनुहोस् ।

निर्दिष्ट चित्रबाट विद्यार्थीले ५ ओटा फरक फरक विषय समावेश गरेर उपयुक्त भाषिक शुद्धता, वाक्यगठन र वर्णविन्याससमेत मिलाई लेखेका फरक फरक वाक्यका लागि प्रत्येक वाक्यबापत १ अङ्कका दरले ५ अङ्क दिनुहोस् ।

६. दिइएको बधाई पत्रको अध्ययन गरी विद्यालयमा आयोजना गरिएको निबन्ध लेखन प्रतियोगितामा प्रथम हुन सफल तपाईंको साथीलाई दिइने बधाई पत्रको नमुना तयार गर्नुहोस् : (३)

हार्दिक बधाई

यस विद्यालयको ७ कक्षामा अध्ययनरत छात्रा तपाईं आस्था शर्माले जिल्लास्तरीय लोकनृत्य प्रतियोगितामा प्रथम स्थान हासिल गर्न सफल हुनुभएकामा उत्तरोत्तर प्रगतिको कामना गर्दै हार्दिक बधाई तथा शुभकामना व्यक्त गर्दछौं ।

प्रधानाध्यापक

तथा

जनता माध्यमिक विद्यालय परिवार

दार्चुला

१. दिइएको बधाई पत्रको अध्ययन गर्न लगाउनुहोस् ।

२. प्रश्नले निर्देश गरेबमोजिम दिइएको बधाई पत्रका आधारमा विद्यालयमा आयोजना गरिएको निबन्ध लेखन प्रतियोगितामा प्रथम हुन सफल तपाईंको साथीलाई दिइने बधाई पत्रको नमुना तयार गर्न लगाउनुहोस् ।

३. नमुनाअनुसार तोकिएको शीर्षकमा संरचना, विषयवस्तु र वर्णविन्यास मिलाएर लेखेमा ३ अङ्क दिनुहोस् ।

७. दिइएका बुँदाका आधारमा एउटा कथा लेख्नुहोस् : (४)

ढुङ्गा र माटो मान्छे जस्तै बोल्नु ...। ढुङ्गा र माटोको राम्रो मेल हुनु...। उनीहरूको मित्रता देखेर अरूलाई इर्ष्या लाग्नु...। उनीहरूले एकअर्काको सहयोग गर्नु...। एकअर्काको सहारा बन्नु...। एक रात ठुलो पानी पर्नु...। ढुङ्गाले माटालाई थिच्नु...। माटाले पनि ढुङ्गालाई समात्नु...। केही समयपछि ढुङ्गालाई माटाभन्दा ठुलो हुँ भन्ने घमण्ड जाग्नु...। माटालाई पनि ढुङ्गाभन्दा ठुलो हुँ भन्ने घमण्ड जाग्नु...। उनीहरू भगडा गरी एकअर्काको सहयोग नगर्नु...। उनीहरूबिच बोलचाल बन्द हुनु...। अर्को दिन घनघोर पानी पर्नु...। पानीले माटो बगाउनु...। ढुङ्गो पनि पल्टिएर टुक्रा टुक्रा हुनु ...। एकता र सहयोगको अभावमा दुवैको सर्वनाश हुनु ।

१. विद्यार्थीलाई प्रश्न ७ मा ध्यान दिन लगाउनुहोस् ।

२. यो प्रश्न निर्देशित लेखनको भएको र विद्यार्थीले बुँदालाई आधार बनाएर आफैँ कथा लेख्नुपर्ने कुरा प्रस्ट पारिदिनुहोस् ।

३. प्रश्नमा भएका बुँदालाई मनन गर्न लगाउनुहोस् र कथा लेख्न लगाउनुहोस् ।

४. दिइएका बुँदाका आधारमा कथाको संरचनामा रही वर्णविन्यास मिलाएर कथा रचना गरेमा ४ अङ्क दिनुहोस् ।

द. 'परिश्रमको महत्त्व' शीर्षकमा १०० शब्दमा नघटाई निबन्ध लेख्नुहोस् । ५

- विद्यार्थीलाई प्रश्नमा दिइएको शीर्षक अध्ययन गर्न लगाउनुहोस् र विषयवस्तुमा आधारित रहेर निबन्ध लेख्नुपर्ने कुरा बताउनुहोस् ।
 - निबन्ध कम्तीमा १०० शब्दको हुनुपर्ने सम्बन्धमा जानकारी दिनुहोस् ।
 - निबन्ध विषयवस्तुमा केन्द्रित हुनुपर्ने कुरा बुझाउनुहोस् ।
 - निबन्ध सफा र शुद्धसँग लेख्न लगाउनुहोस् ।
- निबन्धको संरचना, भाषिक शुद्धता (वर्णविन्यास, लेख्यचिह्न तथा पदसङ्गति) मिले नमिलेको पहिचान गरी विवेकपूर्ण ढङ्गले उपयुक्त मूल्याङ्कन गरी ५ अङ्क दिनुहोस् ।

समाप्त

शिक्षक सेट (ख)

कक्षा: ८ विषय: नेपाली परीक्षण साधन र शिक्षकका लागि मार्गदर्शन

१. दिइएका अर्थसँग मिल्ने शब्द तालिकाबाट पहिचान गरी खाली ठाउँमा लेख्नुहोस् : (२)

दैनिकी, पीडा, प्रशस्त, सम्पत्ति

- (क) पुँजी
- (ख) पर्याप्त
- (ग) दर्द
- (घ) दिनचर्या

दिइएका अर्थ जनाउने पदावलीको उपयुक्त अर्थ कोष्ठकबाट पहिचान गरी लेख्नुपर्ने कुरा जानकारी गराउनुहोस् । विद्यार्थीले सबै प्रश्नको उत्तर निम्नानुसार मिलाएमा प्रति प्रश्न ०.५ अङ्कका दरले जम्मा २ अङ्क दिनुहोस् ।

सही उत्तर :

(क) पुँजी	सम्पत्ति
(ख) पर्याप्त	प्रशस्त
(ग) दर्द	पीडा
(घ) दिनचर्या	दैनिकी

२. दिइएको अनुच्छेद जस्ताको त्यस्तै सार्नुहोस् : (४)

प्रकृति सृष्टिको मूल आधार हो । पृथ्वी, जल, तेज, वायु र आकाश यी पञ्चतत्त्वबाट नै प्रकृतिको उत्पत्ति भएको छ । प्रकृतिबिना प्राणीको अस्तित्व नै छैन । वर्षभरि दुई दुई महिनाका दरले फेरिने प्रकृतिको वातावरणिक स्थितिलाई ऋतु भनिन्छ । वसन्त, ग्रीष्म, वर्षा, शरद, हेमन्त र शिशिर गरी ऋतु छओटा छन् । ऋतुले प्रकृतिमा परिवर्तन ल्याई जीवन र जगत्मा सन्तुलन राख्न सहयोग पुऱ्याउँछ । हरेक ऋतुका आफ्ना आफ्ना विशेषता छन् । तिनले जीव र वनस्पतिको अस्तित्वलाई जोगाउन मदत गर्छन् ।

१. विद्यार्थीलाई प्रश्न २ मा ध्यान दिन लगाउनुहोस् ।
२. प्रश्नमा भएको अनुच्छेदलाई हुबहु सार्नुपर्ने कुरा विद्यार्थीलाई प्रस्ट पारिदिनुहोस् ।
३. अनुलेखन गर्दा वर्णविन्यास मिलाएर लेखे नलेखेको हेक्का राखी परीक्षण गर्नुहोस् ।
४. विद्यार्थीले ५९ देखि ७० शब्द हुबहु लेखेमा ४ अङ्क, ४७ देखि ५८ शब्द हुबहु लेखेमा ३ अङ्क, ३६ देखि ४६ शब्द हुबहु लेखेमा २ र ३५ ओटा शब्द हुबहु लेखेमा मात्र १ अङ्क दिनुहोस् ।

३. शिक्षकले भनेका वाक्य सुनेर लेख्नुहोस् : (४)

- विद्यार्थीलाई प्रश्न ३ मा ध्यान दिन लगाउनुहोस् ।
- शिक्षकले भनेका वाक्य सुनेर उक्त वाक्य लेख्नुपर्ने कुरा विद्यार्थीलाई स्पष्ट पारिदिनुहोस् ।
- दिइएका वाक्य २ पटकसम्म पढिदिनुहोस् र सुनेर लेख्न लगाउनुहोस् ।

शिक्षकले वाचन गर्नुपर्ने वाक्य :

- (क) मानिस प्राणीमध्ये सिर्जनशील प्राणी हो ।
(ख) बालबालिका नयाँ नयाँ कुरामा रुचि राख्ने स्वभावका हुन्छन् ।
(ग) कोही बालबालिका चित्र कोर्न मन पराउँछन् भने कोही गायनमा रुचि राख्छन् ।
(घ) बालबालिकामा कुनै पनि विषयमा बुझ्ने र जान्ने चाहना हुन्छ ।

विद्यार्थीले सबै वाक्य सुनेर शुद्ध लेखेमा प्रतिवाक्य १ अङ्कका दरले जम्मा ४ अङ्क दिनुहोस् । यदि कुनै शब्दको वर्णविन्यासमा अशुद्धि देखिएमा आनुपातिक हिसाबले अङ्क घटाई विद्यार्थीले पाउन सक्ने अङ्क दिनुहोस् ।

४. दिइएको अनुच्छेद अध्ययन गरी सोधिएका प्रश्नको उत्तर लेख्नुहोस् : (३)

हामी प्रसिद्ध पर्यटकीय स्थल पोखराको भ्रमणमा निस्क्यौं । सबैभन्दा पहिले हामीले विन्ध्यवासिनी मन्दिरमा पुगेर देवीको पूजाआराधना गर्छौं । त्यहाँ एकछिन बसेर पोखराको सुन्दरतालाई मानसपटलमा सजाएपछि हामीले के. आई. सिंह पुलमा आएर सेती नदीको प्रवाहलाई नजिकबाट नियाल्छौं । दुध जस्तै सेतो पानी सलल्ल बगेको देख्दा लाग्थ्यो, प्रकृति माता सेती साक्षात् देवीका रूपमा अवतरित छन् । आफ्नो निरन्तर प्रवाहशील दुग्धधाराबाट आफ्ना सन्ततिको पालनपोषणमा व्यस्त छन् । त्यसपछि हामी पोखराका प्रसिद्ध गुफामध्ये गुप्तेश्वर गुफा गयौं अनि नजिकैको पाताले छाँगामा पुग्यौं । जमिनभित्र भरेको फेवातालको अजस्र जलप्रवाहलाई डेभिड फल्स पनि भनिँदो रहेछ ।

प्रश्नहरू

- (क) भ्रमण टोलीले सेती नदीलाई कहाँबाट नियाले ?
(ख) सेती नदीले केबाट सन्ततिको पालनपोषणमा गरेकी छन् ?
(ग) पोखरामा रहेका कुनै दुईओटा प्राकृतिक विशेषता लेख्नुहोस् ।

- विद्यार्थीलाई प्रश्न ४ मा ध्यान दिन लगाउनुहोस् ।
- यो प्रश्न पठनबोधको भएको र विद्यार्थीले दिइएको अनुच्छेद आफैँ पढेर सोधिएको प्रश्नको उत्तर दिनुपर्ने कुरा विद्यार्थीलाई स्पष्ट पारिदिनुहोस् ।
- प्रश्नमा भएको अनुच्छेदलाई मौन पठन गर्न भन्नुहोस् र अनुच्छेद पढिसकेको निश्चित गरी दिइएका प्रश्नको जवाफ दिन लगाउनुहोस् ।
- शिक्षकले अनुच्छेद र प्रश्न दुबै नपढिदिनुहोस् ।

- विद्यार्थीले लेखेका प्रत्येक सही उत्तरबापत १ अङ्कका दरले जम्मा ३ अङ्क दिनुहोस् ।
माथिका प्रश्नको उत्तर :

(क) भ्रमण टोलीले सेती नदीलाई के आई. सिंह पुलबाट नियाले ।

(ख) सेती नदीले निरन्तर प्रवाहशील दुग्धधाराबाट सन्ततिको पालनपोषण गरेकी छन् ।

(ग) पोखराका कुनै दुईओटा विशेषता लेखेमा अङ्क दिने ।

५. दिइएको चित्र अध्ययन गरी चित्रका बारेमा पाँच वाक्य लेख्नुहोस् : (५)

- विद्यार्थीलाई प्रश्न ५ मा ध्यान दिन लगाउनुहोस् ।
- चित्रमा भएका सूचनालाई ध्यान दिई ५ वाक्यमा वर्णन गर्न लगाउनुहोस् ।
- निर्दिष्ट चित्रबाट विद्यार्थीले ५ ओटा फरक फरक विषय समावेश गरेर उपयुक्त भाषिक शुद्धता, वाक्यगठन र वर्णविन्याससमेत मिलाई लेखेका फरक फरक वाक्यका लागि प्रत्येक वाक्यबापत १ अङ्कका दरले ५ अङ्क दिनुहोस् ।

६. दिइएको निमन्त्रणा पत्र अध्ययन गरी दिदीको विवाहका लागि दिइने निमन्त्रणा पत्रको नमुना तयार गर्नुहोस् : (३)

हार्दिक निमन्त्रणा		
श्रीमान्/श्रीमती/सुश्रीज्यूका समीपमा		
हाम्रा आयुष्मान् नातिहरू श्री आराध्य पौडेल र श्री विपिन पौडेल (श्रीमान् विदुर पौडेल तथा श्रीमती विनिता पौडेलका सुपुत्र) को शुभ व्रतबन्ध कार्यक्रमको पावन अवसरमा वटुकहरूलाई शुभ आशीर्वाद प्रदान गर्न यहाँको गरिमामय उपस्थितिका लागि सविनय आमन्त्रण गर्दछौं ।		
कार्यक्रम	दर्शनाभिलाषी	प्रार्थी
मिति : २०८१ साल माघ १४ गते	श्रीमान् विदुर पौडेल	श्रीमान् शिवप्रसाद पौडेल
भिक्षादान : विहान १०:३० बजे	श्रीमती विनिता पौडेल	श्रीमती लक्ष्मीदेवी पौडेल
स्थान : निजी निवास	श्री प्रकाश पौडेल	
सन्धिखर्क २, अर्घाखाँची	सुश्री आराधना पौडेल	
सम्पर्क न. :		

- दिइएको निमन्त्रणा पत्र अध्ययन गर्न लगाउनुहोस् ।
- प्रश्नले निर्देश गरेबमोजिम दिइएको निमन्त्रणा पत्रका आधारमा दिदीको विवाहका लागि दिइने निमन्त्रणा पत्रको नमुना तयार गर्न लगाउनुहोस् ।
- नमुनाअनुसार तोकिएको शीर्षकमा संरचना, विषयवस्तु र वर्णविन्यास मिलाएर लेखेमा ३ अङ्क दिनुहोस् ।

७. दिइएका बुँदाका आधारमा कथा पूरा गर्नुहोस् : (४)

कुनै एक गाउँमा चार जना मिल्ने साथी हुनु...। तीन जना तान्त्रिक र शास्त्रका ज्ञाता हुनु...। चौथो अनपढ तर बुद्धिमान् हुनु...। चारै जना घुम्न निस्कनु...। जङ्गलमा रात पर्नु...। उनीहरू ठुलो रुखमुनि बास बस्नु...। ती तान्त्रिकले त्यहाँ बाघका हाड भेट्टाउनु...। तीनै जनाले बाघका सबै हाड जोड्नु...। दोस्राले आफ्नो शक्तिले हाडको वरिपरि मासु र छालाले मोड्नु...। तेस्राले त्यसमा प्राण भर्न आँट्नु...। चौथाले प्राण भरेपछि यो साँच्चिकै बाघ हुन्छ र हामीलाई खान्छ, यस्तो काम नगर भनेर सम्झाउनु...। तीनै जनाले चौथालाई डरपोक भन्दै खिसी गर्नु...। चौथो साथी हातमा ससाना ढुङ्गा र गुलेली लिएर रुख चढ्नु...। तेस्राले बाघमा प्राण भर्नु...। प्राण भरेपछि बाघले ठुलो गर्जन गर्नु...। आफ्नो विधामा सफल भएकामा तीन जना खुसी हुनु...। बाघले तीनै जनालाई आक्रमण गर्नु...। रुख चढेकाले चौथाले बाघलाई गुलेलीले हान्नु...। बाघ आत्तिएर भाग्नु...। सबैको ज्यान बच्नु...। सबैले चौथो साथीलाई धन्यवाद दिनु ।

- विद्यार्थीलाई प्रश्न ७ मा ध्यान दिन लगाउनुहोस् ।
- यो प्रश्न निर्देशित लेखनको भएको र विद्यार्थीले बुँदाहरूलाई आधार बनाएर आफैँ कथा लेख्नुपर्ने कुरा प्रस्ट पारिदिनुहोस् ।
- प्रश्नमा भएका बुँदालाई मनन गर्न लगाउनुहोस् र कथा लेख्न लगाउनुहोस् ।
- दिइएका बुँदाका आधारमा कथाको संरचनामा रही वर्णविन्यास मिलाएर कथा रचना गरेमा ४ अङ्क दिनुहोस् ।

द. 'खेलकुदको महत्त्व' शीर्षकमा १२० शब्दमा नघटाई निबन्ध लेख्नुहोस् । (५)

- विद्यार्थीलाई प्रश्नमा दिइएको शीर्षक अध्ययन गर्न लगाउनुहोस् र विषयवस्तुमा आधारित रहेर निबन्ध लेख्नुपर्ने कुरा बताउनुहोस् ।
- निबन्ध कम्तीमा १२० शब्दको हुनुपर्ने सम्बन्धमा जानकारी दिनुहोस् ।
- निबन्ध विषयवस्तुमा केन्द्रित हुनुपर्ने कुरा बुझाउनुहोस् ।
- निबन्ध सफा र शुद्धसँग लेख्न लगाउनुहोस् ।
- निबन्धको संरचना, भाषिक शुद्धता (वर्णविन्यास, लेख्यचिह्न तथा पदसङ्गति) मिले नमिलेको पहिचान गरी विवेकपूर्ण ढङ्गले उपयुक्त मूल्याङ्कन गरी ५ अङ्क दिनुहोस् ।

समाप्त

विद्यार्थी सेट (ख), नेपाली, कक्षा ३ देखि ८

विद्यार्थी सेट (ख)
निदानात्मक परीक्षा

कक्षा : ३

विषय : नेपाली

विद्यार्थीको नाम:
विद्यालयको नाम: जिल्ला:
तपाईं: छात्र ☐ छात्रा ☐ स्थानीय तह:.....

१. शिक्षकले भनेका शब्द सुनेर शब्दको अगाडिको वर्ण वा मात्रा पहिचान गरी मिल्दो वर्ण वा मात्रामा ठिक (✓) चिह्न लगाउनुहोस् : (४)

(क)

र	ह	ल	प
---	---	---	---

(ख)

ना	न	च	गा
----	---	---	----

(ग)

ल	षि	म	कृ
---	----	---	----

(घ)

री	स	बाँ	घा
----	---	-----	----

२. शिक्षकले उच्चारण गरेका शब्दमा ठिक (✓) चिह्न लगाउनुहोस् : (४)

(क)

थल	बल	जल	फल
----	----	----	----

(ख)

जित	हित	मित	गीत
-----	-----	-----	-----

(ग)

अन्य	सभ्य	रम्य	भव्य
------	------	------	------

(घ)

गृह	मृग	धर्म	खर्क
-----	-----	------	------

३. शिक्षकले उच्चारण गरेका वाक्य पहिचान गरी ठिक (✓) चिह्न लगाउनुहोस् : (४)

(क)

भाइले चङ्गा उडाए ।	
बहिनीले चङ्गा उडाइन् ।	
साथीले चङ्गा उडाए ।	
भान्जाले चङ्गा उडाए ।	

(ख)

मैले भात खाएँ ।	
मैले रोटी खाएँ ।	
मैले खिर खाएँ ।	
मैले अचार खाएँ ।	

(ग)

घरमा फुपू आउनुभयो ।	
घरमा फुपाजु आउनुभयो ।	
घरमा मामा आउनुभयो ।	
घरमा माइजू आउनुभयो ।	

(घ)

हामीले धान काट्यौं ।	
हामीले धान बोक्यौं ।	
हामीले धान सुकायौं ।	
हामीले धान कुट्यौं ।	

४. दिइएका शब्दबाट उस्तै अर्थ दिने शब्द पहिचान गरी ठिक (✓) चिह्न लगाउनुहोस् : २

(क) **रेखा** शब्दको अर्थ के हो ?

अर्को	सुर्को	धर्को	बर्को
-------	--------	-------	-------

(ख) **बाला** शब्दको अर्थ के हो ?

चुरा	पूरा	कुरा	छुरा
------	------	------	------

(ग) **मौका** शब्दको अर्थ के हो ?

निरन्तर	अवसर	पहिले	अहिले
---------	------	-------	-------

(घ) **विदेश** शब्दको अर्थ के हो ?

स्वदेश	आदेश	उपदेश	परदेश
--------	------	-------	-------

५. दिइएको अनुच्छेदलाई जस्ताको त्यस्तै सार्नुहोस् : (४)

अब्दुल खेतवारीमा प्रशस्त अन्न, तरकारी र फलफूल फलाउँछन् । उनी तरकारी र फलफूल बेच्छन् । उनले बेचेर आएको पैसा बैङ्कमा बचत गर्छन् ।

.....

.....

.....

.....

६. शिक्षकले भनेका शब्द सुनेर लेख्नुहोस् : (४)

.....

७. दिइएको अनुच्छेद पढी सोधिएका प्रश्नको उत्तर दिनुहोस् : (३)

नवीन आमासँग जात्रामा गए । जात्रामा धेरै मानिस जम्मा भएका थिए । त्यहाँ थरीथरीका खानेकुरा बेचन राखिएका थिए । नवीनले इमली रोजे । इमली अमिलो थियो । उनलाई त्यो मन परेन । उनलाई आमाले नरिवल किनिदिनुभयो । उनले नरिवल खाए । उनले आमासँगै पिङ्ग पत्ति खेले । त्यहाँ उनले निकै खेलौना देखे । उनलाई जात्रा रमाइलो लाग्यो ।

(क) दिइएका प्रश्नको सही उत्तरमा ठिक (✓) चिह्न लगाउनुहोस् :

(अ) नवीन आमासँग कहाँ गए ?

बजार	सहर	जात्रा	विद्यालय
------	-----	--------	----------

(आ) नवीनले जात्रामा के खाए ?

अमला	नरिवल	ओखर	अम्बा
------	-------	-----	-------

(ख) नवीनलाई इमली किन मन परेन ?

.....

८. दिइएका चित्र हेरी चित्रका बारेमा पाँचओटा वाक्य लेख्नुहोस् : (५)

(क)

(ख)

(ग)

(घ)

(ङ)

समाप्त

विद्यार्थी सेट (ख)
निदानात्मक परीक्षा

कक्षा : ४

विषय : नेपाली

विद्यार्थीको नाम:
विद्यालयको नाम: जिल्ला:
तपाईं: छात्र ☐ छात्रा ☐ स्थानीय तह:.....

१. शिक्षकले भनेका शब्द सुनेर शब्दको अगाडिको वर्ण वा मात्रा पहिचान गरी मिल्दो वर्ण वा मात्रामा ठिक (✓) चिह्न लगाउनुहोस् : (४)

(क)

ल	च	प	ह
---	---	---	---

(ख)

जा	आ	पू	हा
----	---	----	----

(ग)

षि	कृ	र्म	क
----	----	-----	---

(घ)

घाँ	पा	स	त
-----	----	---	---

२. शिक्षकले उच्चारण गरेका शब्दमा ठिक (✓) चिह्न लगाउनुहोस् : (४)

(क)

कहर	जहर	रहर	सहर
-----	-----	-----	-----

(ख)

हिमाल	मिठाई	मलाई	मिलन
-------	-------	------	------

(ग)

प्रतीक्षा	प्रवेश	प्रदेश	प्रतिज्ञा
-----------	--------	--------	-----------

(घ)

भनक्क	टनक्क	तनक्क	रनक्क
-------	-------	-------	-------

३. शिक्षकले उच्चारण गरेका वाक्य पहिचान गरी ठिक (✓) चिह्न लगाउनुहोस् : (४)

(क)

भाइले पेडा खायो ।	
भाइ पिँडालु खाने छ ।	
भाइ पेडा खाने छ ।	
भाइ पापड खान्छ ।	

(ख)

सबैलाई माया गर ।	
सबैलाई सम्मान गर ।	
सबैलाई आदर गर ।	
सबैलाई प्रेम गर ।	

(ग)

देशमा राम्रा हिमाल छन् ।	
मलाई हिमाल मन पर्छ ।	
हिमाल मनमोहक छन् ।	
सगरमाथा अग्लो हिमाल हो ।	

(घ)

उसले बाल्टी पखाल्यो ।	
तिमी बाल्टी पखाल ।	
तपाईं बाल्टी पखाल्नुहोस् ।	
ऊ बाल्टी पखाल्छ ।	

४. दिइएका शब्दबाट उस्तै अर्थ दिने शब्द पहिचान गरी ठिक (✓) चिह्न लगाउनुहोस् : (२)

(क) **जङ्गल** शब्दको अर्थ के हो ?

गुफा	ओडार	रुख	वन
------	------	-----	----

(ख) **पत्र** शब्दको अर्थ के हो ?

जवाफ	निचोड	चिठी	उत्तर
------	-------	------	-------

(ग) **समय** शब्दको अर्थ के हो ?

ढिलो	बेला	अबेला	छिटो
------	------	-------	------

(घ) **जिउ** शब्दको अर्थ के हो ?

शरीर	मन	टाउको	अनुहार
------	----	-------	--------

५. दिइएका अनुच्छेदलाई जस्ताको त्यस्तै सार्नुहोस् : (४)

कमला र विमला मिल्ने साथी हुन् । उनीहरूका रुचि फरक छन् । कमलालाई केरा खान मन पर्छ । विमलालाई आँप खान मन पर्छ । कमलालाई गीत गाउन मन पर्छ । विमलालाई कथा भन्ने मन पर्छ ।

.....

.....

.....

.....

६. शिक्षकले भनेका शब्द सुनेर लेख्नुहोस् : (४)

.....

७. दिइएको अनुच्छेद पढी सोधिएका प्रश्नको उत्तर दिनुहोस् : (३)

विजयको घरनजिकै विद्यालय छ । विजय चार कक्षामा पढ्छन् । उनी सबै काम ठिक समयमा गर्छन् । उनलाई आफ्नो काम गर्न अरूले सिकाउनु पर्दैन । विजय बिहानै उठेर हातमुख धुन्छन् । कुर्सीमा बसेर पढ्छन् । उनी पढिसकेर किताब भोलामा राख्छन् । उनी हाँसेर बोल्छन् । उनी नाचेर रमाइलो गर्छन् । हकारेर बोलेको उनी मन पराउँदैनन् । उनी सबैसँग मिठो बोल्छन् ।

(क) दिइएका प्रश्नको सही उत्तरमा ठिक (✓) चिह्न लगाउनुहोस् :

(अ) विजयको घरनजिकै के छ ?

बसपार्क	बजार	विद्यालय	बगैँचा
---------	------	----------	--------

(आ) विजय कहाँ बसेर पढ्ने गर्छन् ?

सोफामा	कुर्सीमा	चकटीमा	गलैँचामा
--------	----------	--------	----------

(ख) विजयले गर्ने कुनै दुईओटा काम के के हुन् ?

.....

८. दिइएको चित्र हेरी चित्रका बारेमा पाँचओटा वाक्य लेख्नुहोस् : (५)

- (क)
- (ख)
- (ग)
- (घ)
- (ङ)

समाप्त

विद्यार्थी सेट (ख)
निदानात्मक परीक्षा

कक्षा : ५

विषय : नेपाली

विद्यार्थीको नाम:
विद्यालयको नाम: जिल्ला:
तपाईं: छात्र ☐ छात्रा ☐ स्थानीय तह:.....

१. शिक्षकले उच्चारण गरेको वाक्य पहिचान गरी ठिक (✓) चिह्न लगाउनुहोस् : (४)

(क)

बिर्खलालको मनमा लोभ जाग्यो ।	
बिर्खलालले असर्फी पाउने आशा गरे ।	
बिर्खलाल पौडेर खोला किनार पुगे ।	
बिर्खलाल निन्याउरो अनुहार लिएर घर फर्के ।	

(ख)

चतुरे धाक लाउन पनि बडो सिपालु थियो	
चतुरे आफू नगएका ठाउँमा पनि गएको छु भन्थ्यो ।	
चतुरे आफूले नजानेका कुरा पनि जान्दछु भन्थ्यो ।	
चतुरे नभएको कुरा पनि भएको जस्तै पारेर भन्थ्यो ।	

(ग)

उपासनाको घर नजिकै विद्यालय छ ।	
उपासना नियमित विद्यालय जान्छिन् ।	
उपासनाको विद्यालय छुट्टी भएको छ ।	
उपासना आमाबुबालाई काममा सघाउँछिन् ।	

(घ)

हामी खेलकुद प्रतियोगितामा सहभागी हुन्छौं ।	
हामी खेलकुदमा सक्रिय सहभागी हुन्छौं ।	
हामी खेलकुदमा राम्रो प्रदर्शन गर्दै छौं ।	
हामी खेलकुद प्रतियोगिताको उपाधि जित्ने छौं ।	

२. दिइएका शब्दको उस्तै अर्थ दिने शब्द तालिकाबाट पहिचान गरी लेख्नुहोस् : (२)

स्वस्थ	बाक्लो	स्थिर	कहिलेकाहीं
--------	--------	-------	------------

शब्द

अर्थ

- (क) अटल
- (ख) घना
- (ग) तन्दुरुस्त
- (घ) बेलाबखत

३. दिइएको अनुच्छेद जस्ताको त्यस्तै सार्नुहोस् : (४)

जनकपुर चित्रकला, रेलवे र माछाका लागि समेत प्रख्यात छ । मिथिला चित्रकला नारीद्वारा घरका भित्ता र पर्खालमा कोरिने चित्रकला हो । हामी यसको अवलोकन गर्दै सहरतिर घुम्ौंला । यहाँ रेलवे सेवा रहेको छ । हामी आमाबुवासँगै रेल हेर्न निस्कौंला । जनकपुरका माछा देशका विभिन्न स्थानमा पुन्याइन्छ ।

.....

.....

.....

.....

.....

४. शिक्षकले भनेका वाक्यलाई ध्यान दिएर सुन्नुहोस् र लेख्नुहोस् । ४

.....

.....

.....

.....

५. दिइएको अनुच्छेद पढी सोधिएका प्रश्नको उत्तर लेख्नुहोस् : (३)

कुरिलो मानिसका लागि उपयोगी वनस्पति हो । कुरिलो खेतीका लागि बलौटे माटो राम्रो मानिन्छ । खुकुलो माटामा यसका जरा सातआठ फिट गहिराइसम्म पुग्छन् । कुरिलाको गानाबाट टुसाको विकास हुन्छ । गर्मी समयमा टुसाको विकास छिटो हुन्छ भने जाडो समयमा ढिलो हुन्छ । कुरिलाका टुसा खानका लागि उपयुक्त हुन्छन् । यसका टुसा टिपिएन भने विस्तारै अग्ला हुन्छन् र हाँगाका रूपमा विकसित हुन्छन् । कुरिलाका भाले र पोथी बोट हुन्छन् ।

प्रश्नहरू

(क) कुरिलाको टुसा केबाट विकास हुन्छ ?

.....

(ख) कुरिलो खेतीका लागि गर्मी समय किन राम्रो मानिन्छ ?

.....

(ग) कुरिलो खेती गर्दा ध्यान दिनुपर्ने कुनै दुई कुरा के के हुन् ?

.....

६. दिइएको चित्र अध्ययन गरी चित्रका बारेमा पाँच वाक्य लेख्नुहोस् : (५)

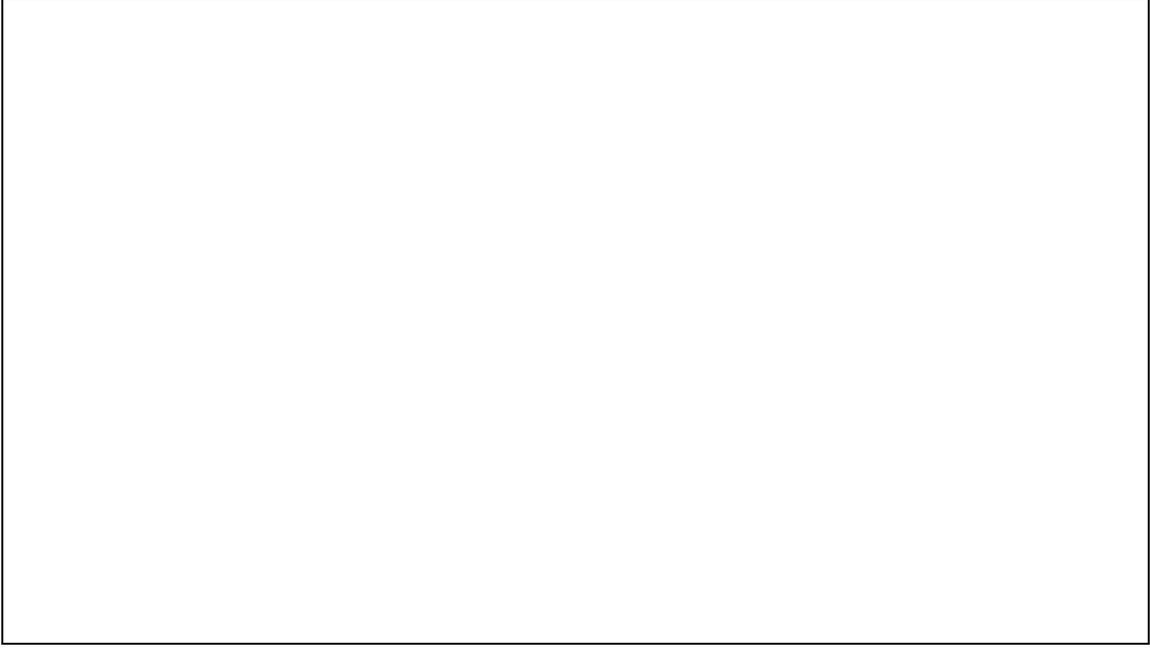
- (क)
- (ख)
- (ग)
- (घ)
- (ङ)

७. दिइएको शुभकामना सन्देश पढ्नुहोस् र तपाईंले नयाँ वर्षका अवसरमा आफ्नो साथीलाई दिइने शुभकामना पत्रको नमुना तयार पार्नुहोस् । (३)

हार्दिक शुभकामना !

नेपालीहरूको महान् पर्व बडा दसैं, दीपावली र छठ पर्वको शुभ अवसरमा देशविदेशका विभिन्न ठाउँमा रहनुभएका सबै नेपालीमा सुख, शान्ति र समृद्धिको हार्दिक मङ्गलमय शुभकामना व्यक्त गर्दछु ।

महेन्द्र शर्मा
अध्यक्ष
प्रगतिनगर टोल सुधार समिति
सानोठिमी, भक्तपुर

८. खाली ठाउँ भरी कथा पूरा गर्नुहोस् : (५)

गौतम बुद्धले आफ्ना चेलालाई उपदेश दिँदै गरेका...। यो कुरा एक जना मानिसलाई मन नपरेको ...। त्यस मानिसले बुद्धलाई धेरै गाली गरेको ...। जति गाली गर्दा पनि बुद्ध शान्त बसेका...। गाली गर्दा गर्दा त्यो मानिस थाकेको ...। बुद्धले त्यो मानिसलाई छेउमा बोलाएका...। तिमीले दिएको सामान कसैले लिएन भने कहाँ रहन्छ ? भनेर बुद्धले सोधेका...। कसैले लिएन भने सामान मसँगै रहन्छ भनेर त्यस मानिसले उत्तर दिएको ...। त्यसो भए तिमीले दिएको गाली मैले लिएको छैन भनेर बुद्धले भनेका...। त्यस मान्छेलाई विनाकारण बुद्धलाई गाली गरेकामा पछुतो भएको ...। बुद्धले त्यस मानिसलाई माफी दिएका...। त्यस मानिसले कसैलाई कहिल्यै गाली नगरेको ।

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

समाप्त

विद्यार्थी सेट (ख)

निदानात्मक परीक्षा

कक्षा : ६

विषय : नेपाली

विद्यार्थीको नाम:
विद्यालयको नाम: जिल्ला:
तपाईं : छात्र ☐ छात्रा ☐ स्थानीय तह:.....

१. शिक्षकले भनेको वाक्य सुनेर ठिक (✓) चिह्न लगाउनुहोस् : (४)

(क)

तिमी बजार घुम्न गयो ।	
म बजार घुम्न गएँ ।	
उनी बजार घुम्न गए ।	
ऊ बजार घुम्न गयो ।	

(ख)

उसले पसलमा चामल किन्ने छ ।	
ऊ पसलमा चामल किन्छ ।	
ऊ पसलमा चामल किन्दै छ ।	
उसले पसलमा चामल किनेछ ।	

(ग)

किरणको भाइ सहरबाट आयो ।	
किरणको भाइ घरबाट आयो ।	
किरणको भाइ पसलबाट आयो ।	
किरणको भाइ विद्यालयबाट आयो ।	

(घ)

छवि मिठो खाना पकाउँदै हुने छ ।	
रवि मिठो खाना पकाउँदै हुने छ ।	
रवि मिठो खाना पकाउँदै छ ।	
छवि मिठो खाना पकाउँदै छ ।	

२. दिइएका शब्दको उस्तै अर्थ दिने शब्द तालिकाबाट पहिचान गरी लेख्नुहोस् : (२)

पुस्तक	भण्डार	इच्छा	चुपचाप
--------	--------	-------	--------

शब्द अर्थ

ढुकुटी

मौन

ग्रन्थ

इरादा

३. दिइएको अनुच्छेद जस्ताको त्यस्तै सार्नुहोस् : (४)

गुरुङ दाजुले मत्स्यपोखरी राम्ररी चिनाउनुभएको थियो । त्यो त माछैमाछैले भरिएको एउटा सुन्दर पोखरी रहेछ । त्यसैले त्यो पोखरीलाई मत्स्यपोखरी भनिएको रे ! पहाडैपहाडका बिच त्यति अग्लो ठाउँमा पनि कस्तो राम्रो पोखरी ! सफा र निर्मल पानीलाई हेर्दा आफ्नै छाया टलक्क टल्कन्थ्यो । मानिसले चारो दिन्छन् कि भने भैँ ती माछाका भुरा नजिकै आए ।

.....

.....

.....

.....

४. शिक्षकले भनेका वाक्यलाई ध्यान दिएर सुन्नुहोस् र लेख्नुहोस् : (४)

(क).....

(ख).....

(ग).....

(घ).....

५. दिइएको अनुच्छेद पढी सोधिएका प्रश्नको उत्तर लेख्नुहोस् : (३)

मानिस जस्तै देखिने मानिसले नै बनाएको यन्त्र रोबोट हो । यसलाई यन्त्रमानव पनि भनिन्छ । यसमा मानिसका जस्तै हातखुट्टा हुन्छन् । यसले मानिसको जस्तै काम गर्न सक्छ । यसले आफैँ काम गर्दैन । यसलाई मानिसले नै काम लगाउनुपर्छ । मानिसद्वारा कम्प्युटरका माध्यमबाट यसलाई काम लगाइन्छ । रोबोटले घरायसी कामदेखि अन्य क्षेत्रका पनि काम गर्छ । कृषि क्षेत्रमा यसलाई काम लगाउन सकिन्छ । उद्योग, कारखानामा अझ बढी उपयोगी हुन्छ । यसले सामानलाई मिलाएर राख्न सक्छ ।

प्रश्नहरू

(क) यन्त्रमानव भनेको के हो ?

.....

(ख) यन्त्रमानवलाई कुन कुन क्षेत्रको काममा लगाइन्छ ?

.....

(ग) मानव र यन्त्रमानवबिच रहेका समानता के के हुन् ?

.....

६. दिइएको चित्र अध्ययन गरी चित्रका बारेमा पाँच वाक्य लेख्नुहोस् : (५)

(क)

(ख)

(ग)

(घ)

(ङ)

७. दिइएको शुभकामना पत्र पढ्नुहोस् र साथीको जन्मदिनका अवसरमा दिइने शुभकामना पत्रको नमुना तयार पार्नुहोस् : (३)

शुभकामना

नयाँ वर्ष २०८१ को सुखद उपलक्ष्यमा हाम्रा सम्पूर्ण विद्यार्थी, शिक्षक, कर्मचारी तथा अभिभावकहरूमा सुख, शान्ति, समृद्धिको हार्दिक मङ्गलमय शुभकामना व्यक्त गर्दछु ।

प्रधानाध्यापक
मङ्गलागढी आधारभूत विद्यालय
वीरेन्द्रनगर १०, सुर्खेत ।

विद्यार्थी सेट (ख)
निदानात्मक परीक्षा

कक्षा : ७

विषय : नेपाली

विद्यार्थीको नाम:
विद्यालयको नाम: जिल्ला:
तपाईं: छात्र ☐ छात्रा ☐ स्थानीय तह:.....

१. दिइएका अर्थसँग मिल्ने शब्द तालिकाबाट पहिचान गरी खाली ठाउँमा लेख्नुहोस् : (२)

शताब्दी	विवेकशील	अपरेटर	परीक्षण
---------	----------	--------	---------

- (क) मेसिन, यन्त्र आदि चलाउने व्यक्ति
- (ख) जाँच गर्ने काम
- (ग) विवेक भएको
- (घ) सय वर्षको समय वा अवधि

२. दिइएको अनुच्छेद जस्ताको त्यस्तै सार्नुहोस् : (४)

मलाई राम्रा चित्र हेर्न र बनाउन बस्दा अत्यन्त रमाइलो लाग्छ । मन र आँखाले देखेका सुन्दर कुराको चित्र बनाएरै जीवन बिताउँ जस्तो लाग्छ । रोगीहरूको उपचार गरी उनीहरूलाई निको बनाएको देख्दा डाक्टर वा नर्स बन्न मन लाग्छ । देश विकासको कुरा गर्दा मलाई इन्जिनियर, व्यापारी, उद्योगपति तथा कृषक बन्न सके हुन्थ्यो जस्तो लाग्छ । स्वदेशका उत्पादनलाई विदेशमा बेचेर देशलाई धनी बनाउने इच्छा लाग्छ ।

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

३. शिक्षकले भनेका वाक्य सुनेर लेख्नुहोस् : (४)

.....

.....

.....

.....

४. दिइएको अनुच्छेद अध्ययन गरी सोधिएका प्रश्नको उत्तर लेख्नुहोस् : (३)

विद्यार्थी जीवन असल बानी विकासको समय हो । यस समयमा विकास गरेको बानी जीवनभरि रहने गर्छ । यस समयमा खानपान र उठबसमा विशेष ख्याल गर्नुपर्छ । आफ्नो शरीर र व्यक्तित्वलाई फाइदा नपुग्ने कुराबाट टाढा रहनुपर्छ । यसो गर्न सके जीवनको सुखभोग गर्न सकिन्छ । जीवनमा परिश्रमी बन्नुपर्छ । परिश्रम गर्ने बानी यही समयदेखि बसाउँदै गरियो भने जीवन भोगाइ सजिलो हुन्छ । समयमा सुत्नेउठ्ने तथा उचित आहारविहार गर्ने बानी विकास गर्नुपर्छ । पढाइमा मिहिनेत गर्ने, अरूप्रति सहयोगी भावना राख्ने जस्ता बानीको विकास गर्नुपर्छ ।

प्रश्नहरू

(क) विद्यार्थी जीवन कस्तो बानीको विकास गर्ने समय हो ?

.....

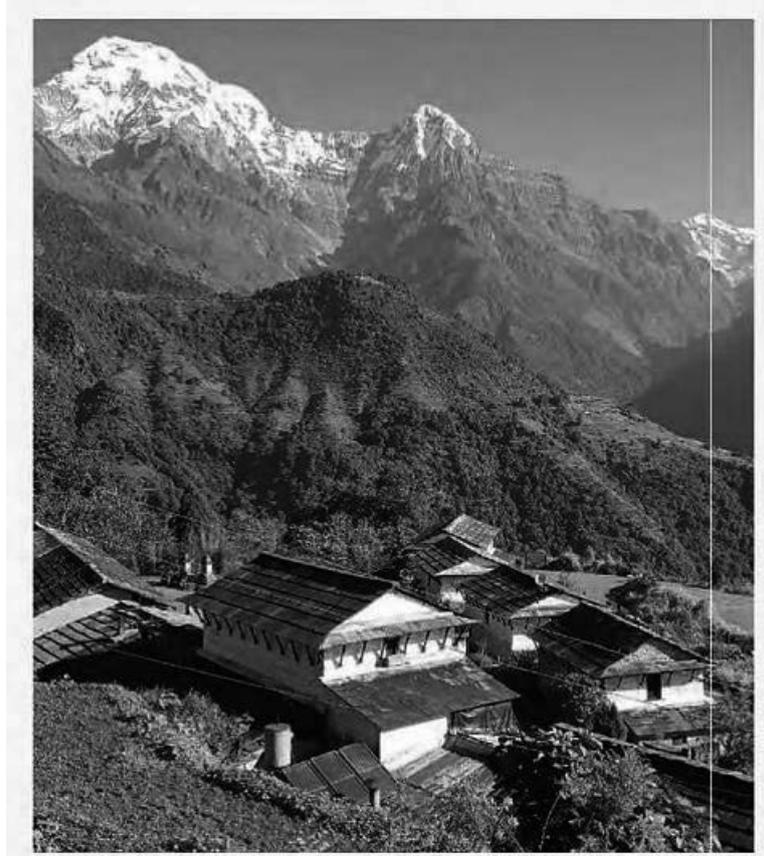
(ख) विद्यार्थी जीवनमा खानपान र उठबसमा विशेष ख्याल किन गर्नुपर्छ ?

.....

(ग) विद्यार्थी जीवनलाई सदुपयोग गर्ने दुईओटा उपाय के के हुन् ?

.....

५. दिइएको चित्र अध्ययन गरी चित्रका बारेमा पाँच वाक्य लेख्नुहोस् : (५)

- (क)
- (ख)
- (ग)
- (घ)
- (ङ)

६. दिइएको बधाई पत्रको अध्ययन गरी विद्यालयमा आयोजना गरिएको निबन्ध लेखन प्रतियोगितामा प्रथम हुन सफल तपाईंको साथीलाई दिइने बधाई पत्रको नमुना तयार गर्नुहोस् : (३)

हार्दिक बधाई

यस विद्यालयको ७ कक्षामा अध्ययनरत छात्रा तपाईं आस्था शर्माले जिल्लास्तरीय लोकनृत्य प्रतियोगितामा प्रथम स्थान हासिल गर्न सफल हुनुभएकामा उत्तरोत्तर प्रगतिको कामना गर्दै हार्दिक बधाई तथा शुभकामना व्यक्त गर्दछौं ।

प्रधानाध्यापक
तथा
जनता माध्यमिक विद्यालय परिवार
दार्चुला

७. दिइएका बुँदाका आधारमा एउटा कथा लेख्नुहोस् : (४)

ढुङ्गा र माटो मान्छे जस्तै बोल्नु ...। ढुङ्गा र माटाको राम्रो मेल हुनु...। उनीहरूको मित्रता देखेर अरूलाई इर्ष्या लाग्नु...। उनीहरूले एकअर्कालाई सहयोग गर्नु...। एकअर्काको सहारा बन्नु...। एक रात ठुलो पानी पर्नु...। ढुङ्गाले माटालाई थिच्नु...। माटाले पनि ढुङ्गालाई समात्नु...। केही समयपछि ढुङ्गालाई माटाभन्दा ठुलो हुँ भन्ने घमण्ड जाग्नु...। माटालाई पनि ढुङ्गाभन्दा ठुलो हुँ भन्ने घमण्ड जाग्नु...। उनीहरू भगडा गरी एकअर्कालाई सहयोग नगर्नु...। उनीहरूबिच बोलचाल बन्द हुनु...। अर्को दिन घनघोर पानी पर्नु...। पानीले माटो बगाउनु...। ढुङ्गो पनि पल्टिएर टुक्रा टुक्रा हुनु ...। एकता र सहयोगको अभावमा दुवैको सर्वनाश हुनु ।

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

विद्यार्थी सेट (ख)
निदानात्मक परीक्षा

कक्षा : ८

विषय : नेपाली

विद्यार्थीको नाम:
विद्यालयको नाम: जिल्ला:
तपाईं: छात्र ☐ छात्रा ☐ स्थानीय तह:.....

१. दिइएका अर्थसँग मिल्ने शब्द तालिकाबाट पहिचान गरी खाली ठाउँमा लेख्नुहोस् : (२)

दैनिकी, पीडा, प्रशस्त, सम्पत्ति

- (क) पुँजी
- (ख) पर्याप्त
- (ग) दर्द
- (घ) दिनचर्या

२. दिइएको अनुच्छेद जस्ताको त्यस्तै सार्नुहोस् :(४)

प्रकृति सृष्टिको मूल आधार हो । पृथ्वी, जल, तेज, वायु र आकाश यी पञ्चतत्त्वबाट नै प्रकृतिको उत्पत्ति भएको छ । प्रकृतिबिना प्राणीको अस्तित्व नै छैन । वर्षभरि दुई दुई महिनाका दरले फेरिने प्रकृतिको वातावरणिक स्थितिलाई ऋतु भनिन्छ । वसन्त, ग्रीष्म, वर्षा, शरद, हेमन्त र शिशिर गरी ऋतु छओटा छन् । ऋतुले प्रकृतिमा परिवर्तन ल्याई जीवन र जगत्मा सन्तुलन राख्न सहयोग पुऱ्याउँछ । हरेक ऋतुका आफ्ना आफ्ना विशेषता छन् । तिनले जीव र वनस्पतिको अस्तित्वलाई जोगाउन मदत गर्छन् ।

.....

.....

.....

.....

.....

.....

३. शिक्षकले भनेका वाक्य सुनेर लेख्नुहोस् : (४)

.....

.....

.....

.....

४. दिइएको अनुच्छेद अध्ययन गरी सोधिएका प्रश्नको उत्तर लेख्नुहोस् : (३)

हामी प्रसिद्ध पर्यटकीय स्थल पोखराको भ्रमणमा निस्क्यौं । सबैभन्दा पहिले हामीले विन्ध्यवासिनी मन्दिरमा पुगेर देवीको पूजाआराधना गर्‍यौं । त्यहाँ एकछिन बसेर पोखराको सुन्दरतालाई मानसपटलमा सजाएपछि हामीले के. आई. सिंह पुलमा आएर सेती नदीको प्रवाहलाई नजिकबाट नियाल्यौं । दुध जस्तै सेतो पानी सलल्ल बगेको देख्दा लाग्थ्यो, प्रकृति माता सेती साक्षात देवीका रूपमा अवतरित छन् । आफ्नो निरन्तर प्रवाहशील दुग्धधाराबाट आफ्ना सन्ततिको पालनपोषणमा व्यस्त छन् । त्यसपछि हामी पोखराका प्रसिद्ध गुफामध्ये गुप्तेश्वर गुफा गयौं अनि नजिकैको पाताले छाँगामा पुग्यौं । जमिनभित्र भरेको फेवातालको अजस्र जलप्रवाहलाई डेभिड फल्स पनि भनिँदो रहेछ ।

प्रश्नहरू

(क) भ्रमण टोलीले सेती नदीलाई कहाँबाट नियाले ?

.....

(ख) सेती नदीले केबाट सन्ततिको पालनपोषणमा गरेकी छन् ?

.....

(ग) पोखरामा रहेका कुनै दुईओटा प्राकृतिक विशेषता लेख्नुहोस् ।

.....

५. दिइएको चित्र अध्ययन गरी चित्रका बारेमा पाँच वाक्य लेख्नुहोस् : (५)

- (क)
- (ख)
- (ग)
- (घ)
- (ङ)

६. दिइएको निमन्त्रणा पत्र अध्ययन गरी दिदीको विवाहका लागि दिइने निमन्त्रणा पत्रको नमुना तयार गर्नुहोस् : (३)

हार्दिक निमन्त्रणा		
श्रीमान्/श्रीमती/सुश्रीज्यूका समीपमा		
हाम्रा आयुष्मान् नातिहरू श्री आराध्य पौडेल र श्री विपिन पौडेल (श्रीमान् विदुर पौडेल तथा श्रीमती विनिता पौडेलका सुपुत्र) को शुभ व्रतबन्ध कार्यक्रमको पावन अवसरमा वटुकहरूलाई शुभ आशीर्वाद प्रदान गर्न यहाँको गरिमामय उपस्थितिका लागि सविनय आमन्त्रण गर्दछौं ।		
कार्यक्रम	दर्शनाभिलाषी	प्रार्थी
मिति : २०८१ साल माघ १४ गते	श्रीमान् विदुर पौडेल	श्रीमान् शिवप्रसाद पौडेल
भिक्षादान : बिहान १०:३० बजे	श्रीमती विनिता पौडेल	श्रीमती लक्ष्मीदेवी पौडेल
स्थान : निजी निवास	श्री प्रकाश पौडेल	
सन्धिखर्क २, अर्घाखाँची	सुश्री आराधना पौडेल	
सम्पर्क न. :		

--

एकाइ ४

English

Test Guidelines and Tools for ReAL Plan Implementation Grades 6 to 8

Introduction

Recovery and Accelerated Learning (ReAL) as a plan was started in 2079 B.S. by the Government of Nepal, Ministry of Education, Science and Technology to identify the areas of students' learning loss and ideas to diagnose them. This plan is being carried out by developing diagnostic tools for Nepali, English, Mathematics and Science. So, the following guidelines and tools have been developed for English (Grades 6-8). Due to different learning barriers like COVID-19, earthquakes, and other natural disasters, many students have been found lacking basic level competencies in English. Hence, this framework emphasizes achieving preliminary competencies before being placed in the higher class. These tools may not be sufficient to diagnose the challenges and problems faced in teaching and learning English in the classroom. However, they can be used to measure students' basic-level learning and classroom achievements.

The research from the Education Review Office (ERO) has pointed out that students have not achieved the minimum required competencies result in the learning. Although students are upgraded to the upper grades, they are not ready to learn the contents specified for the grade as they lack the fundamentals required for learning. Thus, a diagnostic test is necessary to identify the areas where students need special support. The outcomes of this test will be a guideline to plan for accelerated learning.

Competencies

The curriculum (Grades 6-8) has prescribed the following competencies:

1. listen in order to understand and respond appropriately in a variety of situations for a variety of purposes;
2. speak appropriately to communicate with different audiences for a variety of purposes in a variety of personal, social, and academic contexts;
3. read and understand a variety of literary, informational, and graphic texts, using a wide range of strategies or cognitive processes to construct meaning;
4. write for an intended purpose and audience by generating, gathering, and organizing ideas and information; and
5. demonstrate good control of vocabulary and syntax to express basic communicative needs.

Learning outcomes

Since this test will assess only two skills, viz. reading and writing, the level-wise learning outcomes for these skills and scoring guidelines are given below.

Learning Outcomes(Reading)

Grade 6	Grade 7	Grade 8
1. understand short simple personal letters and very simple formal letters and emails.	1. understand a straightforward personal letter and emails and basic type of standard letters and emails on familiar topics.	1. understand the description of events, feelings and wishes.
2. understand and extract specific information from simple everyday materials.	2. understand and extract specific information from simple everyday materials.	2. understand and extract relevant information from everyday materials.
3. understand simple brief rules and regulations.	3. understand simple rules and regulations.	3. understand rules and regulations.
4. understand texts describing people, places, everyday life, and culture.	4. understand texts describing people, places, everyday life, and culture.	4. understand texts describing people, places, everyday life, and culture.
5. understand and retrieve required information from graphic texts (charts, tables, graphs, and maps).	5. understand and retrieve required information from graphic texts (charts, tables, graphs, and maps).	5. understand and retrieve required information from graphic texts (charts, tables, graphs, and maps).
6. understand simple brief recipes and instructions.	6. understand simple recipes and instructions.	6. understand recipes and instructions.
7. find the meaning of unfamiliar words from context.	7. find the meaning of unfamiliar words from context.	7. find the meaning of unfamiliar words from context.
8. find out the main ideas and supporting details from short texts.	8. find out the main ideas and supporting details from a text.	8. find out the main ideas and supporting details from a text.
9. understand a short simple biography of a national figure.	9. understand a short simple biography of a national/international figure.	9. understand a short simple biography of a national/international figure.
10. read short poems and stories for pleasure and understanding.	10. read short poems and stories for pleasure and understanding.	10. read short poems and stories for pleasure and understanding.
11. consult a dictionary (including e-dictionary) to learn the different aspects of words.	11. consult a dictionary (including e-dictionary) to learn the different aspects of words.	11. consult a dictionary (including e-dictionary) to learn the different aspects of words.

Similarly, the curriculum has envisioned the following **writing skill-related** learning outcomes assumed to be achieved by the students.

Grade 6	Grade 7	Grade 8
1. write personal letters and simple official (school-related) letters, e.g. leave application.	1. write personal letters and simple official (school-related) letters, e.g. leave application, a complaint letter to the head teacher.	1. write personal letters and simple official letters.
2. write simple, brief instructions.	2. write simple instructions.	2. write recipes and instructions.
3. interpret charts, tables and diagrams.	3. interpret charts, tables and diagrams.	3. interpret charts, tables and diagrams.
4. write impressions and opinions about topics of personal interest (e.g. lifestyle and culture, stories) using basic everyday vocabulary and expressions.	4. write impressions and opinions about topics of personal interest (e.g. lifestyle and culture, stories) using basic everyday vocabulary and expressions.	4. write impressions and opinions about topics of personal interest (e.g. lifestyle and culture, stories) using basic everyday vocabulary and expressions.
5. write short, simple biographies.	5. write short, simple biographies.	5. write short, simple biographies.
6. write a series of simple sentences about their family, living conditions, and educational background.	6. write a series of simple sentences about their family, living conditions, and educational background.	6. write a series of simple sentences about their family, living conditions, and educational background.
7. write simple stories based on the given picture, or texts or both.	7. write simple stories based on the given picture, or texts or both.	7. write simple stories based on the given picture, or texts or both.
8. write very short, basic descriptions of events, past activities, and personal experiences.	8. write short, basic descriptions of events, past activities, and personal experiences.	8. write short, basic descriptions of events, past activities, and personal experiences.
9. write short simple essays on topics of interest.	9. write simple essays on topics of interest.	9. write simple essays on topics of interest.
10. use punctuation correctly.	10. use punctuation correctly.	10. use punctuation correctly.

Item Development Guidelines

Areas	Grade 6	Grade 7	Grade 8	Marks
1. Reading comprehension	Two short reading texts (continuous or non-continuous) not given in the textbook of about 100-150 words Questions representing all four cognitive levels can be asked, viz. literal comprehension, reorganization, inference, and evaluation.	Two short reading texts (continuous or non-continuous) not given in the textbook of about 150-200 words Questions representing all four cognitive levels can be asked, viz. literal comprehension, reorganization, inference, and evaluation.	Two short reading texts (continuous or non-continuous) not given in the textbook of about 200-250 words Questions representing all four cognitive levels can be asked, viz. literal comprehension, reorganization, inference, and evaluation.	12
<p>Text types for reading: <i>story, schedule/timetable, menus, charts/graphs, calendar, notice, speech, announcement, instructions, memoir, diary entry, letter/email, news stories/report, leaflet, brochure, biography/autobiography and essay</i></p>				
2. Guided writing	Give a picture/task with sufficient guidelines and ask them to describe/write in about 35 to 50 words.	Give a picture/task with sufficient guidelines and ask them to describe/write in about 50 to 60 words.	Give a picture/task with sufficient guidelines and ask them to describe/write in about 60 to 75 words.	5
<p>Task types for guided writing: <i>description, paragraph, news story or news report, story, description of tables/charts and diagrams, announcement, a set of instructions with some guidelines</i></p>				
3. Free writing	Set a task with context and ask them to write the answer in about 60 to 80 words.	Set a task with context and ask them to write the answer in about 80 to 100 words.	Set a task with context and ask them to write the answer in about 100 to 120 words.	10
<p>Task types for free writing: <i>The personal or official letter, an account of events, a diary entry, or a short essay</i></p>				

Areas	Grade 6	Grade 7	Grade 8	Marks
4. Dictation	The teacher reads three simple sentences of different lengths and asks the students to write them.	The teacher reads three sentences (one simple and two compound) and asks the students to write them.	The teacher reads three sentences of different lengths (simple, compound, and complex) and asks the students to write them.	3
Total				30

English Set-A

Instructions to the Teacher

- Read the instructions and the diagnostic tool thoroughly before administering the test.
- Create a child- friendly environment in the examination hall/test center.
- Provide clear instruction to the students on why, what and how aspects of the test before giving them the tool.
- Clarify each question to the students.
- Collect all the answer sheets after the examination is over.

1. Listen to your teacher and write the sentences that you hear. (3×1=3)

Instructions;

- Ask all the students to listen to you.
- Ask the students to face you while reading the sentences.
- Read the sentences in a clear voice with intelligible pronunciation and appropriate intonation.
- Read the following sentences one after another. (Read each sentence at least three times.)
 - a. I enjoy watching television.
 - b. Can you help me to do the task?
 - c. What a nice morning!

Award 1 mark for each correct answer.

2. Read the following text and do the given task. (7)

Once upon a time, there was a boy whose name was Jack. He lived with his mother. Jack's mother got their living by spinning wool day and night but Jack was lazy. So, the villagers called him Lazy Jack. His mother told him that he should begin to work for his breakfast.

Jack went out and worked for a farmer. The farmer gave him some money but he lost it when she came back home. "You boy," said his mother, "you should have put it in your pocket." "I will do so another time," replied Jack. The next day, Jack hired himself as a cow keeper, who gave him a jar of milk for his day's work. Jack put it into a large pocket of his jacket. When he got home, the milk was all spilled. "Dear me!" said the old woman; "you should carry it on your head". "I'll do so another time," said Jack.

The next day, he hired himself to a farmer, who gave him some cream cheese. Jack went home with cream cheese on his head. By the time he got home, the cheese was all spoilt.

Circle (O) the letters with the correct answer.

(3×1=3)

2.1 What was the nature of Jack's mother?

- a. lazy
- b. greedy
- c. hardworking
- d. foolish

2.2 Why should Jack work?

- a. to make his mother happy
- b. to get food
- c. to be rich
- d. to continue his job

2.3 What did Jack get from the first farmer?

- a. money
- b. wool
- c. milk
- d. cheese

Answer the following questions.

(4×1=4)

2.4. How did Jack's mother earn money?

.....

2.5. What did the cow keeper give Jack?

.....

2.6. What happened to the milk?

.....

2.7. Where did Jack put the cheese to bring it home?

Instructions:

- Ask the students to read the text carefully for the given task.
- For multiple choice questions, ask the students to circle the letter of the correct option.
- The answers are given below.
2.1 *c. hard working*
2.2 *b. to get food*
2.3 *a. money*
2.4 *Any answer that mentions, 'spinning wool'.*
2.5 *Any answer that mentions, 'a jar of milk'.*
2.6 *Any answer that mentions 'milk spilt'.*
2.7 *Any answer that mentions 'on his head'.*
Award 1 mark for each correct answer

3. Read the following text and do the given task.

(5)

Background:

Shreya has been planning a short trip to Pokhara during her winter vacation. She's excited to spend some time with her parents and enjoy some time by Phewa Lake. Pavan, her classmate, wants to know about her plans and asks her a few questions.

Pavan: Hey, Shreya! I heard you're going on a trip. Where are you going?

Shreya: Hi, Pavan! I'm going to Pokhara for a few days. I can't wait to relax.

Pavan: That sounds great! Who are you going with?

Shreya: Mmm... I'm going with my parents. We're planning to go for boating and visit some places.

Pavan: Wow! Have you packed your luggage?

Shreya: Almost! I just need to buy some winter clothes.

Pavan: I hope you have an amazing time!

Shreya: Thanks, Pavan! See you soon.

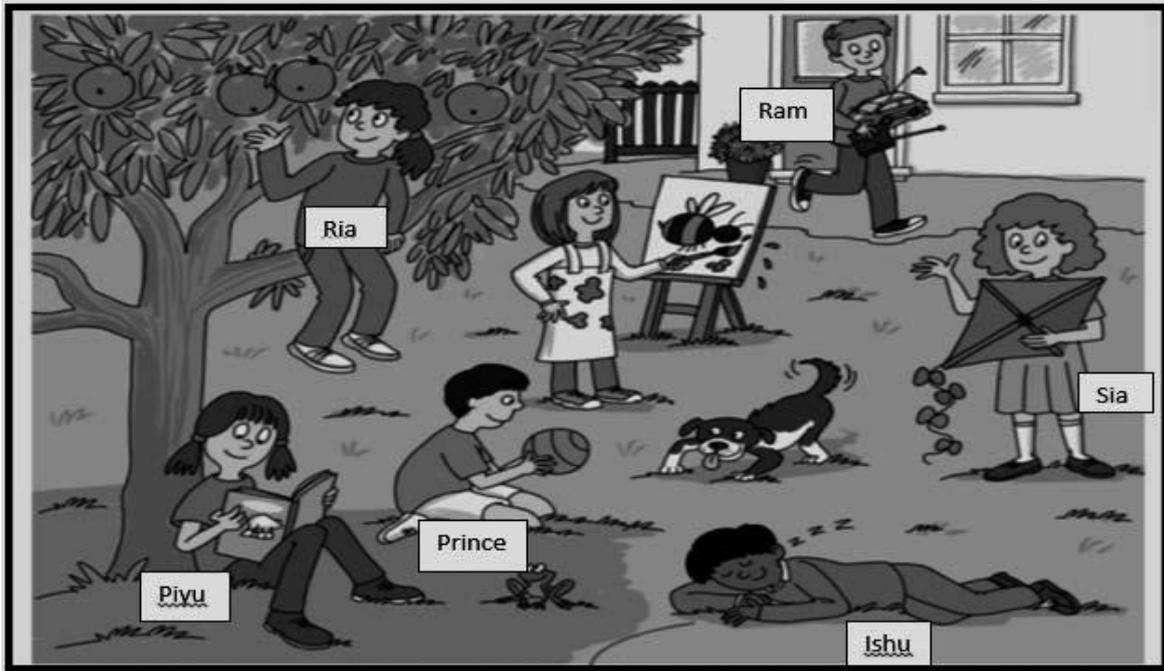
Fill in the blanks with the correct information. (Write not more than two words.) (5×1=5)

- 3.1. Shreya is going to for a few days.
- 3.2. Shreya is going with her..... in the trip.
- 3.3. Shreya is planning to visit some places along with
- 3.4. Shreya has not kept the..... in her luggage yet.
- 3.5. Pavan wishes Shreya a/an time.

Instructions:

- Ask the students to read the text carefully.
- Tell them to find the correct words/ information to fill the gaps.
- Ask them not to write more than two words in the blank spaces.
- The answers are given below.
3.1 Pokhara
3.2 parents
3.3 boating
3.4 winter clothes
3.5 amazing

4. Look at the given picture carefully. Write a paragraph about it in about 35-50 words. (5)

Instructions

- Write what the picture is about.
- Encourage students to observe carefully.
- Ask them to write what is happening in the picture using the present tense.

5. Write a short essay in about 60 to 80 words on the topic 'My Hometown'. Take help from the given words/ phrases. (10)

- name of the hometown
- location
- available natural beauties/facilities
- our likes and dislikes about the village
- what changes do you want to bring in to the place?

Instructions

Follow Rubrics for scoring writing (for question numbers 4 and 5)

Marks	Standards	Description of standards
5/10	Level 5 (Advance)	<ul style="list-style-type: none"> • Ideas presented on the topic have appropriate supporting details as demanded by the question prompt with sufficient elaboration and originality • Ideas are coherently organized using appropriate, cohesive devices

Marks	Standards	Description of standards
		<p>and transitions</p> <ul style="list-style-type: none"> • Use of a wide range of vocabulary with some incorrect word choices that do not impede meaning • Appropriate control of grammatical structures with negligible errors • Complete and appropriate match between the text type and the writing format
4/8	Level 4 (Proficient 2)	<ul style="list-style-type: none"> • Ideas presented on the topic have appropriate supporting details as demanded by the question prompt with some elaboration and originality • Ideas are often incoherently organized despite having noticeable use of simple, cohesive devices • Attempts made to use a range of vocabulary with few errors, although these do not impede meaning • Few errors while using grammatical structures and/or in punctuation and spelling; errors do not impede communication • Complete and appropriate match between the text type and the writing format • Accurate match with the expected word limit
3/6	Level 3 (Proficient 1)	<ul style="list-style-type: none"> • Ideas presented on the topic comprise of some supporting details as demanded by the question prompt • Ideas are often incoherently organized using less appropriate register and tone with the use of most common cohesive devices • Limited use of vocabulary with some errors that do not impede meaning • Few errors while using simple grammatical structures but frequent errors occur in punctuation and spelling without impeding communication • Partial match between the text type and the writing format • Close match with the expected word limit
2/4	Level 2 (Basic)	<ul style="list-style-type: none"> • Ideas presented on the topic do not comprise supporting details as the question prompt demands. • Ideas haphazardly organized using inappropriate register and tone with rare use of cohesive devices • Very limited use of vocabulary with many errors that often impede meaning • A lot of errors while using simple grammatical structures, and, several errors in punctuation and spelling frequently impeding communication • A mismatch between the text type and the writing format

Marks	Standards	Description of standards
		<ul style="list-style-type: none"> • Fluctuation with the expected word limit
1/2	Level 1 (Below basic)	<ul style="list-style-type: none"> • Ideas not completely relevant to the topic • Haphazardly organized ideas using inappropriate cohesive devices • Repetition of the vocabulary • No control of simple grammatical structure and multiple spelling and punctuation errors which impede meaning • Inappropriate format and /or layout • High fluctuation in the word limit
0		<ul style="list-style-type: none"> • No rate able sample/content • Romanized/transliterated script • Use of mother tongue, e.g. Nepali • Blank or simply copying from the questions, prompts or reading stimulus

Instruction:

For Writing I and II award the marks according to the rubrics.

Teacher Set-A
Grade 7, Diagnostic Test

Class 7

Subject: English

Instructions to the Teacher

- Read the instructions and the diagnostic tool thoroughly before administering the test.
- Create a child- friendly environment in the examination hall/test center.
- Provide clear instruction to the students on why, what and how aspects of the test before giving them the tool.
- Clarify each question to the students.
- Collect all the answer sheets after the examination is over.

1. Listen to the teacher and write the sentences that you hear. (3×1=3)

Instruction:

- Ask all the students to listen to you.
 - Ask the students to face you while reading the sentences.
 - Read the sentences in a clear voice with intelligible pronunciation and appropriate intonation.
 - Read the following sentences one after another. (Read each sentence at least three times.)
- a. I have finished doing my homework.**
b. My brother works in the garden but I do not.
c. I like March because the weather is perfect.
- Award 1 mark for each correct s answer*
Award 1 mark for each correct answer.

2. Read the following text and do the given tasks.

(7)

Horses are beautiful creatures. They can be different colours and can run quickly. People like horses because they are strong and powerful.

Horses are mammals. Mammals are warm-blooded animals with hair or fur and usually give birth to live **young**. The mother horse generally has one baby in the spring and feeds the baby milk. Horses have long legs and big eyes that can see almost all the way around them. They can walk, trot, gallop and jump.

Young horses that are one-year-old or younger are called foals. A young female horse is called a filly, and a young male horse is called a colt. After 4 years, a horse is considered an adult. Many people think that a pony is a young horse, but that is incorrect. A pony is a type of horse that does not grow very large.

Horses can live up to 20 or 25 years. Sometimes people can tell how old a horse is by looking at its teeth! They generally sleep standing up, so they can run away quickly if a predator comes near. Horses only need about three hours of sleep per day!

Circle (O) the letters with the correct answer.

(3×1=3)

- 2.1 What does the word 'young' mean in the second paragraph?
- a. Male
 - b. Female
 - c. Baby
 - d. Adult
- 2.2 What is filly?
- a. A female horse
 - b. A male horse
 - c. A baby horse
 - d. An adult horse
- 2.3 What is **TRUE** about a pony?
- a. A pony lives longer than other horses.
 - b. A young male horse is called a pony.
 - c. A pony is a young female horse.
 - d. A small size horse is called a pony.

Answer the following questions.

(4×1=4)

- 2.4 What fact in the text proves that horses are mammals?
.....
- 2.5 What is a one-year-old horse called?
.....
- 2.6 How long does it take for a horse to become an adult?
.....
- 2.7 What is the average age of a horse?
.....

Instruction:

- Ask the students to read the text carefully for the given task.
- For multiple choice questions, ask the students to circle the letter of the correct option.
- The answers are given below.
 - 2.1. *c. baby*
 - 2.2. *a. female horse*
 - 2.3. *d. A small size horse is called a pony.*
 - 2.4. *Any answer that mentions 'because they give birth to live young'.*
 - 2.5. *Any answer that mentions 'foal'*
 - 2.6. *Any answer that mentions '4 years'.*
 - 2.7. *Any answer that mentions 'up to 20 or 25 years'*

Award 1 mark for each correct answer.

3. Read the story and do the task that follow.

(5)

In a forest, there lived a monkey in a tree on the bank of a river. In the same forest, in a river, there lived a crocodile and his wife.

One day, the crocodile was resting under the tree. The monkey offered him some fruits. The crocodile came back the next day for more fruits. Later, the crocodile and the monkey became good friends.

One day, the monkey sent some fruits to the crocodile's wife. She liked them but was jealous, as she didn't like her husband spending time with the monkey. She told her husband to get her the heart of the monkey. The crocodile was not willing to kill his friend, but had no choice.

The crocodile invited the monkey to his house and took him on his back to reach his home in the river. The crocodile was happy that he had tricked the monkey. However, while talking he revealed the reason for taking the monkey home. The clever monkey said, "You should have told me earlier. I left my heart on the tree. We must go back to get it." The crocodile believed him and went back with him. The monkey quickly jumped over the tree and said, "Hey, fool! Who leaves his heart on a tree?"

Write TRUE for the true and FALSE for the false statements.

5×1=5

- 3.1 The monkey and the crocodile were neighbours.
- 3.2 The crocodile's wife wanted the heart of the monkey.
- 3.3 The monkey swam to go to the crocodile's home.
- 3.4 On the way, the crocodile told the monkey that he was going to kill the monkey.
- 3.5 The monkey was cleverer than the crocodile.

- First, ask the students to read the text carefully to do the given task.
 - The correct answers are given below.
 - 3.1 *TRUE*
 - 3.2 *TRUE*
 - 3.3 *FALSE*
 - 3.4 *FALSE*
 - 3.5 *TRUE*
- Award 1 mark for each correct answer.*

4. Look at the given picture carefully. Write a paragraph about it in about 50-60 words. (5)
(who / where/ what is happening/ what do you like the most)

Instructions

- Write what the picture is about.
- Encourage students to observe carefully.
- Ask them to write what is happening in the picture using the present tense.

5. Write a letter to your friend describing your school in about 80-100 words. Include the following information. (10)

- name, location, students and teachers
- facilities and activities
- your likes and dislikes
- your feelings

Instructions: Question No: 4 & 5

Marks	Standard	Description of standards
5/10	Level 5 (Advance)	<ul style="list-style-type: none"> • Ideas presented on the topic have appropriate supporting details as demanded by the question prompt with sufficient elaboration and originality • Ideas are coherently organized using appropriate, cohesive devices and transitions • Use of a wide range of vocabulary with some incorrect word choices that do not impede meaning • Appropriate control of grammatical structures with negligible errors • Complete and appropriate match between the text type and the writing format

Marks	Standard	Description of standards
4/8	Level 4 (Proficient 2)	<ul style="list-style-type: none"> Ideas presented on the topic have appropriate supporting details as demanded by the question prompt with some elaboration and originality Ideas are often incoherently organized despite having noticeable use of simple cohesive devices Attempts made to use a range of vocabulary with few errors however, these do not impede meaning Few errors while using grammatical structures and/or in punctuation and spelling; however, errors do not impede communication Complete and appropriate match between the text type and the writing format Accurate match with the expected word limit
3/6	Level 3 (Proficient 1)	<ul style="list-style-type: none"> Ideas presented on the topic comprise of some supporting details as demanded by the question prompt Ideas are often incoherently organized using less appropriate register and tone with the use of most common cohesive devices Limited use of vocabulary with some errors that do not impede meaning Few errors while using simple grammatical structures but frequent errors occur in punctuation and spelling without impeding communication. Partial match between the text type and the writing format Close match with the expected word limit
2/4	Level 2 (Basic)	<ul style="list-style-type: none"> Ideas presented on the topic do not comprise supporting details as demanded by the question prompt Ideas haphazardly organized using inappropriate register and tone with rare use of cohesive devices Very limited use of vocabulary with many errors that often impede meaning A lot of errors while using simple grammatical structures, and, several errors in punctuation and spelling frequently impeding communication A mismatch between the text type and the writing format Fluctuation with the expected word limit
1/2	Level 1 (Below basic)	<ul style="list-style-type: none"> Ideas not completely relevant to the topic Haphazardly organized ideas using inappropriate cohesive devices Repetition of the vocabulary No control of simple grammatical structure and multiple spelling and punctuation errors which impede meaning Inappropriate format and /or layout High fluctuation in the word limit
0	-	<ul style="list-style-type: none"> No ratable sample/content Romanized/transliterated script Use of mother tongue, e.g. Nepali Blank or simply copying from the questions, prompts or reading stimulus

Instructions.

For Writing I and II award the marks according to the rubrics.

Teacher Set-A

Grade 8, Diagnostic Test

Class:8

Subject: English

Instructions for the Teacher

- Read the instructions and the diagnostic tool thoroughly before administering the test.
- Create a child- friendly environment in the examination hall/test center.
- Provide clear instruction to the students on why, what and how aspects of the test before giving them the tool.
- Clarify each question to the students.
- Collect all the answer sheets after the examination is over.
- Thank all the students for their participation in the test.

1. Listen to your teacher and write the sentences that you hear.

(3×1=3)

Instructions

- Ask all the students to listen to you.
- Ask the students to face you while reading the sentences.
- Read the sentences in a clear voice with intelligible pronunciation and appropriate intonation.
- Read the following sentences one after another. (Read each sentence at least three times.)

- a. There's a room for one more piece of luggage.
- b. A grocery store sells food and other things used at home.
- c. I was doing exercises when the light went out.

- Award **1 mark** for each correct answer.

2. Read the following text and do the given tasks.

(7)

Ashrita Furman has set more records than anyone else in the world! In the last 40 years, he has established more than 600 records!

As a child, Ashrita loved reading the Guinness Book of World Records. He wanted to be in it too. But he thought people had to be good at sports to be in the book. He wasn't a good athlete. He felt his dream would never come true.

But later in life, Ashrita learned meditation, and with this, he learned that nothing is impossible. He tested this idea in 1978 by entering a 24-hour bike race in New York. Without any training, Ashrita came third! After that, he started thinking about breaking records again.

First, he tried to break the record for the most jumping jacks. He failed at first, but, remembering that 'anything is possible', he trained, meditated and tried again. This time, he did 27,000

jumping jacks in 6 hours 45 minutes and became the new record holder. His achievement appeared in the 1980 Guinness Book of Records.

Today, Ashrita has a long list of records, including: walking the furthest distance with a bike on his chin, cycling the longest distance with a bottle on his head and lighting the most candles on a birthday cake.

He says his favorite record was “the longest distance on a pogo stick”. While he was on holiday in Japan, he saw Mount Fuji and thought it was beautiful, so he decided to try to break a record there. He did 11.5 miles.

Circle (O) the letters with the correct answer.

(4×1=4)

- 2.1 What does the word ‘breaking’ mean in the third paragraph?
- a. damaging something
 - b. doing something better than anyone has done before
 - c. doing something against the law
 - d. stopping doing something for a while
- 2.2 Which activity did Ashrita do for his first world record?
- a. jumping jacks
 - b. walking the furthest distance with a bike on his chin
 - c. jumping the longest distance on a pogo stick
 - d. lighting the most candles on a birth day cake
- 2.3 What did Ashrita Furman carry in his head while cycling the longest distance?
- a. a book
 - b. a bike
 - c. a bottle
 - d. a candle
- 2.4 Which of the following sentences is NOT true about Ashrita?
- a. He failed his first record-breaking attempt.
 - b. He lit the highest number of candles on a cake.
 - c. He did 27000 jumping jacks in 6 hours 45 minutes.
 - d. He became first in a 24-hour bike race in New York.

Answer the following questions.

(3×1=3)

- 2.5 How many records has Ashrita Furman made?

- 2.6 Why did Ashrita Furman feel his dream would never come true?

- 2.7 How did Ashrita Furman make his favorite record ‘the longest distance on a pogo stick’?

Instructions

- Ask the students to read the text carefully for the given tasks.
- For multiple choice questions, ask the students to circle the letter of the correct option.

The correct answers are given below:

2.1 *b. doing something better than anyone has done before*

2.2 *a. jumping jacks*

2.3 *c. a bottle*

2.4 *d. He became first in a 24-hour bike race in New York.*

2.5 *Any answer that mentions 'more than 600'*

2.6 *Any answer that mentions 'he wasn't a good athlete.'*

2.7 *Any answer that mentions 'walking 11.5 miles on Mount Fuji.'*

Award 1 mark for each correct answer.

3. Read the following email and do the given task.

(5)

Hi Sarmila,

Just a quick email to say that sounds like a great idea. Saturday is better for me because I'm meeting my parents on Sunday. So, if that's still good for you, why don't you come here? Then you can see the new flat and all the work we've done on the kitchen since we moved in. We can eat at home and then go for a walk in the afternoon. It's going to be so good to catch up finally. I want to hear all about your new job!

Our address is 52 New Road, but it's a bit difficult to find because the house numbers are really strange here. If you turn left at the post office and keep going past the big white complex on New Road, there's a small side street behind it with the houses 50–56 in. Don't ask me why the side street doesn't have a different name! But call me if you get lost and I'll come and get you.

Let me know if there's anything you do/don't like to eat. Really looking forward to seeing you!

See you soon!

Gopal

Write TRUE for true and FALSE for false statements.

(5×1=5)

- 3.1. Sarmila and Gopal are going to meet on Sunday.
- 3.2. Sarmila and Gopal are going to have lunch at Gopal's flat.
- 3.3. Sarmila has got a new job.
- 3.4. The house is easy to find.
- 3.5. Gopal suggests Sharmila to call him if she is lost.

Instruction

Ask the students to read the text carefully to do the given task.

The correct answers are given below:

3.1 *FALSE*

3.2 *TRUE*

3.3 *TRUE*

3.4 *FALSE*

3.5 *TRUE*

Award 1 mark for each correct answer.

4. Write a paragraph describing one of your friends in about 60-75 words. Include the following information. **5**

- your friend's name, age, nationality, etc.
- your friend's physical appearance (height, weight, clothes, etc.)
- your friend's hobbies/interests.

5. Write a letter to your foreign friend describing your country in about 100-120 words. Include the following information. **10**

name, neighbouring countries, caste, profession, culture, natural beauty and geography

Instructions: Question No: 4 & 5

Marks	Standard	Description of standards
5/10	Level 5 (Advance)	<ul style="list-style-type: none"> • Ideas presented on the topic have appropriate supporting details as demanded by the question prompt with sufficient elaboration and originality • Ideas are coherently organized using appropriate, cohesive devices and transitions • Use of a wide range of vocabulary with some incorrect word choices that do not impede meaning • Appropriate control of grammatical structures with negligible errors • Complete and appropriate match between the text type and the writing format
4/8	Level 4 (Proficient 2)	<ul style="list-style-type: none"> • Ideas presented on the topic have appropriate supporting details as demanded by the question prompt with some elaboration and originality • Ideas are often incoherently organized despite having noticeable use of simple cohesive devices • Attempts made to use a range of vocabulary with few errors however, these do not impede meaning • Few errors while using grammatical structures and/or in punctuation and spelling; however, errors do not impede communication • Complete and appropriate match between the text type and the writing format • Accurate match with the expected word limit
3/6	Level 3	<ul style="list-style-type: none"> • Ideas presented on the topic comprise of some supporting

Marks	Standard	Description of standards
	(Proficient 1)	<p>details as demanded by the question prompt</p> <ul style="list-style-type: none"> • Ideas are often incoherently organized using less appropriate register and tone with the use of most common cohesive devices • Limited use of vocabulary with some errors that do not impede meaning • Few errors while using simple grammatical structures but frequent errors occur in punctuation and spelling without impeding communication. • Partial match between the text type and the writing format • Close match with the expected word limit
2/4	Level 2 (Basic)	<ul style="list-style-type: none"> • Ideas presented on the topic do not comprise supporting details as demanded by the question prompt • Ideas haphazardly organized using inappropriate register and tone with rare use of cohesive devices • Very limited use of vocabulary with many errors that often impede meaning • A lot of errors while using simple grammatical structures, and, several errors in punctuation and spelling frequently impeding communication • A mismatch between the text type and the writing format • Fluctuation with the expected word limit
1/2	Level 1 (Below basic)	<ul style="list-style-type: none"> • Ideas not completely relevant to the topic • Haphazardly organized ideas using inappropriate cohesive devices • Repetition of the vocabulary • No control of simple grammatical structure and multiple spelling and punctuation errors which impede meaning • Inappropriate format and /or layout • High fluctuation in the word limit
0	-	<ul style="list-style-type: none"> • No ratable sample/content • Romanized/transliterated script • Use of mother tongue, e.g. Nepali • Blank or simply copying from the questions, prompts or reading stimulus

Instructions.

For Writing I and II award the marks according to the rubrics.

Student Set-A

Grade 6-8

Diagnostic Test

Class: 6

Subject: English

<p>Student's Name:</p> <p>School's Name..... District:</p> <p>You are: Boy ☐ Girl ☐ Others ☐ Local Level:.....</p>

1. Listen to your teacher and write the sentences that you hear. (3×1=3)

- a)
- b)
- c)

2. Read the following text and do the given tasks. (7)

Once upon a time, there was a boy whose name was Jack. He lived with his mother. Jack's mother got their living by spinning wool day and night, but Jack was lazy. So, the villagers called him Lazy Jack. His mother told him that he should begin to work for his breakfast.

Jack went out and worked for a farmer. The farmer gave him some money but he lost it when she came back home. "You boy," said his mother, "you should have put it in your pocket." "I will do so another time," replied Jack. Then next day, Jack hired himself as a cow keeper, who gave him a jar of milk for his day's work. Jack put it into a large pocket of his jacket. When he got home, the milk was all spilled. "Dear me!" said the old woman; "you should carry it on your head". "I'll do so another time," said Jack.

The next day, he hired himself to a farmer, who gave him some cream cheese. Jack went home with cream cheese on his head. By the time he got home, the cheese was all spoilt.

Circle (O) the correct answer. (3×1=3)

- 2.1 What was the nature of Jack's mother?
- a. Lazy
 - b. Greedy
 - c. Hardworking
 - d. Foolish

- 2.2 Why should Jack work?
- a. To make his mother happy
 - b. To get food
 - c. To be rich
 - d. To continue his job

- 2.3 What did Jack get from the first farmer?
- a. Money
 - b. Wool
 - c. Milk
 - d. Cheese

Answer the following questions. (4x1=4)

- 2.4. How did Jack's mother earn money?

.....

- 2.5. What did the cow keeper give Jack?

.....

- 2.6. What happened to the milk?

.....

- 2.7. Where did Jack put the cheese to bring it home?

.....

3. Read the following text and do the given task. (5)

Background:

Shreya has been planning a short trip to Pokhara during her winter vacation. She's excited to spend some time with her parents and enjoy some time by Phewa Lake. Pavan, her classmate, wants to know about her plans and asks her a few questions.

Pavan: Hey, Shreya! I heard you're going on a trip. Where are you going?

Shreya: Hi, Pavan! I'm going to Pokhara for a few days. I can't wait to relax.

Pavan: That sounds great! Who are you going with?

Shreya: Mmm... I'm going with my parents. We're planning to go for boating and visit some places.

Pavan: Wow! Have you packed your luggage?

Shreya: Almost! I just need to buy some winter clothes.

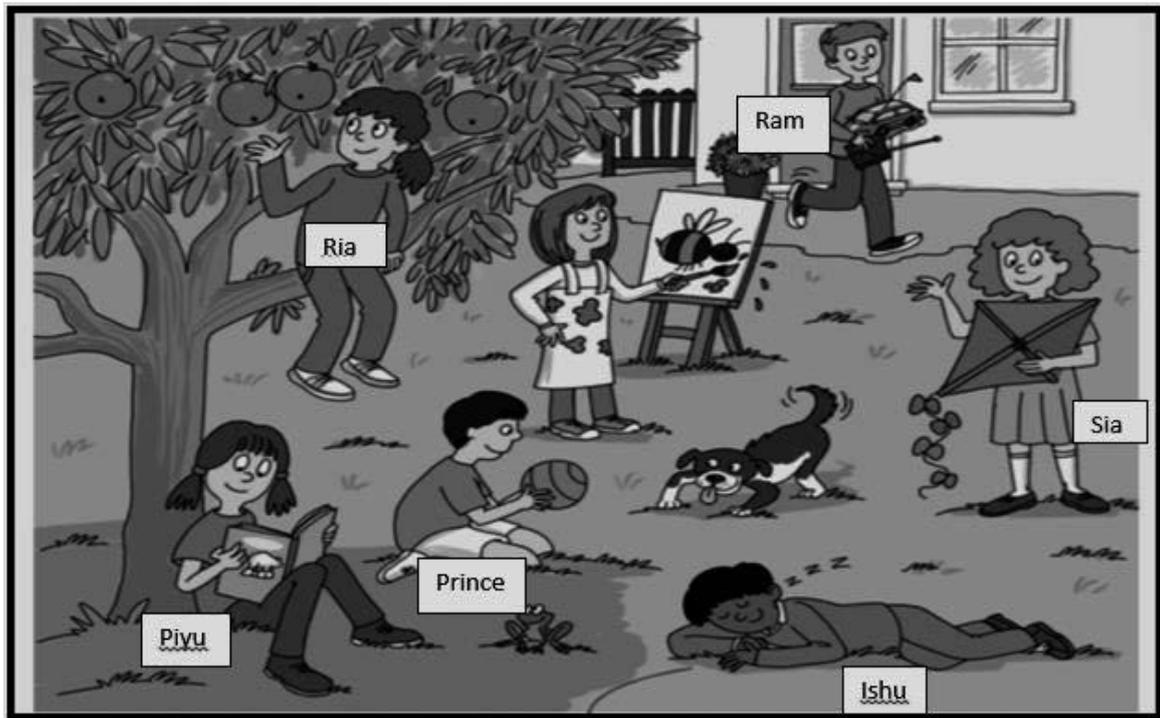
Pavan: I hope you have an amazing time!

Shreya: Thanks, Pavan! See you soon.

Fill in the blanks with the correct information. (Not more than two words) (5×1=5)

- 3.1. Shreya is going to for a few days.
- 3.2. Shreya is going with her..... in the trip.
- 3.3. Shreya is planning to visit some places along with
- 3.4. Shreya has not kept the..... in her luggage yet.
- 3.5. Pavan wishes Shreya a/an time.

4. Look at the given picture carefully. Write a paragraph about it in about 35-50 words. 5

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

Student Set-A
Diagnostic Test

Class 7

Subject: English

Student's Name:

School's Name: **District:**

You are: Boy Girl Others **Local Level:**

1. Listen to the teacher and write the sentences that you hear. (3×1=3)

- a)
- b)
- c)

2. Read the following text and do the given tasks. (7)

Horses are beautiful creatures. They can be different colours and can run quickly. People like horses because they are strong and powerful.

Horses are mammals. Mammals are warm-blooded animals with hair or fur and usually give birth to live **young**. The mother horse generally has one baby in the spring and feeds the baby milk. Horses have long legs and big eyes that can see almost all the way around them. They can walk, trot, gallop and jump.

Young horses that are one-year-old or younger are called foals. A young female horse is called a filly, and a young male horse is called a colt. After 4 years, a horse is considered an adult. Many people think that a pony is a young horse, but that is incorrect. A pony is a type of horse that does not grow very large.

Horses can live up to 20 or 25 years. Sometimes people can tell how old a horse is by looking at its teeth! They generally sleep standing up, so they can run away quickly if a predator comes near. Horses only need about three hours of sleep per day!

Circle (O) the correct answer.

(3×1=3)

2.1 What does the word 'young' mean in the second paragraph?

- a. Male
- b. Female
- c. Baby
- d. Adult

2.2 What is filly?

- a. A female horse
- b. A male horse
- c. A baby horse
- d. An adult horse

2.3 What is **TRUE** about a pony?

- a. A pony lives longer than other horses.
- b. A young male horse is called a pony.
- c. A pony is a young female horse.
- d. A small size horse is called a pony.

Answer the following questions.

(4×1=4)

2.4 What fact in the text proves that horses are mammals?

.....

2.5 What is a one-year-old horse called?

.....

2.6 How long does it take for a horse to become an adult?

.....

2.7 What is the average age of horse?

.....

3. Read the story and do the tasks that follow.

In a forest, there lived a monkey in a tree on the bank of a river. In the same forest, in a river, there lived a crocodile and his wife.

One day, the crocodile was resting under the tree. The monkey offered him some fruits. The crocodile came back the next day for more fruits. Later, the crocodile and the monkey became good friends.

One day, the monkey sent some fruits to the crocodile's wife. She liked them but was jealous, as she didn't like her husband spending time with the monkey. She told her husband to get her the heart of the monkey. The crocodile was not willing to kill his friend, but had no choice.

The crocodile invited the monkey to his house and took him on his back to reach his home in the river. The crocodile was happy that he had tricked the monkey. However, while talking he revealed the reason for taking the monkey home. The clever monkey said, "You should have told me earlier. I left my heart on the tree. We must go back to get it." The crocodile believed him and went back with him. The monkey quickly jumped over the tree and said, "Hey, fool! Who leaves his heart on a tree?"

Write TRUE for the true and FALSE for the false statements. 5×1=5

3.1 The monkey and the crocodile were neighbours.

3.2 The crocodile's wife wanted the heart of the monkey.

3.3 The monkey swam to go to the crocodile's home.

3.4 On the way, the crocodile told the monkey that he was going to kill the monkey.

3.5 The monkey was cleverer than the crocodile.

4. Look at the given picture carefully. Write a paragraph about it in about 50-60 words.

(5)

(who / where/ what is happening/ what do you like the most)

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

Student Set-A
Diagnostic Test

Class: 8

Subject: English

Student's Name:

School's Name: **District:**

You are: Boy Girl Others **Local Level:**

1. Listen to your teacher and write the sentences that you hear. (3×1=3)

- a)
- b)
- c)

2. Read the following text and do the given tasks. (7)

Ashrita Furman has set more records than anyone else in the world! In the last 40 years, he has established more than 600 records!

As a child, Ashrita loved reading the Guinness Book of World Records. He wanted to be in it too. But he thought people had to be good at sports to be in the book. He wasn't a good athlete. He felt his dream would never come true.

But later in life, Ashrita learned meditation, and with this, he learned that nothing is impossible. He tested this idea in 1978 by entering a 24-hour bike race in New York. Without any training, Ashrita came third! After that, he started thinking about breaking records again.

First, he tried to break the record for the most jumping jacks. He failed at first, but, remembering that 'anything is possible', he trained, meditated and tried again. This time, he did 27,000 jumping jacks in 6 hours 45 minutes and became the new record holder. His achievement appeared in the 1980 Guinness Book of Records.

Today, Ashrita has a long list of records, including: walking the furthest distance with a bike on his chin, cycling the longest distance with a bottle on his head and lighting the most candles on a birthday cake.

He says his favorite record was "the longest distance on a pogo stick". While he was on holiday in Japan, he saw Mount Fuji and thought it was beautiful, so he decided to try to break a record there. He did 11.5 miles.

Answer the following questions.

(3×1=3)

- 2.1 How many records has Ashrita Furman made?
.....
- 2.2 Why did Ashrita Furman feel his dream would never come true?
.....
- 2.3 How did Ashrita Furman make his favorite record ‘the longest distance on a pogo stick’?
.....

Circle (O) the correct answer. (4×1=4)

- 2.4 What does the word ‘breaking’ mean in the third paragraph?
- e. Damaging something
 - f. Doing something better than anyone has done before
 - g. Doing something against the law
 - h. Stopping doing something for a while
- 2.5 Which activity did Ashrita do for his first world record?
- e. Jumping jacks
 - f. Walking the furthest distance with a bike on his chin
 - g. Jumping the longest distance on a pogo stick
 - h. Lighting the most candles on a birth day cake
- 2.6 What did Ashrita Furman carry in his head while cycling the longest distance?
- a. A book
 - b. A bike
 - c. A bottle
 - d. A candle
- 2.7 Which of the following sentences is NOT true about Ashrita?
- e. He failed his first record-breaking attempt
 - f. He lit the highest number of candles on a cake
 - g. He did 27000 jumping jacks in 6 hours 45 minutes
 - h. In a 24-hour bike race in New York, he became first

3. Read the following email and do the given task. 5

Hi Sarmila,
Just a quick email to say that sounds like a great idea. Saturday is better for me because I'm meeting my parents on Sunday. So, if that's still good for you, why don't you come here? Then you can see the new flat and all the work we've done on the kitchen since we moved in. We can eat at home and then go for a walk in the afternoon. It's going to be so good to catch up finally. I want to hear all about your new job!
Our address is 52 New Road, but it's a bit difficult to find because the house numbers are really strange here. If you turn left at the post office and keep going past the big white complex on New Road, there's a small side street behind it with the houses 50–56 in. Don't ask me why the side street doesn't have a different name! But call me if you get lost and I'll come and get you.
Let me know if there's anything you do/don't like to eat. Really looking forward to seeing you!
See you soon!
Gopal

Write TRUE for true and FALSE for false statements. (5x1=5)

- 3.1. Sarmila and Gopal are going to meet on Sunday.
- 3.2. Sarmila and Gopal are going to have lunch at Gopal's flat.
- 3.3. Sarmila has got a new job.
- 3.4. The house is easy to find.
- 3.5. Gopal suggests Sarmila to call him if she is lost

4. Write a paragraph describing one of your friends in about 60-75 words. Include the following information. 5

- your friend's name, age, nationality, etc.
- your friend's physical appearance (height, weight, clothes, etc.)
- your friend's hobbies/interests.

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

English Set-B

Teacher Set-B, Grade 6-8

Grade 6, Diagnostic Test

Class: 6

Subject: English

Instructions for the Teacher

- Read the instructions and the diagnostic tool thoroughly before administering the test.
- Create a child- friendly environment in the examination hall/test center.
- Provide clear instruction to the students on why, what and how aspects of the test before giving them the tool.
- Clarify each question to the students.
- Collect all the answer sheets after the examination is over.
- Thank all the students for their participation in the test.

1. Listen to your teacher and write the sentences that you hear. (3×1=3)

Instructions

- Ask all the students to listen to you.
- Ask the students to face you while reading the sentences.
- Read the sentences in a clear voice with intelligible pronunciation and appropriate intonation.
- Read the following sentences one after another. (Read each sentence at least three times.)

- a. **We are having a wonderful time together.**
- b. **May I come in, please?**
- c. **Do your homework every day.**

2. Read the text and do the given tasks.

Long ago, a turtle lived in a pond with two swans. The turtle loved to talk. After a long drought, the pond dried up. The two swans realized they would have to find another pond. "Don't leave me!" begged the turtle. "But you can't fly," said the swans. "How can you come with us?" The turtle requested. The swans at last came up with an idea.

When they flew high, the turtle wanted to say "Look at the beautiful view!", but he remembered the swans' warning not to say a word. They passed over a small town. People looked up and shouted, "Look at that silly turtle!" The turtle wanted to cry out, "Mind your own business," but he again remembered the warning. As they flew on, more villagers saw them. People began pointing and crying, "Crazy swans! Crazy turtle!" The turtle couldn't stand it any longer. He shouted, "Go away foolish people!" But he let go of the stick in his mouth and fell to the ground.

Circle (O) the correct answer. (4×1=4)

2.1 What creatures lived in the pond?

- a. Turtles
- b. Swans
- c. A turtle and two swans
- d. A swan and two turtles

2.2 Why did the pond dry up?

- a. Because of the turtle
- b. Because of the long drought
- c. Because of the swans
- d. Because of the crazy people

2.3 Who decided to find another pond?

- a. The turtle
- b. One of the swans
- c. The people
- d. Both swans

2.4 What did the turtle say to the swans?

- a. "You can't fly!"
- b. "Come with me!"
- c. "Don't leave me!"
- d. "Mind your business!"

Answer the following questions. (3×1=3)

2.5 Where were they flying when the people shouted, "Look at that silly turtle"?

.....

2.6 What did the turtle say to the people?

.....

2.7 What happened when the turtle opened his mouth?

.....

Instructions:

- Ask the students to read the text carefully for the given tasks.
- For multiple choice questions, ask the students to circle the letter of the correct option.
- The answers are given below.

2.1 c. A turtle and two swans

2.2 b. Because of the long drought

2.3 d. Both swans

2.4 c. "Don't leave me!"

2.5 Any answer that mentions 'over a small town'.

2.6 Any answer that mentions "Go away foolish people!"

2.7 Any answer that mentions 'fell to the ground'.

3. Read the text and do the following task. (5)

An Airport Notice

Please note that passengers can only take one suitcase onto the plane. It must not be more than 10kg.

You can also take one small laptop bag or handbag that can fit under the seat in front of you. If you have two bags, their total weight cannot be more than 10kg. If your bag is too big or too heavy, you cannot take it onto the plane. Staff will put it in the hold for you and you will have to pay extra.

Please make sure mobile phones and other devices are switched off or in-flight mode.

Liquids in bottles bigger than 100ml are allowed if you buy them in the airport shops.

We hope you enjoy your flight!

Write TRUE for true and FALSE for false statements. (5×1=5)

- 3.1 Passengers can take the luggage that weighs 10kg.
- 3.2 The passengers should not keep their handbags under the seat.
- 3.3 A bag that is 12 kg can be taken onto the plane after paying extra money.
- 3.4 Passengers can use their mobile phones while travelling.
- 3.5 Passengers can take a 300ml water bottle from their home.

Instruction

Ask the students to read the text carefully to do the given task.

The correct answers are given below:

3.1 TRUE

3.2 FALSE

3.3 TRUE

3.4 FALSE

3.5 FALSE

Award 1 mark for each correct answer.

4. Write a short paragraph about your school in about 35 to 50 words. Include the following information. (5)

name, location, number of students and teachers, classes, buildings, playground, best things of your school

5. Suppose you are planning to go to Pokhara and visit important tourist areas after your final exams. Write a letter to your friend telling him/her about your plan in about 60 to 80 words. Include the following information. (10)

Pokhara, one week tour, going with parents, places to visit: Phewa Lake, Mahendra Cave, Sarangkot, enjoy

For questions 4 &5, use the given rubrics.

Marks	Description of standards
5/10	<ul style="list-style-type: none">• Ideas presented on the topic have appropriate supporting details as demanded by the question prompt with sufficient elaboration and originality• Ideas are coherently organized using appropriate cohesive devices and transitions• Use of a wide range of vocabulary with some incorrect word choice that do not impede meaning• Appropriate control of grammatical structures with negligible errors• Complete and appropriate match between the text type and the writing format
4/8	<ul style="list-style-type: none">• Ideas are presented on the topic have appropriate supporting details as demanded by the question prompt with some elaboration and originality• Ideas often incoherently organized despite having noticeable use of simple cohesive devices• Attempts made to use a range of vocabulary with few errors however these do not impede meaning• Few errors while using grammatical structures and/or in punctuation and spelling, however, errors do not impede communication• Complete and appropriate match between the text type and the writing format• Accurate match with the expected word limit
3/6	<ul style="list-style-type: none">• Ideas presented on the topic comprise of some supporting details as demanded by the question prompt• Ideas are often incoherently organized using less appropriate register and tone with the use of most common cohesive devices• Limited use of vocabulary with some errors that do not impede meaning

	<ul style="list-style-type: none"> • Few errors while using simple grammatical structures but frequent errors occur in punctuation and spelling without impeding communication • Partial match between the text type and the writing format • Close match with the expected word limit
2/4	<ul style="list-style-type: none"> • Ideas presented on the topic do not comprise supporting details as demanded by the question prompt • Ideas haphazardly organized using inappropriate register and tone with rare use of cohesive devices • Very limited use of vocabulary with many errors that often impede meaning • A lot of errors while using simple grammatical structures, and, several errors in punctuation and spelling frequently impeding communication • A mismatch between the text type and the writing format • Fluctuation with the expected word limit
1/2	<ul style="list-style-type: none"> • Ideas not completely relevant to the topic • Haphazardly organized ideas using inappropriate cohesive devices • Repetition of the vocabulary • No control of simple grammatical structure and multiple spelling and punctuation errors which impede meaning • Inappropriate format and /or layout • High fluctuation in the word limit
0	<ul style="list-style-type: none"> • No ratable sample/content • Romanized/transliterated script • Use of mother tongue, e.g. Nepali • Blank or simply copying from the questions, prompts or reading stimulus

Instructions:

For Writing I and II award the marks according to the rubrics.

Teacher Set-B

Grade7, Diagnostic Test

Class: 7

Subject: English

Instructions for the Teacher

- Read the instructions and the diagnostic tool thoroughly before administering the test.
- Create a child- friendly environment in the examination hall/test center.
- Provide clear instruction to the students on why, what and how aspects of the test before giving them the tool.
- Clarify each question to the students.
- Collect all the answer sheets after the examination is over.
- Thank all the students for their participation in the test.

1. Listen to your teacher and write the sentences that you hear. (3×1=3)

Instructions

- Ask all the students to listen to you.
- Ask the students to face you while reading the sentences.
- Read the sentences in a clear voice with intelligible pronunciation and appropriate intonation.
- Read the following sentences one after another. (Read each sentence at least three times.)
 - a. Have you done your homework?*
 - b. She went to school yesterday but I did not.*
 - c. He bought a kilo of apples and some mangoes.*

Award 1 mark for each correct answer.

2. Read the text and do the given tasks. (7)

I remember my first day at school. I knew the school quite well because my older sister, Sandy, went there and every day, dad and I met her at the school gate after school. She often carried a painting while going out of school with friends. I felt jealous of her. I wanted to paint too.

I was five years old when I started school. Most of the children in my class started school in September. But, I started school in January, when I was five years old, because my birthday is in December. I was excited about my first day. I had my new uniform: a black skirt, a white T-shirt and green jumper, and a new red bag. When we arrived at the school gate, my

dad said goodbye. I stood with the other children. I didn't talk to them because I was too nervous. Then, Mrs. Wilson took us to our classroom. While we were entering the class, thirty children looked at me, and I started to cry.

I sat with the other children and the class teacher, Miss Holland, read us a story. Later, we drew pictures with coloured pencils. At break time, I made friends with a girl called Megan. When the classes were over, I ran to the school gate with Megan and my picture, just like Sandy always did.

Circle (O) the correct answer.

(3×1=3)

2.1 What was the writer jealous of her sister?

- a. Painting
- b. School
- c. Friends
- d. Uniform

2.2 With whom did the writer go to school on the first day?

- a. Her sister
- b. Her dad
- c. Holland
- d. Megan

2.3 Why did the writer not talk to other children at the gate?

- a. Because she was wearing a new uniform
- b. Because thirty children looked at her
- c. Because she felt nervous
- d. Because children ran towards the gate

Write TRUE for true and FALSE for the false statements. (4×1=4)

2.4 The writer knew her school before because she went there with her sister.

2.5 The writer started her school in January.

2.6 On the first day of school, the writer wore a green jumper.

2.7 At the break time, the writer ran to the gate with Megan.

Instruction

- Ask the students to read the text carefully for the given tasks.
- For multiple choice questions, ask the students to circle the letter of the correct option.
- The correct answers are given below:

2.1 a. Painting

2.2 b. Her dad

2.3 c. Because she felt nervous

2.4 FALSE

2.5 TRUE

2.6 TRUE

2.7 FALSE

3. Read the text and do the task. (5)

Once there lived a carpenter named Kasi. He had a five-year-old son. His name was Vasu. Kasi's father, Ramu, was too old, and he also stayed with them. Kasi began to think that his father was of no use to him because he was too old to do any work. Kasi always spoke angrily to his father. One day, Kasi gave his father food on a mud plate. Being too old, Ramu was not able to hold the mud plate. He dropped it down and broke it. Kasi became very angry and scolded his father. Vasu observed this. The next day, Kasi gave his father a new mud plate. He went out to work. When he came, he saw the new mud plate also broken into pieces. He scolded his father badly and warned him, "Old man, if you break the next plate also, there will be no food for you." Vasu was listening to his father's words. The next day, in the evening, when he came home, he saw his son doing some work with his carpentry tools. He was surprised to see this and happily went near him; Kasi asked Vasu, "What are you doing, my son?" Vasu replied, "Dad, I am making a plate of wood for you. When you become old, I will give you this wood plate so that you will not break it and I need not send you out of the house." Kasi realized his mistake and apologized to his father for his mistakes. He never ill-treated his father after that.

Answer the following questions.

(5×1=5)

3.1 How old was Vasu?

3.2 Why did Kasi begin to think that Ramu was useless to him?

3.3 What did Kasi give to his father on the mud plate?

3.4 What was Vasu making with the carpentry tools?

3.5 Who made Kasi realize his mistake?

Instruction

- Ask the students to read the text carefully for the given tasks.
- For multiple-choice questions, ask the students to circle the letter of the correct option.
- The correct answers are given below:
 - 3.1 Any answer that mentions 'five-years-old'.
 - 3.2 Any answer that mentions 'because he was too old to do any work'.
 - 3.3 Any answer that mentions 'food'.
 - 3.4 Any answer that mentions 'wooden plate'.
 - 3.5 Any answer that mentions 'his son/Vasu'.

4. Write a short paragraph about your favourite teacher in about 50 to 60 words. Include the following information. (5)

name, age, subject, physical appearance (height, weight, hair, etc.), the thing you like about him/her

5. Suppose one of your foreign friends is coming to Nepal. She /He plans to visit important tourist areas during her/his stay in Nepal. Write a letter to your friend suggesting him/her the places she/he can visit in Nepal in about 80 to 100 words. Include the following guidelines.(10)

welcome her/him to Nepal, beautiful country, many places to visit: Kathmandu, Pokhara, Lumbini, Rara Lake, Chitwan, etc.

For questions 4 & 5, use the following rubrics.

Marks	Description of standards
5/10	<ul style="list-style-type: none">• Ideas presented on the topic have appropriate supporting details as demanded by the question prompt with sufficient elaboration and originality• Ideas are coherently organized using appropriate cohesive devices and transitions• Use of a wide range of vocabulary with some incorrect word choice that do not impede meaning• Appropriate control of grammatical structures with negligible errors• Complete and appropriate match between the text type and the writing format
4/8	<ul style="list-style-type: none">• Ideas are presented on the topic have appropriate supporting details as demanded

Marks	Description of standards
	<p>by the question prompt with some elaboration and originality</p> <ul style="list-style-type: none"> • Ideas often incoherently organized despite having noticeable use of simple cohesive devices • Attempts made to use a range of vocabulary with few errors however these do not impede meaning • Few errors while using grammatical structures and/or in punctuation and spelling, however, errors do not impede communication • Complete and appropriate match between the text type and the writing format • Accurate match with the expected word limit
3/6	<ul style="list-style-type: none"> • Ideas presented on the topic comprise of some supporting details as demanded by the question prompt • Ideas are often incoherently organized using less appropriate register and tone with the use of most common cohesive devices • Limited use of vocabulary with some errors that do not impede meaning • Few errors while using simple grammatical structures but frequent errors occur in punctuation and spelling without impeding communication • Partial match between the text type and the writing format • Close match with the expected word limit
2/4	<ul style="list-style-type: none"> • Ideas presented on the topic do not comprise supporting details as demanded by the question prompt • Ideas haphazardly organized using inappropriate register and tone with rare use of cohesive devices • Very limited use of vocabulary with many errors that often impede meaning • A lot of errors while using simple grammatical structures, and, several errors in punctuation and spelling frequently impeding communication • A mismatch between the text type and the writing format • Fluctuation with the expected word limit
1/2	<ul style="list-style-type: none"> • Ideas not completely relevant to the topic • Haphazardly organized ideas using inappropriate cohesive devices • Repetition of the vocabulary • No control of simple grammatical structure and multiple spelling and punctuation errors which impede meaning • Inappropriate format and /or layout • High fluctuation in the word limit
0	<ul style="list-style-type: none"> • No ratable sample/content • Romanized/transliterated script • Use of mother tongue, e.g. Nepali • Blank or simply copying from the questions, prompts or reading stimulus

Instructions:

For Writing I and II award the marks according to the rubrics.

Teacher Set-B
Grade 8, Diagnostic Test

Class: 8

Subject: English

Instructions for the Teacher

- Read the instructions and the diagnostic tool thoroughly before administering the test.
- Create a child- friendly environment in the examination hall/test center.
- Provide clear instruction to the students on why, what and how aspects of the test before giving them the tool.
- Clarify each question to the students.
- Collect all the answer sheets after the examination is over.
- Thank all the students for their participation in the test.

1. Listen to your teacher and write the sentences that you hear. (3×1=3)

Instructions

- Ask all the students to listen to you.
 - Ask the students to face you when you read the sentences.
 - Read the sentences in a clear voice with intelligible pronunciation and appropriate intonation.
 - **Read the following sentences one after another. (Read each sentence at least three times.)**
 - a. Did you attend the programme?*
 - b. I am unable to go outside because it is raining.*
 - c. If they had gone to Pokhara, they would have visited Phewa Lake.*
- Award 1 mark for each correct answer.**

2. Read the text and do the given tasks. (7)

Newspapers are our good friends. Life without newspapers is a waste. Newspapers bring us news and views from all corners of the world. Any incident or occurrence of importance that takes place is reported by the newspapers. The word "NEWS" is interpreted as North, East, West and South. It means that the newspaper provides us with information and news regarding various subjects from all directions. Newspapers also give us articles on all kinds of topics such as political, social, economic, monetary, business, commerce, sports, education, health etc. Newspapers publish advertisements that attract the attention of the customers.

They also contain book reviews of literary, historical and other books by the scholars. Newspapers are of different types. Some newspapers are published daily. They are

called “Dailies”. We must cultivate the habit of reading newspapers to know what is happening around the globe. The one who reads newspapers and interprets editorial pages can only be master in current affairs and general knowledge. Reading newspapers helps you to find out what news is and how it is written. The one who dreams of being a journalist should not spare a day without reading the newspaper. They should be aware about the editorial and be well-versed with vocabulary. We will get to know news from all the countries if we read newspapers regularly. If we read the newspapers seriously, it will also help to shine in competitive examinations.

Answer the following questions. (3×1=3)

- 2.1 What do the newspapers report?
.....
- 2.2 Why is the term ‘NEWS’ interpreted as North, East, West and South?
.....
- 2.3 Who can be a master in current affairs?
.....

Write TRUE for true and FALSE for false statements. (4×1=4)

- 2.4 Advertisements published in the newspapers attract customers.
- 2.5 All the newspapers are published every day.
- 2.6 A person who wants to be a journalist should read the newspaper.
- 2.7 Reading newspapers helps in competitive exams.

Instruction

- Ask the students to read the text carefully to do the given tasks.
- The correct answers are given below:

- 2.1 Any answer that mentions ‘any incident or occurrence of importance that takes place’.
- 2.2 Any answer that mentions ‘because it provides us with information and news regarding various subjects from all directions.
- 2.3 Any answer that mentions ‘the one who reads newspapers and interprets editorial pages.
- 2.4 TRUE
- 2.5 FALSE
- 2.6 TRUE
- 2.7 TRUE

Award 1 mark for each correct answer.

Looking for the Perfect Home

A. House in the town centre

This lovely house is near all the shops and schools. There's one large bedroom, a small bedroom, and a bathroom on the first floor. On the ground floor, the kitchen has a fridge, oven, and dining table. There's a bright living room with a sofa and TV. It also comes with a garage and a small garden for you to enjoy.

B. Big family home

On the ground floor, the small kitchen includes a fridge, dishwasher, and a washing machine. A large living room with a big sofa is perfect for relaxing with all the family. On the first floor, this house has 3 large bedrooms, each with a bed, wardrobe, desk and chair for homework. Outside, there's a big garden and a large garage.

C. Small city apartment

This modern 1-bedroom apartment has a kitchen with a fridge, cooker, and washing machine. In the living room, there's an armchair, a coffee table, and a TV. The bedroom has a large bed and wardrobe. There's also a small balcony for fresh air. There's no parking space.

D. Beautiful countryside house

This beautiful 4-bedroom house comes with a kitchen that includes an oven, fridge, and dishwasher, all downstairs. Upstairs, there's another bedroom. This area is quiet because it's far from the city. From the large windows you can see trees and mountains.

E. Sunny large apartment

This bright 2-bedroom apartment has a large modern kitchen with a fridge, oven, and washing machine. There's a large dining room with a big table and ten chairs. The windows are large to let lots of sunlight in. There's no garden and no garage, but you have a parking space.

Circle (0) the correct answer. (5×1=5)

3.1 Which home is located near the shops?

- a. House in the town centre
- b. Big family home
- c. Countryside house
- d. Sunny large apartment

3.2 Which of the following is NOT there on the first floor of the big family home?

- a. A bed
- b. A desk
- c. A chair
- d. A fridge

3.3 From the balcony of which home can one enjoy the fresh air?

- a. House in the town centre
- b. Big family home

- c. Small city apartment
 - d. Countryside house
- 3.4 What can be seen from the countryside house?
- a. Grage
 - b. Mountains
 - c. Garden
 - d. parking space
- 3.5 What problem does the sunny large apartment have?
- a. The kitchen is too small.
 - b. There is no garage.
 - c. There is no parking space.
 - d. The windows are big.

Instruction

- Ask the students to read the text carefully for the given tasks.
- For multiple-choice questions, ask the students to circle the letter of the correct option.
- The correct answers are given below:
- 3.1 A house in the town centre
- 3.2 d. A fridge
- 3.3 c. Small city apartment
- 3.4 b. Mountains
- 3.5 b. There is no garage.

4. Write a short readable story in about 50 to 75 words with the help of the following clues. (5)

a boy goes to a shop buys bread goes home
 mother checks date expire suggests to be careful
complains the police shopkeeper arrested

5. Suppose one of your foreign friends is coming to Nepal. She/He is planning to visit important tourist areas during her/his stay in Nepal. Write a letter to your friend suggesting to him/her the places she/he can visit in Nepal in about 75 to 100 words. Include the following guidelines. (10)

welcome her/him to Nepal, beautiful country, many places to visit: Bouddhanath, Kathmandu, Pokhara, Lumbini, Rara Lake, Chitwan, etc.

For questions 4 & 5, use the following rubric.

Marks	Description of Standards
5/10	<ul style="list-style-type: none"> • Ideas presented on the topic have appropriate supporting details as demanded by the question prompt with sufficient elaboration and originality • Ideas are coherently organized using appropriate cohesive devices and transitions

Marks	Description of Standards
	<ul style="list-style-type: none"> • Use of a wide range of vocabulary with some incorrect word choice that do not impede meaning • Appropriate control of grammatical structures with negligible errors • Complete and appropriate match between the text type and the writing format
4/8	<ul style="list-style-type: none"> • Ideas are presented on the topic have appropriate supporting details as demanded by the question prompt with some elaboration and originality • Ideas often incoherently organized despite having noticeable use of simple cohesive devices • Attempts made to use a range of vocabulary with few errors however these do not impede meaning • Few errors while using grammatical structures and/or in punctuation and spelling, however, errors do not impede communication • Complete and appropriate match between the text type and the writing format • Accurate match with the expected word limit
3/6	<ul style="list-style-type: none"> • Ideas presented on the topic comprise of some supporting details as demanded by the question prompt • Ideas are often incoherently organized using less appropriate register and tone with the use of most common cohesive devices • Limited use of vocabulary with some errors that do not impede meaning • Few errors while using simple grammatical structures but frequent errors occur in punctuation and spelling without impeding communication • Partial match between the text type and the writing format • Close match with the expected word limit
2/4	<ul style="list-style-type: none"> • Ideas presented on the topic do not comprise supporting details as demanded by the question prompt • Ideas haphazardly organized using inappropriate register and tone with rare use of cohesive devices • Very limited use of vocabulary with many errors that often impede meaning • A lot of errors while using simple grammatical structures, and, several errors in punctuation and spelling frequently impeding communication • A mismatch between the text type and the writing format • Fluctuation with the expected word limit
1/2	<ul style="list-style-type: none"> • Ideas not completely relevant to the topic • Haphazardly organized ideas using inappropriate cohesive devices • Repetition of the vocabulary • No control of simple grammatical structure and multiple spelling and punctuation errors which impede meaning • Inappropriate format and /or layout • High fluctuation in the word limit
0	<ul style="list-style-type: none"> • No ratable sample/content • Romanized/transliterated script • Use of mother tongue, e.g. Nepali • Blank or simply copying from the questions, prompts or reading stimulus

Instructions:

For Writing I and II award the marks according to the rubrics.

Student Set-B, Grade 6-8

Diagnostic Test

Class:6

Subject: English

<p>Student's Name:</p> <p>School's Name.....District:</p> <p>You are: Boy ☐ Girl ☐ Others ☐ Local Level:.....</p>
--

1. Listen to your teacher and write the sentences that you hear. (3×1=3)

- a)
- b)
- c)

2. Read the text and do the given tasks.

Long ago, a turtle lived in a pond with two swans. The turtle loved to talk. After a long drought, the pond dried up. The two swans realized they would have to find another pond. "Don't leave me!" begged the turtle. "But you can't fly," said the swans. "How can you come with us?" The turtle requested. The swans at last came up with an idea.

When they flew high, the turtle wanted to say "Look at the beautiful view!", but he remembered the swans' warning not to say a word. They passed over a small town. People looked up and shouted, "Look at that silly turtle!" The turtle wanted to cry out, "Mind your own business," but he again remembered the warning. As they flew on, more villagers saw them. People began pointing and crying, "Crazy swans! Crazy turtle!" The turtle couldn't stand it any longer. He shouted, "Go away foolish people!" But he let go of the stick in his mouth and fell to the ground.

Circle (O) the correct answer. (4×1=4)

- 2.1 What creatures lived in the pond?
 - a. Turtles
 - b. Swans
 - c. A turtle and two swans
 - d. A swan and two turtles
- 2.2 Why did the pond dry up?
 - a. Because of the turtle
 - b. Because of the long drought

- c. Because of the swans
 - d. Because of the crazy people
- 2.3 Who decided to find another pond?
- a. The turtle
 - b. One of the swans
 - c. The people
 - d. Both swans
- 2.4 What did the turtle say to the swans?
- a. "You can't fly!"
 - b. "Come with me!"
 - c. "Don't leave me!"
 - d. "Mind your business!"

Answer the following questions. (3×1=3)

2.5 Where were they flying when the people shouted, "Look at that silly turtle"?

.....

2.6 What did the turtle say to the people?

.....

2.7 What happened when the turtle opened his mouth?

.....

3. Read the text and do the following task. (5)

An Airport Notice

Please note that passengers can only take one suitcase onto the plane. It must not be more than 10kg.

You can also take one small laptop bag or handbag that can fit under the seat in front of you. If you have two bags, their total weight cannot be more than 10kg. If your bag is too big or too heavy, you cannot take it onto the plane. Staff will put it in the hold for you and you will have to pay extra.

Please make sure mobile phones and other devices are switched off or in-flight mode.

Liquids in bottles bigger than 100ml are allowed if you buy them in the airport shops.

We hope you enjoy your flight!

Write TRUE for true and FALSE for false statements. (5×1=5)

3.1 Passengers can take the luggage that weighs 10kg.

3.2 The passengers should not keep their handbags under the seat.

3.3 A bag that is 12 kg can be taken onto the plane after paying extra money.

3.4 Passengers can use their mobile phones while travelling.

3.5 Passengers can take a 300ml water bottle from their home.

4. Write a short paragraph about your school in about 35 to 50 words. Include the following information. (5)

name, location, number of students and teachers, classes, buildings, playground, best things of your school

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

5. Suppose you are planning to go to Pokhara and visit important tourist areas after your final exams. Write a letter to your friend telling him/her about your plan in about 60 to 80 words. Include the following information. (10)

Pokhara, one week tour, going with parents, places to visit: Phewa Lake, Mahendra Cave, Sarangkot, enjoy

Student Set-B
Diagnostic Test

Class:7

Subject: English

Student's Name:

School's Name:**District:**

You are: Boy Girl Others **Local Level:**.....

1. Listen to your teacher and write the sentences that you hear. (3×1=3)

- a).
- b).
- c).

2. Read the text and do the given tasks. (7)

I remember my first day at school. I knew the school quite well because my older sister, Sandy, went there and every day, dad and I met her at the school gate after school. She often carried a painting while going out of school with friends. I felt jealous of her. I wanted to paint too.

I was five years old when I started school. Most of the children in my class started school in September. But, I started school in January, when I was five years old, because my birthday is in December. I was excited about my first day. I had my new uniform: a black skirt, a white T-shirt and green jumper, and a new red bag. When we arrived at the school gate, my dad said goodbye. I stood with the other children. I didn't talk to them because I was too nervous. Then, Mrs. Wilson took us to our classroom. While we were entering the class, thirty children looked at me, and I started to cry.

I sat with the other children and the class teacher, Miss Holland, read us a story. Later, we drew pictures with coloured pencils. At break time, I made friends with a girl called Megan. When the classes were over, I ran to the school gate with Megan and my picture, just like Sandy always did.

Circle (O) the correct answer. (3×1=3)

2.1 What was the writer jealous of her sister?

- a. Painting
- b. School
- c. Friends
- d. Uniform

2.2 With whom did the writer go to school on the first day?

- a. Her sister
- b. Her dad
- c. Holland
- d. Megan

2.3 Why did the writer not talk to other children at the gate?

- a. Because she was wearing a new uniform
- b. Because thirty children looked at her
- c. Because she felt nervous
- d. Because children ran towards the gate

Write TRUE for true and FALSE for the false statements.

(4×1=4)

2.4 The writer knew her school before because she went there with her sister.

2.5 The writer started her school in January.

2.6 On the first day of school, the writer wore a green jumper.

2.7 At the break time, the writer ran to the gate with Megan.

3. Read the text and do the task.

(5)

Once there lived a carpenter named Kasi. He had a five-year-old son. His name was Vasu. Kasi's father, Ramu, was too old, and he also stayed with them. Kasi began to think that his father was of no use to him because he was too old to do any work. Kasi always spoke angrily to his father. One day, Kasi gave his father food on a mud plate. Being too old, Ramu was not able to hold the mud plate. He dropped it down and broke it. Kasi became very angry and scolded his father. Vasu observed this. The next day, Kasi gave his father a

new mud plate. He went out to work. When he came, he saw the new mud plate also broken into pieces. He scolded his father badly and warned him, “Old man, if you break the next plate also, there will be no food for you.” Vasu was listening to his father’s words. The next day, in the evening, when he came home, he saw his son doing some work with his carpentry tools. He was surprised to see this and happily went near him; Kasi asked Vasu, “What are you doing, my son?” Vasu replied, “Dad, I am making a plate of wood for you. When you become old, I will give you this wood plate so that you will not break it and I need not send you out of the house.” Kasi realized his mistake and apologized to his father for his mistakes. He never ill-treated his father after that.

Answer the following questions.

(5×1=5)

3.1 How old was Vasu?

.....

3.2 Why did Kasi begin to think that Ramu was useless to him?

.....

3.3 What did Kasi give to his father on the mud plate?

.....

3.4 What was Vasu making with the carpentry tools?

.....

3.5 Who made Kasi realise his mistake?

.....

4. Write a short paragraph about your favourite teacher in about 50 to 60 words.

Include the following information. (5)

name, age, subject, physical appearance (height, weight, hair, etc.), the thing you like about him/her

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

5. Suppose one of your foreign friends is coming to Nepal. She /He plans to visit important tourist areas during her/his stay in Nepal. Write a letter to your friend suggesting him/her the places she/he can visit in Nepal in about 75 to 100 words. Include the following guidelines. (10)

welcome her/him to Nepal, beautiful country, many places to visit: Kathmandu, Pokhara, Lumbini, Rara Lake, Chitwan, etc.

.....

.....

Student Set-B
Diagnostic Test

Class: 8

Subject: English

Student's Name:

School's Name: **District:**

You are: Boy Girl Others **Local Level:**

1. Listen to your teacher and write the sentences that you hear. (3×1=3)

- a).....
- b).....
- c).....

2. Read the text and do the given tasks. (7)

Newspapers are our good friends. Life without newspapers is a waste. Newspapers bring us news and views from all corners of the world. Any incident or occurrence of importance that takes place is reported by the newspapers. The word "NEWS" is interpreted as North, East, West and South. It means that the newspaper provides us with information and news regarding various subjects from all directions. Newspapers also give us articles on all kinds of topics such as political, social, economic monetary, business, commerce, sports, education, health etc. Newspapers publish advertisements that attract the attention of the customers.

They also contain book reviews of literary, historical and other books by the scholars. Newspapers are of different types. Some newspapers are published daily. They are called "Dailies". We must cultivate the habit of reading newspapers to know what is happening around the globe. The one who reads newspapers and interprets editorial pages can only be master in current affairs and general knowledge. Reading newspapers helps you to find out what news is and how it is written. The one who dreams of being a journalist should not spare a day without reading the newspaper. They should be aware about the editorial and be well-versed with vocabulary. We will get to know news from all the countries if we read newspapers regularly. If we read the newspapers seriously, it will also help to shine in competitive examinations.

Answer the following questions. (3×1=3)

2.8 What do the newspapers report?

.....

2.9 Why is the term 'NEWS' interpreted as North, East, West and South?

.....

2.10 Who can be a master in current affairs?

.....

Write TRUE for true and FALSE for false statements.

(4×1=4)

2.1 Advertisements published in the newspapers attract customers.

2.2 All the newspapers are published every day.

2.3 A person who wants to be a journalist should read the newspaper.

2.4 Reading newspapers helps in competitive exams.

3. Read the text below and do the task.

(5)

Looking for the Perfect Home

A. House in the town centre

This lovely house is near all the shops and schools. There's one large bedroom, a small bedroom, and a bathroom on the first floor. On the ground floor, the kitchen has a fridge, oven, and dining table. There's a bright living room with a sofa and TV. It also comes with a garage and a small garden for you to enjoy.

B. Big family home

On the ground floor, the small kitchen includes a fridge, dishwasher, and a washing machine. A large living room with a big sofa is perfect for relaxing with all the family. On the first floor, this house has 3 large bedrooms, each with a bed, wardrobe, desk and chair for homework. Outside, there's a big garden and a large garage.

C. Small city apartment

This modern 1-bedroom apartment has a kitchen with a fridge, cooker, and washing machine. In the living room, there's an armchair, a coffee table, and a TV. The bedroom has a large bed and wardrobe. There's also a small balcony for fresh air. There's no parking space.

D. Beautiful countryside house

This beautiful 4-bedroom house comes with a kitchen that includes an oven, fridge, and dishwasher, all downstairs. Upstairs, there's another bedroom. This area is quiet because it's far from the city. From the large windows you can see trees and mountains.

E. Sunny large apartment

This bright 2-bedroom apartment has a large modern kitchen with a fridge, oven, and washing machine. There's a large dining room with a big table and ten chairs. The windows are large to let lots of sunlight in. There's no garden and no garage, but you have a parking space.

Circle (0) the correct answer.

(5×1=5)

- 3.1 Which home is located near the shops?
 - a. House in the town centre
 - b. Big family home
 - c. Countryside house
 - d. Sunny large apartment
- 3.2 Which of the following is NOT there on the first floor of the big family home?
 - a. A bed
 - b. A desk
 - c. A chair
 - d. A fridge
- 3.3 From the balcony of which home can one enjoy the fresh air?
 - a. House in the town centre
 - b. Big family home
 - c. Small city apartment
 - d. Countryside house
- 3.4 What can be seen from the countryside house?
 - a. Garage
 - b. Mountains
 - c. Garden
 - d. Parking space
- 3.5 What problem does the sunny large apartment have?
 - a. The kitchen is too small.
 - b. There is no garage.
 - c. There is no parking space.
 - d. The windows are big.

4. Write a short readable story in about 60 to 75 words with the help of the following clues. (5)

a boy goes to a shop buys bread goes home
mother checks date expire suggests to be careful
.....complains the police shopkeeper arrested

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

5. Suppose one of your foreign friends is coming to Nepal. She/He is planning to visit important tourist areas during her/his stay in Nepal. Write a letter to your friend suggesting to him/her the places she/he can visit in Nepal in about 100 to 120 words. Include the following guidelines. (10)

welcome her/him to Nepal, beautiful country, many places to visit: Bouddhanath, Kathmandu, Pokhara, Lumbini, Rara Lake, Chitwan, etc.

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

गणित

एकाइ ५

गणित विषयको परीक्षण मार्गदर्शन (कक्षा : ३-८)

सन्दर्भ

गणितीय ज्ञान, सिपले मानिसका दैनिक जीवनका क्रियाकलाप सञ्चालनमा प्रत्यक्ष रूपमा सहयोग गर्छ । विद्यालय तहमा गणित विषयको पाठ्यक्रमको मुख्य उद्देश्य गणितीय ज्ञान, सिप, अभिवृत्ति तथा सक्षमता विकास गरी दैनिक जीवनका व्यावहारिक समस्या समाधान गर्न सक्षम बनाउनु हो (पाविके, २०७८) । सामान्यतः गणित विषयको विद्यालय तहका पाठ्यक्रममा विद्यार्थी क्षमता, उमेर तथा स्तरअनुकूल हुने गरी दैनिक जीवनका व्यावहारिक समस्या समाधान गर्ने एवम् माथिल्लो तहको सिकाइको तयारीका लागि आवश्यक पर्ने विषयवस्तु समावेश गरिएको पाइन्छ ।

कोभिड १९ लगायत अन्य विपत्का कारणले विद्यार्थीको सिकाइमा क्षति भएको विभिन्न अध्ययन अनुसन्धानले (ERO, 2022; World bank, 2018) देखाइरहेको अवस्थामा गणित विषयमा पनि विद्यार्थीको सिकाइ क्षति भएको देखिन्छ । सिकाइमा भएको क्षति र ढिलाइलाई परिपूरण गरी सम्बन्धित कक्षामा सहज तवरबाट सिकाइ होस् भनेर सिकाइमा भएको कमजोरी वा नसिकेका कुरा पत्ता लगाउन वा विद्यार्थीको सिकाइ क्षतिको अवस्था पहिचान गर्न शैक्षिक गुणस्तर परीक्षण केन्द्रले निदानात्मक परीक्षणका लागि परीक्षण मार्गदर्शन विकास गरेको छ । यस परीक्षण मार्गदर्शनमा निदानात्मक परीक्षणका प्रश्न (Diagnostic Test tools) नमुनाका रूपमासमेत राखिएको छ ।

यो मार्गदर्शन विकास गर्दा विद्यार्थीलाई कुनै कक्षामा सिक्नुपर्ने गणितीय विषयवस्तु र सक्षमतामध्ये माथिल्लो कक्षामा सहज रूपमा सिकाइलाई निरन्तरता दिन अति आवश्यक विषयवस्तुलाई समेट्ने गरी कक्षा २ देखि कक्षा ७ सम्मका लागि न्यूनतम सिकाइ उपलब्धिस्तर निर्धारण गरिएको छ । यी सिकाइ उपलब्धिस्तरमा आधारित भई न्यूनतम सिकाइ सक्षमताका विषयवस्तु र न्यूनतम सिकाइ परीक्षण ढाँचा विकास गरिएको छ । निदानात्मक परीक्षण ढाँचाअनुसार कक्षा ३ देखि कक्षा ८ सम्मका लागि समानान्तर परीक्षण साधन विकास गर्नका लागि शिक्षकलाई मार्गनिर्देशनसहित साधन पनि विकास भएका छन् ।

नयाँ शैक्षिक सत्रमा माथिल्लो कक्षामा पुगेका विद्यार्थीमा न्यूनतम सिकाइ हासिल भएको सुनिश्चित हुनुपर्छ । सोही आधारमा पाठ्यक्रमले तोकेका कक्षागत सिकाइ उपलब्धिका आधारमा माथिल्लो कक्षा पढ्नका लागि पूर्वज्ञानका रूपमा आवश्यक गणितीय ज्ञान र सिपलाई समेट्ने गरी न्यूनतम सिकाइ सक्षमता निर्धारण गरिएको हो । यसले पाठ्यक्रमले राखेको सिकाइ सक्षमताको पूर्ण रूपमा मापन गर्न नसक्ने भए तापनि न्यूनतम सिकाइ मापनका आधारमा कक्षा शिक्षणको निरन्तरतामा भने अवश्य सहयोग पुग्ने अपेक्षा राखिएको छ ।

न्यूनतम सिकाइ उपलब्धि स्तर पहिचान

गणित विषयको पाठ्यक्रम (कक्षा २ देखि कक्षा ८ सम्म) ले लोकेका कक्षागत सिकाइ उपलब्धिका आधारमा माथिल्लो कक्षा पढ्नका लागि पूर्वज्ञानका रूपमा आवश्यक गणितीय ज्ञान र सिपलाई समेट्ने गरी न्यूनतम सिकाइ सक्षमता निर्धारण गरिएको छ। विज्ञ समूहबाट मौजुदा पाठ्यक्रमका सिकाइ उपलब्धिलाई प्राथमिकताका आधारमा प्राथमिकीकरण, सङ्क्षेपीकरण, छनोट र अभिलेखीकरण गरी चार चरणमा कक्षा ३ देखि ८ सम्मको सिकाइको निदानका लागि निम्नअनुसारका न्यूनतम सिकाइ उपलब्धिका स्तर छनोट गरिएको छ।

तालिका १. कक्षा २ देखि ८ सम्मका गणित विषयका न्यूनतम सिकाइ उपलब्धि स्तर

क्षेत्र	न्यूनतम सिकाइ उपलब्धि							
	कक्षा २	कक्षा ३	कक्षा ४	कक्षा ५	कक्षा ६	कक्षा ७	कक्षा ८	
ज्यामिति (रेखा र कोणहरू)		<ul style="list-style-type: none"> रुलरको प्रयोग गरी रेखाखण्डहरूको नाप लिन र खिच्न रुलरको प्रयोग गरी कोणहरू खिच्न, नाम लेख्न र तुलना गर्न 	<ul style="list-style-type: none"> चाँदको प्रयोग गरी ०° देखि १८०° सम्मका कोणहरू नाप्न (१० ले विशेष भाग जाने) 	<ul style="list-style-type: none"> चाँदको प्रयोग गरी ०° देखि १८०° सम्मका कोणहरू नाप्न र खिच्न कोणको प्रकार (समकोण, न्यूनकोण र अधिककोण) छुट्याउन 	<ul style="list-style-type: none"> प्रतिच्छेदित, समानान्तर र लम्ब रेखाहरूको पहिचान गर्न कोणको अर्धक र रेखाखण्डको लम्बाईको रचना गर्न कोणहरू (30°, 45°, 60°, 90° र 120°) को रचना गर्न 	<ul style="list-style-type: none"> जोडा कोणहरूको पहिचान गर्न जोडा कोणहरूसम्बन्धी ज्यामितीय तथ्यहरू परीक्षण गर्न 	<ul style="list-style-type: none"> दुईथोटा समानान्तर रेखाहरूलाई एउटा छेदकले काट्दा बन्ने कोणहरूको सम्बन्धको परीक्षण गर्न 	
ज्यामिति (समतलीय आकृतिहरू)	<ul style="list-style-type: none"> भुजा र कुनाका आधारमा त्रिभुज र चतुर्भुजको अवधारणा 	<ul style="list-style-type: none"> सिधा किनारा भएको वस्तु र सिसाकलम प्रयोग गरी त्रिभुज र चतुर्भुज खिच्न र नाम लेख्न 	<ul style="list-style-type: none"> त्रिभुज र चतुर्भुजका शीर्षबिन्दु, भुजा र कोणहरू पहिचान गर्न 		<ul style="list-style-type: none"> भुजा र कोणका आधारमा त्रिभुजहरूको वर्गीकरण गर्न वृत्तका भागहरूको 	<ul style="list-style-type: none"> दिइएका चतुर्भुज (समानान्तर चतुर्भुज, आयत र वर्ग) का गुणहरूको खोजी 	<ul style="list-style-type: none"> त्रिभुजका गुणहरूको खोजी गरी प्रयोगबाट परीक्षण गर्न चतुर्भुज (समबाहु चतुर्भुज, समलम्ब 	

न्यूनतम सिकाइ उपलब्धि

क्षेत्र	कक्षा २	कक्षा ३	कक्षा ४	कक्षा ५	कक्षा ६	कक्षा ७	कक्षा ८
	विकास गर्न				पहिचान गर्न	र परीक्षण गर्न	चतुर्भुज र चङ्गा) का गुणहरूको खोजी र परीक्षण गर्न <ul style="list-style-type: none"> दिइएको अवस्थामा आयत, वर्ग र समानान्तर चतुर्भुजको रचना गर्न
ज्यामिति (समरूपता तथा अनुरूपता)						<ul style="list-style-type: none"> अनुरूप आकृतिहरू चिन्न र खोजी गर्न 	<ul style="list-style-type: none"> त्रिभुजहरू अनुरूप हुने अवस्थाहरूको परीक्षण गर्न अनुरूप त्रिभुजसम्बन्धी समस्याहरू समाधान गर्न
ज्यामिति (ठोस वस्तुहरू)			<ul style="list-style-type: none"> घन र षड्मुखका शीर्षबिन्दु, किनारा र सतह छुट्याउन 	<ul style="list-style-type: none"> घन तथा षड्मुखको शीर्षबिन्दु, किनारा र सतहको गणना गर्न 	<ul style="list-style-type: none"> षड्मुखा र घनका सतह, किनारा र कुनाको सम्बन्ध स्थापित गर्न 	<ul style="list-style-type: none"> टेट्राहेड्रन, घन, अक्टाहेड्रन, डोडेकाहेड्रन र आइकोसाहेड्रनको किनारा, सतह र कुनाको सम्बन्ध स्थापित गर्न 	<ul style="list-style-type: none"> घन, षड्मुखा, टेट्राहेड्रन, सोली र बेलनाका जालीहरू निर्माण गर्न
ज्यामिति (निर्देशाङ्कहरू)					<ul style="list-style-type: none"> अक्ष, चतुर्थांश र निर्देशाङ्कको धारणा विकास गरी चतुर्थांशमा 	<ul style="list-style-type: none"> लेखाचित्रमा दिइएको बिन्दुको निर्देशाङ्क पत्ता लगाउन तथा 	<ul style="list-style-type: none"> दुई बिन्दुबिचको दुरी निकाल्न

न्यूनतम सिकाइ उपलब्धि

क्षेत्र	कक्षा २	कक्षा ३	कक्षा ४	कक्षा ५	कक्षा ६	कक्षा ७	कक्षा ८
ज्यामिति (सममिति र टेसेलेसन)					विन्दुहरूलाई अङ्कन (Plotting) गर्न <ul style="list-style-type: none"> सममितीय चित्रहरू चिन्न आयत र वर्गबाट टेसेलेसन ढाँचा तयार पार्न 	विन्दुहरूलाई अङ्कन गर्न <ul style="list-style-type: none"> त्रिभुजको प्रयोगबाट टेसेलेसन तयार पार्न 	नियमित र अर्धनियमित टेसेलेसन खोजी गर्न र तयार पार्न
ज्यामिति (स्थानान्तरण)						<ul style="list-style-type: none"> स्थानान्तरणको परिचय दिन 	<ul style="list-style-type: none"> दिइएको विन्दुको परावर्तन, विस्थापन र परिक्रमण गर्न
ज्यामिति (दिशा स्थिति र स्केल ड्रइङ)						<ul style="list-style-type: none"> दिशा स्थिति र स्केल ड्रइङको परिचय दिन 	<ul style="list-style-type: none"> नक्सामा दिशास्थिति र स्केल ड्रइङको प्रयोग
अङ्कगणित (सङ्ख्याको ज्ञान)	<ul style="list-style-type: none"> तीन अङ्कसम्मका सङ्ख्याहरूलाई स्थानमान तालिकामा प्रस्तुत गर्न, स्थानमान भन्नु, पढ्न र लेख्न १०० सम्मका सङ्ख्याहरूलाई 	<ul style="list-style-type: none"> पाँच अङ्कसम्मका सङ्ख्यालाई देवनागरी र हिन्दु अरेबिक सङ्ख्याङ्कमा स्थानमान तालिकामा प्रस्तुत गर्न, स्थानमान भन्नु, पढ्न र लेख्न १००० सम्मका सङ्ख्यालाई 	<ul style="list-style-type: none"> देवनागरी र हिन्दु अरेबिक अङ्क प्रयोग गरी राष्ट्रिय पद्धतिअनुसार सात अङ्कसम्मका सङ्ख्यालाई स्थानमान तालिकामा प्रस्तुत गर्न, पढ्न र लेख्न चार अङ्कसम्मले बनेका सङ्ख्यालाई 	<ul style="list-style-type: none"> पाँच अङ्कसम्मले बनेका सङ्ख्यालाई नजिकको सय र हजारमा शून्यान्त गर्न 1 देखि 100 सम्मका रूठ (Prime) र संयुक्त 			

न्यूनतम सिकाइ उपलब्धि

क्षेत्र	कक्षा २	कक्षा ३	कक्षा ४	कक्षा ५	कक्षा ६	कक्षा ७	कक्षा ८
	<p>देवनागरी र हिन्दु अरेबिक सङ्ख्याङ्कन पद्धतिमा (अक्षरमा) लेख्न</p> <ul style="list-style-type: none"> तीन अङ्कसम्मका सङ्ख्याहरूलाई तुलना गरी बढ्दो वा घट्दो क्रममा पढ्न र लेख्न (तीनओटासम्म मात्र) जोर र बिजोर सङ्ख्या पहिचान गर्ने 	<p>देवनागरी र हिन्दु अरेबिक सङ्ख्याङ्कन पद्धतिअनुसार अक्षरमा पढ्न र लेख्न</p> <ul style="list-style-type: none"> चार अङ्कसम्मका सङ्ख्याहरूलाई बढ्दो वा घट्दो क्रममा पढ्न र लेख्न चार अङ्कसम्मका सङ्ख्याहरूलाई $<$, $>$, $<$ प्रयोग गरी तुलना गर्ने 	<p>नजिकको दश र सयमा शून्यान्त गर्न</p>	<p>(Composite) सङ्ख्या छुट्याउन</p>			
अङ्कगणित (पूर्ण सङ्ख्या)					<ul style="list-style-type: none"> गुणनखण्ड र अपवर्त्यहरू पत्ता लगाउन दुई सङ्ख्याहरूको महत्तम समापवर्तक र लघुत्तम समापवर्त्य पत्ता लगाउन 	<p>घनसङ्ख्या र घनमूल पत्ता लगाउन</p>	<p>द्विआधार सङ्ख्या पद्धति र पञ्चआधार सङ्ख्या पद्धतिबाट दशमलव सङ्ख्या पद्धतिमा रूपान्तरण गर्ने</p>

न्यूनतम सिकाइ उपलब्धि

क्षेत्र	कक्षा २	कक्षा ३	कक्षा ४	कक्षा ५	कक्षा ६	कक्षा ७	कक्षा ८
अङ्कगणित (पूर्णाङ्क)					<ul style="list-style-type: none"> १०० सम्मका सङ्ख्याको वर्ग सङ्ख्या र ती सङ्ख्याको वर्गमूल पत्ता लगाउन चार आधारभूत क्रिया र कोष्ठकहरू समावेश भएको सरलीकरण गर्न पूर्णाङ्कको परिचय दिन 	<ul style="list-style-type: none"> चार आधारभूत क्रिया प्रयोग गरी पूर्णाङ्कको सरलीकरण गर्न 	
अङ्कगणित (आनुपातिक र अनानुपातिक सङ्ख्याहरू)						<ul style="list-style-type: none"> आनुपातिक सङ्ख्याहरूको पहिचान गर्न 	<ul style="list-style-type: none"> अनानुपातिक सङ्ख्याहरूको पहिचान गर्न आनुपातिक र अनानुपातिक सङ्ख्याहरू छुट्याउन
अङ्कगणित (गणितका आधारभूत क्रिया)	<ul style="list-style-type: none"> योगफल १,००० सम्म आउने तीन अङ्कसम्मका सङ्ख्याहरूको 	<ul style="list-style-type: none"> योगफल १०,००० सम्म आउने चार अङ्कसम्मका सङ्ख्याहरूको जोड गर्न 	<ul style="list-style-type: none"> जोड र घटाउक्रिया प्रयोग भएका समस्याहरू हल गर्न 	<ul style="list-style-type: none"> जोड, घटाउ, गुणन र भाग क्रियामध्ये कुनै तीन क्रिया समावेश भएका 			

न्यूनतम सिकाइ उपलब्धि

क्षेत्र	कक्षा २	कक्षा ३	कक्षा ४	कक्षा ५	कक्षा ६	कक्षा ७	कक्षा ८
	<ul style="list-style-type: none"> जोड गर्न तीन अङ्कसम्मको सङ्ख्याको घटाउ गर्न १० सम्मको गुणनतालिका निर्माण गर्न र गुणन तालिकामा आधारित रहेर दुई अङ्कसम्मको सङ्ख्यालाई १० सम्मको सङ्ख्याले निशेष भाग जाने भाग गर्न 	<ul style="list-style-type: none"> जोड र घटाउबिचको सम्बन्ध पहिचान गर्न चार अङ्कले बनेका सङ्ख्याहरूको घटाउ गर्न तीन अङ्कसम्मको सङ्ख्यालाई दुई अङ्कसम्मको सङ्ख्याले गुणन गर्न तीन अङ्कसम्मको सङ्ख्यालाई १० सम्मको सङ्ख्याले भाग गर्न 		समस्याहरू समाधान गर्न			
अङ्कगणित (भिन्न)	<ul style="list-style-type: none"> सिङ्गो, आधा र एक चौथाइको अवधारणाका आधारमा वस्तुहरूको तुलना गर्न 	<ul style="list-style-type: none"> सामग्री प्रयोग गरी भिन्नहरू $\frac{1}{2}, \frac{1}{4}, \frac{3}{4}, \frac{1}{3}, \frac{2}{3}$ देखाउन र माथिका मध्ये कुनै दुईओटा भिन्नहरू तुलना गर्न 	<ul style="list-style-type: none"> समान हर भएका भिन्नहरूको तुलना गर्न उपयुक्त भिन्न, अनुपयुक्त भिन्न र मिश्रित सङ्ख्या छुट्याउन 	<ul style="list-style-type: none"> अनुपयुक्त भिन्न र मिश्रित सङ्ख्या एकआपसमा रूपान्तरण गर्न समान हर भएका तीनओटा सम्मको भिन्नको जोड र 	<ul style="list-style-type: none"> असमान हर भएका भिन्नहरूको तुलना गर्न असमान हर भएका भिन्नको जोड र घटाउ गर्न भिन्नको गुणन र भाग गर्न 		

न्यूनतम सिकाइ उपलब्धि

क्षेत्र	कक्षा २	कक्षा ३	कक्षा ४	कक्षा ५	कक्षा ६	कक्षा ७	कक्षा ८
अङ्कगणित (दशमलव)			<ul style="list-style-type: none"> भिन्न, दशमलव, र प्रतिशतको सम्बन्धलाई स्थापित गर्ने (चित्रका माध्यमबाट) 	<ul style="list-style-type: none"> दशमलव र भिन्नलाई एकआपसमा रूपान्तरण गर्ने दशमलव सङ्ख्याको जोड र घटाउ गर्ने 	<ul style="list-style-type: none"> दशमलवको गुणन र भाग गर्ने 		
अङ्कगणित (अनुपात र समानुपात)						<ul style="list-style-type: none"> अनुपात र समानुपातको परिचय दिन 	<ul style="list-style-type: none"> अनुपात र समानुपातसम्बन्धी समस्याहरू समाधान गर्ने
अङ्कगणित (नाफा र नोक्सान)					<ul style="list-style-type: none"> प्रतिशत समावेश नभएका नाफा र नोक्सानका समस्याहरू समाधान गर्ने 	<ul style="list-style-type: none"> प्रतिशत समावेश भएका नाफा र नोक्सानका समस्याहरू समाधान गर्ने 	<ul style="list-style-type: none"> छुट प्रतिशत समावेश भएका नाफा र नोक्सानसम्बन्धी समस्याहरू समाधान गर्ने
अङ्कगणित (ऐकिक नियम)					<ul style="list-style-type: none"> एकाइ वस्तुको मानका आधारमा धेरै वस्तुको मान र धेरै वस्तुको मानका आधारमा एकाइ वस्तुको मान पत्ता लगाउन 	<ul style="list-style-type: none"> प्रत्यक्ष र अप्रत्यक्ष विचरणको प्रयोग गरी दुईओटा चल समावेश भएका समस्याहरू समाधान गर्ने 	<ul style="list-style-type: none"> प्रत्यक्ष विचरण र अप्रत्यक्ष विचरणको प्रयोग गरी तीनओटा सम्म चल समावेश भएका समस्याहरू

न्यूनतम सिकाइ उपलब्धि

क्षेत्र	कक्षा २	कक्षा ३	कक्षा ४	कक्षा ५	कक्षा ६	कक्षा ७	कक्षा ८
अङ्कगणित (साधारण ब्याज)							समाधान गर्न ■ साधारण ब्याजसम्बन्धी समस्या समाधान गर्न
नाप (समय)	<ul style="list-style-type: none"> घडी हेरी घण्टा र मिनेटमा समय भन्न र लेख्न क्यालेन्डर हेरेर कुनै दिनको मिति (साल, महिना, गते र बार) भन्न र लेख्न 	<ul style="list-style-type: none"> घडी हेरी घण्टा, मिनेट र सेकेन्डमा समय भन्न र लेख्न कुनै काममा लागेको समय पत्ता लगाउन 	<ul style="list-style-type: none"> समयका एकाइहरू एकअर्कामा रूपान्तर गर्न 				
नाप (मुद्रा)	<ul style="list-style-type: none"> रूपान्तर गर्न नपर्ने मुद्रासम्बन्धी जोड र घटाउ गर्न 	<ul style="list-style-type: none"> रुपियाँलाई पैसामा र पैसालाई रुपियाँमा रूपान्तर गर्न 	<ul style="list-style-type: none"> रुपियाँ तथा पैसासम्बन्धी गुणन र भाग गर्न 				
नाप (दुरी)	<ul style="list-style-type: none"> वस्तुको लम्बाइ सेन्टिमिटर स्केलमा अनुमान नाज्न 	<ul style="list-style-type: none"> मिटरलाई सेन्टिमिटर र सेन्टिमिटरलाई मिलिमिटरमा रूपान्तर गर्न 	<ul style="list-style-type: none"> दुरीका एकाइहरूलाई एकअर्कामा रूपान्तर गर्न (सेन्टिमिटर र मिलिमिटर, मिटर र सेन्टिमिटर, 		<ul style="list-style-type: none"> इन्च, फुट, सेन्टिमिटर र मिटरको आपसी सम्बन्ध स्थापित गर्न 		

न्यूनतम सिकाइ उपलब्धि

क्षेत्र	कक्षा २	कक्षा ३	कक्षा ४	कक्षा ५	कक्षा ६	कक्षा ७	कक्षा ८
नाप (तौल)	<ul style="list-style-type: none"> किलोग्राम र ग्रामको सम्बन्ध बताउन 	<ul style="list-style-type: none"> किलोग्रामलाई ग्राममा रूपान्तर गर्न 	<ul style="list-style-type: none"> किलोमिटर र मिटर) तौलका एकाइहरूलाई एकआपसमा रूपान्तर गर्न (किलोग्राम र ग्राम, किलोग्राम र क्विन्टल) 				
नाप (क्षमता)			<ul style="list-style-type: none"> लिटर र मिलिलिटरलाई एकआपसमा रूपान्तर गर्न 	नापका एकाइहरूको रूपान्तरण			
नाप (परिमिति, क्षेत्रफल र आयतन)	<ul style="list-style-type: none"> समान प्रकृतिका कुनै दुईओटा सतहको अवलोकन गरी क्षेत्रफल तुलना गर्न 	<ul style="list-style-type: none"> वर्ग कोठाहरूको सङ्ख्या गनेर वर्गाकार वा आयताकार समतलीय सतहको क्षेत्रफल पत्ता लगाउन 	<ul style="list-style-type: none"> वर्गाकार कोठाहरू प्रयोग गरेर आयताकार र वर्गाकार सतहको क्षेत्रफल र परिमिति पत्ता लगाउन 	<ul style="list-style-type: none"> लम्बाइ र चौडाइका आधारमा आयताकार र वर्गाकार सतहको क्षेत्रफल र परिमिति पत्ता लगाउन एकाइ घन गनेर घन र षड्मुखको आयतन पत्ता लगाउन 	<ul style="list-style-type: none"> वर्गाकार र आयताकार सतहको परिमिति र क्षेत्रफल पत्ता लगाउन षड्मुख र घनको आयतन पत्ता लगाउन 	<ul style="list-style-type: none"> त्रिभुजाकार सतहको परिमितिको पत्ता लगाउन ठोस वस्तु (षड्मुखा र घन) का सतहको क्षेत्रफल र आयतनसम्बन्धी समस्याहरू समाधान गर्न वृत्तको भागहरूको पहिचान गर्न 	<ul style="list-style-type: none"> त्रिभुज र चतुर्भुजको क्षेत्रफल पत्ता लगाउन वृत्तको क्षेत्रफल पत्ता लगाउने सूत्र स्थापित गरी प्रयोग गर्न
तथ्याङ्कशास्त्र	<ul style="list-style-type: none"> दिइएको 	<ul style="list-style-type: none"> चित्रप्राफ बनाउन 	<ul style="list-style-type: none"> दिइएको 	<ul style="list-style-type: none"> दिइएको वा 	<ul style="list-style-type: none"> तथ्याङ्कलाई मिलान 	<ul style="list-style-type: none"> दिइएको 	<ul style="list-style-type: none"> वृत्तचित्रबाट

न्यूनतम सिकाइ उपलब्धि

क्षेत्र	कक्षा २	कक्षा ३	कक्षा ४	कक्षा ५	कक्षा ६	कक्षा ७	कक्षा ८
	तालिकाबाट जानकारी लिन दिन <ul style="list-style-type: none"> दिइएको चित्रग्राफबाट सदस्यहरूको सङ्ख्या गनेर तालिकामा प्रस्तुत गर्न 		स्तम्भचित्रबाट जानकारी लिन र दिन	सङ्कलन गरिएको तथ्याङ्कलाई तालिकामा प्रस्तुत गर्न <ul style="list-style-type: none"> वर्गाङ्कित कागज (square grid) को प्रयोग गरी स्तम्भचित्र बनाउन 	चिह्न प्रयोग गरी बारम्बारता तालिकामा प्रस्तुत गरी साधारण स्तम्भ चित्र निर्माण गर्न	तथ्याङ्कबाट रेखाचित्र निर्माण गर्न <ul style="list-style-type: none"> तथ्याङ्कबाट बहुस्तम्भचित्र निर्माण गर्न 	जानकारी लिन दिन र तथ्याङ्कबाट वृत्तचित्र निर्माण गर्न <ul style="list-style-type: none"> वैयक्तिक श्रेणीको मध्यक, मध्यिका र रित पत्ता लगाउन
विल र बजेट			विल र बजेट हेरी सूचना लिन र दिन				
बीजगणित (घाताङ्क)					घाताङ्कको अवधारणा विकास गर्न	घाताङ्कको सरल गर्न (गुणन, भाग र शून्यघात नियम)	घाताङ्कका नियम प्रयोग गरी सरलीकरण गर्न
बीजगणित (विजीय अभिव्यञ्जक)			चल र अचल राशी पहिचान गर्न	सजातीय तथा विजातीय पदहरू छुट्याउन <ul style="list-style-type: none"> सजातीय पदहरूको जोड र घटाउ गर्न 	विजीय अभिव्यञ्जकहरूको जोड, घटाउ, गुणन, भाग गर्न	विजीय अभिव्यञ्जकहरूको गुणन र भाग गर्न $(a \pm b)^2$ को सूत्र स्थापित गरी प्रयोग गर्न	विजीय अभिव्यञ्जकको खण्डीकरण गर्न <ul style="list-style-type: none"> विजीय अभिव्यञ्जकहरूको महत्तम समापवर्तक (Highest Common Factor) र लघुत्तम समापवर्त्य

न्यूनतम सिकाइ उपलब्धि

क्षेत्र	कक्षा २	कक्षा ३	कक्षा ४	कक्षा ५	कक्षा ६	कक्षा ७	कक्षा ८
बीजगणित (समीकरण, असमानता र ग्राफ)				<ul style="list-style-type: none"> बराबरी तथ्य प्रयोग गरी एक चलयुक्त समीकरण हल गर्न 	<ul style="list-style-type: none"> ट्रिकोटोमी नियमका चिह्नहरू प्रयोग गर्न 	<ul style="list-style-type: none"> दुई चलयुक्त रेखीय समीकरणको लेखाचित्र खिच्न 	<p>(Lowest Common Multiple) पत्ता लगाउन</p> <ul style="list-style-type: none"> विजीय भिन्नहरूको सरलीकरण गर्न
समूह					<ul style="list-style-type: none"> समूहलाई सङ्केतमा लेख्न र समूह जनाउने तरिका बताउन समूहको सदस्य भए नभएको छुट्याउन 	<ul style="list-style-type: none"> खाली समूह, समतुल्य, बराबर, सीमित र असीमित समूहको परिचय दिन सर्वव्यापक समूह र उपसमूहको परिचय दिन 	<ul style="list-style-type: none"> दिइएको समूहको उपयुक्त र अनुपयुक्त उपसमूहहरू निर्माण गर्न खण्टिका र अलगाएका समूहहरू छुट्याउन

न्यूनतम सिकाइ उपलब्धि स्तर मापनका लागि साधन निर्माणका आधारहरू र कक्षागत योजना

न्यूनतम सिकाइ उपलब्धिको सूचीका आधारमा निदानात्मक साधन विकासका लागि प्रश्न निर्माणका विषयवस्तु निर्धारणका लागि तल दिइएको तालिका तयार गरिएको छ । तलको तालिकामा ठिक (✓) चिह्न लगाइएको सिकाइ उपलब्धि सम्बन्धित कक्षाको हुने र सोभन्दा दुई कक्षाहरूका लागि यी विषयवस्तुहरूबाट पनि प्रश्नहरू बनाउन सकिने गरी यस तालिकामा न्यूनतम सिकाइ उपलब्धिका विषयहरू प्रस्तुत गरिएको छ । तालिका २ मा छयाँ पारिएका कोठाहरू सम्बन्धित कक्षामा लागि न्यूनतम सिकाइ उपलब्धि स्तर भएको कुरा इङ्गित गर्छन् ।

तालिका २. साधन निर्माणका लागि विषयक्षेत्र र कक्षाहरूको योजना

विषयक्षेत्र	सिकाइ उपलब्धि	कक्षा १	कक्षा २	कक्षा ३	कक्षा ४	कक्षा ५	कक्षा ६	कक्षा ७	कक्षा ८
ज्यामिति	१. ज्यामितीय आकारहरू (वृत्त, चतुर्भुज, त्रिभुज) को पहिचान गर्न	✓							
	२. रेखाखण्डको नाप लिन र खिच्न			✓					
	३. कोणहरूका चिह्न र रूलरको प्रयोग गरी कोण खिच्न र नाम लेख्न			✓					
	४. चाँदको प्रयोग गरी कोणहरू नापन र खिच्न				✓				
	५. कोणका प्रकार (समकोण, न्यूनकोण, अधिककोण) छुट्याउन					✓			
	६. प्रतिच्छेदित, समानान्तर र लम्ब रेखाहरूको पहिचान गर्न					✓			
	७. कोणको अर्धक र रेखाखण्डको लम्बाईको रचना गर्न						✓		
	८. ३०, ६० र ९० डिग्रीका कोणहरू रचना गर्न (कम्पासबाट)							✓	
	९. जोडा कोणहरूको पहिचान गर्न								✓
	१०. जोडा कोणहरूसम्बन्धी ज्यामितीय तथ्यहरू परीक्षण गर्न								✓
	११. त्रिभुज र चतुर्भुजका शीर्षबिन्दु, भुजा र कोणहरू पहिचान गर्न					✓			
	१२. कोण र भुजाका आधारमा त्रिभुजहरूको वर्गीकरण गर्न								✓

विषयक्षेत्र	सिकाइ उपलब्धि	कक्षा १	कक्षा २	कक्षा ३	कक्षा ४	कक्षा ५	कक्षा ६	कक्षा ७	कक्षा ८
	सिकाइ उपलब्धि								
	१३. वृत्तका भागरूको पहिचान गर्न						✓		
	१४. आयत, वर्ग र समानांतर चतुर्भुजका गुणहरूको खोजी र परीक्षण गर्न							✓	
	१५. अनुरूप आकृति चिन्न							✓	
	१६. घन र षड्मुखाका शीर्षबिन्दु, किनारा र सतह छुट्याउन				✓				
	१७. घन र षड्मुखाका शीर्षबिन्दु, किनारा र सतहको गणना गर्न								
	१८. घन र षड्मुखाका शीर्षबिन्दु, किनारा र सतहको सम्बन्ध स्थापित गर्न						✓		
	१९. सोली, गोला र बेलनाको परिचय दिन						✓		
	२०. अक्ष, चतुर्थांश र निर्देशाङ्कको धारणा विकास गरी चतुर्थांशमा बिन्दुहरू अङ्कन गर्न								
	२१. लेखाचित्रमा दिइएको बिन्दुको निर्देशाङ्क पत्ता लगाउन तथा बिन्दुहरूलाई अङ्कन गर्न						✓		
	२२. सममितीय चित्रहरू चिन्न							✓	
	२३. त्रिभुजको प्रयोगबाट टेसेलेसन तयार पार्न								
	२४. स्थानान्तरणको परिचय दिन							✓	
	२५. दिशा स्थिति र स्केल ड्रइङको परिचय दिन							✓	
अङ्कगणित (सङ्ख्याको ज्ञान)	२६. तीन अङ्कसम्मका सङ्ख्याहरूलाई स्थानमान तालिकामा प्रस्तुत गर्न, स्थानमान भन्ने, पढ्ने र लेख्ने		✓						
	२७. १०० सम्मका सङ्ख्याहरूलाई अङ्क र अक्षरमा लेख्ने (देवनागरी र		✓						

विषयक्षेत्र	सिकाइ उपलब्धि	कक्षा १	कक्षा २	कक्षा ३	कक्षा ४	कक्षा ५	कक्षा ६	कक्षा ७	कक्षा ८
	सिकाइ उपलब्धि								
	हिन्दुअरैविक दुवैमा)								
	२८. तीन अङ्कसम्मका सङ्ख्यालाई तुलना गरी बढ्दो र घट्दो क्रममा लेख्न		✓						
	२९. तीन अङ्क सम्मले बनेका सङ्ख्याहरूमा जोर र विजोर सङ्ख्या पहिचान गर्न		✓						
	३०. चार अङ्कसम्मले बनेका सङ्ख्यालाई नजिकको दश र सयमा शून्यान्त गर्न				✓				
	३१. योगफल १० सम्म आउने जोड (हातलागी नआउने) गर्न	✓							
	३२. १० सम्मका सङ्ख्याको घटाउ गर्न	✓							
	३३. योगफल १०० सम्म आउने जोड गर्न (हात लागी आउने समेत)		✓						
	३४. १०० सम्मका सङ्ख्याको घटाउ गर्न (सापटी लिन पर्ने समेत)		✓						
	३५. १० सम्मको गुणन तालिका लेख्न		✓						
	३६. १० सम्मको गुणन तालिकामा आधारित भई दुई अङ्कसम्मको सङ्ख्यालाई १० सम्मको सङ्ख्याले भाग गर्न (निशेष भाग जाने)		✓						
अङ्कगणित (गणितका आधारभूत क्रिया)	३७. जोड र घटाउ क्रिया प्रयोग भएका समस्याहरू हल गर्न				✓				
	३८. कुनै तीन क्रिया प्रयोग भएका सरलीकरण गर्न					✓			
	३९. १ देखि १०० सम्मका रुठ र संयुक्त सङ्ख्या छुट्याउन					✓			
अङ्कगणित (पूर्ण सङ्ख्या)	४०. गुणनखण्ड र अपवर्त्यहरू पत्ता लगाउन								
	४१. दुईओटा सङ्ख्याहरूको महत्तम समावर्तक र लघुत्तम समावर्त्य पत्ता लगाउन						✓		
	४२. १०० सम्मका सङ्ख्याहरूमा वर्ग सङ्ख्या र ती सङ्ख्याका वर्गमूल पत्ता						✓		

विषयक्षेत्र	सिकाइ उपलब्धि	कक्षा १	कक्षा २	कक्षा ३	कक्षा ४	कक्षा ५	कक्षा ६	कक्षा ७	कक्षा ८
	लगाउन								
	४३. कुनै तीन क्रिया समावेश भएका समस्याहरू समाधान गर्न				✓				
अङ्कगणित (आनुपातिक र अनानुपातिक सङ्ख्या)	४४. आनुपातिक सङ्ख्याहरूको पहिचान गर्न							✓	
	४५. चित्रमार्फत भिन्न देखाउन र कुनै दुईओटा भिन्नहरू तुलना गर्न			✓					
	४६. उपयुक्त भिन्न, अनुपयुक्त भिन्न र मिश्रित सङ्ख्या छुट्याउन				✓				
	४७. भिन्नको जोड र घटाउ गर्न					✓			
	४८. भिन्नको गुणन र भाग गर्न					✓			
अङ्कगणित (भिन्न, दशमलव र प्रतिशत)	४९. दशमलव र भिन्नलाई एकआपसमा रूपान्तरण गर्न					✓			
	५०. दशमलव सङ्ख्याको जोड र घटाउ गर्न					✓			
	५१. दशमलव सङ्ख्यालाई १०, १००, १००० ले गुणन र भाग गर्न						✓		
	५२. भिन्न र दशमलवलाई प्रतिशत र प्रतिशतलाई भिन्न र दशमलवमा रूपान्तरण गर्न								
	५३. दशमलव सङ्ख्यालाई १०, १००, १००० ले गुणन र भाग गर्न						✓		
अङ्कगणित (नाफा र नोक्सान, ऐकिक नियम)	५४. नाफा नोक्सानको परिचय दिन								
	५५. प्रतिशत समावेश नभएका नाफा नोक्सानका समस्या समाधान गर्न						✓		
	५६. प्रतिशत समावेश भएका नाफा नोक्सानका समस्या समाधान गर्न								✓

विषयक्षेत्र	सिकाइ उपलब्धि	कक्षा १	कक्षा २	कक्षा ३	कक्षा ४	कक्षा ५	कक्षा ६	कक्षा ७	कक्षा ८
	सिकाइ उपलब्धि								
	५७. ऐकिक नियमको परिचय दिन (एकाइमानबाट धेरै र धेरै मानबाट एकाइ मान पत्ता लगाउने)						✓		
नाप (समय, दुरी, तौल, क्षमता, मुद्रा)	५८. समय, दुरी, तौल, क्षमता, मुद्राका एकाइहरूको परिचय दिन		✓						
	५९. समय, दुरी, तौल, क्षमताका एकाइहरूको रूपान्तरण गर्न			✓					
	६०. आयतकार सतहको परिमिति र क्षेत्रफल पत्ता लगाउन			✓					
क्षेत्रमिति	६१. षड्मुख र घनको आयतन पत्ता लगाउन				✓				
	६२. कोठा सङ्केतको प्रयोग गरी जोड, घटाउ, गुणन र भाग गर्न				✓				
बीज गणित	६३. चल र अचल राशीको पहिचान दिन				✓				
	६४. विजीय पद र अभिव्यञ्जकको परिचय दिन					✓			
	६५. सजातीय पदको जोड र घटाउ गर्न					✓			
	६६. विजीय अभिव्यञ्जकको जोड र घटाउ गर्न						✓		
	६७. विजीय अभिव्यञ्जकको गुणन गर्न								
	६८. विजीय अभिव्यञ्जकको भाग गर्न							✓	
	६९. एक चल्युक्त समीकरणको हल (बराबरी तथ्य) गर्न							✓	
	७०. दुई चल्युक्त रेखीय समीकरणको लेखाचित्र खिच्न						✓		
	७१. $(a \pm b)^2$ को सूत्र स्थापित गरी प्रयोग गर्न							✓	
	७२. घाताङ्कका नियमको प्रयोग गरी सरल गर्न (गुणन, भाग र शून्य घात नियम)							✓	

विषयक्षेत्र	सिकाइ उपलब्धि	कक्षा १	कक्षा २	कक्षा ३	कक्षा ४	कक्षा ५	कक्षा ६	कक्षा ७	कक्षा ८
तथ्याङ्कशास्त्र	७३. चित्रग्राफ र तालिका पढी सूचना लिन र दिन		✓						
	७४. बारग्राफ र बिल पढी सूचना लिन र दिन				✓				
	७५. दिइएको तथ्याङ्कअनुसार बारग्राफ निर्माण गर्न						✓		
	७६. दिइएको तथ्याङ्कअनुसार रेखाचित्र निर्माण गर्न							✓	
	७७. समूहको परिचय (सदस्य पहिचान) दिन							✓	
समूह	७८. खाली समूह, बराबर समूह, सीमित र असीमित समूहको परिचय दिन							✓	

माथि तालिका २ मा दिइएको साधन निर्माणका लागि विषयक्षेत्र र कक्षाहरूको योजनाका आधारमा निम्नानुसार कक्षागत रूपमा न्यूनतम सिकाइ परीक्षण ढाँचाको विकास गरिएको छ ।

कक्षा ३ प्रवेशका लागि न्यूनतम सिकाइ परीक्षण ढाँचा

यो न्यूनतम सिकाइ परीक्षण ढाँचा कक्षा २ पूरा गरेका विद्यार्थीको सिकाइ अवस्था पहिचानका लागि परीक्षण साधन विकास तथा अवस्था पहिचान पश्चात् Remedial Teaching गर्नका लागि तयार गरिएको छ। यही ढाँचामा रही शिक्षकले शिक्षण गर्न तथा परीक्षण प्रश्न निर्माण गर्नुपर्ने छ। प्रश्न निर्माण गर्दा सम्बन्धित तल्लो कक्षा र सोभन्दा तलका अरू दुई कक्षाका सिकाइ उपलब्धि तथा विषयवस्तुमा समेत आधारित भएर प्रश्न सोध्न सकिने छ जसले गर्दा कमजोर सिकाइ भएका विद्यार्थीलाई तल्लो कुन कक्षाको सिकाइ उपलब्धि तथा विषयवस्तुमा आधारित भई सिकाइ क्रियाकलाप गर्नुपर्छ भन्ने निदान गर्न सकिने छ।

१. ज्यामितीय आकारहरू (वृत्त, त्रिभुज र चर्तुभुज) को पहिचान गर्न
२. तीन अङ्कसम्मका सङ्ख्याहरूलाई स्थानमान तालिकामा प्रस्तुत गर्न, स्थानमान भन्नु, पढ्न र लेख्न
३. १०० सम्मका सङ्ख्यालाई अङ्क र अक्षरमा लेख्न
४. तीन अङ्कसम्मका सङ्ख्यालाई तुलना गरी बढ्दो र घट्दो क्रममा लेख्न
५. तीन अङ्कसम्मले बनेका सङ्ख्यामा जोर र विजोर सङ्ख्या पहिचान गर्न
६. योगफल १०० सम्म आउने जोड गर्न (हातलागि आउने समेत)
७. १०० सम्मका सङ्ख्याको घटाउ गर्न
८. १० सम्मको गुणन तालिका लेख्न
९. १० सम्मको गुणन तालिकामा आधारित भई दुई अङ्कसम्मको सङ्ख्यालाई १० सम्मले (निशेष भाग जाने) भाग गर्न
१०. चित्रग्राफ र तालिका पढी जानकारी लिन र दिन

कक्षा ४ प्रवेशका लागि न्यूनतम सिकाइ परीक्षण ढाँचा

यो न्यूनतम सिकाइ परीक्षण ढाँचा कक्षा ३ पूरा गरेका विद्यार्थीको सिकाइ अवस्था पहिचानका लागि परीक्षण साधन विकास तथा अवस्था पहिचान पश्चात् Remedial Teaching गर्नका लागि तयार गरिएको छ। यही ढाँचामा रही शिक्षकले शिक्षण गर्न तथा परीक्षण प्रश्न निर्माण गर्नुपर्ने छ। प्रश्न निर्माण गर्दा सम्बन्धित तल्लो कक्षा र सोभन्दा तलका अरू दुई कक्षाका सिकाइ उपलब्धि तथा विषयवस्तुमा समेत आधारित भएर प्रश्न सोध्न सकिने छ जसले गर्दा कमजोर सिकाइ भएका विद्यार्थीलाई तल्लो कुन कक्षाको सिकाइ उपलब्धि तथा विषयवस्तुमा आधारित भई सिकाइ क्रियाकलाप गर्नुपर्छ भन्ने निदान गर्न सकिने छ।

१. रेखाखण्डको नाप लिन र खिचन
२. कोणहरू चिन्न र रुलरको प्रयोग गरी कोण खिचन र नाम लेखन
३. पाँच अङ्कसम्मका सङ्ख्याहरूलाई स्थानमान तालिकामा प्रस्तुत गर्न, स्थानमान भन्न, पढ्न र लेखन
४. हजारसम्मका सङ्ख्या गन्ती गर्न, चिन्न र लेखन (अङ्क र अक्षरमा)
५. चार अङ्कसम्मको सङ्ख्यालाई तुलना गरी बढ्दो र घट्दो क्रममा लेखन (सङ्केतको प्रयोग गरी तुलनासमेत)
६. योगफल १००० सम्म आउने जोड गर्न (हातलागि आउने)
७. १००० सम्मका सङ्ख्याको घटाउ गर्न (सापटी लिनुपर्ने)
८. तीन अङ्कसम्मको सङ्ख्यालाई दुई अङ्कसम्मको सङ्ख्याले गुणन गर्न
९. तीन अङ्कसम्मको सङ्ख्यालाई १० सम्मको सङ्ख्याले भाग गर्न
१०. चित्रबाट भिन्न देखाउन र कुनै दुईओटा भिन्नहरू तुलना गर्न (आधा, एक चौथाइ, तीन चौथाइ, एक तिहाइ, दुई तिहाइ)
११. समय, दुरी, तौल, क्षमता, मुद्राका एकाइहरूको परिचय दिन
१२. चित्रग्राफबाट जानकारी लिन र दिन

कक्षा ५ प्रवेशका लागि न्यूनतम सिकाइ परीक्षण ढाँचा

यो न्यूनतम सिकाइ परीक्षण ढाँचा कक्षा ४ पूरा गरेका विद्यार्थीको सिकाइ अवस्था पहिचानका लागि परीक्षण साधन विकास तथा अवस्था पहिचान पश्चात् Remedial Teaching गर्नका लागि तयार गरिएको छ। यही ढाँचामा रही शिक्षकले शिक्षण गर्न तथा परीक्षण प्रश्न निर्माण गर्नुपर्ने छ। प्रश्न निर्माण गर्दा सम्बन्धित तल्लो कक्षा र सोभन्दा तलका अरू दुई कक्षाका सिकाइ उपलब्धि तथा विषयवस्तुमा समेत आधारित भएर प्रश्न सोध्न सकिने छ जसले गर्दा कमजोर सिकाइ भएका विद्यार्थीलाई तल्लो कुन कक्षाको सिकाइ उपलब्धि तथा विषयवस्तुमा आधारित भई सिकाइ क्रियाकलाप गर्नुपर्छ भन्ने निदान गर्न सकिने छ।

१. कोण चिन्न र रूलरको प्रयोग गरी कोण खिचन र नाम लेखन
२. चाँदको प्रयोग गरी 0° देखि 180° सम्मका कोणहरू नाप्न (१० ले विशेष भाग जाने)
३. रेखाखण्डको नाप लिन र खिचन
४. त्रिभुज र चतुर्भुजका शीर्षबिन्दु, भुजा र कोणहरू छुट्याउन
५. सात अङ्कसम्मका सङ्ख्याहरूलाई स्थानमान तालिकामा प्रस्तुत गर्न, पढ्न र लेख्न
६. चार अङ्कले बनेका सङ्ख्याहरूलाई नजिकको दश र सयमा शून्यान्त गर्न
७. जोड र घटाउ क्रिया प्रयोग भएका समस्याहरू हल गर्न
८. उपयुक्त भिन्न, अनुपयुक्त भिन्न र मिश्रित सङ्ख्या छुट्याउन
९. समय, दुरी, तौल, क्षमताका एकाइहरूको रूपान्तरण गर्न
१०. वर्गाकार कोठाहरू गनेर आयतकार वर्गाकार सतहको क्षेत्रफल र परिमिति निकाल्न
११. कोठा सङ्केतको प्रयोग गरी जोड, घटाउ, गुणन र भाग गर्न
१२. चल र अचल राशीको पहिचान गर्न
१३. बारग्राफ र बिल पढी सूचना लिन र दिन

कक्षा ६ प्रवेशका लागि न्यूनतम सिकाइ परीक्षण ढाँचा

यो न्यूनतम सिकाइ ढाँचा कक्षा ५ बाट कक्षा ६ मा पुगेका विद्यार्थीहरू भर्ना हुँदाका बखत Remedial Teaching का लागि तथा परीक्षण साधन विकासका लागि तयार गरिएको छ । यही ढाँचामा रही शिक्षकले शिक्षण गर्न तथा परीक्षण प्रश्न निर्माण गर्नुपर्ने छ । प्रश्न निर्माण गर्दा सम्बन्धित तल्लो कक्षा ३, ४ र ५ समेतका विषयवस्तुमा आधारित प्रश्न सोध्न सकिने छ, जसले गर्दा कमजोर सिकाइ भएका विद्यार्थीलाई तल्लो कुन कक्षाको सिकाइसमेत सिकाउनुपर्छ, भन्ने निदान गर्न सकिने छ ।

१. चाँदको प्रयोग गरी कोणहरू नाप्न र खिचन
२. कोणका प्रकार (समकोण, न्यूनकोण, अधिककोण) छुट्याउन
३. वर्गाङ्कित कागजमा लम्ब रेखा र समानान्तर रेखा खिचन
४. घन र षड्मुखाका भागहरू (कुना, सतह, किनारा) गणना गर्न
५. १ देखि १०० सम्मका रुढ र संयुक्त सङ्ख्या छुट्याउन
६. कुनै तीन क्रिया प्रयोग भएका सरलीकरण गर्न (पूर्ण सङ्ख्या)
७. लम्बाइ र चौडाइका आधारमा आयताकार र वर्गाकार सतहको क्षेत्रफल र परिमिति पत्ता लगाउन
८. समान हर भएका तीनओटा सम्मको भिन्नको जोड र घटाउ गर्न
९. भिन्न र दशमलवलाई एकआपसमा रूपान्तरण गर्न
१०. दशमलव सङ्ख्याको जोड र घटाउ गर्न
११. भिन्न र दशमलवलाई प्रतिशत र प्रतिशतलाई भिन्न र दशमलवमा रूपान्तरण गर्न
१२. एकाइ घन गनेर घन र षड्मुखाको आयतन पत्ता लगाउन
१३. विजीय पद र अभिव्यञ्जकको परिचय दिन
१४. सजातीय पदको जोड र घटाउ गर्न
१५. बराबरी तथ्य प्रयोग गरी एक चलयुक्त समीकरण हल गर्न

कक्षा ७ प्रवेशका लागि न्यूनतम सिकाइ परीक्षण ढाँचा

यो न्यूनतम सिकाइ परीक्षण ढाँचा कक्षा ६ बाट कक्षा ७ मा पुगेका विद्यार्थीहरू भर्ना हुँदाका बखत Remedial Teaching का लागि तथा परीक्षण साधन विकासका लागि तयार गरिएको छ । यही ढाँचामा रही शिक्षकले शिक्षण गर्न तथा परीक्षण प्रश्न निर्माण गर्नुपर्ने छ । प्रश्न निर्माण गर्दा सम्बन्धित तल्लो कक्षा ४, ५ र ६ समेतका विषयवस्तुमा आधारित प्रश्न सोध्न सकिने छ । जसले गर्दा कमजोर सिकाइ भएका विद्यार्थीहरू तल्लो कुन कक्षाको सिकाइसमेत सिकाउनुपर्छ भन्ने निदान गर्न सकिने छ ।

१. कोणको अर्धक र लम्बार्धकको रचना गर्न ।
२. कम्पासको प्रयोगबाट ३०, ६० र ९० डिग्रीका कोणहरू रचना गर्न
३. प्रतिच्छेदित, समानान्तर रेखा र लम्ब रेखाहरू पहिचान गर्न
४. कोण र भुजाका आधारमा त्रिभुजहरूको वर्गीकरण गर्न
५. वृत्तको भागहरूको पहिचान गर्न
६. घन र षड्मुखको कुना, सतह र किनाराको सम्बन्ध स्थापित गर्न
७. सोली, गोला र बेलनाको परिचय दिन
८. सममितीय चित्रहरू चिन्न
९. अक्ष, चतुर्थांश र निर्देशाङ्कको धारणा विकास गरी चतुर्थांशमा बिन्दुहरूलाई अङ्कन (Plotting) गर्न
१०. पूर्णसङ्ख्याको सरलीकरण गर्न
११. गुणनखण्ड, रूढ गुणनखण्ड र अपवर्त्य पत्ता लगाउन
१२. दुईओटा सङ्ख्याको महत्तम समावर्तक र लघुत्तम समावर्त्य पत्ता लगाउन
१३. १०० सम्मका सङ्ख्यामा वर्गसङ्ख्या र ती सङ्ख्यामा वर्गमूल पत्ता लगाउन
१४. असमान हर भएका भिन्नको जोड र घटाउन गर्न
१५. दशमलव सङ्ख्यालाई 10, 100, 1000 ले गुणन र भाग गर्न
१६. नाफा नोक्सानको परिचय र प्रतिशत समावेश नभएका नाफा र नोक्सानसम्बन्धी समस्या समाधान गर्न
१७. ऐकिक नियमको परिचय दिन (एकाइमानबाट धेरै र धेरै मानबाट एकाइ मान पत्ता लगाउने)
१८. आयतकार सतहको परिमिति, क्षेत्रफल र आयतन पत्ता लगाउन
१९. सजातीय पदको जोड र घटाउन गर्न
२०. अभिव्यञ्जकको जोड, घटाउनसम्बन्धी सरलीकरण गर्न
२१. घाताङ्कको परिचय दिन
२२. एक चल्युक्त रेखीय समीकरणको हल गर्न
२३. ट्रिकोटोमी नियमका चिह्नहरू प्रयोग गर्न
२४. दिइएको तथ्याङ्कअनुसार बारग्राफ निर्माण गर्न
२५. समूहलाई सङ्केतमा लेख्न र समूह जनाउने तरिका बताउन
२६. समूहको सदस्य भए नभएको छुट्याउन

कक्षा ८ प्रवेशका लागि न्यूनतम सिकाइ परीक्षण ढाँचा

यो न्यूनतम सिकाइ परीक्षण ढाँचा कक्षा ७ बाट कक्षा ८ मा पुगेका विद्यार्थी भर्ना हुँदाका बखत Remedial Teaching का लागि तथा परीक्षण साधन विकासका लागि तयार गरिएको छ । यही ढाँचामा रही शिक्षकले शिक्षण गर्न तथा परीक्षण प्रश्न निर्माण गर्नुपर्ने छ । प्रश्न निर्माण गर्दा सम्बन्धित तल्लो कक्षा ५, ६ र ७ समेतका विषयवस्तुमा आधारित प्रश्न सोध्न सकिने छ जसले गर्दा कमजोर सिकाइ भएका विद्यार्थीहरू तल्लो कुन कक्षाको सिकाइसमेत सिकाउनुपर्छ भन्ने निदान गर्न सकिने छ ।

१. जोडा कोणहरूको पहिचान गर्न
२. जोडा कोणहरूसम्बन्धी ज्यामितीय तथ्यहरू परीक्षण गर्न
३. दिइएका चतुर्भुज (समानान्तर चतुर्भुज, आयत र वर्ग) का गुणहरूको खोजी र परीक्षण गर्न
४. अनुरूप आकृतिहरू चिन्न र खोजी गर्न
५. टेट्राहेड्रन, घन, अक्टाहेड्रन, डोडेकाहेड्रन र आइकोसाहेड्रनको किनारा, सतह र कुनाको सम्बन्ध स्थापित गर्न
६. लेखाचित्रमा दिइएको बिन्दुको निर्देशाङ्क पत्ता लगाउन तथा बिन्दुहरूलाई अङ्कन गर्न
७. आयत, वर्ग र त्रिभुजको प्रयोगबाट टेसेलेसन तयार पार्न
८. स्थानान्तरणको परिचय दिन
९. दिशा स्थिति र स्केल ड्रइङको परिचय दिन
१०. रुठ खण्डीकरणबाट वर्गमूल र घनमूल पत्ता लगाउन
११. चार आधारभूत क्रिया प्रयोग गरी पूर्णाङ्कको सरलीकरण गर्न
१२. आनुपातिक सङ्ख्याहरूको पहिचान गर्न
१३. प्रतिशतको अवधारणा समावेश भएका समस्या समाधान गर्न
१४. प्रत्यक्ष र अप्रत्यक्ष विचरणको अवधारणा र प्रयोग गर्न
१५. प्रतिशत समावेश भएको नाफा नोक्सानका समस्या समाधान गर्न
१६. त्रिभुजाकार सतहको परिमिति पत्ता लगाउन
१७. ठोस वस्तुका सतहको क्षेत्रफल र आयतनसम्बन्धी समस्या समाधान गर्न
१८. दिइएको तथ्याङ्कबाट रेखाचित्र निर्माण गर्न
१९. तथ्याङ्कबाट बहुस्तम्भचित्र निर्माण गर्न
२०. घाताङ्कको सरल गर्न (गुणन, भाग र शून्यघात नियम)
२१. विजीय अभिव्यञ्जकहरूको गुणन र भाग गर्न
२२. $(a \pm b)^2$ को सूत्र स्थापित गरी प्रयोग गर्न
२३. दुई चल्युक्त रेखीय समीकरणको लेखाचित्र खिचन
२४. खाली समूह, समतुल्य, बराबर, सीमित र असीमित समूहको परिचय दिन

परीक्षण साधन निर्माण र अङ्कनका लागि शिक्षकलाई मार्गनिर्देशन

यस खण्डमा कक्षागत न्यूनतम सिकाइ परीक्षण ढाँचाका आधारमा परीक्षण साधन (प्रश्न) निर्माण गर्नुका साथै साधन निर्माण र अङ्कनका लागि शिक्षकलाई मार्गनिर्देशन पनि तय गरिएको छ । यही ढाँचामा आधारित भई आवश्यकताअनुसार शिक्षकले कक्षा ३ देखि ८ सम्मका समानान्तर प्रश्न निर्माण गरी निदानात्मक परीक्षण सञ्चालन र विद्यार्थीको जवाफलाई अङ्कन गर्नुपर्ने हुन्छ । यसका लागि कक्षागत रूपमा नमुना प्रश्नसहितको प्रश्न निर्माण र सम्भावित उत्तरसहित अङ्कनका लागि निर्देशन यसप्रकार छ :

कक्षा: ३

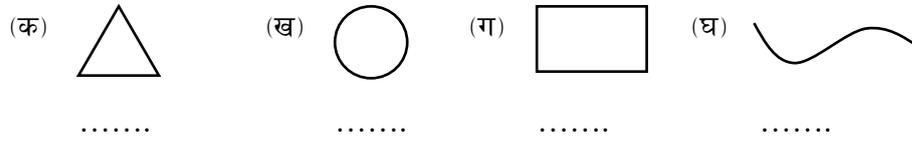
प्रश्न न. १ ले ज्यामितीय आकारहरू (वृत्त, त्रिभुज र चतुर्भुज) को पहिचान गर्न भन्ने सिकाइ उपलब्धि मापन गर्न खोजिएको हो । अर्को प्रश्न निर्माण गर्दा दिइएका जस्तै किसिमको ज्यामितीय आकारहरू चिन्ने वा आकारको नाम लेख्ने जस्ता प्रश्न पनि बनाएर विद्यार्थीको परीक्षण गर्न सक्नुहुने छ ।

प्रश्न न. १. दिइएका ज्यामितीय आकृति जनाउन कोष्ठकभित्र दिइएका नाममध्येबाट उपयुक्त नाम छनोट गरी कोठामा लेख्नुहोस् ।

(वृत्त, चतुर्भुज, सिधा रेखा, वक्र रेखा, बिन्दु, त्रिभुज)

Write the appropriate name of the given geometrical shape in the box by selecting the options provided in the brackets.

(circle, quadrilateral, straight line, curved line, point, triangle)

प्रत्येक सही उत्तरका लागि १ अङ्कका दरले जम्मा ४ नम्बर प्रदान गर्नुहोस् ।

सही उत्तर :

(क) त्रिभुज (ख) वृत्त (ग) चतुर्भुज (घ) वक्र रेखा

प्रश्न न. २ ले १०० सम्मका सङ्ख्या गन्ती गर्न, चिन्न र लेख्न (अङ्क, अक्षरमा) विद्यार्थीको क्षमता मापन गर्न खोजिएको हो । यहाँ दिइएका प्रश्नबाहेक अन्य प्रश्न निर्माण गर्दा १०० भित्रका सङ्ख्याहरूलाई अङ्क र अक्षरमा (देवनागरी र हिन्दुअरेबिक दुवैमा) लेख्ने, सिप मापन हुने गरी प्रश्न निर्माण गर्नुपर्ने छ ।

प्रश्न न. २. (क) दिइएका सङ्ख्यालाई अक्षरमा लेख्नुहोस् । Write the given numbers in words.

(अ) २३

(आ) ८७

(ख) दिइएका सङ्ख्यालाई अङ्कमा लेख्नुहोस् । Write the given numbers in numerals.

(अ) चौतिस

(आ) बैसट्ठी

(इ) सतचालिस

प्रत्येक सही उत्तरका लागि १ अङ्कका दरले अङ्क प्रदान गर्नुहोस् ।

सही उत्तर :

(क) (अ) तेइस (आ) सतासी

(ख) अ) ३४ (आ) ६२ इ) ४७

नोट : १. विद्यार्थीले हिन्दुअरेबिक पद्धतिबाट वा देवनागरी पद्धति दुवैबाट लेखेमा पूरा अङ्क दिनुहोस् ।

२. विद्यार्थीको लेखाइमा शुद्ध लेखाइलाई भन्दा गणितीय रूपमा सही भए नभएको यकिन गरी अङ्क प्रदान गर्नुहोस् ।

प्रश्न नम्बर ३ ले तीन अङ्कसम्मका सङ्ख्याहरूलाई तुलना गरी बढ्दो र घट्दो क्रममा लेख्ने क्षमताको मापन गर्न खोजिएको छ । यहाँ दिइएका बाहेक अन्य प्रश्न निर्माण गर्दा देवनागरी वा हिन्दु अरेबिक सङ्ख्यालाई बढ्दो वा घट्दो क्रममा लेख्ने जस्ता प्रश्न निर्माण गर्न सक्नुहुने छ ।

३. ठूलो सङ्ख्यामा गोलो (○) चिह्न लगाउनुहोस् । Circle (○) the larger number.

(क) ५६ ६५

(ख) ९० ८८

प्रत्येक सही उत्तरका लागि १ अङ्कका दरले २ अङ्क प्रदान गर्नुहोस् ।

सही उत्तर :

(क) ६५ लाई गोलो लगाएमा

(ख) ९० लाई गोलो लगाएमा

प्रश्न नम्बर ४ ले तीन अङ्कसम्मले बनेका सङ्ख्यामा जोर र बिजोर सङ्ख्याको पहिचान गर्ने सिपको मापन गर्न खोजिएको छ । अर्को प्रश्न निर्माण गर्दा यहाँ दिइएका जस्तै प्रकृतिका हिन्दु अरेबिक सङ्ख्याबाट अन्य प्रश्न निर्माण गर्न सक्नुहुने छ ।

४. जोर सङ्ख्याहरूमा गोलो ○ चिह्न लगाउनुहोस् । Circle (○) even numbers.

४ ७ ९ १६ २७ १८१ २१८

४, १६ र २१८ मा गोलो चिह्न लगाएमा १ अङ्क प्रदान गर्नुहोस् ।

प्रश्न नम्बर ५ ले योगफल १०० सम्म आउने जोड (हात लागि आउनेसमेत) र १०० सम्मका सङ्ख्याको घटाउ गर्न, १० सम्मको गुणन तालिका लेख्न र गुणन तालिकामा आधारित भई ९९ सम्मको सङ्ख्यालाई १० सम्मको सङ्ख्याले (निःशेष भाग जाने) भाग गर्न सक्ने सिपको मापन गर्न खोजिएको छ । यहाँ दिइएका बाहेक यस्तै प्रकृतिका अन्य प्रश्न निर्माण गर्न सक्नुहुने छ ।

५. हिसाब गर्नुहोस् । Calculate:

(क) 25 (ख) 9 (ग) 6 (घ) 4
 $+ 42$ $- 3$ $\times 3$

$4 \overline{) 20}$

प्रत्येक सही उत्तरका लागि १ अङ्कका दरले जम्मा ४ अङ्क प्रदान गर्नुहोस् ।

सही उत्तर :

(क) ७० (ख) ६ (ग) १८ (घ) ५

प्रश्न नम्बर ६ ले गणितका आधारभूत क्रियासम्बन्धी सामान्य व्यावहारिक समस्या समाधान गर्न सक्ने सिप मापन गर्न खोजिएको छ । यहाँ दिइएका बाहेक अन्य प्रश्न निर्माण गर्दा यस्तै प्रकृतिका गणितका आधारभूत क्रियासम्बन्धी व्यावहारिक समस्या समाधान गर्ने खालका प्रश्नहरू निर्माण गर्न सक्नुहुने छ ।

६. दिइएका मध्ये कुन समस्या समाधान गर्न घटाउ क्रिया गर्नुपर्छ ? सही विकल्पमा ठिक (✓)

चिह्न लगाउनुहोस् । Which of the following problems should be solved using subtraction?

Tick (✓) the correct option.

(क) हरिलाई बुबाले १० रुपियाँ र आमाले ५ रुपियाँ दिनुभयो । अब उनीसँग जम्मा कति रुपियाँ भयो ? Hari is given 10 rupees by father and 5 rupees by mother. How much rupees does he have now?

(ख) एउटा क्रेटमा ३० ओटा अण्डा छन् । ५ ओटा क्रेटमा कतिओटा अण्डा हुन्छन् ?

A crate contains 30 eggs. How many eggs are in the 5 crate?

(ग) रामसँग ३५ रुपियाँ थियो । १० रुपियाँ खर्च गर्‍यो । अब उसँग कति बाँकी छ ? Ram had Rs. 35. He spent Rs 10. Now how many rupees does he have left?

(घ) ५५ ओटा चकलेट ३ जनालाई बराबर बाँड्दा एक जनाले कति ओटा चकलेट पाउँछन् ?

If 55 chocolates are distributed equally among 3 persons, how many chocolates each person will get?

सही उत्तरका लागि १ अङ्क प्रदान गर्नुहोस् ।

सही उत्तर :

(ग) लाई ठिक चिह्न लगाएमा वा ग लेखेमा

प्रश्न नम्बर ७ ले चित्रग्राफ पढी सूचना लिन र दिन सक्ने क्षमताको मापन गर्न खोजिएको छ । दिइएका बाहेक अन्य प्रश्न निर्माण गर्दा चित्रग्राफ अध्ययन गरी तालिकीकरण गर्ने जस्ता प्रश्न निर्माण गर्न सक्नुहुने छ ।

७. तलको चित्रग्राफ अध्ययन गर्नुहोस् र दिइएका प्रश्नको उत्तर दिनुहोस् ।
Study the following pictograph and answer the questions.

फलफूलहरूका नाम (Name of fruits)	फलफूलको सङ्ख्या (Number of Fruits)
स्याउ (Apple)	
सुन्तला (Orange)	
भुइँकटहर (pineapple)	
अम्बा (Guava)	

(क) कतिओटा स्याउ रहेछन् ? How many apples are there ?

(ख) कति प्रकारका फलफूल छन् ? How many types of fruits are there?

(ग) कुन फलफूल सबैभन्दा कम रहेछ ? Which fruit are minimum in number ?

प्रत्येक सही उत्तरका लागि १ अङ्कका दरले अङ्क प्रदान गर्नुहोस् ।

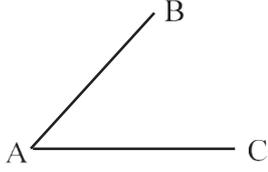
सही उत्तर :

(क) ८ (ख) ४ (ग) भुइँकटहर

कक्षा ४

प्रश्न नम्बर १ ले कोणहरू चिन्न र रूलरको प्रयोग गरी कोण खिचन र नाम लेख्ने सिपको मापन गर्न खोजिएको छ । यहाँ दिइएका बाहेक अन्य प्रश्न निर्माण गर्दा रूलरको प्रयोग गरी कोण खिचन वा दिइए जस्तै गरी कोणका नामहरू लेख्न लगाउने किसिमका प्रश्न निर्माण गर्न सक्नुहुने छ ।

१. दिइएको कोणको नाम लेख्नुहोस् । Write the name of the given angle.

.....

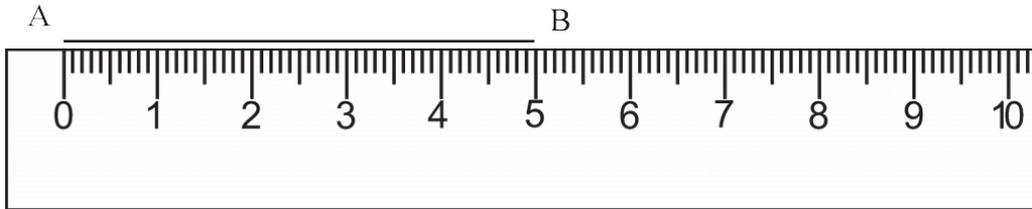
कोणको नाम सही तरिकाले लेखेमा १ अङ्क प्रदान गर्नुहोस् ।

सही उत्तर :

(क) BAC वा कोण BAC वा $\angle BAC$

प्रश्न नम्बर २ ले रेखाखण्डको नाप लिन र खिचन सक्ने सिपको मापन गर्न खोजिएको छ । यहाँ दिइएका जस्तै प्रकृतिका वा रेखा खिच्ने जस्ता अन्य प्रश्न निर्माण गर्न सक्नुहुने छ ।

२. रेखाखण्ड AB कति से.मी. लामो छ ? How long is the line segment AB ?

..... सेन्टिमिटर

रेखाखण्डको सही नाप लेखेमा १ अङ्क प्रदान गर्नुहोस् ।

सही उत्तर :

(क) ५ वा 5

प्रश्न न. ३ ले १००० सम्मका सङ्ख्या गन्ती गर्ने, चिन्ने र लेख्ने (अङ्क र अक्षरमा) सिपको मापन गर्न खोजिएको हो । यहाँ दिइएका प्रश्नबाहेक अन्य प्रश्न निर्माण गर्दा १००० भित्रका सङ्ख्यालाई (देवनागरी र हिन्दुअरेबिक दुवैमा) अङ्क र अक्षरमा लेख्ने जस्ता सिपहरू मापन हुने गरी प्रश्न निर्माण गर्न सक्नुहुने छ ।

३. (क) दिइएको सङ्ख्यालाई अक्षरमा लेख्नुहोस् । Write the given numbers in word.

(अ) २३

(आ) ८९७

(ख) दिइएको सङ्ख्यालाई अङ्कमा लेख्नुहोस् । Write the given numbers in numerals.

(अ) पैतिस

(आ) दुई सय बैसठ्ठी

(इ) Fifty seven

प्रत्येक सही उत्तरका लागि १ अङ्कका दरले अङ्क प्रदान गर्नुहोस् ।

सही उत्तर :

(क) (अ) तेइस (आ) आठ सय सन्तानब्बे

(ख) (अ) ३५ (आ) २६२ (इ) 57

नोट : १. विद्यार्थीले हिन्दुअरेबिक पद्धतिबाट वा देवनागरी पद्धति दुवैबाट लेखेमा पूरा अङ्क दिनुहोस् ।
२. विद्यार्थीको लेखाइमा शुद्ध लेखाइलाई भन्दा गणितीय रूपमा सही भए नभएको यकिन गरी अङ्क प्रदान गर्नुहोस् ।

प्रश्न नम्बर ४ ले चार अङ्कसम्मको सङ्ख्याको तुलना गर्ने र भन्दा ठुलो र भन्दा सानो सङ्केतको प्रयोग गर्ने क्षमताको मापन गर्न खोजिएको छ । यसबाहेकका अन्य प्रश्न निर्माण गर्दा यस्तै प्रकृतिका देवनागरी सङ्ख्याबाट प्रश्न निर्माण गर्न सक्नुहुने छ ।

४. < वा > चिह्नको प्रयोग गरी सङ्ख्याको तुलना गर्नुहोस् । Compare the given numbers using the symbol < or >.

(क) 567 754

(ख) 456 125

प्रत्येक सही उत्तरका लागि १ अङ्कका दरले जम्मा २ अङ्क प्रदान गर्नुहोस् ।

सही उत्तर :

(क) 567 < 754

(ख) 456 > 125

प्रश्न नम्बर ५ ले चार अङ्कसम्मको सङ्ख्याको तुलना गरी बढ्दो वा घट्दो क्रममा लेख्ने क्षमताको मापन गर्न खोजिएको छ । यसबाहेकका अन्य प्रश्न निर्माण गर्दा यस्तै प्रकृतिका हिन्दु अरेबिक सङ्ख्याबाट प्रश्नहरू निर्माण गर्न सक्नुहुने छ ।

५. (क) दिइएको सङ्ख्यालाई घट्दो क्रममा मिलाएर लेख्नुहोस् । (Write the given numbers in descending order) :

३०, ५६, ४२

.....,,

(ख) दिइएको सङ्ख्यालाई बढ्दो क्रममा मिलाएर लेख्नुहोस् । (Write the given numbers in ascending order):

२४३, ७६४, १५५

.....,,

प्रत्येक सही उत्तरका लागि १ अङ्कका दरले जम्मा २ अङ्क प्रदान गर्नुहोस् ।

सही उत्तर :

(क) ५६, ४२, ३०

(ख) १५५, २४३, ७६४

प्रश्न नम्बर ६ ले गणितका आधारभूत क्रियासम्बन्धी सामान्य व्यावहारिक समस्याहरू समाधान गर्न सक्ने सिपको मापन गर्न खोजिएको छ । यहाँ दिइएका बाहेक यस्तै प्रकृतिका गणितका आधारभूत क्रियासम्बन्धी व्यावहारिक समस्या समाधान गर्ने खालका अन्य प्रश्न निर्माण गर्न सक्नुहुने छ ।

६. दिइएका मध्ये कुन हिसाबमा गुणन गर्नुपर्छ ? सही विकल्पमा ठिक (✓) चिह्न लगाउनुहोस् ।

Which of the following problems should be solved using multiplication? Tick (✓) the correct option.

(क) हरिलाई बुबाले १० रुपियाँ र आमाले ५ रुपियाँ दिनुभयो । अब उनीसँग जम्मा कति रुपियाँ भयो ?

Hari is given 10 rupees by father and 5 rupees by mother. How much rupees does he have now?

(ख) एउटा क्रेटमा ३० ओटा अन्डा छन् । ५ ओटा क्रेटमा कतिओटा अन्डा हुन्छन् ? A crate contains 30 eggs. How many eggs are in the 5 crate?

(ग) रामसँग ३५ रुपियाँ थियो । १० रुपियाँ खर्च गर्‍यो । अब उसँग कति बाँकी छ ? Ram had Rs. 35. He spent Rs 10. Now how many rupees does he have left?

(घ) ५५ ओटा चकलेट ३ जनालाई बराबर बाँड्दा एक जनाले कतिओटा चकलेट पाउँछन् ?

If 55 chocolates are distributed equally among 3 persons, how many chocolates each person will get?

सही उत्तरका लागि १ अङ्क प्रदान गर्नुहोस् ।

सही उत्तर :

(ख) लाई ठिक चिह्न लगाएमा वा ख लेखेमा

प्रश्न नम्बर ७ ले योगफल १००० सम्म आउने जोड (हात लागि आउने समेत), १००० सम्मका सङ्ख्याको घटाउ गर्न, तीन अङ्कसम्मको सङ्ख्यालाई दुई अङ्कसम्मको सङ्ख्याले गुणन गर्न र १० सम्मको सङ्ख्याले भाग गर्न सक्ने क्षमताको मापन गर्न खोजिएको छ । यहाँ दिइएका बाहेक अन्य प्रश्न निर्माण गर्दा यस्तै प्रकृतिका अन्य प्रश्न निर्माण गर्न सक्नुहुने छ ।

७. हिसाब गर्नुहोस् : Calculate

(क) $\begin{array}{r} ८ \\ + ४ \\ \hline \end{array}$ (ख) $\begin{array}{r} ४५६ \\ + ५६७ \\ \hline \end{array}$ (ग) $\begin{array}{r} २९९ \\ - २७३ \\ \hline \end{array}$ (घ) $\begin{array}{r} १२३ \\ \times ३ \\ \hline \end{array}$ (ङ)

$$\begin{array}{r} ४ \overline{) २४} \\ \underline{४} \\ ० \end{array}$$

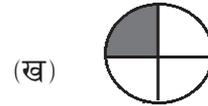
सही प्रत्येक सही उत्तरका लागि १ अङ्कका दरले जम्म ४ अङ्क प्रदान गर्नुहोस् ।

सही उत्तर :

(क) १२ (ख) १०२३ (ग) २६ (घ) ३६९ (ङ) ६

प्रश्न नम्बर ८ ले चित्रलाई छाँया पारिएका भागलाई भिन्न $(\frac{1}{2}, \frac{1}{4}, \frac{3}{4}, \frac{1}{3}, \frac{2}{3})$ मा प्रस्तुत गर्ने सिपको मापन गर्न खोजिएको छ । यसबाहेकका अन्य प्रश्न निर्माण गर्दा विभिन्न आकृतिका अंशहरूको प्रयोग गरी अन्य प्रश्न निर्माण गर्न सक्नुहुने छ ।

८. चित्रमा छायाँ पारिएका भागलाई भिन्नमा लेख्नुहोस् । Write the shaded part of the figures in fraction.

सही उत्तरका लागि १ अङ्कका दरले २ अङ्क प्रदान गर्नुहोस् ।

सही उत्तर :

(क) तीन भागको २ भाग वा $\frac{2}{3}$ वा $\frac{२}{३}$ (ख) चार भागको १ भाग वा $\frac{1}{4}$ वा $\frac{१}{४}$

प्रश्न नम्बर ९ ले समय, दुरी, तौल, क्षमता, मुद्राका एकाइहरूको परिचय दिने सिपको मापन गर्न खोजिएको छ । यसबाहेक यस्तै प्रकृतिका अन्य प्रश्न वा नापका विभिन्न एकाइसम्बन्धी अन्य प्रश्न निर्माण गर्न सक्नुहुने छ ।

९. खाली ठाँउ भर्नुहोस् Fill in the blanks :

(क) १ किलोमिटर (1 kilometer) = मिटर (meter)

(ख) १ किलोग्राम (1 kilogram) = ग्राम (gram)

(ग) १ रुपियाँ (1 rupees) = पैसा (paise)

सही उत्तरका लागि १ अङ्कका दरले ३ अङ्क प्रदान गर्नुहोस् ।

सही उत्तर :

(क) १००० वा १००० (ख) १००० वा १००० (ग) १०० वा १००

प्रश्न नम्बर १० ले चित्रग्राफबाट सूचना लिन र दिन, चित्रग्राफ बनाउनका साथै तुलना गर्न सक्ने क्षमताको मापन गर्न खोजिएको छ । यसबाहेकका अन्य प्रश्न निर्माण गर्दा चित्रग्राफलाई सङ्केतका रूपमा लेख्ने जस्ता प्रश्नहरू निर्माण गर्न सक्नुहुने छ ।

१०. दिइएको तालिकाबाट चित्रग्राफ बनाउनुहोस् । Make a pictograph from the given table.

चित्रको नाम	सङ्ख्या
त्रिभुज	१०
चतुर्भुज	७
वृत्त	१२
तारा	६

चित्रग्राफ बनाउनुहोस् :

चित्रको नाम	चित्र सङ्ख्या
त्रिभुज	
चतुर्भुज	
वृत्त	
तारा	

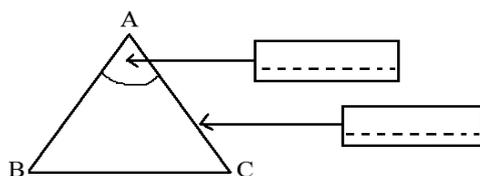
तालिकामा दिइएको तथ्याङ्कबाट चित्रग्राफ बनाएमा २ अङ्क प्रदान गर्नुहोस् ।

कक्षा ५

प्रश्न नम्बर १ ले त्रिभुज र चतुर्भुजका शीर्षबिन्दु, भुजा र कोणहरू छुट्याउने सिपको मापन गर्न खोजिएको छ । यसबाहेक अन्य प्रश्न निर्माण गर्दा चतुर्भुजका भागहरू पहिचान गर्न लगाउने किसिमका प्रश्नहरू निर्माण गर्न सक्नुहुने छ ।

१. त्रिभुजका भागहरूलाई वाण चिह्नले सङ्केत गरिएको छ । तिनका नाम लेख्नुहोस् ।

Write the name of the parts of a triangle indicated with arrow signs.

प्रत्येक सही उत्तरका लागि १ अङ्कका दरले जम्मा २ अङ्क प्रदान गर्नुहोस् ।

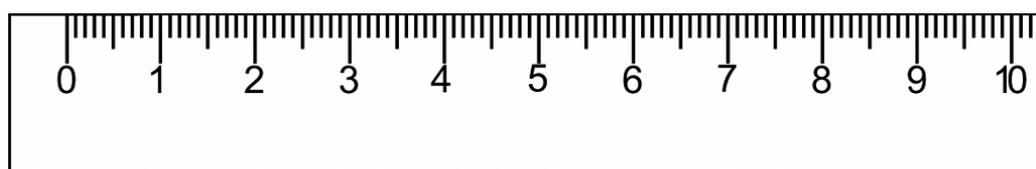
सही उत्तर :

कोण र भुजा

प्रश्न नम्बर २ ले रेखाखण्डको नाप लिन र खिच्न सक्ने क्षमता मापन गर्न खोजिएको छ । यसबाहेकका अन्य प्रश्नहरू निर्माण गर्दा रेखा नाप्ने यस्तै प्रकृतिका अन्य प्रश्नहरू निर्माण गर्न सक्नुहुने छ ।

२. चित्रमा दिइएको रूलर प्रयोग गरी ६ सेन्टिमिटर नापको रेखाखण्ड खिच्नुहोस् ।

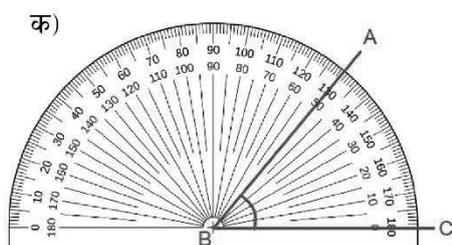
Draw a 6 cm line segment by using the ruler given in the picture.

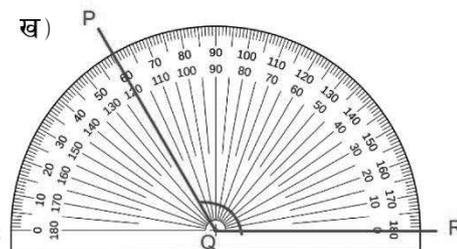
दिइएको नापको रेखाखण्ड खिचेमा १ अङ्क प्रदान गर्नुहोस् ।

प्रश्न नम्बर ३ ले चाँदको प्रयोग गरी 0° देखि 180° सम्मका 90 ले निःशेष भाग जाने कोण नाप्ने र खिच्ने सिपको मापन गर्न खोजिएको छ । यसबाहेक यस्तै प्रकृतिका वा $90-90$ डिग्रीका फरकमा बन्ने अन्य कोणहरू नाप्ने र खिच्ने खालका प्रश्नहरू निर्माण गर्न सक्नुहुने छ ।

३. दिइएका कोणहरूको नाप लेख्नुहोस् । Write the measurement of the given angles.

.....डिग्री

..... डिग्री

प्रत्येक सही उत्तरका लागि १ अङ्कका दरले अङ्क प्रदान गर्नुहोस् ।
सही उत्तर :
 (क) ५० वा 50 (ख) १२० वा 120

प्रश्न नम्बर ४ ले पाँच अङ्कसम्मका सङ्ख्या गन्ती गर्ने, चिन्ने र लेख्ने (अङ्क, अक्षरमा) क्षमताको मापन गर्न खोजिएको छ । यहाँ दिइएका बाहेक ९९९९९ भित्रका सङ्ख्यालाई (देवनागरी र हिन्दु अरेबिक दुवै) अङ्क र अक्षरमा लेख्ने सिप मापन हुने गरी अन्य प्रश्न निर्माण गर्न सक्नु हुने छ ।

४. (क) दिइएका सङ्ख्यालाई अक्षरमा लेख्नुहोस् । Write the given numbers in words.

(अ) १,८५७

(आ) २४,६५०

(ख) दिइएका सङ्ख्यालाई अङ्कमा लेख्नु होस् । Write the given numbers in numerals.

(अ) छ हजार दुई सय बैसट्ठी

(आ) Three hundred forty seven

प्रत्येक सही उत्तरका लागि १ अङ्कका दरले जम्मा ४ अङ्क प्रदान गर्नुहोस् ।
सही उत्तर :
 (क) (अ) एक हजार आठ सय सन्ताउन्न (आ) चौबिस हजार छ सय पचास
 (ख) (अ) ६,२६२ (आ) 347
 नोट : १. विद्यार्थीले हिन्दु अरेबिक पद्धतिबाट वा देवनागरी पद्धति दुवैबाट लेखेमा पूरा अङ्क दिनुहोस् ।
 २. विद्यार्थीको लेखाइमा शुद्ध लेखाइलाई भन्दा गणितीय रूपमा सही भए नभएको यकिन गरी अङ्क प्रदान गर्नुहोस् ।

प्रश्न नम्बर ५ ले चार अङ्कले बनेका सङ्ख्याहरूलाई नजिकको दश र सयमा शून्यान्त गर्ने क्षमताको मापन गर्न खोजिएको छ । दिइएका बाहेक यस्तै प्रकृतिका अन्य प्रश्न निर्माण गर्न सक्नु हुने छ ।

५. खाली ठाउँ भर्नुहोस् । Fill in the blanks.

(क) २५ को माथिको दश र तलको दश हुन्छ ।

The ten above 25 is and the ten below it is

(ख) ७४५ को माथिको सय र तलको सय हुन्छ ।

The hundred above 745 is and the hundred below it is

प्रत्येक सही उत्तरका लागि १ अङ्कका दरले २ अङ्क प्रदान गर्नु होस् ।

सही उत्तर :

(क) ३० र २० (ख) ८४५ र ६४५

प्रश्न नम्बर ६ ले सात अङ्कसम्मका सङ्ख्याहरूलाई स्थानमान तालिकामा प्रस्तुत गर्ने, पढ्ने र लेख्ने क्षमताको मापन गर्न खोजिएको छ । दिइएका बाहेक यस्तै प्रकृतिका अन्य प्रश्नहरू निर्माण गर्न सक्नुहुने छ ।

६. (क) सङ्ख्या 55370 लाई स्थानमान तालिकामा प्रस्तुत गर्नुहोस् । Present the number 55370 in the place value table.

दश हजार (Ten Thousands)	हजार (Thousands)	सय (Hundreds)	दश (Tens)	एक (Ones)

(ख) सङ्ख्यालाई अल्पविराम दिई लेख्नुहोस् । Write the numbers with commas.

अल्पविराम (,) लगाएर लेख्दा When written with a comma (,):

प्रत्येक सही उत्तरका लागि १ अङ्कका दरले २ अङ्क प्रदान गर्नुहोस् ।

सही उत्तर :

(क)

दश हजार (Ten Thousands)	हजार (Thousands)	सय (Hundreds)	दश (Tens)	एक (Ones)
5	5	3	7	0

(ख) 55,370

प्रश्न नम्बर ७ ले योगफल ९९९९ सम्म आउने जोड (हात लागि आउनेसमेत), घटाउ गर्न, तीन अङ्कको सङ्ख्यालाई दुई अङ्कसम्मको सङ्ख्याले गणना गर्न र तीन अङ्कको सङ्ख्यालाई १० सम्मको सङ्ख्याले भाग गर्ने सिपको मापन गर्न खोजिएको छ । दिइएका बाहेक यस्तै प्रकृतिका अन्य प्रश्नहरू निर्माण गर्न सक्नुहुने छ ।

७. हिसाब गर्नुहोस् Calculate :

(क) 807	(ख) 3515	(ग) 8249	(घ) 125	(ङ) 8	104
+462	+5687	-6273	× 6		
_____	_____	_____	_____		

प्रत्येक सही उत्तरका लागि १ अङ्कका दरले ५ अङ्क प्रदान गर्नु होस् ।

सही उत्तर :

(क) 1269 (ख) 9202 (ग) 1976 (घ) 750 (ङ) 13

प्रश्न नम्बर ८ ले जोड र घटाउ क्रिया प्रयोग भएका समस्याहरू हल गर्ने सिपको मापन गर्न खोजिएको छ । दिइएका बाहेक यस्तै प्रकृतिका अन्य प्रश्नहरू निर्माण गर्न सक्नुहुने छ ।

८. सरल गर्नुहोस् । Simplify :

$$15 + 4 - 5 = \dots\dots\dots$$

सही उत्तरका लागि १ अङ्क प्रदान गर्नुहोस् ।

सही उत्तर :

(क) 14

प्रश्न नम्बर ९ ले मिश्रित सङ्ख्या पहिचान गर्न सक्ने क्षमताको मापन गर्न खोजिएको छ । यसबाहेकका अन्य प्रश्न निर्माण गर्दा उपयुक्त भिन्न, अनुपयुक्त भिन्न र समतुल्य भिन्नको पहिचान गर्ने सिप मापन गर्ने प्रश्न निर्माण गर्न सक्नुहुने छ ।

९. $\frac{1}{5}$ कुन भिन्नको उदाहरण हो ? What type of fraction $\frac{1}{5}$ is?

- (क) मिश्रित सङ्ख्या (mixed numbers)
- (ख) उपयुक्त भिन्न सङ्ख्या (proper fraction)
- (ग) अनुपयुक्त भिन्न सङ्ख्या (improper fraction)
- (घ) समतुल्य भिन्न सङ्ख्या (equivalent fraction)

सही उत्तरका लागि १ अङ्क प्रदान गर्नुहोस् ।

सही उत्तर :

(ख) मा ठिक चिह्न लगाएमा वा (ख) लेखेमा

प्रश्न नम्बर १० ले तौल र दुरीका एकाइहरूको एकअर्कामा रूपान्तरण गर्न सक्ने क्षमताको मापन गर्न खोजिएको छ । यहाँ दिइएका बाहेक समय, क्षमता, मुद्राका एकाइहरूको रूपान्तरण गर्न लगाउने, यससम्बन्धी व्यावहारिक समस्या समाधान गर्ने खालका अन्य प्रश्न निर्माण गर्न सक्नुहुने छ ।

१०. (क) 2 किलोग्राम 300 ग्रामलाई ग्राममा बदल्नुहोस् । Convert 2 kg and 300g to gram.

सही उत्तरका लागि १ अङ्क प्रदान गर्नुहोस् ।

सही उत्तर :

(क) 2300 ग्राम वा 2300 मात्रै लेखेमा

१०.(ख) रामले आइतबार २ किलोमिटर ५०० मिटर हिँड्यो र सोमबार ५ किलोमिटर ७०० मिटर हिँड्यो भने दुवै दिनमा गरी जम्मा कति दुरी हिँड्यो ? पत्ता लगाउनुहोस् । If Ram walked 2 km and 500 m on Sunday and 5 km and 700 m on Monday, how much distance did he walk in total? Find out.

सही उत्तरका लागि १ अङ्क प्रदान गर्नुहोस् ।

सही उत्तर :

८ किलोमिटर २०० मिटर

प्रश्न नम्बर ११ ले कोठा सङ्केतको प्रयोग गरी जोड, घटाउ, गुणन र भाग गर्न सक्नुका साथै चल र अचल राशीको पहिचान गर्न सक्ने क्षमताको मापन गर्न खोजिएको छ । दिइएका बाहेक यस्तै प्रकृतिका अन्य प्रश्न निर्माण गर्न सक्नुहुने छ ।

११. (क) कोठा सङ्केतमा उपयुक्त सङ्ख्या भर्नुहोस् । Write the correct number in the box.

$$5 + \square = 9$$

(ख) $x + y + 20$ मा चल र अचल कुन कुन हुन् ? लेख्नुहोस् । Identify and write the variable and constant in $x + y + 20$

चल (Variable)

अचल (constant)

प्रत्येक सही उत्तरका लागि १ अङ्क प्रदान गर्नुहोस् ।

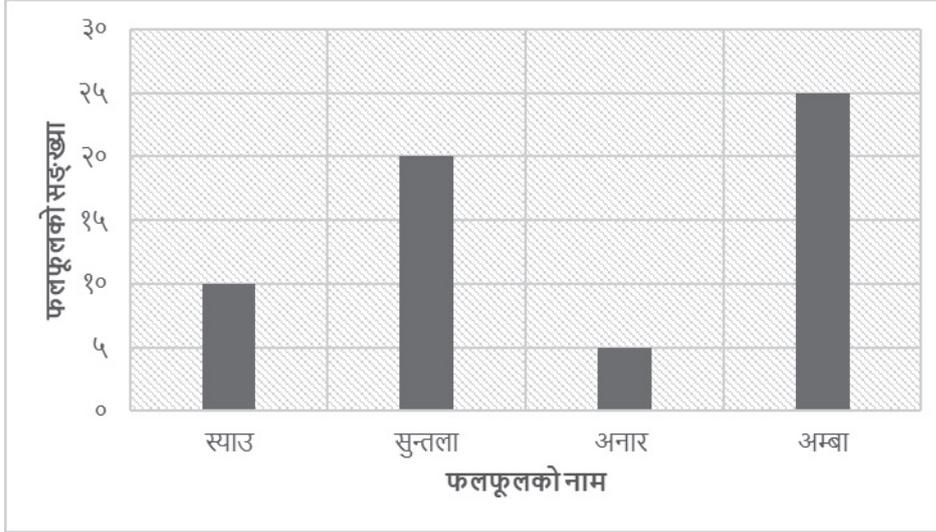
सही उत्तर :

(क) 4

(ख) चल x र y , अचल 20

प्रश्न नम्बर १२ ले स्तम्भचित्रबाट सूचना लिन र दिन सक्ने क्षमता मापन गर्न खोजिएको छ । यसबाहेकका अन्य प्रश्न निर्माण गर्दा स्तम्भचित्रबाट सूचना लिने र दिने जस्ता प्रश्न निर्माण गर्न सक्नुहुने छ ।

१२. स्तम्भचित्र अध्ययन गर्नुहोस् र दिइएका प्रश्नको उत्तर दिनुहोस् । Study the following bar graph and give the answer of the questions. [3×1=3]

- (क) अम्बा कतिओटा छन् ? How many guavas are there?
- (ख) स्याउभन्दा सुन्तला कतिले बढी छन् ? How many more oranges than apples ?
- (ग) जम्मा फलफूलहरूको सङ्ख्या कति हुन्छन् ? What is the total number of fruits ?.....

प्रत्येक सही उत्तरका लागि १ अङ्क प्रदान गर्नुहोस् ।

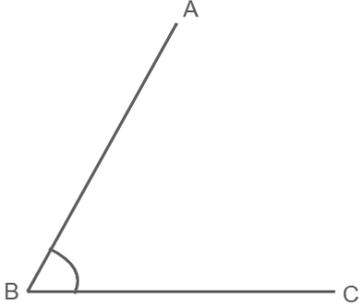
सही उत्तर :

(क) २५ (ख) १० ले बढी (ग) ६०

कक्षा ६

प्रश्न नम्बर १ ले चाँदको प्रयोग गरी कोण नाप्ने र खिच्ने सिपको मापन गर्न खोजिएको छ । दिइएका बाहेक यस्तै प्रकृतिका वा ५-५ डिग्रीका फरकमा बन्ने कोणहरू नाप्ने र खिच्ने खालका अन्य प्रश्नहरू निर्माण गर्न सक्नुहुने छ ।

१. तल दिइएको कोण चाँदले नापी सही उत्तरमा ठिक चिह्न लगाउनुहोस् । Tick the correct measurement of the angle by measuring with protractor.

(क) 30° (ख) 45° (ग) 60° (घ) 75°

सही उत्तरका लागि १ अङ्क प्रदान गर्नुहोस् ।

सही उत्तर

(ग) मा ठिक चिह्न लगाएमा वा (ग) लेखेमा

प्रश्न नम्बर २ ले कोणको प्रकार (समकोण, न्यूनकोण र अधिककोण) पहिचान गर्न सक्ने सिपको मापन गर्न खोजिएको छ । यहाँ दिइएका बाहेक अन्य प्रश्न निर्माण गर्दा कोणहरूलाई नाप्ने र कोणका आधारमा प्रकार छुट्याउने खालका प्रश्न निर्माण गर्न सक्नुहुने छ ।

२. जोडा मिलाउनुहोस् । Match the following.

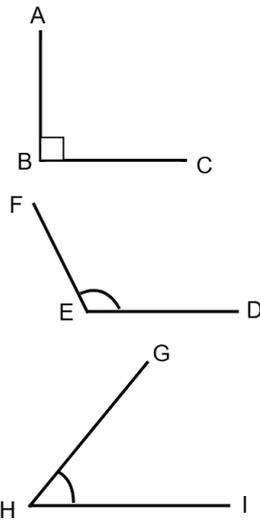
समूह क

(क) अधिककोण (obtuse angle)

(ख) न्यूनकोण (acute angle)

(ग) समकोण (right angle)

समूह ख

सही जोडा मिलाएमा प्रत्येक सही उत्तरका लागि १ अङ्कका दरले जम्मा ३ अङ्क प्रदान गर्नुहोस् ।

प्रश्न नम्बर ३ ले घन र षड्मुखका भागहरू (कुना, किनारा र सतह) पहिचान गरी गणना गर्न सक्ने क्षमताको मापन गर्न खोजिएको छ । दिइएका प्रश्न बाहेक त्रिआयामिक वस्तु (घन वा षड्मुख) का आकृतिहरूको भागहरू पहिचान गरी गणना गर्ने अन्य प्रश्नहरू निर्माण गर्न सक्नुहुने छ ।

३. दिइएको चित्रमा कतिओटा कुना, किनारा र सतह छन् ? How many vertices, edges and faces are there in the given picture?

- (क) सतहहरू (faces) ओटा
 (ख) किनाराहरू (edges)..... ओटा
 (ग) कुनाहरू (Vertices) ओटा

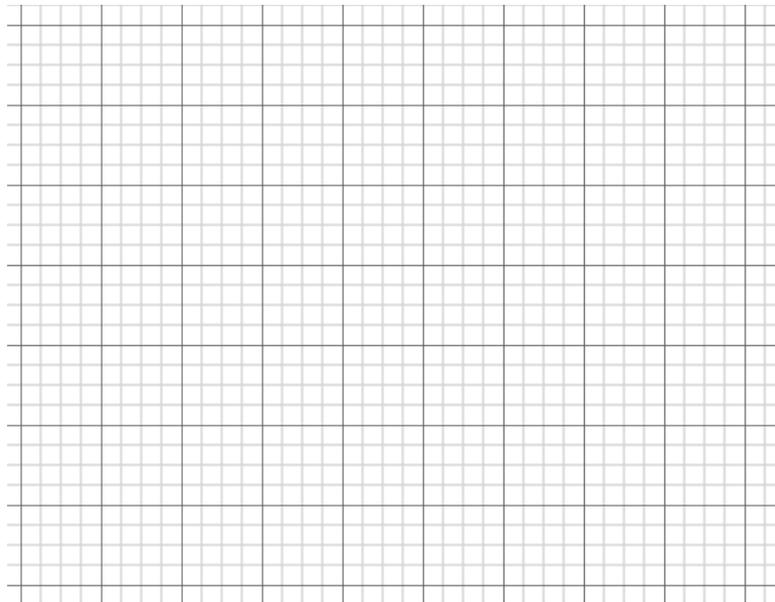
प्रत्येक सही उत्तरका लागि १ अङ्कका दरले जम्मा ३ अङ्क प्रदान गर्नुहोस् ।

सही उत्तर

- (क) ६ (ख) १२ (ग) ८

प्रश्न नम्बर ४ ले वर्गाङ्कित कागजमा लम्ब रेखा, समानान्तर रेखाहरू खिचन सक्ने सिपको मापन गर्न खोजिएको छ । दिइएका बाहेक यस्तै प्रकृतिका वा वर्गाङ्कित कागजमा लम्ब रेखाहरू खिचन खालका अन्य प्रश्न निर्माण गर्न सक्नुहुने छ ।

४. तलको वर्गाङ्कित कागजमा एक जोडा समानान्तर रेखाहरू खिचनुहोस् । Draw a pair of parallel lines in the following graph paper.

दिइएको वर्गाङ्कित कागजमा एक जोडा समानान्तर रेखाहरू खिचेमा १ अङ्क प्रदान गर्नुहोस् ।

प्रश्न नम्बर ५ ले रुढ र संयुक्त सङ्ख्याको पहिचान गर्न सक्ने सिपको मापन गर्न खोजिएको छ । दिइएका बाहेक यस्तै प्रकृतिका अन्य प्रश्न निर्माण गर्न सक्नुहुने छ ।

५. ३९ कस्तो सङ्ख्या हो ? What type of number is 39?

- (क) रुढ सङ्ख्या (prime number)
(ख) संयुक्त सङ्ख्या (composite number)
(ग) जोर सङ्ख्या (even number)

सही उत्तरका लागि १ अङ्क प्रदान गर्नुहोस् ।

सही उत्तर :

(ख) मा ठिक चिह्न लगाएमा वा (ख) लेखेमा

प्रश्न नम्बर ६ ले कुनै तीन क्रिया प्रयोग भएका सरलीकरण गर्न सक्ने क्षमताको मापन गर्न खोजिएको छ । दिइएका बाहेक यस्तै प्रकृतिका व्यावहारिक प्रश्न दिएर उक्त प्रश्नको सरल गर्न लगाउने खालका अन्य प्रश्न निर्माण गर्न सक्नुहुने छ ।

६. $45 + 2(6 - 2) = ?$

- (क) 49
(ख) 50
(ग) 53
(घ) 55

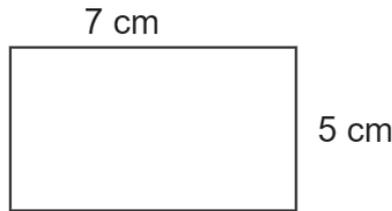
सही उत्तरका लागि १ अङ्क प्रदान गर्नुहोस् ।

सही उत्तर :

(ग) मा ठिक चिह्न लगाएमा वा (ग) लेखेमा

प्रश्न नम्बर ७ ले लम्बाइ र चौडाइका आधारमा आयताकार सतहको क्षेत्रफल र परिमिति पत्ता लगाउन सक्ने सिपको मापन गर्न खोजिएको छ । दिइएका प्रश्न बाहेक यस्तै प्रकृतिका वा वर्गाकार सतहको क्षेत्रफल र परिमिति पत्ता लगाउने सिप मापन गर्ने अन्य प्रश्न निर्माण गर्न सक्नुहुने छ ।

७. दिइएको आयतको परिमिति र क्षेत्रफल पत्ता लगाउनुहोस् । Find the perimeter and area of the given rectangle.

परिमिति (perimeter) =

क्षेत्रफल (area) =

प्रत्येक सही उत्तरका लागि १ अङ्कका दरले जम्मा २ अङ्क प्रदान गर्नुहोस् ।

सही उत्तर :

परिमिति: 24 cm वा 24 र क्षेत्रफल: 35cm^2 वा 35

प्रश्न नम्बर ८ ले सात अङ्कसम्मको सङ्ख्यालाई स्थानमान तालिकामा प्रस्तुत गर्ने, पढ्ने र लेख्ने क्षमता मापन गर्न खोजिएको हो । यस प्रश्नमा दिइएका प्रश्नबाहेक ९९९९९ भित्रका सङ्ख्याहरूलाई अङ्क र अक्षरमा (देवनागरी र हिन्दुअरेबिक दुवैमा) लेख्ने, स्थानमान तालिकामा प्रस्तुत गर्ने सिपको मापन हुने अन्य प्रश्न निर्माण गर्न सक्नुहुने छ ।

८. ८४,५६७ लाई अक्षरमा लेख्दा दिइएका मध्ये सही उत्तरमा ठिक (✓) चिह्न लगाउनुहोस् । Tick (✓) on correct answer when 84,567 is written in words.

(क) आठ लाख चार हजार पाँच सय सतसट्ठी (Eight lakh four thousand five hundred and sixty seven)

(ख) चौरासी लाख पाँच सय सतसट्ठी (Eight four lakh five hundred and sixty seven)

(ग) चौरासी हजार पाँच सय सतसट्ठी (Eighty four thousand five hundred and sixty seven)

(घ) आठ हजार पैतालिस सय सतसट्ठी (Eight thousand forty five hundred and sixty seven)

सही उत्तरका लागि १ अङ्क प्रदान गर्नुहोस् ।

सही उत्तर :

(ग) मा ठिक चिह्न लगाएमा वा (ग) लेखेमा

प्रश्न नम्बर ९ ले समान हर भएको भिन्नको जोड गर्न सक्ने क्षमताको मापन गर्न खोजिएको छ । दिइएको प्रश्न जस्तै गरी समान हर भिन्नको जोडसम्बन्धी अन्य प्रश्न वा घटाउसँग सम्बन्धित प्रश्नहरू निर्माण गर्न सक्नुहुने छ ।

९. जोड गर्नुहोस् : Add: $\frac{3}{5} + \frac{1}{5}$

सही उत्तरका लागि १ अङ्क प्रदान गर्नुहोस् ।

सही उत्तर : $\frac{4}{5}$

प्रश्न नम्बर १० ले दशमलवलाई भिन्नमा रूपान्तरण गर्न सक्ने क्षमताको मापन गर्न खोजिएको छ । यहाँ दिइएको बाहेक भिन्नलाई दशमलव वा प्रतिशत र प्रतिशतलाई भिन्न वा दशमलवमा रूपान्तरण गर्न लगाउने खालका अन्य प्रश्न निर्माण गर्न सक्नुहुने छ ।

१०. 0.15 लाई भिन्नमा रूपान्तरण गर्दा कति हुन्छ ? What is the conversion of 0.15 into fraction ?

(क) $\frac{1}{5}$ (ख) $\frac{1}{15}$ (ग) $\frac{15}{10}$ (घ) $\frac{15}{100}$

सही उत्तरका लागि १ अङ्क प्रदान गर्नुहोस् ।

सही उत्तर :

(घ) मा ठिक चिह्न लगाएमा वा (घ) लेखेमा

प्रश्न नम्बर ११ ले चल र अचल पद पहिचान गर्न सक्ने क्षमताको मापन गर्न खोजिएको छ । यहाँ दिइएको प्रश्न जस्तै प्रकृतिका वा विजीय पद र अभिव्यञ्जकको पहिचान गर्ने खालका अन्य प्रश्न निर्माण गर्न सक्नुहुने छ ।

११. $x + 3 = 9$ मा चल र अचल राशी कुन कुन हुन् ? लेख्नुहोस् ।
Write the variable and constant in $x + 3 = 9$?

चल राशी (Variable) :

अचल राशी (Constant) :

प्रत्येक सही उत्तरका लागि १ अङ्कका दरले जम्मा २ अङ्क प्रदान गर्नुहोस् ।

सही उत्तर :

चल: x र अचल: 3 र 9

प्रश्न नम्बर १२ ले सजातीय पदको जोड र घटाउ गर्न सक्ने क्षमताको मापन गर्न खोजिएको छ । यहाँ दिइए जस्तै प्रकृतिका अन्य प्रश्न निर्माण गर्न सक्नुहुने छ ।

१२. सरल गर्नुहोस् । Simplify.
 $3x + 2y - x + 4y$

सही उत्तरका लागि १ अङ्क प्रदान गर्नुहोस् ।

सही उत्तर :

$4x + 6y$ वा $2(2x + 3y)$

प्रश्न नम्बर १३ ले बराबरी तथ्य प्रयोग गरी एक चलयुक्त समीकरण हल गर्न सक्ने क्षमताको मापन गर्न खोजिएको छ । यहाँ दिइएको प्रश्न जस्तै प्रकृतिका अन्य प्रश्नहरू निर्माण गर्न सक्नुहुने छ ।

१३. दिइएको समीकरण हल गर्नुहोस् : Solve the given equation.

$$2x + 1 = 7$$

सही उत्तरका लागि १ अङ्क प्रदान गर्नुहोस् ।

सही उत्तर :

$x = 3$

कक्षा ७

प्रश्न नम्बर १ ले कोणको प्रकार (समकोण, न्यूनकोण र अधिककोण) पहिचान गर्न सक्ने सिपको मापन गर्न खोजिएको छ। यसबाहेकका अन्य प्रश्नहरू निर्माण गर्दा दिइएका कोणहरूलाई नाप्ने र कोणका आधारमा प्रकार छुट्याउने खालका प्रश्न निर्माण गर्न सक्नुहुने छ।

१. खाली ठाउँमा भर्नुहोस् : Fill in the blanks.

(क) 90° को कोणलाई भनिन्छ। The angle of 90° is called

(ख) 90° भन्दा सानो र 0° भन्दा ठुलो कोणलाई.....भनिन्छ। The angle less than 90° and greater than 0° is called

(ग) 90° भन्दा ठुलो र 180° भन्दा सानो कोणलाई..... भनिन्छ। The angle greater than 90° and smaller than 180° is called

प्रत्येक सही उत्तरका लागि १ अङ्कका दरले जम्मा ३ अङ्क प्रदान गर्नुहोस्।

सही उत्तर :

(क) समकोण वा right angle लेखेमा

(ख) न्यूनकोण वा acute angle लेखेमा

(ग) बृहतकोण वा obtuse angle लेखेमा

प्रश्न नम्बर २ ले कम्पासको प्रयोग गरी कोणहरू नाप्न खिच्न सक्ने सिपको मापन गर्न खोजिएको छ। यसबाहेकका अन्य प्रश्न निर्माण गर्दा कम्पासबाट 30° र 90° का कोण रचना गर्न लगाउने खालका प्रश्नहरू निर्माण गर्न सक्नुहुने छ।

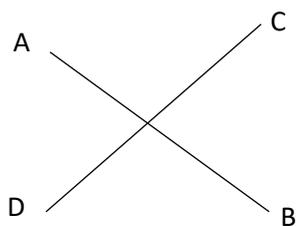
२. कम्पासको प्रयोग गरी 60° को कोण रचना गर्नुहोस्। Construct an angle of 60° by using compass.

कम्पासले 60° को सही कोण खिचेमा १ अङ्क प्रदान गर्नुहोस्।

नोट: प्रोट्याक्टरले खिचेमा अङ्क नदिनुहोस्।

प्रश्न नम्बर ३ ले प्रतिच्छेदित रेखाहरू पहिचान गर्ने सिपको मापन गर्न खोजिएको छ। यसबाहेकका अन्य प्रश्न निर्माण गर्दा समानान्तर वा लम्ब रेखाहरू पहिचान गर्ने सिप मापन गर्ने प्रश्नहरू निर्माण गर्न सक्नुहुने छ।

३. दिइएका जोडी रेखाहरू कस्ता रेखाहरू हुन् ? What type of lines are given in the pair of lines?

प्रतिच्छेदित रेखा अथवा Intersecting lines लेखेमा १ अङ्क प्रदान गर्नुहोस्।

प्रश्न नम्बर ४ ले भुजाका आधारमा त्रिभुजहरूको वर्गीकरण गर्न सक्ने सिपको मापन गर्न खोजिएको छ । यसबाहेकका अन्य प्रश्नहरू निर्माण गर्दा कोणका आधारमा त्रिभुजहरूको वर्गीकरण गर्न लगाउने खालका प्रश्नहरू निर्माण गर्न सक्नुहुने छ ।

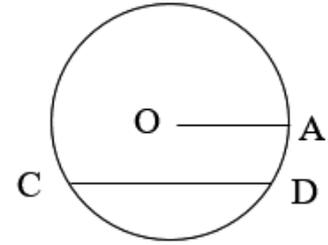
४. तीनओटै भुजाहरू बराबर भएको त्रिभुज कस्तो प्रकारको त्रिभुज हो ? What kind of triangle has three equal sides?

- (क) समकोणी त्रिभुज (Right angled triangle)
- (ख) समद्विबाहु त्रिभुज (Isosceles triangle)
- (ग) समबाहु त्रिभुज (Equilateral triangle)
- (घ) विषमबाहु त्रिभुज (Scalene triangle)

(ग) समबाहु त्रिभुज (Equilateral triangle) वा (ग) मा चिह्न लगाएमा वा समबाहु त्रिभुज वा (Equilateral triangle) लेखेमा १ अङ्क प्रदान गर्नुहोस् ।

प्रश्न नम्बर ५ ले वृत्तको भागहरूको पहिचान गर्न सक्ने सिपको मापन गर्न खोजिएको छ । यसबाहेकका अन्य प्रश्न निर्माण गर्दा वृत्तको अन्य भागहरू पहिचान गर्न लगाउने खालका प्रश्नहरू निर्माण गर्न सक्नुहुने छ ।

५. दिइएको चित्रका आधारमा सोधिएका प्रश्नका उत्तर दिनुहोस् :
Answer the following question based on the given figure.

(क) OA र CD लाई के भनिन्छ ? What is called for OA and CD ?

प्रत्येक सही उत्तरका लागि १ अङ्कका दरले जम्मा २ अङ्क प्रदान गर्नुहोस् ।

सही उत्तर :

- i) OA लाई अर्धव्यास वा radius लेखेमा
- ii) CD लाई जीवा वा Chord लेखेमा

प्रश्न नम्बर ६ ले कुना, किनारा र सतहको सम्बन्ध बताउन सक्ने सिपको मापन गर्न खोजिएको छ । यसबाहेकका अन्य प्रश्नहरू निर्माण गर्दा घनाकार वस्तुको कुना, किनारा र सतहको सम्बन्ध पत्ता लगाउने, सोली, गोला र बेलनाको पहिचान गर्ने खालका प्रश्न निर्माण गर्न सक्नुहुने छ ।

६. एउटा षड्मुखाका कुना, किनारा र सतहको सम्बन्ध के हुन्छ ? What is the relation between the vertices, edges and faces of a cuboid?

- (क) $V - E + F = 2$
- (ख) $V - E - F = 2$
- (ग) $V + E - F = 2$
- (घ) $V + E + F = 2$

(क) $V - E + F = 2$ वा (क) मा चिह्न लगाएमा वा $V - E + F = 2$ लेखेमा १ अङ्क प्रदान गर्नुहोस् ।

प्रश्न नम्बर ७ ले पूर्ण सङ्ख्याको सरलीकरण गर्न सक्ने क्षमताको मापन गर्न खोजिएको छ । यसबाहेकका अन्य प्रश्नहरू निर्माण गर्दा यस्तै प्रकृतिका वा व्यावहारिक प्रश्न दिएर उक्त प्रश्नको सरल गर्न लगाउने खालका प्रश्न निर्माण गर्न सक्नुहुने छ ।

७. $80 \div [10 - 2(4 - 3)] = ?$

- (क) 6
- (ख) 10
- (ग) 16
- (घ) 40

(ख) 10 वा (ख) मा ठिक चिह्न लगाएमा वा 10 लेखेमा १ अङ्क प्रदान गर्नुहोस् ।

प्रश्न नम्बर ८ ले रुढ गुणनखण्ड पत्ता लगाउन सक्ने क्षमताको मापन गर्न खोजिएको छ । यसबाहेकका अन्य प्रश्नहरू निर्माण गर्दा गुणनखण्ड वा अपवर्त्य पत्ता लगाउने खालका प्रश्नहरू निर्माण गर्न सक्नुहुने छ ।

८. 24 को रुढ गुणनखण्ड कुन हो ? Which of the following is the prime factor of 24?

- (क) 3×8
- (ख) 2×12
- (ग) $6 \times 3 \times 2$
- (घ) $2 \times 2 \times 2 \times 3$

(घ) $2 \times 2 \times 2 \times 3$ वा (घ) मा ठिक चिह्न लगाएमा वा $2 \times 2 \times 2 \times 3$ लेखेमा १ अङ्क प्रदान गर्नुहोस् ।

प्रश्न नम्बर ९ ले दुईओटा सङ्ख्याको महत्तम समावर्तक (म.स.) र लघुत्तम समावर्त्य (ल.स.) पत्ता लगाउन सक्ने क्षमताको मापन गर्न खोजिएको छ । दिइएको प्रश्न जस्तै म.स. र ल.स.सँग सम्बन्धित अन्य व्यावहारिक प्रश्न निर्माण गर्न सक्नुहुने छ ।

९. 12 र 10 को लघुत्तम समावर्त्य (ल.स.) र महत्तम समावर्तक (म.स.) कति हुन्छ ? What is the LCM. and HCF of 12 and 10?

- (क) ल.स. 60, म.स. 2 (LCM. 60, HCF 2)
- (ख) ल.स. 120, म.स. 3 (LCM 120, HCF 3)
- (ग) ल.स. 120, म.स. 5 (LC.M. 120, H.C.F. 5)
- (घ) ल.स 60, म.स 10 (L.C.M. 60, H.C.F. 10)

(क) ल.स. 60, म.स. 2 (LCM. 60, HCF 2) वा (क)मा ठिक चिह्न लगाएमा वा ल.स. 60, म.स. वा (LCM. 60, HCF 2) लेखेमा १ अङ्क प्रदान गर्नुहोस् ।

प्रश्न नम्बर १० ले असमान हर भएको भिन्नको जोड गर्न सक्ने क्षमताको मापन गर्न खोजिएको छ । यसबाहेकका अन्य प्रश्नहरू निर्माण गर्दा असमान हर भिन्नको घटाउसँग सम्बन्धित प्रश्नहरू निर्माण गर्न सक्नुहुने छ ।

१०. जोड गर्नुहोस् : Add: $\frac{3}{4} + \frac{5}{6}$

प्रत्येक सही उत्तरका लागि १ अङ्कका दरले जम्मा २ अङ्क प्रदान गर्नुहोस् ।

सही उत्तर :

i) $\frac{9+10}{12}$ लेखेमा,

ii) $\frac{19}{12}$ वा $1\frac{7}{12}$ लेखेमा

प्रश्न नम्बर ११ ले नाफा नोक्सान सम्बन्धित प्रतिशत समावेश नभएका समस्या समाधान गर्न सक्ने क्षमताको मापन गर्न खोजिएको छ । यसबाहेकका अन्य प्रश्नहरू निर्माण गर्दा यस्तै प्रकृतिका अन्य प्रश्नहरू निर्माण गर्न सक्नुहुने छ ।

११. एउटा किताबलाई रु 200 मा किनेर रु 170 बेच्दा कति नाफा वा नोक्सान हुन्छ ? What is the profit or loss when a book is bought for Rs. 200 and sold at Rs. 170? (2)

प्रत्येक सही उत्तरका लागि १ अङ्कका दरले जम्मा २ अङ्क प्रदान गर्नुहोस् ।

सही उत्तर :

i) क्र.मू. भन्दा वि.मू. सानो भएकाले नोक्सान हुन्छ लेखेमा

ii) नोक्सान = रु 30 लेखेमा

प्रश्न नम्बर १२ ले ऐकिक नियम सम्बन्धित समस्या समाधान गर्न सक्ने क्षमताको मापन गर्न खोजिएको छ । यसबाहेकका अन्य प्रश्नहरू निर्माण गर्दा यस्तै प्रकृतिका एकाइ मानबाट धेरै र धेरै मानबाट एकाइ मान पत्ता लगाउने खालका प्रश्न निर्माण गर्न सक्नुहुने छ ।

१२. चारओटा कलमको मूल्य रु 32 पर्छ भने दुईओटा कलमको मूल्य कति पर्छ ? If the cost of four pens is Rs. 32 then what is the cost of two such pens?

प्रत्येक सही उत्तरका लागि १ अङ्कका दरले जम्मा २ अङ्क प्रदान गर्नुहोस् ।

सही उत्तर :

i) एउटा कलमको मूल्य रु 8 लेखेमा

ii) दुईओटा कलमको मूल्य = रु 16 लेखेमा

वा अन्य विधिबाट सही उत्तर निकालेमा अङ्क प्रदान गर्ने

प्रश्न नम्बर १३ ले सजातीय पदको जोड र घटाउ गर्न सक्ने क्षमताको मापन गर्न खोजिएको छ । यसबाहेकका अन्य प्रश्नहरू निर्माण गर्दा अन्य अभिव्यञ्जकको जोड, घटाउसम्बन्धी सरलीकरणका प्रश्नहरू निर्माण गर्न सक्नुहुने छ ।

१३. सरल गर्नुहोस् : Simplify: $5x - 2y + 7x - 2y - 3x$

प्रत्येक सही उत्तरका लागि १ अङ्कका दरले जम्मा २ अङ्क प्रदान गर्नुहोस् ।

सही उत्तर :

i) $9x - 2y - 2y$ वा $5x + 7x - 3x - 4y$ वा $12x - 4y - 3x$ लेखेमा

ii) $9x - 4y$ लेखेमा

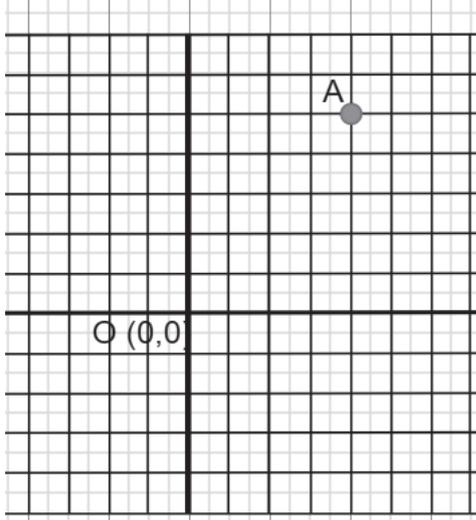
प्रश्न नम्बर १४ ले एक चलयुक्त समीकरण हल गर्न सक्ने क्षमताको मापन गर्न खोजिएको छ । यसबाहेकका अन्य प्रश्नहरू निर्माण गर्दा घाताङ्कको परिचय दिने, ट्रिकोटोमी नियमका चिह्नहरू प्रयोग गर्ने खालका प्रश्नहरू निर्माण गर्न सक्नुहुने छ ।

१४. हल गर्नुहोस् : Solve: $3x + 5 = 9$.

$x = \frac{4}{3}$ वा $1\frac{1}{3}$ लेखेमा १ अङ्क दिनुहोस् ।

प्रश्न नम्बर १५ ले अक्ष, चतुर्थांश र निर्देशाङ्कको धारणा विकास गरी चतुर्थांशमा बिन्दुहरूलाई अङ्कन (Plotting) गर्न सक्ने क्षमताको मापन गर्न खोजिएको छ । यसबाहेकका अन्य प्रश्नहरू निर्माण गर्दा यस्तै प्रकृतिका अन्य प्रश्नहरू निर्माण गर्न सक्नुहुने छ ।

१५. बिन्दु A को निर्देशाङ्क कति हुन्छ ? What is the coordinate of point A?

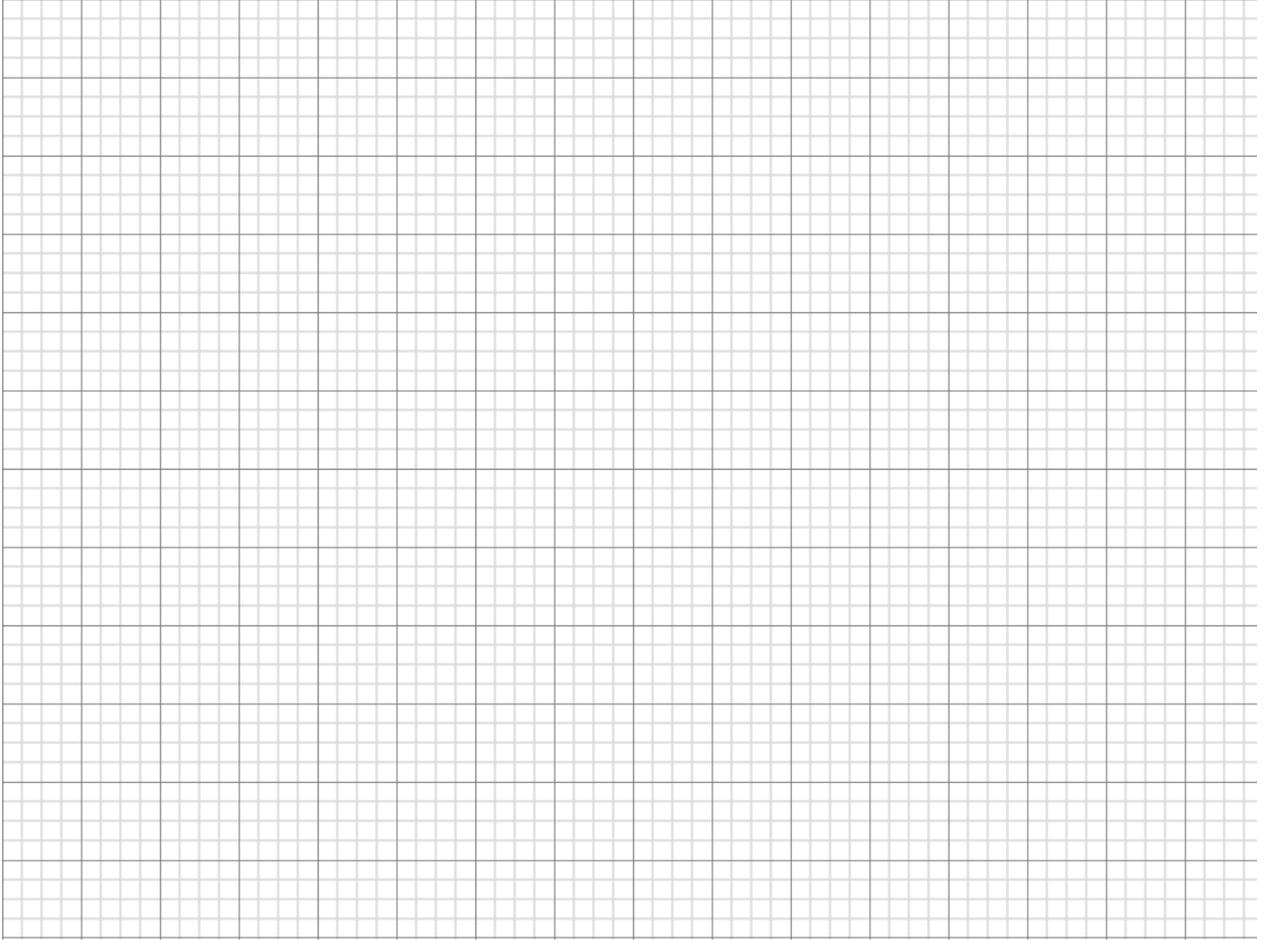
$A(4,5)$ वा $(4,5)$ लेखेमा १ अङ्क दिनुहोस् ।

प्रश्न नम्बर १६ ले स्तम्भग्राफ निर्माण गर्न सक्ने क्षमताको मापन गर्न खोजिएको छ । यसबाहेकका अन्य प्रश्नहरू निर्माण गर्दा यस्तै प्रकृतिका अन्य प्रश्नहरू निर्माण गर्न सक्नुहुने छ ।

१६. तल तालिकामा किताबको सङ्ख्या दिइएको छ । Number of books is given in the table below.

किताबको नाम (Book's name)	सङ्ख्या (number)
नेपाली (Nepali)	20
गणित (Math)	30
अङ्ग्रेजी (English)	15
विज्ञान तथा प्रविधि (Science)	25

माथिको तथ्याङ्कलाई दिइएको वर्गाङ्कित कागजमा स्तम्भचित्र खिच्नुहोस् :
Make a bar graph using above data on the following graph paper.

प्रत्येक सही उत्तरका लागि १ अङ्कका दरले जम्मा २ अङ्क प्रदान गर्नुहोस् ।

सही उत्तर :

- सही अक्ष वा वर्गाङ्कित कागजमा एक कोठा बराबर सङ्ख्या लेखेमा १ अङ्क
- दिइएको तथ्याङ्कलाई वर्गाङ्कित कागजमा भरेर चित्र बनाएमा १ अङ्क

कक्षा ८

प्रश्न नम्बर १ ले कम्पासको प्रयोग गरी कोणहरू नाप्न खिचन सक्ने सिपको मापन गर्न खोजिएको छ । यसबाहेकका प्रश्नहरू निर्माण गर्दा कम्पासबाट अन्य कोणहरू रचना गर्न लगाउने प्रश्नहरू निर्माण गर्न सक्नुहुने छ ।

१. कम्पासको प्रयोग गरी 45° को कोण रचना गर्नुहोस् । Construct an angle of 45° by using a compass.

कम्पासले 45° को सही कोण खिचेमा १ अङ्क प्रदान गर्नुहोस् ।

नोट: चाँदले खिचेमा अङ्क नदिने ।

प्रश्न नम्बर २ ले त्रिभुजहरूको प्रकारको पहिचान गर्न सक्ने सिपको मापन गर्न खोजिएको छ । यसबाहेकका अन्य प्रश्न निर्माण गर्दा भुजाको आधारमा त्रिभुजहरूको वर्गीकरण गर्न लगाउने खालका प्रश्न निर्माण गर्न सक्नुहुने छ ।

२. कुनै दुई कोण बराबर भएको त्रिभुज कस्तो प्रकारको त्रिभुज हो ? What kind of a triangle has two equal angles ?

(क) समद्विबाहु त्रिभुज (Isosceles triangle)

(ख) समबाहु त्रिभुज (Equilateral triangle)

(ग) विसमबाहु त्रिभुज (Scalane triangle)

(क) समद्विबाहु त्रिभुज (Isosceles triangle) वा (क) मा ठिक चिह्न लगाएमा वा समद्विबाहु त्रिभुज वा Isosceles triangle लेखेमा १ अङ्क प्रदान गर्नुहोस् ।

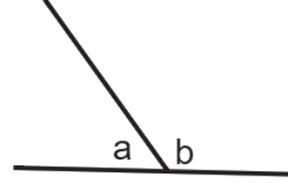
प्रश्न नम्बर ३ ले जोडा कोणहरूको पहिचान गर्न सक्ने सिपको मापन गर्न खोजिएको छ । यसबाहेकका अन्य प्रश्न निर्माण गर्दा जोडा कोणसम्बन्धी ज्यामितीय तथ्यहरू परीक्षण गर्न लगाउने खालका प्रश्नहरू निर्माण गर्न सक्नुहुने छ ।

३. जोडा मिलाउनुहोस् : Match the following:

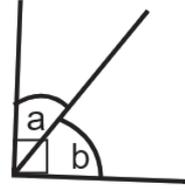
Group A

Group B

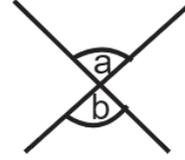
(क) शीर्षाभीमुख कोणहरू (Vertically opposite angles)

(ख) समपूरक कोणहरू (Complementary angles)

(ग) परिपूरक कोणहरू (Supplementary angles)

(घ) एकान्तर कोणहरू (Alternate angles)

प्रत्येक सही उत्तरका लागि १ अङ्कका दरले जम्मा ३ अङ्क प्रदान गर्नुहोस् ।

सही उत्तर :

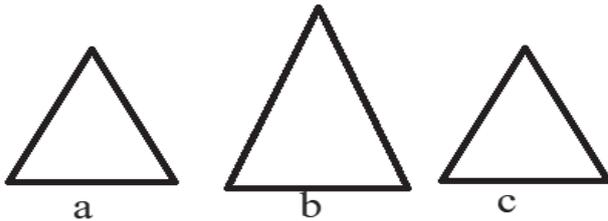
(क) शीर्षाभीमुख कोणसँग तेस्रो चित्रको जोडा मिलाएमा

(ख) समपूरक कोणसँग दोस्रो चित्रको जोडा मिलाएमा

(ग) परिपूरक कोणसँग पहिलो चित्रको जोडा मिलाएमा

प्रश्न नम्बर ४ ले अनुरूप आकृतिहरू चिन्न र खोजी गर्न सक्ने सिपको मापन गर्न खोजिएको छ । यसबाहेकका अन्य प्रश्न निर्माण गर्दा यस्तै प्रकृतिका अन्य आकृति दिएर प्रश्न निर्माण गर्न सक्नुहुने छ ।

४. अनुरूप त्रिभुजहरू पहिचान गरी लेख्नुहोस् । Identify and write the congruent triangles.

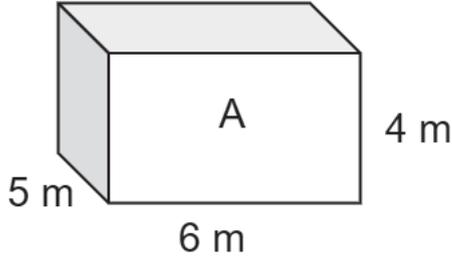

.....

चित्र (a) र (b) वा पहिलो र तेस्रो लेखेमा १ अङ्क प्रदान गर्नुहोस् ।

प्रश्न नम्बर ५ ले षड्मुखाकार वस्तुको आयतन पत्ता लगाउने सिपको मापन गर्न खोजिएको छ । यसबाहेकका अन्य प्रश्न निर्माण गर्दा घनाकार वस्तुको आयतन पत्ता लगाउने खालका प्रश्न निर्माण गर्न सक्नुहुने छ ।

५. दिइएको षड्मुखाको आयतन पत्ता लगाउनुहोस् । Find the volume of the given cuboid.

प्रत्येक सही उत्तरका लागि १ अङ्कका दरले जम्मा २ अङ्क प्रदान गर्नुहोस् ।

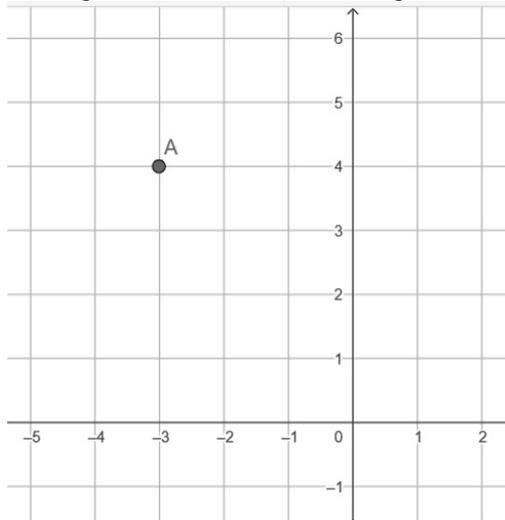
सही उत्तर :

i) Volume = $l \times b \times h$ वा $V = l \times b \times h$ वा $V = 6m \times 5m \times 4m$ लेखेमा

ii) Volume = $120 m^3$ वा 120 मात्र लेखेमा

प्रश्न नम्बर ६ ले लेखाचित्रमा दिइएको बिन्दुको निर्देशाङ्क पत्ता लगाउन सक्ने क्षमताको मापन गर्न खोजिएको छ । यसबाहेकका अन्य प्रश्नहरू निर्माण गर्दा लेखाचित्रमा दिइएको बिन्दुहरूलाई अङ्कन गर्न लगाउने खालका प्रश्नहरू निर्माण गर्न सक्नुहुने छ ।

६. बिन्दु A को निर्देशाङ्क कति हुन्छ ? What is the coordinate of point A? (1)

$A(-3, 4)$ वा $(-3, 4)$ लेखेमा १ अङ्क दिने ।

प्रश्न नम्बर ७ ले असमान हर भएका भिन्नको भिन्नको जोड गर्न सक्ने क्षमताको मापन गर्न खोजिएको छ । यसबाहेकका अन्य प्रश्न निर्माण गर्दा असमान हर भिन्नको घटाउ, भिन्नको गुणन र भागसँग सम्बन्धित प्रश्न निर्माण गर्न सक्नुहुने छ ।

७. सरल गर्नुहोस् : Simplify:

$$\frac{2}{5} + \frac{3}{4} - \frac{1}{5}$$

प्रत्येक सही उत्तरका लागि १ अङ्कका दरले जम्मा २ अङ्क प्रदान गर्नुहोस् ।

सही उत्तर :

i) $\frac{1}{5} + \frac{3}{4}$ वा $\frac{23}{20} - \frac{1}{5}$ वा $\frac{8+15-4}{20}$ लेखेमा

ii) $\frac{19}{20}$ लेखेमा

प्रश्न नम्बर ८ ले दशमलवलाई भिन्नमा रूपान्तरण गर्न सक्ने क्षमताको मापन गर्न खोजिएको छ । यसबाहेकका अन्य प्रश्न निर्माण गर्दा दशमलव र आनुपातिक सङ्ख्याहरूको पहिचान गर्न लगाउने खालका प्रश्नहरू निर्माण गर्न सक्नुहुने छ ।

८. 1.025 लाई भिन्नमा बदल्नुहोस् । Convert 1.025 into a fraction.

$\frac{1025}{1000}$ वा $\frac{41}{40}$ लेखेमा १ अङ्क दिने ।

प्रश्न नम्बर ९ ले प्रतिशतको अवधारणा समावेश भएका समस्याहरू समाधान गर्न सक्ने क्षमताको मापन गर्न खोजिएको छ । यसबाहेकका अन्य प्रश्नहरू निर्माण गर्दा यस्तै प्रकृतिका अन्य प्रश्नहरू निर्माण गर्न सक्नुहुने छ ।

९. एउटा व्यापारीले रु ४५० मा किनेको कमिज रु ५२० मा बेच्यो । उसले कति प्रतिशत नाफा गरेछ ? A business person bought a shirt for Rs. 450 and sold it for Rs. 520. Find out the percentage of profit he/she made?

प्रत्येक सही उत्तरका लागि १ अङ्कका दरले जम्मा २ अङ्क प्रदान गर्नुहोस् ।

सही उत्तर :

i) नाफा = $520 - 450 = 70$ लेखेमा

ii) नाफा प्रतिशत = $\frac{700}{45}$ वा $\frac{140}{9}$ वा $15\frac{5}{9}$ वा 15.56 लेखेमा

प्रश्न नम्बर १० ले प्रत्यक्ष र अप्रत्यक्ष विचरणको अवधारणा समावेश भएका समस्याहरू समाधान गर्न सक्ने क्षमताको मापन गर्न खोजिएको छ । यसबाहेकका अन्य प्रश्नहरू निर्माण गर्दा यस्तै प्रकृतिका अन्य प्रश्नहरू निर्माण गर्न सक्नुहुने छ ।

१०. कुनै काम ५ जनाले ३५ दिनमा सक्छन् । उक्त काम १५ जनाले कति दिनमा सक्छन् ? 5
people can complete a work in 35 days. How many days will take 15 people to complete the same work?

प्रत्येक सही उत्तरका लागि १ अङ्कका दरले जम्मा २ अङ्क प्रदान गर्नुहोस् ।

सही उत्तर :

i) एक जनाले काम सकन लगाउने दिन = 35×5 निकालेमा

ii) 15 जनाले काम सकन लगाउने दिन = $\frac{35}{5}$ वा $11 \frac{2}{5}$ निकालेमा

वा

मानौ, आवश्यक दिन = x ,

i) $\frac{x}{35} = \frac{5}{15}$ लेखेमा

ii) $x = \frac{35}{5}$ वा $11 \frac{2}{5}$ निकालेमा

नोट: अन्य विधिबाट सही उत्तर निकालेमा अङ्क प्रदान गर्ने

प्रश्न नम्बर ११ ले $(a \pm b)^2$ को सूत्र स्थापित गरी प्रयोग गर्न सक्ने क्षमताको मापन गर्न खोजिएको छ । यसबाहेकका अन्य प्रश्नहरू निर्माण गर्दा यस्तै प्रकृतिका अन्य प्रश्नहरू निर्माण गर्न सक्नुहुने छ ।

११. $(x + 2)^2$ लाई विस्तारित रूपमा लेख्नुहोस् । Write in the expanded form for $(x + 2)^2$.

$x^2 + 4x + 4$ वा $x^2 + 2 \cdot x \cdot 2 + 2^2$ लेखेमा १ अङ्क दिने ।

प्रश्न नम्बर १२ ले विजीय अभिव्यञ्जकहरूको गुणन गर्न सक्ने क्षमताको मापन गर्न खोजिएको छ । यसबाहेकका अन्य प्रश्नहरू निर्माण गर्दा यस्तै प्रकृतिका विजीय अभिव्यञ्जकहरूको भाग गर्न लगाउने खालका प्रश्नहरू निर्माण गर्न सक्नुहुने छ ।

१२. दिइएको अभिव्यञ्जकको सरलीकरण गर्नुहोस् : Simplify the given expression:

$$\frac{2x}{x+1} \times \frac{x-1}{3x}$$

प्रत्येक सही उत्तरका लागि १ अङ्कका दरले जम्मा २ अङ्क प्रदान गर्नुहोस् ।

सही उत्तर :

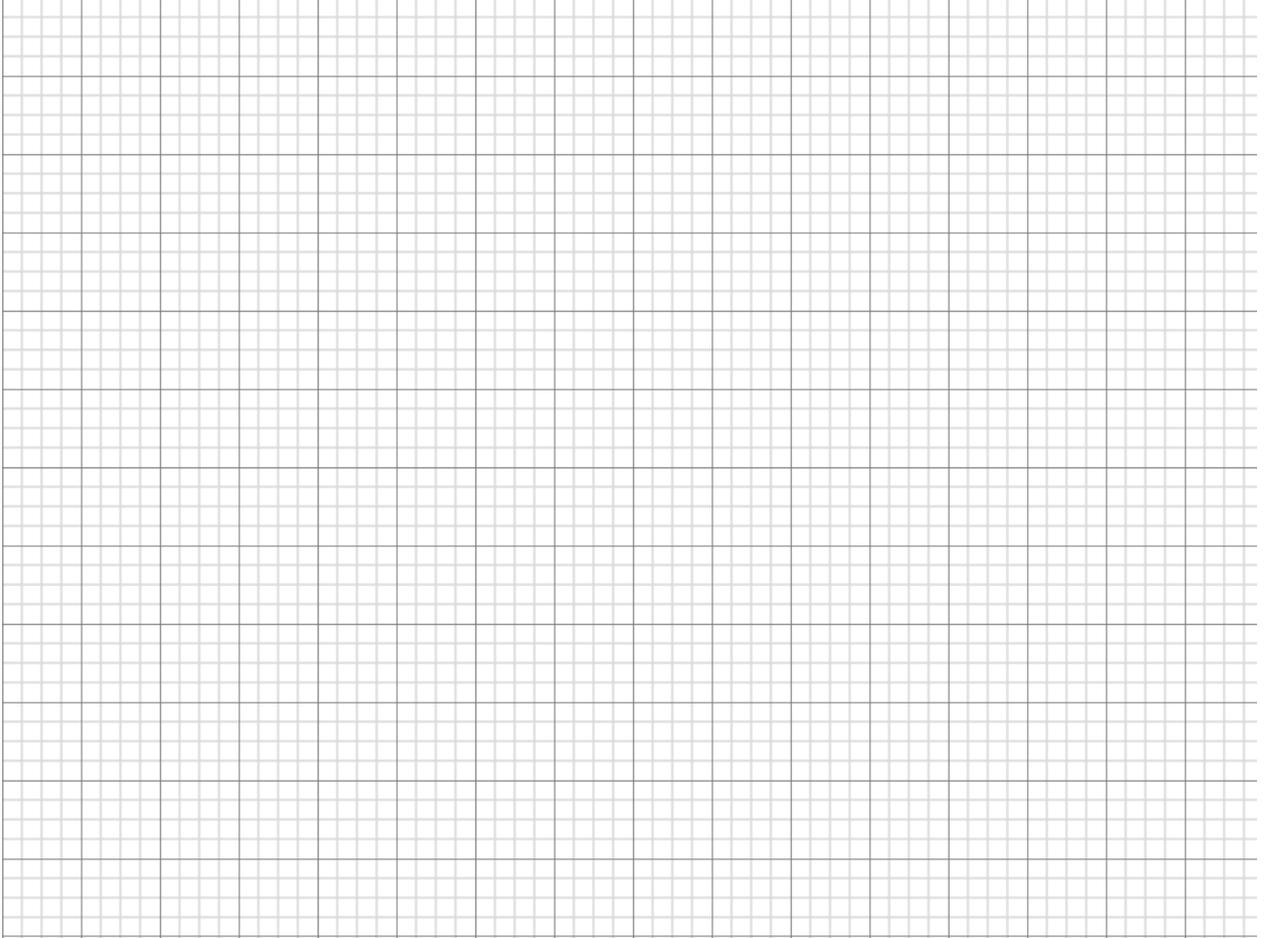
i) $\frac{2(x-1)}{2(x+1)}$ निकालेमा

ii) $\frac{2x-2}{3x+3}$ निकालेमा

नोट: अन्य विधिबाट सही उत्तर निकालेमा अङ्क प्रदान गर्ने

प्रश्न नम्बर १३ ले दुई चलयुक्त रेखीय समीकरणको लेखाचित्र खिच्न सक्ने सिपको मापन गर्न खोजिएको छ । यसबाहेकका अन्य प्रश्न निर्माण गर्दा यस्तै प्रकृतिका अन्य समीकरणहरूबाट प्रश्न निर्माण गर्न सक्नुहुने छ ।

१३. तलको समीकरणलाई लेखाचित्रमा देखाउनुहोस् । Show the following equation on graph paper. $x + y = 5$

प्रत्येक सही उत्तरका लागि १ अङ्कका दरले जम्मा २ अङ्क प्रदान गर्नुहोस् ।

सही उत्तर :

i)

X	0	5	
y	5	0	

वा त्यस्तै मिले दुई बिन्दु निकालेमा

ii) सही अक्ष बनाएर बिन्दुलाई भरी रेखा बनाएमा

प्रश्न नम्बर १४ ले घाताङ्कको सरल गर्न सक्ने सिपको मापन गर्न खोजिएको छ । यसबाहेकका अन्य प्रश्न निर्माण गर्दा यस्तै प्रकृतिका भाग र शून्यघात नियम प्रयोग हुने खालका प्रश्न निर्माण गर्न सक्नुहुने छ ।

१४. सरल गर्नुहोस् : Simplify:

$$x^{a-b} \times x^{b-c} \times x^{c-a}$$

प्रत्येक सही उत्तरका लागि १ अङ्कका दरले जम्मा २ अङ्क प्रदान गर्नुहोस् ।

सही उत्तर :

- i) $x^{a-b+b-c+c-a}$ लेखेमा
- ii) = 1 निकालेमा

प्रश्न नम्बर १५ ले तथ्याङ्कबाट रेखाचित्र निर्माण गर्न सक्ने सिपको मापन गर्न खोजिएको छ । यसबाहेकका अन्य प्रश्नहरू निर्माण गर्दा यस्तै प्रकृतिका अन्य प्रश्नहरू निर्माण गर्न सक्नुहुने छ ।

१५. तालिकामा एक जना मानिसले आफ्नो तौल घटाउन गरेको निरन्तर प्रयासबाट प्राप्त नतिजा दिइएको छ । उक्त तथ्याङ्कअनुसार रेखाचित्र निर्माण गर्नुहोस् । The given table represents the result of weight loss result for a man after continuous exercise. Make a line graph based on the data.

महिना (Month)	तौल (केजीमा) Weight (Kg)
जेठ (Jestha)	100
असार (Asar)	95
साउन (Shawan)	90
भदौ (Bhadra)	85
असोज (Asoj)	80

प्रत्येक सही उत्तरका लागि १ अङ्कका दरले जम्मा २ अङ्क प्रदान गर्नुहोस् ।

सही उत्तर :

- i) ग्राफमा सही अक्ष बनाएर अङ्कन गरेमा
- ii) दिइएको तथ्याङ्कलाई ग्राफमा भरेर चित्र बनाएमा

सो रेखाचित्र अध्ययन गरी कार्तिक महिनामा सो व्यक्तिको तौल लगभग कति हुन सक्ला ? लेख्नुहोस् । Study the line graph. What will be the approximately weight of the person on Kartik? Write.

रेखाचित्रबाट लगभग तौल 75 लेखेमा १ अङ्क प्रदान गर्नुहोस् ।

प्रश्न नम्बर १६ ले सर्वव्यापक समूह र यसका उपसमूहहरू निर्माण गर्न सक्ने सिपको मापन गर्न खोजिएको छ । यसबाहेकका अन्य प्रश्नहरू निर्माण गर्दा खाली समूह, समतुल्य, बराबर, सीमित र असीमित समूहको पहिचान गर्न लगाउने खालका प्रश्नहरू निर्माण गर्न सक्नुहुने छ ।

१६. सर्वव्यापक समूह U का उपसमूह $A = \{2, 4, 6, 8, 10\}$ र उपसमूह $B = \{1, 2, 7\}$ छन् । समूह A र समूह B का लागि सबैभन्दा सानो सर्वव्यापक समूह बनाउनुहोस् । $A = \{2, 4, 6, 8, 10\}$ and $B = \{1, 2, 7\}$ are subsets of a universal set U . Make a smallest universal set for both sets A and B .

$U = \{1, 2, 4, 6, 7, 8, 10\}$ वा $\{1, 2, 4, 6, 7, 8, 10\}$ लेखेमा १ अङ्क प्रदान गर्नुहोस् ।

गणित विषय सेट-क

विद्यार्थी सेट क
निदानात्मक परीक्षा

कक्षा: ३

विषय: गणित

विद्यार्थीको नाम :
विद्यालयको नाम : जिल्ला :
तपाईंF : छात्र ☐ छात्रा ☐ स्थानीय तह :

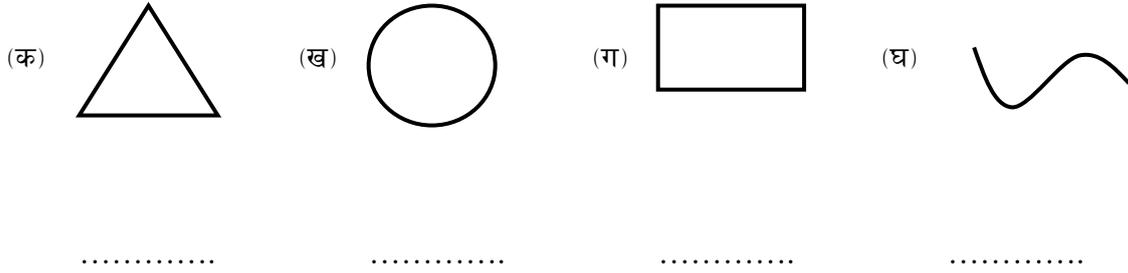
१. दिइएका ज्यामितीय आकृति जनाउन कोष्ठकभित्र दिइएका नाममध्येबाट उपयुक्त नाम छनोट गरी कोठामा लेख्नुहोस् ।

(वृत्त, चतुर्भुज, सिधा रेखा, वक्र रेखा, बिन्दु, त्रिभुज)

Write the appropriate name of the given geometrical shape in the box by selecting the options provided in the brackets.

(circle, quadrilateral, straight line, curved line, point, triangle)

[4 × 1= 4]

२. (क) दिइएका सङ्ख्यालाई अक्षरमा लेख्नुहोस् । Write the given numbers in words.

(अ) २३ [1]

(आ) ८७ [1]

(ख) दिइएका सङ्ख्यालाई अङ्कमा लेख्नुहोस् । Write the given numbers in numerals.

(अ) चौतिस [1]

(आ) बैसट्ठी [1]

(इ) सतचालिस [1]

३. ठुलो सङ्ख्यामा गोलो (○) चिह्न लगाउनुहोस् । Circle (○) the larger number.

(क) ५६ ६५ [1]

(ख) ९० ८८ [1]

४. जोर सङ्ख्याहरूमा गोलो ○ चिह्न लगाउनुहोस् । Circle (○) even numbers. [1]

४ ७ ९ १६ २७ १८१ २१८

५. हिसाब गर्नुहोस्. Calculate: [4 × 1 = 4]

(क) २८ (ख) ९ (ग) ६ (घ) ४ $\overline{) २०}$
+ ४२ - ३ × ३

६. दिइएका मध्ये कुन समस्या समाधान गर्न घटाउ क्रिया गर्नुपर्छ ? सही विकल्पमा ठिक (√)

चिह्न लगाउनुहोस् । Which of the following problems should be solved using subtraction?

Tick (√) the correct option. [1]

(क) हरिलाई बुबाले १० रुपियाँ र आमाले ५ रुपियाँ दिनुभयो । अब उनीसँग जम्मा कति रुपियाँ भयो ? Hari is given 10 rupees by father and 5 rupees by mother. How much rupees does he have now?

(ख) एउटा क्रेटमा ३० ओटा अन्डा छन् । ५ ओटा क्रेटमा कतिओटा अन्डा हुन्छन् ? A crate contains 30 eggs. How many eggs are in the 5 crate?

(ग) रामसँग ३५ रुपियाँ थियो । १० रुपियाँ खर्च गर्‍यो । अब उसँग कति बाँकी छ ? Ram had Rs. 35. He spent Rs 10. Now how many rupees does he have left?

(घ) ५५ ओटा चकलेट ३ जनालाई बराबर बाँड्दा एक जनाले कति ओटा चकलेट पाउँछन् ? If 55 chocolates are distributed equally among 3 persons, how many chocolates each person will get?

७. तल दिइएको चित्रग्राफ अध्ययन गर्नुहोस् र दिइएका प्रश्नको उत्तर दिनुहोस् ।
Study the following pictograph and answer the questions.

फलफूलहरूको नाम (Name of fruits)	फलफूलको सङ्ख्या (Number of Fruits)
स्याउ (Apple)	
सुन्तला (Orange)	
भुइँकटहर (pineapple)	
अम्बा (Guava)	

(क) कतिओटा स्याउ रहेछन् ? How many apples are there ? [1]

(ख) कति प्रकारका फलफूल छन् ? How many types of fruits are there?..... [1]

(ग) कुन फलफूल सबैभन्दा कम रहेछ ? Which fruit are minimum in number ?..... [1]

विद्यार्थी सेट क
निदानात्मक परीक्षा

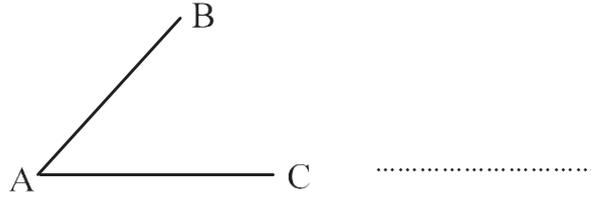
कक्षा : ४

विषय : गणित

विद्यार्थीको नाम :
विद्यालयको नाम : जिल्ला :
तपाईं : छात्र ☐ छात्रा ☐ स्थानीय तह :

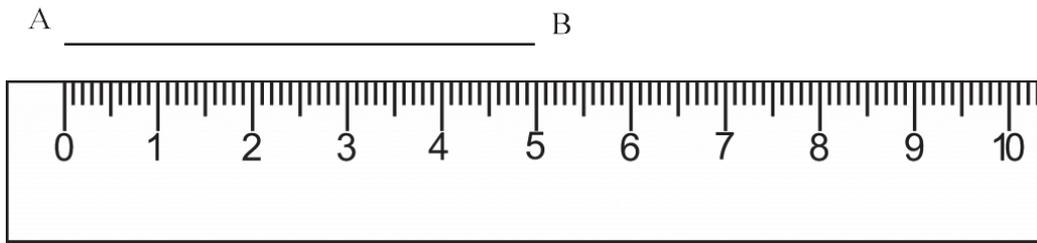
१. दिइएको कोणको नाम लेख्नुहोस् । Write the name of the given angle.

[1]

२. रेखाखण्ड AB कति से.मी. लामो छ ? How long is the line segment AB ?

[1]

..... सेन्टिमिटर

३. (क) दिइएको सङ्ख्यालाई अक्षरमा लेख्नुहोस् । Write the given numbers in word.

(अ) २३

[1]

(आ) ८९७

[1]

(ख) दिइएको सङ्ख्यालाई अङ्कमा लेख्नुहोस् । Write the given numbers in numerals.

(अ) पैतिस

[1]

(आ) दुई सय बैसट्ठी [1]

(इ) Fifty seven [1]

४. < वा > चिह्नको प्रयोग गरी सङ्ख्याको तुलना गर्नुहोस् । Compare the given numbers using the symbol < or >. [2 x 1 = 2]

(क) 567 754

(ख) 456 125

५. (क) दिइएको सङ्ख्यालाई घट्दो क्रममा मिलाएर लेख्नुहोस् । Write the given numbers in descending order. [1]

३०, ५६, ४२

.....,,

(ख) दिइएको सङ्ख्यालाई बढ्दो क्रममा मिलाएर लेख्नुहोस् । Write the given numbers in ascending order. [1]

२४३, ७६४, १५५

.....,,

६. दिइएका मध्ये कुन समस्या समाधान गर्न गुणन क्रिया गर्नुपर्छ ? सही विकल्पमा ठिक (√) चिह्न लगाउनुहोस् । Which of the following problems should be solved using Multiplication?

Tick (√) the correct option. [1]

(क) हरिलाई बुबाले १० रुपियाँ र आमाले ५ रुपियाँ दिनुभयो । अब उनीसँग जम्मा कति रुपियाँ भयो ? Hari is given 10 rupees by father and 5 rupees by mother. How much rupees does he have now?

(ख) एउटा क्रेटमा ३० ओटा अन्डा छन् । ५ ओटा क्रेटमा कतिओटा अन्डा हुन्छन् ? A crate contains 30 eggs. How many eggs are in the 5 crate?

(ग) रामसँग ३५ रुपियाँ थियो । १० रुपियाँ खर्च गर्‍यो । अब उसँग कति बाँकी छ ? Ram had Rs. 35. He spent Rs 10. Now how many rupees does he have left?

(घ) ५५ ओटा चकलेट ३ जनालाई बराबर बाँड्दा एक जनाले कति ओटा चकलेट पाउँछन् ? If 55 chocolates are distributed equally among 3 persons, how many chocolates each person will get?

७. हिसाब गर्नुहोस् : Calculate

[5 x 1 = 5]

(क) 8 (ख) 856 (ग) 299 (घ) 923 (ङ)

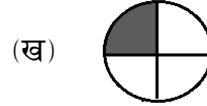
$+ 8$ $+ 567$ $- 293$ $\times 3$

$8 \overline{) 24}$

८. चित्रमा छयाँ पारिएका भागलाई भिन्नमा लेख्नुहोस् । Write the shaded part of the figures
In fraction. [2 x 1 = 2]

.....

.....

९. खाली ठाँउ भर्नुहोस् : Fill in the blanks :

[3 x 1 = 3]

(क) १ किलोमिटर (1 kilometer) मिटर (meter)

(ख) १ किलोग्राम (1 kilogram) = ग्राम (gram)

(ग) १ रुपियाँ (1 rupees) = पैसा (paise)

१०. दिइएको तालिकाबाट चित्रग्राफ बनाउनुहोस् । Make a pictograph from the given table. [2]

चित्रको नाम	चित्रको सङ्ख्या
त्रिभुज	१०
चतुर्भुज	७
वृत्त	१२
तारा	६

चित्रग्राफ बनाउनुहोस् :

चित्रको नाम	चित्र सङ्ख्या
त्रिभुज	
चतुर्भुज	
वृत्त	
तारा	

विद्यार्थी सेट क
निदानात्मक परीक्षा

कक्षा : ५

विषय : गणित

विद्यार्थीको नाम :

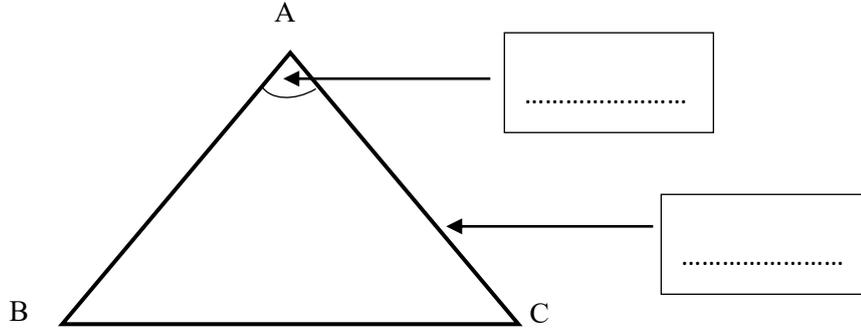
विद्यालयको नाम : जिल्ला :

तपाईं : छात्र छात्रा स्थानीय तह :

१. त्रिभुजका भागहरूलाई वाण चिह्नले सङ्केत गरिएको छ । तिनका नाम लेख्नुहोस् ।

Write the name of the parts of a triangle indicated with arrow signs.

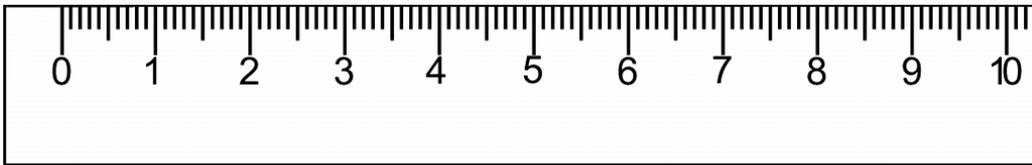
[2 × 1 = 2]

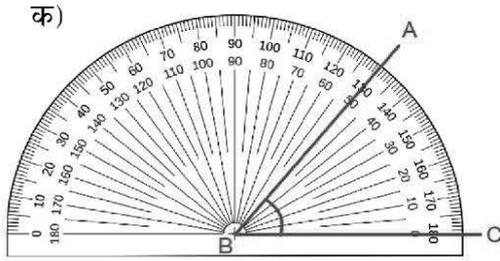
२. चित्रमा दिइएको रूलर प्रयोग गरी ६ सेन्टिमिटर नापको रेखाखण्ड खिच्नुहोस् ।

Draw a 6 cm line segment by using the ruler given in the picture.

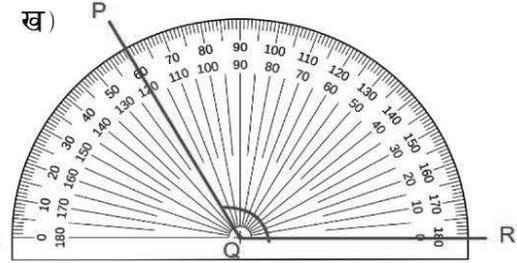
[1]

३. दिइएका कोणहरूको नाप लेख्नुहोस् । Write the measurement of the given angles.

..... डिग्री

..... डिग्री

४. (क) दिइएका सङ्ख्यालाई अक्षरमा लेख्नुहोस् । Write the given numbers in words. [2 x 1 = 2]

(अ) १,८५७

(आ) २४,६५०

(ख) दिइएका सङ्ख्यालाई अङ्कमा लेख्नुहोस् । Write the given numbers in numerals. [2 x 1 = 2]

(अ) छ हजार दुई सय बैसट्ठी

(आ) Three hundred forty seven

५. खाली ठाउँ भर्नुहोस्. Fill in the blanks.

[2 x 1 = 2]

(क) २५ को माथिको दश र तलको दश हुन्छ ।

The ten above 25 is and the ten below it is

(ख) ७४५ को माथिको सय र तलको सय हुन्छ ।

The hundred above 745 is and the hundred below it is

६. (क) सङ्ख्या ५५३७० लाई स्थानमान तालिकामा प्रस्तुत गर्नुहोस् । Present the number 55370 in place value table. [1]

दश हजार (Ten Thousands)	हजार (Thousands)	सय (Hundreds)	दश (Tens)	एक (Ones)

(ख) सङ्ख्यालाई अल्पविराम दिई लेख्नुहोस् । Write the numbers with commas. [1]

अल्पविराम (,) लगाएर लेख्दा When written with a comma (,):

७. हिसाब गर्नुहोस् । Calculate. [5 × 1 = 5]

(क)
$$\begin{array}{r} 807 \\ + 462 \\ \hline \end{array}$$

(ख)
$$\begin{array}{r} 3515 \\ + 5687 \\ \hline \end{array}$$

(ग)
$$\begin{array}{r} 8249 \\ - 6273 \\ \hline \end{array}$$

(घ)
$$\begin{array}{r} 125 \\ \times 6 \\ \hline \end{array}$$

(ङ)
$$\begin{array}{r} 8 \overline{) 104} \\ \hline \end{array}$$

८. सरल गर्नुहोस् . Simplify. [1]

$15 + 4 - 5 = \dots\dots\dots$

९. $\frac{1}{5}$ कुन भिन्नको उदाहरण हो ? What type of fraction $\frac{1}{5}$ is? [1]

- (क) मिश्रित सङ्ख्या (mixed numbers)
- (ख) उपयुक्त भिन्न सङ्ख्या (proper fraction)
- (ग) अनुपयुक्त भिन्न सङ्ख्या (improper fraction)
- (घ) समतूल्य भिन्न सङ्ख्या (equivalent fraction)

१०. (क) २ किलोग्राम ३०० ग्रामलाई ग्राममा बदल्नुहोस् । Convert 2 kg and 300g to gram. [1]

१०.(ख) राम आइतबार २ किलोमिटर ५०० मिटर हिँड्यो र सोमबार ५ किलोमिटर ७०० मिटर हिँड्यो भने दुवै दिनमा गरी जम्मा कति दुरी हिँड्यो ? पत्ता लगाउनुहोस् । If Ram walked 2 km and 500 m on Sunday and 5 km and 700 m on Monday, how much distance did he walk in total? Find out. [1]

११. (क) कोठा सङ्केतमा उपयुक्त सङ्ख्या भर्नुहोस् । Write the correct number in the box. [1]

$$5 + \square = 9$$

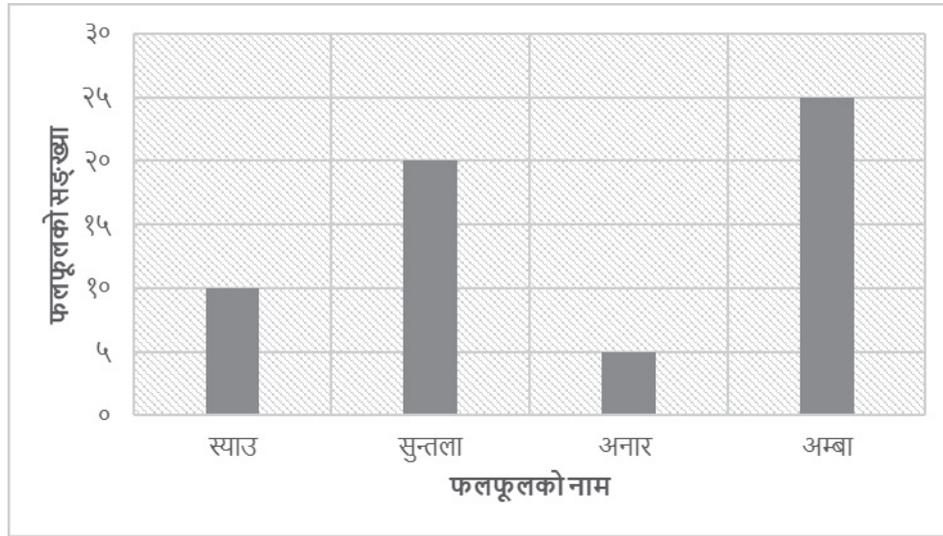
(ख) $x + y + 20$ मा चल र अचल कुन कुन हुन् ? लेख्नुहोस् । Identify and write the variable and constant in $x + y + 20$ [2 × 1 = 2]

चल (Variable)

अचल (constant)

१२. स्तम्भचित्र अध्ययन गर्नुहोस् र दिइएका प्रश्नको उत्तर दिनुहोस् । Study the following bar graph and give the answer of the questions.

[3 × 1 = 3]

(क) अम्बा कतिओटा छन् ? How many guavas are there?

(ख) स्याउभन्दा सुन्तला कतिले बढी छन् ? How many more oranges than apples ?

(ग) जम्मा फलफूलहरूको सङ्ख्या कति हुन्छन् ? What is the total number of fruits ?

.....

विद्यार्थी सेट क
निदानात्मक परीक्षा

कक्षा : ६

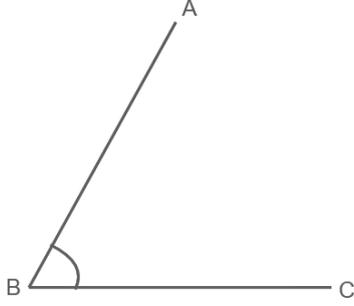
विषय : गणित

विद्यार्थीको नाम :

विद्यालयको नाम : जिल्ला :

तपाईं : छात्र छात्रा स्थानीय तह :

१. तल दिइएको कोण चाँदले नापी सही उत्तरमा ठिक चिह्न लगाउनुहोस् । Tick the correct measurement of the angle by measuring with protractor. [1]

(क) 30° (ख) 45° (ग) 60° (घ) 75°

२. जोडा मिलाउनुहोस् । Match the following.

समूह ख

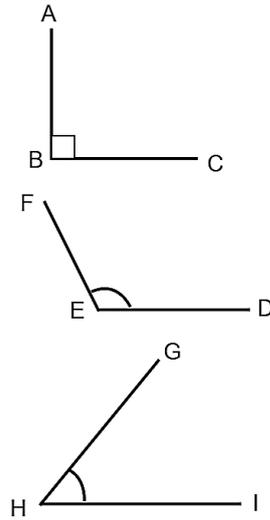
[3]

समूह क

(क) अधिककोण (obtuse angle)

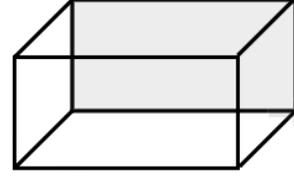
(ख) न्यूनकोण (acute angle)

(ग) समकोण (right angle)

३. दिइएको चित्रमा कतिओटा कुना, किनारा र सतह छन् ? How many vertices, edges and faces are there in the given picture?

$$[3 \times 1 = 3]$$

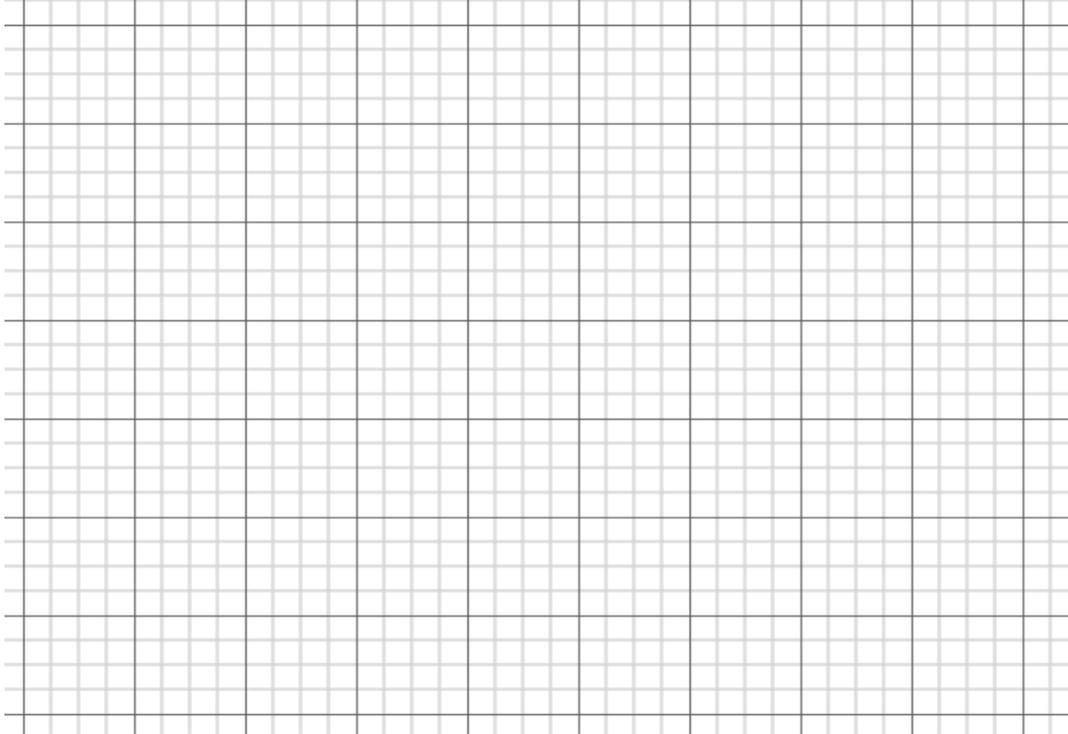
(क) सतहहरू (faces) ओटा

(ख) किनाराहरू (edges)..... ओटा

(ग) कुनाहरू (vertices) ओटा

४. तलको वर्गाङ्कित कागजमा एक जोडा समानान्तर रेखाहरू खिचुहोस् ।
Draw a pair of parallel lines in the following graph paper.

[1]

५. ३९ कस्तो सङ्ख्या हो ? What type of number 39 is?

[1]

(क) रुढ सङ्ख्या (prime number)

(ख) संयुक्त सङ्ख्या (composite number)

(ग) जोर सङ्ख्या (even number)

६. $45 + 2(6 - 2) = ?$

[1]

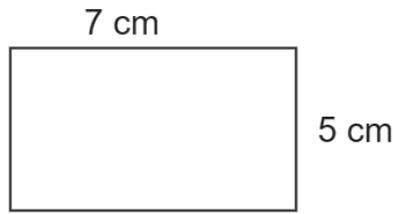
(क) 49

(ख) 50

(ग) 53

(घ) 55

७. दिइएको आयतको परिमिति र क्षेत्रफल पत्ता लगाउनुहोस् । Find the perimeter and area of the given rectangle. [2]

(क) परिमिति (perimeter)

(ख) क्षेत्रफल (area)

८. ८४,५६७ लाई अक्षरमा लेख्दा दिइएका मध्ये सही उत्तरमा ठिक (✓) चिह्न लगाउनुहोस् । Tick (✓) on correct answer when 84,567 is written in words. [1]

(क) आठ लाख चार हजार पाँच सय सतसट्ठी (Eight lakh four thousand five hundred and sixty seven)

(ख) चौरासी लाख पाँच सय सतसट्ठी (Eight four lakh five hundred and sixty seven)

(ग) चौरासी हजार पाँच सय सतसट्ठी (Eighty four thousand five hundred and sixty seven)

(घ) आठ हजार पैतालिस सय सतसट्ठी (Eight thousand forty five hundred and sixtyseven)

९. जोड गर्नुहोस् : Add.

[1]

$$\frac{3}{5} + \frac{1}{5}$$

१०. 0.15 लाई भिन्नमा रूपान्तरण गर्दा कति हुन्छ ? What is the conversion of 0.15 into fraction? [1]

(क) $\frac{1}{5}$ (ख) $\frac{1}{15}$ (ग) $\frac{15}{10}$ (घ) $\frac{15}{100}$

११. $x + 3 = 9$ मा चल र अचल राशी कुन कुन हुन् ? लेख्नुहोस् ।
Write the variable and constant in $x + 3 = 9$?

चल राशी (Variable) : [1]

अचल राशी (Constant) : [1]

१२. सरल गर्नुहोस् । Simplify.

[1]

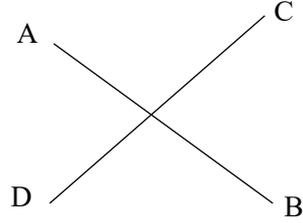
$$3x + 2y - x + 4y$$

१३. दिइएको समीकरण हल गर्नुहोस् । Solve the given equation.

[1]

$$2x + 1 = 7$$

३. दिइएका जोडी रेखाहरू कस्ता रेखाहरू हुन् ? What type of lines are given in the pair of lines?[1]

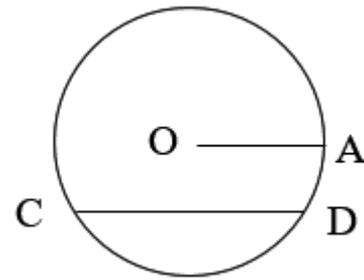
.....

४. तीनओटै भुजा बराबर भएको त्रिभुज कस्तो प्रकारको त्रिभुज हो ? What kind of triangle has three equal sides? [1]

- (क) समकोणी त्रिभुज (Right angled triangle)
- (ख) समद्विबाहु त्रिभुज (Isosceles triangle)
- (ग) समबाहु त्रिभुज (Equilateral triangle)
- (घ) विषमबाहु त्रिभुज (Scalene triangle)

५. दिइएको चित्रका आधारमा सोधिएका प्रश्नका उत्तर दिनुहोस् : Answer the following question based on the given figure. [2]

(क) OA र CD लाई के भनिन्छ ? What is called for OA and CD ?

६. एउटा षड्भुजाका कुना, किनारा र सतहको सम्बन्ध के हुन्छ ? What is the relation between the vertices, edges and faces of a cuboid? [1]

- (क) $V - E + F = 2$
- (ख) $V - E - F = 2$
- (ग) $V + E - F = 2$
- (घ) $V + E + F = 2$

७. $80 \div [10 - 2(4 - 3)] = ?$

[1]

(क) 6

(ख) 10

(ग) 16

(घ) 40

८. 24 को रूढ गुणनखण्ड कुन हो ? Which of the following is the prime factor of 24?

[1]

(क) 3×8

(ख) 2×12

(ग) $6 \times 3 \times 2$

(घ) $2 \times 2 \times 2 \times 3$

९. 12 र 10 को लघुतम समापवर्त्य (ल.स.) र महत्तम समापवर्तक (म.स.) कति हुन्छ ? What is the LCM. and HCF of 12 and 10?

[1]

(क) ल.स. 60, म.स.2 (LCM. 60, HCF 2)

(ख) ल.स. 120, म.स.घ (LCM 120, HCF 3)

(ग) ल.स. 120, म.स.5 (LC.M. 120, H.C.F. 5)

(घ) ल.स 60, म.स.10 (L.C.M. 60, H.C.F. 10)

१०. जोड गर्नुहोस् । Add.

[2]

$$\frac{3}{4} + \frac{5}{6}$$

११. एउटा किताबलाई रु २०० मा किनेर रु १७० बेच्दा कति नाफा वा नोक्सान हुन्छ ? What is the profit or loss when a book is bought for Rs. 200 and sold at Rs. 170? [2]

१२. चारओटा कलमको मूल्य रु ३२ पर्छ भने दुईओटा कलमको मूल्य कति पर्छ ? If the cost of four pens is Rs. 32 then what is the cost of two such pens? [2]

१३. सरल गर्नुहोस्। Simplify. [2]

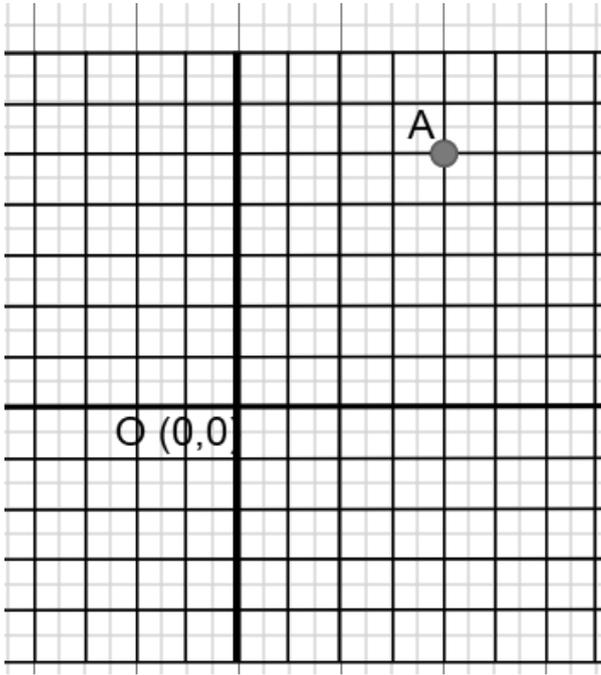
$$5x - 2y + 7x - 2y - 3x$$

१४. हल गर्नुहोस्। Solve. [1]

$$3x + 5 = 9.$$

१५. बिन्दु A को निर्देशाङ्क कति हुन्छ ? What is the coordinate of point A?

[1]

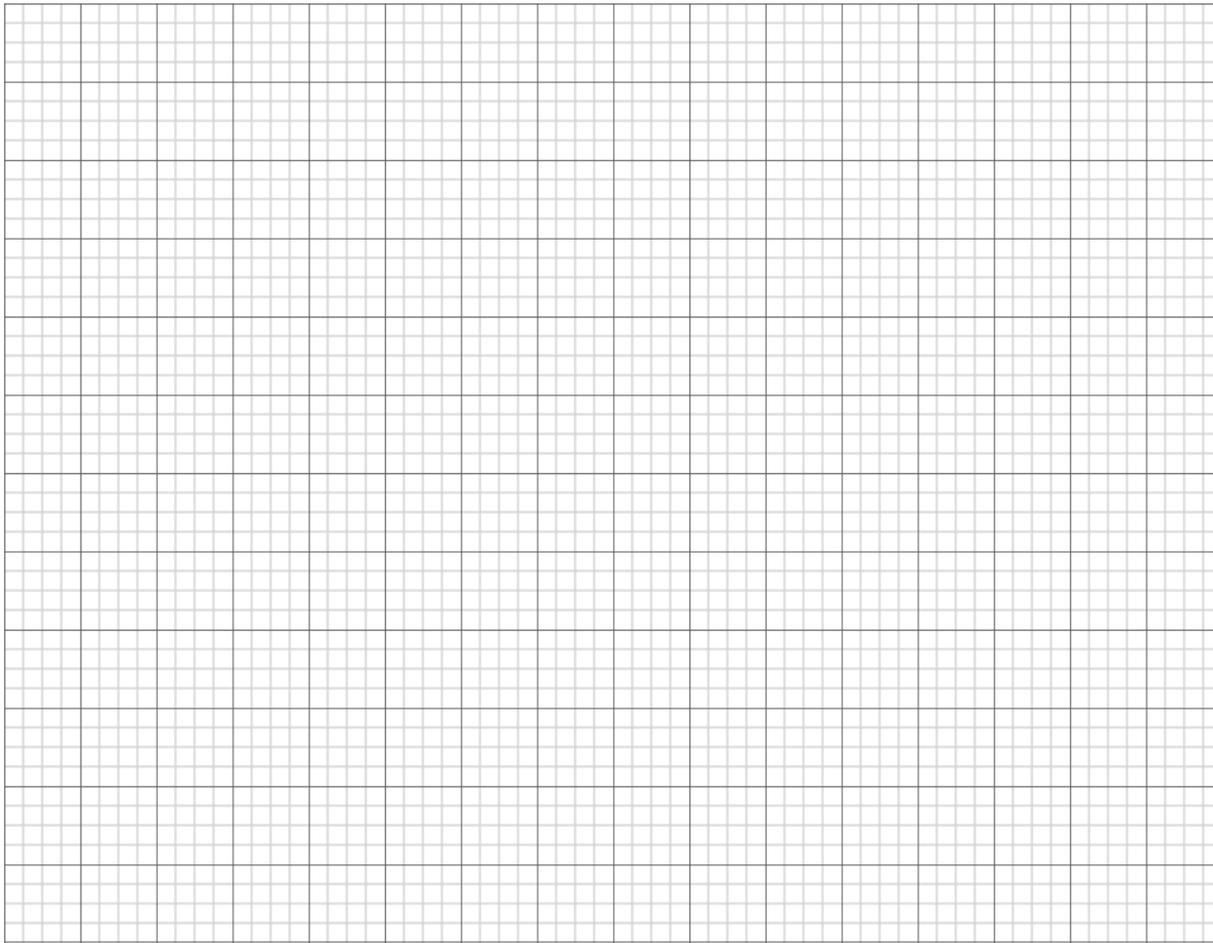

१६. तल तालिकामा किताबको सङ्ख्या दिइएको छ । Number of books is given in the table below.

[2]

किताबको नाम (Book's name)	सङ्ख्या(number)
नेपाली (Nepali)	20
गणित (Math)	30
अङ्ग्रेजी (English)	15
विज्ञान तथा प्रविधि (Science and technology)	25

माथिको तथ्याङ्कलाई दिइएको वर्गाङ्कित कागजमा स्तम्भचित्र खिच्नुहोस् :
Make a bar graph using above data on the following graph paper.

विद्यार्थी सेट क
निदानात्मक परीक्षा

कक्षा : ८

विषय : गणित

विद्यार्थीको नाम :
विद्यालयको नाम : जिल्ला :
तपाईं : छात्र ☐ छात्रा ☐ स्थानीय तह :

१. कम्पासको प्रयोग गरी 45° को कोण रचना गर्नुहोस् । Construct an angle of 45° by using a compass. [1]

२. कुनै दुई कोण बराबर भएको त्रिभुज कस्तो प्रकारको त्रिभुज हो ? What kind of a triangle has two equal angles ? [1]

- (क) समद्विबाहु त्रिभुज (Isosceles triangle)
- (ख) समबाहु त्रिभुज (Equilateral triangle)
- (ग) विसमबाहु त्रिभुज (Scalene triangle)

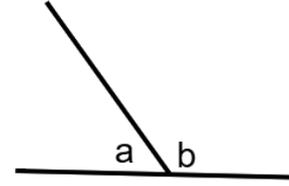
३. जोडा मिलाउनुहोस् । Match the following:

[3]

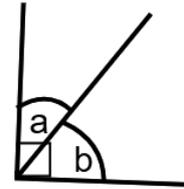
समूह क

समूह ख

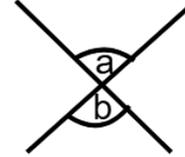
(क) शीर्षाभीमुख कोण (Vertically opposite angles)

(ख) समपूरक कोण (Complementary angles)

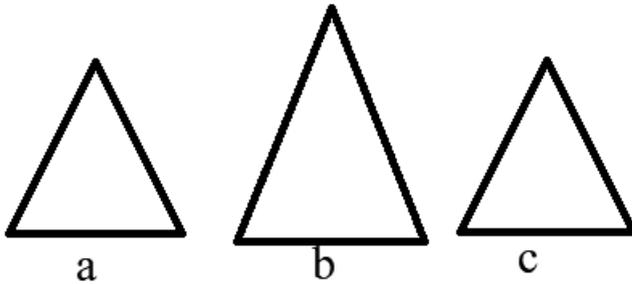

(ग) परिपूरक कोण (Supplementary angles)

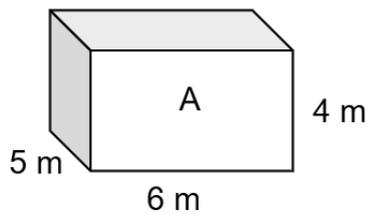
(घ) एकान्तर कोण (Alternate angles)

४. अनुरूप त्रिभुजहरू पहिचान गरी लेख्नुहोस् । Identify and write the congruent triangles. [1]

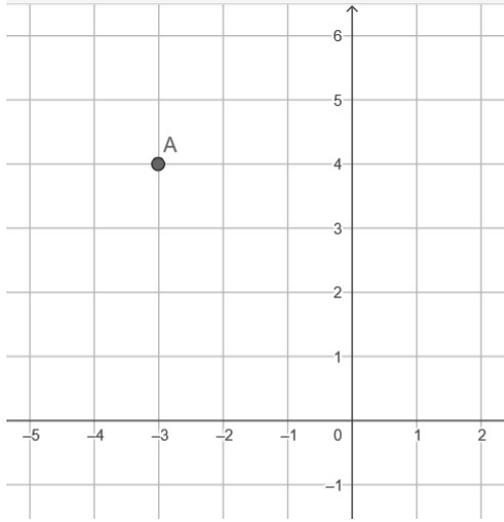
.....

५. दिइएको षड्मुखाको आयतन पत्ता लगाउनुहोस् । Find the volume of the given cuboid. [2]

६. बिन्दु A को निर्देशाङ्क कति हुन्छ ? What is the coordinate of point A?

[1]

७. सरल गर्नुहोस् । Simplify.

[2]

$$\frac{2}{5} + \frac{3}{4} - \frac{1}{5}$$

८. 1.025 लाई भिन्नमा बदल्नुहोस् । Convert 1.025 into a fraction.

[1]

९. एउटा व्यापारीले रु ४५० मा किनेको कमिज रु ५२० मा बेच्यो । उसले कति प्रतिशत नाफा गरेछ ? A business person bought a shirt for Rs. 450 and sold it for Rs. 520. Find out the percentage of profit he/she made? [2]

१०. कुनै काम ५ जनाले ३५ दिनमा सकछन् । उक्त काम १५ जनाले कति दिनमा सकछन् ? 5 people can complete a work in 35 days. How many days will take 15 people to complete the same work? [2]

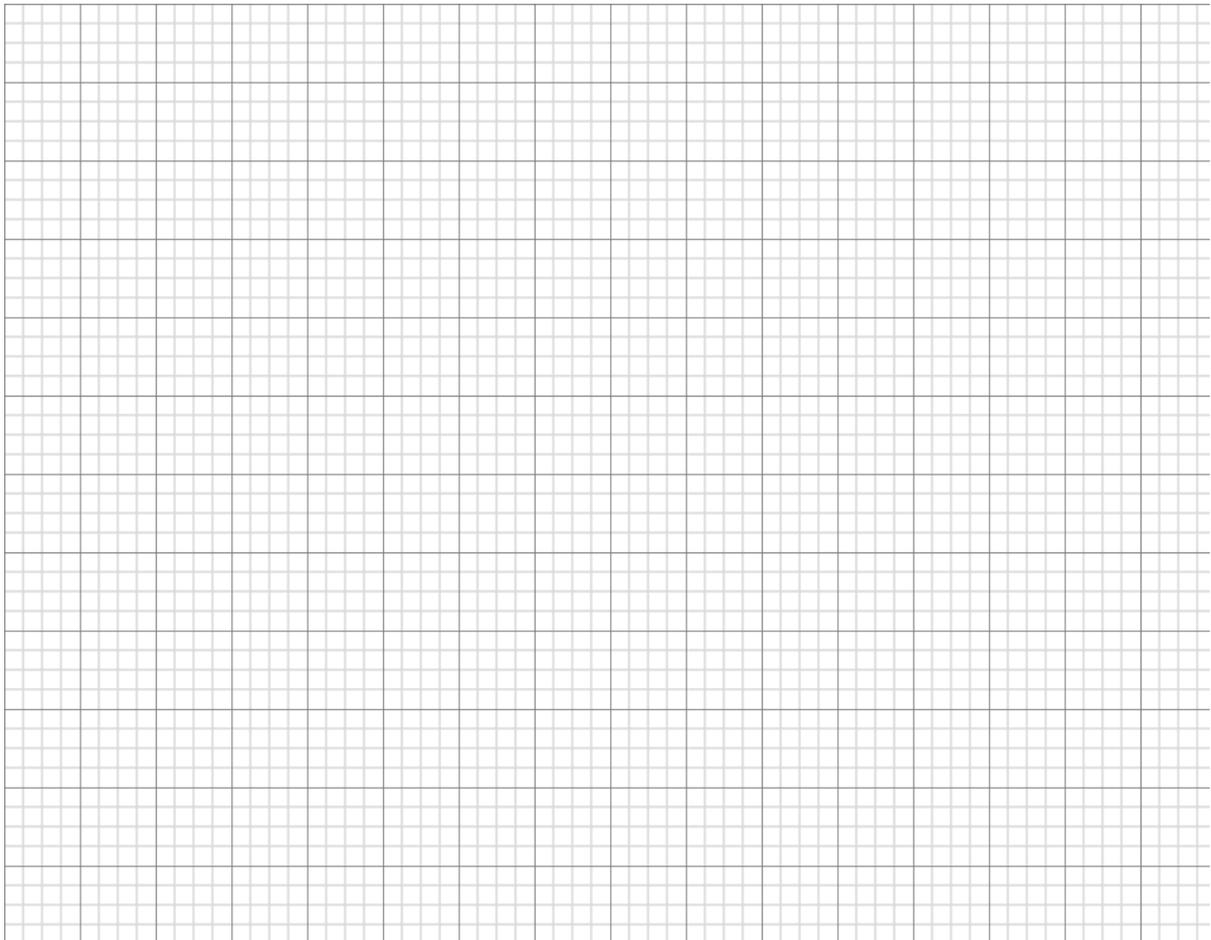
११. $(x + 2)^2$ लाई विस्तारित रूपमा लेख्नुहोस् । Write in the expanded form for $(x + 2)^2$. [1]

१२. दिइएको अभिव्यञ्जकको सरलीकरण गर्नुहोस् । Simplify the given expression. [2]

$$\frac{2x}{x+1} \times \frac{x-1}{3x}$$

१३. तलको समीकरणलाई लेखाचित्रमा देखाउनुहोस् । Show the following equation on graph paper. [2]

$$x + y = 5$$

१४. सरल गर्नुहोस् । Simplify.

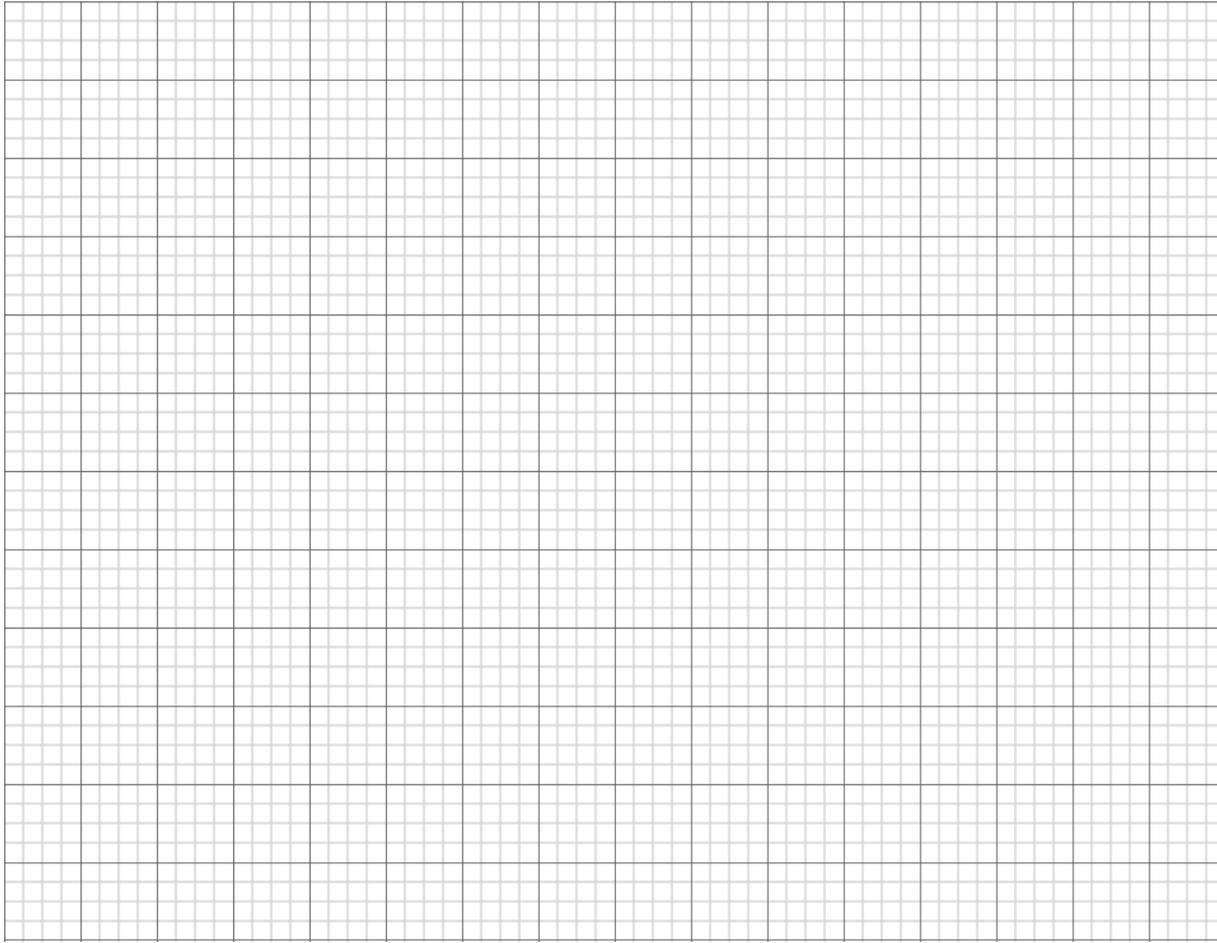
[2]

$$x^{a-b} \times x^{b-c} \times x^{c-a}$$

१५. तालिकामा एक जना मानिसले आफ्नो तौल घटाउन गरेको निरन्तर प्रयासबाट प्राप्त नतिजा दिइएको छ । उक्त तथ्याङ्कअनुसार रेखाचित्र निर्माण गर्नुहोस् । The given table represents the result of weight loss result for a man after continuous exercise. Make a line graph based on the data. [2]

महिना (Month)	तौल (केजीमा) Weight (Kg)
जेठ (Jestha)	100
असार (Asar)	95
साउन (Shawan)	90
भदौ (Bhadra)	85
असोज (Asoj)	80

सो रेखाचित्र अध्ययन गरी कार्तिक महिनामा सो व्यक्तिको तौल लगभग कति हुन सक्ला ? लेख्नुहोस् । Study the line graph. What will be the approximately weight of the person on Kartik? Write.[1]

१६. सर्वव्यापक समूह U का उपसमूह $A = \{2, 4, 6, 8, 10\}$ र उपसमूह $B = \{1, 2, 7\}$ छन् । समूह A र समूह B का लागि सबैभन्दा सानो सर्वव्यापक समूह बनाउनुहोस् । $A = \{2, 4, 6, 8, 10\}$ and $B = \{1, 2, 7\}$ are subsets of a universal set U. Make a smallest universal set for both sets A and B. [1]

गणित विषय, सेट-ख

विद्यार्थी सेट ख

निदानात्मक परीक्षा

कक्षा : ३

विषय : गणित

विद्यार्थीको नाम :

विद्यालयको नाम : जिल्ला :

तपाईं : छात्र छात्रा स्थानीय तह :

१. तलका ज्यामितीय आकृतिका नाम लेखुहोस् । Write the names of the following geometrical shapes. [4×1= 4]

ज्यामितीय आकृति (Geometrical Shapes)	ज्यामितीय आकृतिको नाम (Name of the geometrical shapes)
(क) 	
(ख) 	
(ग) 	
(घ) 	

२. स्थानमान तालिका हेरी तलका प्रश्नहरूको जवाफ दिनुहोस् । Observe the place value table and answer the following questions. [2×1= 2]

सय (Hundreds)	दश (Tens)	एक (Ones)
3	4	5

(क) 4 को स्थान कुन हो ? What is the place name of 4?

(ख) 4 को स्थानमान के हुन्छ ? What is the place value of 4?

३. (क) दिइएका सङ्ख्यालाई अक्षरमा लेखुहोस्। Write the given numbers in word [2×1= 2]

(अ) १९

(आ) ७२

(ख) दिइएका सङ्ख्यालाई अङ्कमा लेखुहोस्। Write the given numbers in numerals. [2×1= 2]

(अ) अठ्ठिस

(आ) चौरासी

४. दिइएको सङ्ख्याहरूलाई बढ्दो क्रममा लेखुहोस्। Write the following numbers in ascending order. [1]

456, 654, 645

.....,,

५. बिजोर सङ्ख्याहरूमा गोलो चिह्न (O) लगाउनुहोस्। Circle (O) the odd numbers. [1]

2 5 70 81 905 964

६. जोड्नुहोस्। Add. [1]

$$\begin{array}{r} ४ ७ \\ + ३ ८ \\ \hline \end{array}$$

७. घटाउनुहोस्। Subtract. [1]

$$\begin{array}{r} ४६ \\ - ३३ \\ \hline \end{array}$$

८. गुणन गर्नुहोस् Multiply.

[2×1= 2]

(क) $७ \times ६ = \dots\dots\dots$

(ख) $९ \times ७ = \dots\dots\dots$

९. भाग गर्नुहोस् । Divide.

[1]

$$\begin{array}{r} \overline{) ५४} \\ ६ \end{array}$$

१०. जनता आधारभूत विद्यालयमा कक्षा १ देखि ३ सम्म अध्ययनरत छात्रा र छात्रको सङ्ख्या तलको तालिकामा दिइएको छ । The number of girls and boys studying in grade 1 to 3 at Janata Basic School is given below:

	छात्रा (Girl)	छात्र (Boy)
कक्षा 1	15	12
कक्षा 2	12	10
कक्षा 3	12	13

तालिका अध्ययन गरी तलका प्रश्नहरूको जवाफ दिनुहोस् । Study the given table and answer the following questions. [3×1 = 3]

(क) कक्षा १ मा कति जना छात्रा रहेछन्? How many girls are in grade 1?

.....

(ख) कक्षा २ मा जम्मा कति जना विद्यार्थी रहेछन्? What is the total number of students in class 2?

(ग) कक्षा ३ मा छात्राको भन्दा छात्रको सङ्ख्या कतिले बढी छ? How many more boys than girls are there in class 3?

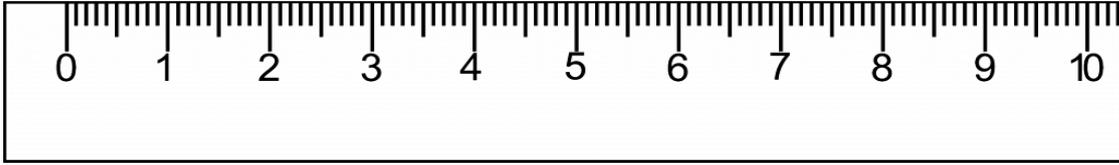
विद्यार्थी सेट ख
निदानात्मक परीक्षा

कक्षा : ४

विषय : गणित

विद्यार्थीको नाम :
विद्यालयको नाम : जिल्ला :
तपाईं : छात्र ☐ छात्रा ☐ स्थानीय तह :
.....

१. ३ से.मी लम्बाइ भएको रेखाखण्ड AB । Draw a line segment AB of length 3 cm. [1]

२. रुलरको प्रयोग गरी कोण ABC खिचुहोस् । Draw an angle ABC using ruler. [1]

३. सङ्ख्या ७६९८५ लाई स्थानमान तालिकामा प्रस्तुत गर्नुहोस् । Present the number 76985 in the place value table. [1]

दश हजार (Ten thousands)	हजार (Thousands)	सय (Hundreds)	दश (Tens)	एक (Ones)

४. (क) दिइएका सङ्ख्यालाई अक्षरमा लेखुहोस् । Write the given numbers in word. [2×1= 2]

(अ) ८३

(आ) ७२०

(ख) दिइएका सङ्ख्यालाई अङ्कमा लेखुहोस् । Write the given numbers in numerals. [2×1= 2]

(अ) पचासी

(आ) दुई सय चौबिस

५. दिइएका सङ्ख्याहरूलाई घट्दो क्रममा लेखुहोस् । Write the given numbers in descending order. [1]

5876, 5687, 5786

.....,,

६. < अथवा > सङ्केतको प्रयोग गरी दिइएका सङ्ख्याको तुलना गर्नुहोस् । Compare the given numbers using < or > sign. [2]

(क) 596 965

(ख) 8,463 8,436

७. जोड्नुहोस् । Add. [1]

45 + 57 =

46 + 87 =

द. घटाउनुहोस् । Subtract.

[1]

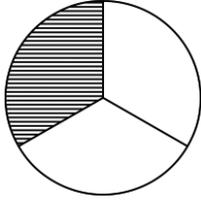
$$\begin{array}{r} 653 \\ - 536 \\ \hline \end{array}$$

१०. भाग गर्नुहोस् । Divide.

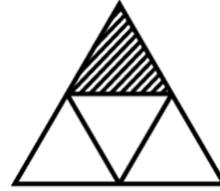
[1]

$$9 \overline{)882}$$

११. चित्रमा छाया पारिएका भागलाई भिन्नमा लेखनुहोस् । Write the shaded parts of the figure in fraction. [1]

.....

.....

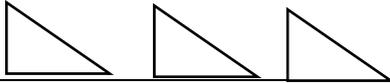
१२. (क) एक लिटरमा कति मिलिलिटर हुन्छ ? How many milliliters is in one liter? [1]

.....

(ख) एक घण्टामा कति मिनेट हुन्छ ? How many minutes is in one hour? [1]

.....

१३. दिइएको चित्रग्राफ अध्ययन गरी तलका प्रश्नहरूको जवाफ दिनुहोस् । Study the given pictograph and answer the following questions. [3×1 = 3]

आकृतिको नाम	आकृतिको सङ्ख्या
आयत (Rectangle)	
वृत्त (Circle)	
त्रिभुज (triangle)	
वर्ग (Square)	

- (क) कति ओटा त्रिभुजहरू छन्? How many triangles are there?
- (ख) सबैभन्दा धेरै सङ्ख्या भएको आकृतिको नाम लेख्नुहोस् । Write the name of the shape with maximum in number?
- (ग) कुन कुन आकृति बराबर सङ्ख्यामा छन् ? Which shapes are equal in number?
-

विद्यार्थी सेट ख
निदानात्मक परीक्षा

कक्षा: ५

विषय : गणित

विद्यार्थीको नाम :
विद्यालयको नाम : जिल्ला :
तपाईं : छात्र ☐ छात्रा ☐ स्थानीय तह :

१. रूलरको सहायताले दिइएका बिन्दुहरू जोडेर एउटा कोण बनाउनुहोस् र उक्त कोणको नाम लेख्नुहोस् । Draw an angle joining the given points using ruler and write the name of that angle. [2]

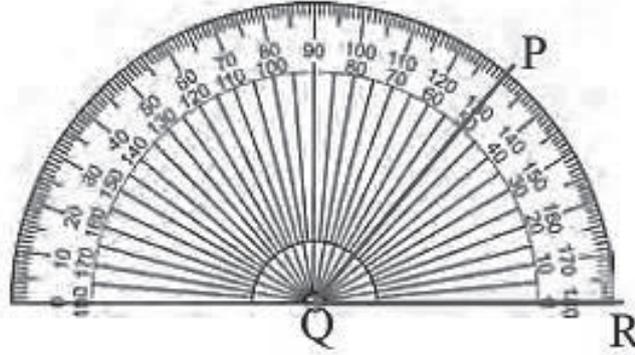
P •

Q •

• R

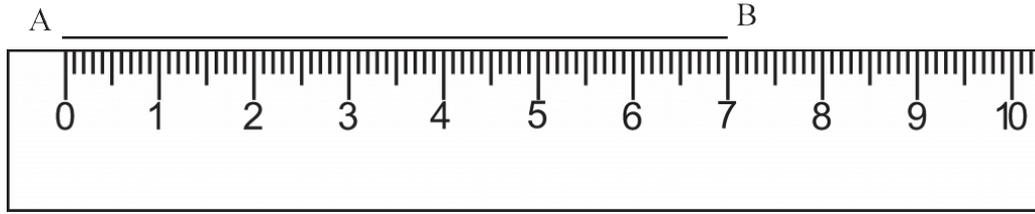
कोणको नाम (Name of angle)

२. दिइएको कोणको नाप लेखुहोस् । Write the measurement of the given angle. [1]

..... डिग्री (Degree)

३. रेखाखण्ड AB को लम्बाइ लेखुहोस् । Write the length of line segment AB. [1]

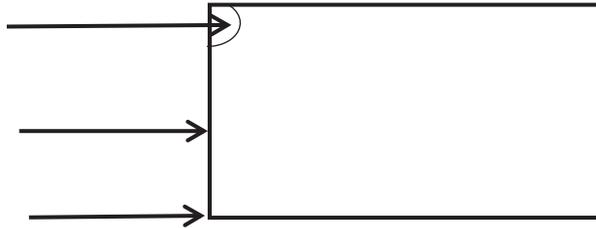
AB =से.मी. (cm)

४. दिइएको चित्रमा वाण चिह्नहरू सङ्केत गरिएका भागहरूको नाम लेखुहोस् । Write the names of the parts of the given figure shown by arrows. [3×1=3]

(क)

(ख)

(ग)

५. दिइएका सङ्ख्यालाई अक्षरमा लेखुहोस् । Write the given numbers in words. [2× 1 = 2]

(अ) 2,850

(आ) 45,322

६. सङ्ख्या २४८७३० लाई स्थानमान तालिकामा प्रस्तुत गर्नुहोस् र ४ को स्थानमान लेख्नुहोस्
 | Present the number 248730 in the place value table and write the place value of 4.

[2×1=2]

४ को स्थानमान (Place value of 4) =

७. खाली ठाउँ भर्नुहोस् | Fill in the blanks. [2 × 1 = 2]

(क) ५६३ लाई नजिकको दशमा शून्यान्त गर्दा हुन्छ ।

The rounded value of 563 to the nearest ten is

(ख) ४८७० लाई नजिकको सयमा शून्यान्त गर्दा हुन्छ ।

The rounded value of 4870 to the nearest hundred is

८. हिसाब गर्नुहोस्। Calculate: [4 × 1 = 4]

(क) 8545

(ख) 7249

(ग) 325

(घ) $9 \overline{)306}$

$+ 3680$

$- 2373$

$\times 7$

९. ७२ र १४ को योगफलबाट ६ घटाउँदा कति हुन्छ ? What is the value, when 6 is

subtracted from the sum of 72 and 14? [1]

.....

१०. दिइएका सङ्ख्याहरूबाट उपयुक्त भिन्न, अनुपयुक्त भिन्न र मिश्रित सङ्ख्या छुट्याउनुहोस्।
Identify proper fraction, improper fraction and mixed number from the given numbers.
[3×1=3]

$$\frac{7}{3}, 2\frac{3}{5}, \frac{3}{4}$$

उपयुक्त भिन्न (Proper fraction) =

अनुपयुक्त भिन्न (Improper fraction) =

मिश्रित सङ्ख्या (Mixed number) =

११. २ घण्टा २५ मिनेटलाई मिनेटमा बदल्नुहोस् । Convert 2 hour 25 minutes into minutes. [1]

.....

१२. खाली कोठामा उपयुक्त सङ्ख्या भर्नुहोस् । Fill the appropriate number in the box. [1]

$$15 - \square = 9$$

१३. तलका प्रत्येक अवस्थाले चल वा अचल के लाई जनाउँछ, लेख्नुहोस् । Write whether it represents a variable or a constant in each case below. [2×1= 2]

(क) x ले एउटा नेपाली महिनाको नाम जनाउँछ ।

x denotes the name of a Nepali month

(ख) a ले बैशाखको १५ गते जनाउँछ ।

a denotes 15th of Baisakha

१४. दिइएको बिलको अध्ययन गरी प्रश्नहरूको जवाफ दिनुहोस् । Study the given bill and answer the following questions. [3×1= 3]

पान नं: ३४७६५०१४५

बिल नं: ०५६

सदावहार फलफूल पसल

बरगाछी, विराटनगर

क्रेताको नाम : दिपक मेहता

मिति: २०८१/०५/१६

क्र.स.	विवरण	परिमाण	दर रु.	मूल्य रु.
१.	स्याउ	७ के.जी.	२५०	१७५०
२.	सुन्तला	२ के.जी.	१४०	२८०
३.	अनार	१ के. जी.	३७०	३७०
४.	केरा	३ दर्जन	१२०	३६०
जम्मा				२७६०

अक्षरेपि: दुई हजार सात सय साठी रुपियाँ मात्र

भुलचुक लिने दिने

सलमा

बिक्रेता

(क) पसलको नाम के रहेछ ? What is the name of shop?

(ख) एक के.जी. सुन्तलाको मूल्य कति रहेछ? What is the cost of 1 kg orange?

.....

(ग) दिपक मेहताले जम्मा कति रुपैयाँको फलफूल किनेका रहेछन् ? What is the total amount of the fruits bought by Deepak Meheta?

विद्यार्थी सेट ख
निदानात्मक परीक्षा

कक्षा : ६

विषय : गणित

विद्यार्थीको नाम :
विद्यालयको नाम : जिल्ला :
तपाईं : छात्र ☐ छात्रा ☐ स्थानीय तह :

१. चाँदको प्रयोग गरी 175° को कोण खिचुहोस् । Construct an angle 175° using protractor.[1]

२. दिइएका कोणहरू न्यूनकोण, समकोण वा अधिककोण के हुन्? लेखुहोस् । Write whether the given angles are acute, right or obtuse angle. [3]

$120^\circ, 30^\circ, 90^\circ$

(क) न्यूनकोण (Acute Angle):

(ख) समकोण (Right angle):

(ग) अधिक कोण (Obtuse angle):

३. दिइएको रेखाखण्ड AB सँग समानान्तर हुने अर्को रेखाखण्ड CD खिच्नुहोस् । Construct the line segment CD with parallel to the given line segment AB. [1]

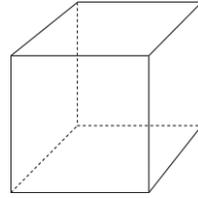

४. दिइएको घनमा कति ओटा शीर्षबिन्दु, किनारा र सतह छन् ? How many vertices, edges and faces are there in the given cube? [3]

(अ) शीर्षबिन्दु (Vertex):.....

(आ) किनारा (Edge):.....

(इ) सतह (Face):.....

५. ५० देखि ७० सम्मका रूढ सङ्ख्याहरू लेख्नुहोस् । Write the prime numbers from 50 to 70. [2]

६. ९ र ७ को अन्तरको ३ गुणामा ४ जोड्दा कति हुन्छ ? What is the value, when 4 is added to 3 times the difference of 9 and 7? [2]

७. 4 cm भुजा भएको वर्गको परिमिति र क्षेत्रफल निकाल्नुहोस् । Find the perimeter and area of square with side 4 cm. [2]

८. सरल गर्नुहोस् । Simplify. [2]

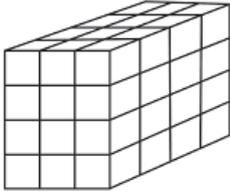
$$\frac{2}{5} - \frac{3}{5} + \frac{2}{5}$$

९. 45% लाई भिन्नमा बदल्नुहोस् । Convert 45% into fraction. [1]

१०. हिसाब गर्नुहोस् । Calculate. [1]

$$23.12 + 71.28$$

११. दिइएको ठोस वस्तुको आयातन कति हुन्छ ? What is the volume of the given solid? [1]

.....

१२. दिइएको बिजीय अभिव्यञ्जकमा कतिओटा पदहरु छन्? How many terms are there in the given algebraic expression? [1]

$$10x - 9y + 4$$

१३. सरल गर्नुहोस् । Simplify: [1]

$$x^2 - xy + 2x^2 + 3xy$$

१४. हल गर्नुहोस् । Solve. [1]

$$4m + 11 = 55$$

विद्यार्थी सेट ख
निदानात्मक परीक्षा

कक्षा: ७

विषय : गणित

विद्यार्थीको नाम :

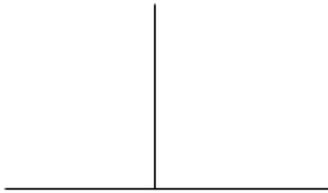
विद्यालयको नाम : जिल्ला :

तपाईं : छात्र छात्रा स्थानीय तह :

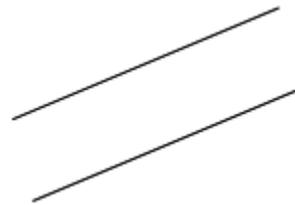
१. कम्पासको प्रयोग गरी दिइएको रेखाखण्ड AB को लम्बार्धक खिचुहोस् । Draw the perpendicular bisector of the line segment AB using compass. [1]

A—————B

२. दिइएका रेखाहरू समानान्तर वा लम्ब कस्ता हुन्? लेखुहोस् । (Write whether the given lines are parallel or perpendicular. [2]

.....

.....

३. सोलीको एउटा चित्र बनाउनुहोस् । Draw a figure of a cone. [1]

४. एक जोडा सम्मुख भुजाहरू मात्र समानान्तर भएको चर्तुभुजलाई के भनिन्छ ? What is the name of the quadrilateral with only one pair of opposite sides are parallel? [1]

(अ) समानान्तर चर्तुभुज (Parallelogram)

(आ) समलम्ब चर्तुभुज (Trapezium)

(इ) आयत (Rectangle)

(ई) वर्ग (Square)

५. राहुलले रु. 15 पर्ने तीनओटा सिसाकलम किने । उनले पसलेलाई 50 रुपियाँको नोट दिए । उनले कति रुपियाँ फिर्ता पाउलान् ? Rahul bought three pencils at the rate of Rs.15 each. He gave a 50 rupees note to the shopkeeper to pay the cost. How much money will he get back? [2]

६. 81 को वर्गमूल कति हुन्छ? What is the square root of 81? [1]

७. सरल गर्नुहोस् । Simplify. [2]

$$\frac{3}{5} - \frac{1}{10}$$

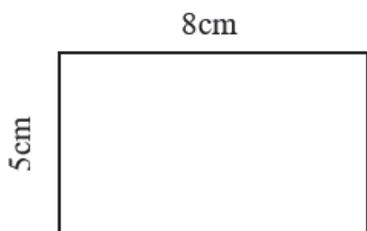
८. दिइएको भिन्नलाई दशमलव सङ्ख्यामा रूपान्तरण गर्नुहोस् । Convert the following fractions into decimal number. [2]

(अ) $\frac{64}{100}$

(आ) $\frac{567}{1000}$

९. 24 र 36 को महत्तम समापवर्तक (म. स.) निकाल्नुहोस् । Find Highest Common Factor (HCF) of 24 and 36. [2]

१०. दिइएको आयतको परिमिति र क्षेत्रफल निकाल्नुहोस् । Find the perimeter and area of the given rectangle. [2]

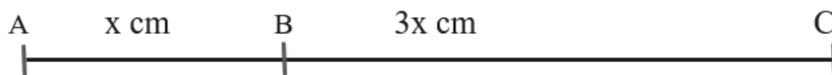
(क) परिमिति

(ख) क्षेत्रफल

११. गुणनफललाई घाताङ्कको रूपमा लेख्नुहोस् । Write the product in indices. [2]

(अ) $3 \times 3 \times 3 \times 3$ (आ) $x^3 \times x^5$

१२. AC को जम्मा लम्बाइ पत्ता लगाउनुहोस् । Find the total length of AC. [2]

१३. तल दिइएका वाक्यहरूलाई ट्रिकोटोमीका उपयुक्त चिन्ह $<$, $>$ वा $=$ राखेर लेख्नुहोस् । Write the following sentences using the correct trichotomy signs $<$, $>$ or $=$. [2]

(अ) $(x + 5)$ भन्दा y सानो छ । y is less than $(x + 5)$

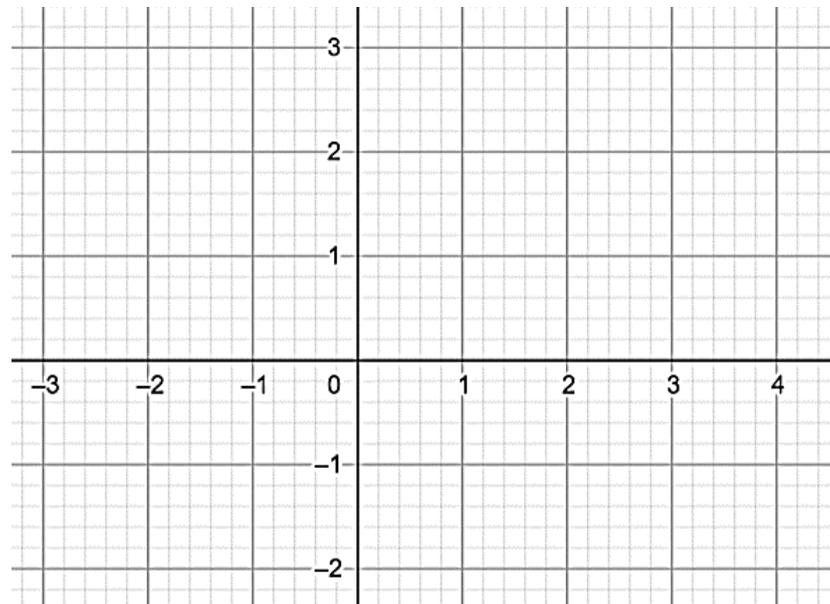
(आ) -6 भन्दा -1 ठुलो छ । -1 is greater than -6

१४. समूह $A = \{15 \text{ का गुणनखण्डहरू}\}$ भए, समूह A लाई सूचीकरण विधिमा लेख्नुहोस् ।

If set $A = \{ \text{Factors of } 15 \}$, then write set A using listing method. [1]

१५. बिन्दु $M(3, -2)$ लाई दिइएको ग्राफ पेपरमा भर्नुहोस् । Plot the point $M(3, -2)$ in the given graph paper.

[1]

विद्यार्थी सेट ख
निदानात्मक परीक्षा

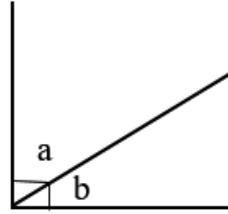
कक्षा : ८

विषय : गणित

विद्यार्थीको नाम :
विद्यालयको नाम : जिल्ला :
तपाईं : छात्र ☐ छात्रा ☐ स्थानीय तह :

१. कम्पासको प्रयोग गरी 45° को कोण खिचनुहोस्। Construct an angle of 45° using compass. [2]

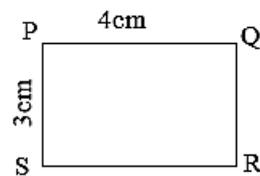
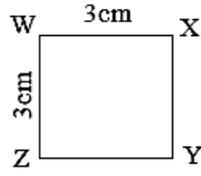
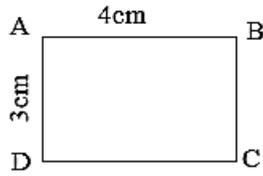
२. दिइएको चित्रमा a र b को योगफल कति हुन्छ? What is the sum of a and b in the given figure. [1]

.....

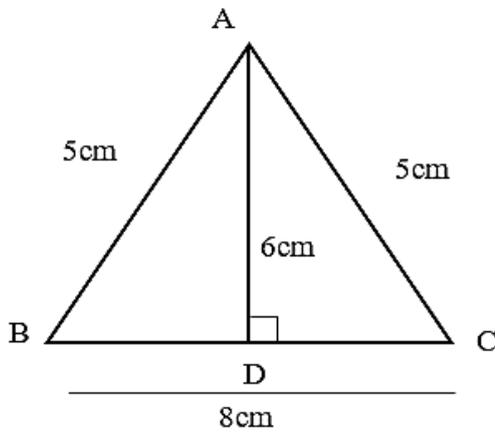
३. आयत र समानान्तर चतुर्भुजको दुई दुईओटा विशेषताहरू लेखनुहोस्। Write the two characteristics of rectangle and parallelogram. [2]

४. दिइएका आकृतिहरूमध्ये अनुरूप आकृतिहरूको नाम लेख्नुहोस् । Write the name of congruent shapes among the following shapes. [1]

.....

५. दिइएको त्रिभुजको परिमिति र क्षेत्रफल पत्ता लगाउनुहोस् । Find the perimeter and the area of the given triangle. [2 × 1 = 2]

क) त्रिभुजको क्षेत्रफल (Area of triangle)

ख) त्रिभुजको परिमिति (Perimeter of triangle)

६. षड्मुखाको आधारको क्षेत्रफल 48 वर्ग से.मी. र उचाइ 10 से.मी. भए आयतन कति हुन्छ ?

Find the volume of a cuboid whose area of the base is 48 cm² and height is 10 cm.

[1]

७. टेट्राहेड्रनका 4 ओटा शीर्षबिन्दुहरू र 4 ओटा सतहहरू हुन्छन् भने किनाराहरूको सङ्ख्या कति

हुन्छ, लेख्नुहोस् । There are 4 vertices and 4 faces in a tetrahedron. Write the number of edges. [1]

८. बिन्दु P(2, -3) लाई x-अक्षमा परावर्तन गर्दा बन्ने प्रतिबिम्बको निर्देशाङ्क कति हुन्छ ? What is

the image of the point P(2, -3) after reflection on X-axis?

[1]

९. एउटा टि.भी.रु 18,000 मा किनेर रु 16,200 मा बिक्री गर्दा कति प्रतिशत नोक्सान हुन्छ ? पत्ता लगाउनुहोस् । Find the loss percentage when a T.V. was bought for Rs. 18000 and sold for Rs. 16,200. [2]

१०. 512 को घनमूल कति हुन्छ ? What is the cube root of 512? [2]

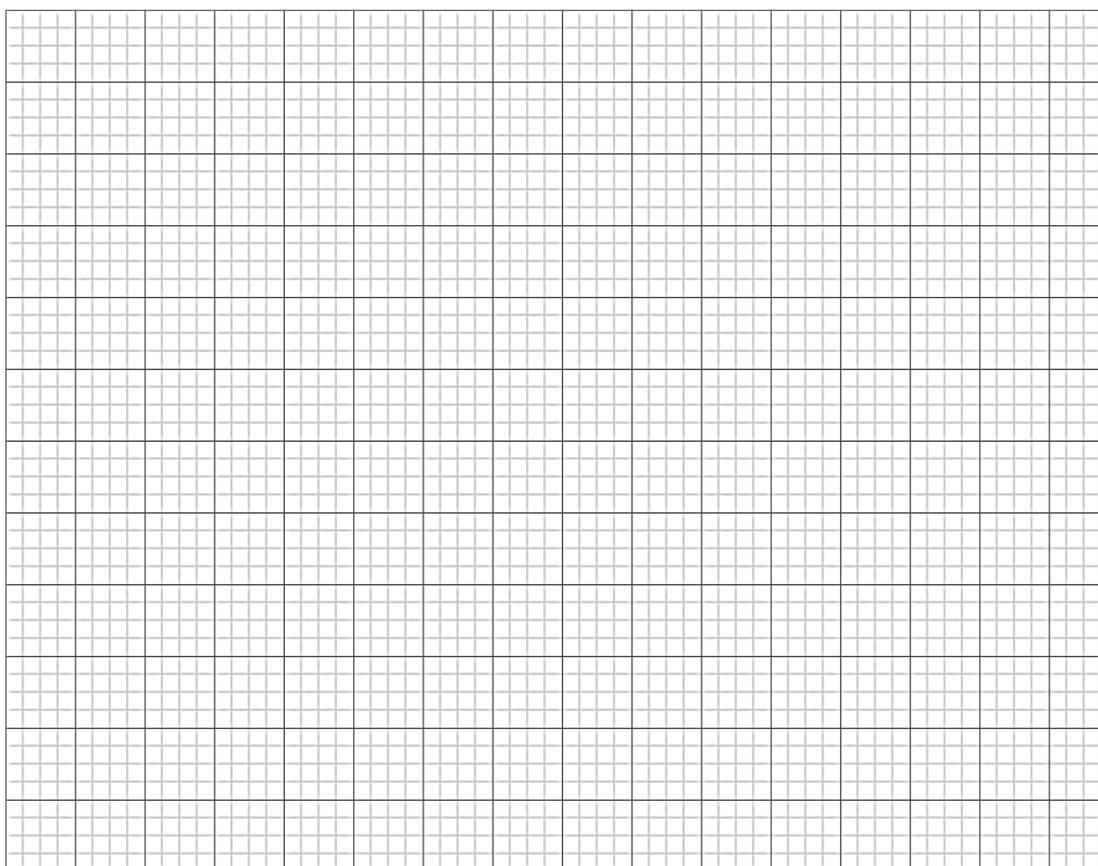
११. यदि 15 जना मानिसले कुनै एउटा काम 12 दिनमा गर्न सक्छन् भने सो काम 18 दिनमा गर्नका लागि कति मानिस आवश्यक पर्ला ? If 15 people can do a piece of work in 12 days. How many people will require to complete that work in 18 days? [2]

१२. खण्डीकरण गर्नुहोस् । Factorize. [2]
 $x^2 + 11x + 30$

१३. सरल गर्नुहोस् । Simplify. [2]
 $x^{4a-4b} \times x^{4b-4c} \times x^{4c-4a}$

१४. तालिकामा दिइएको जानकारीलाई बहुस्तम्भ चित्रमा देखाउनुहोस् । Show the given information in multiple bar diagram. [2]

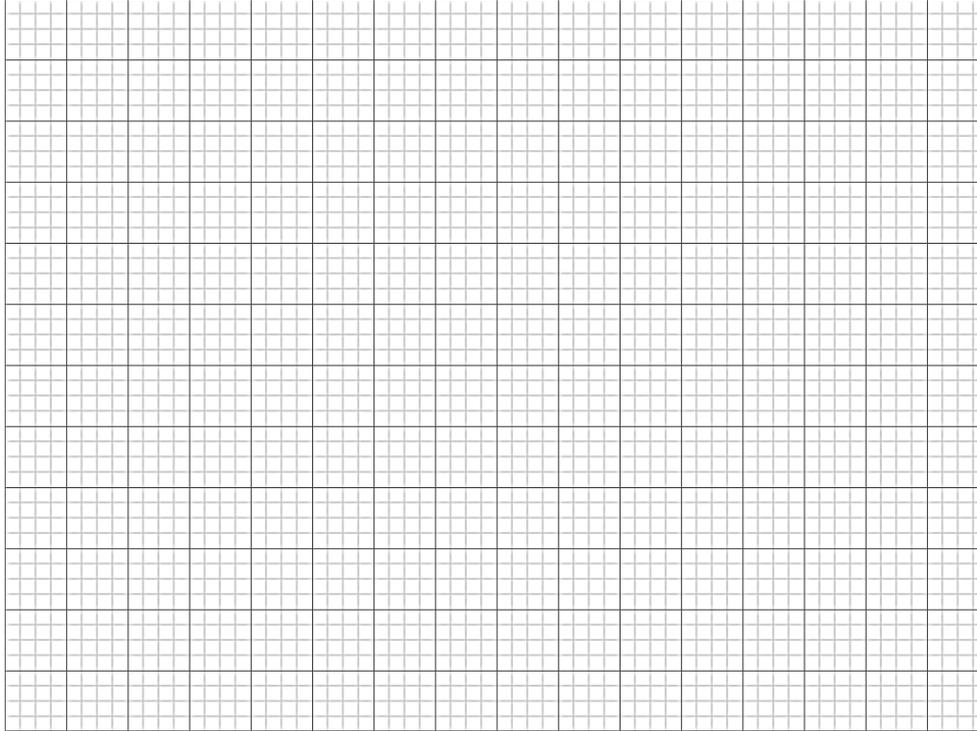
खेलहरू (Games)	छात्र सङ्ख्या (Number of boys)	छात्रा सङ्ख्या (Number of girls)
फुटबल (Football)	१०	६
क्रिकेट (Cricket)	८	६
बास्केटबल(Basketball)	५	९
भलिबल(Volleyball)	८	१०

१५. समूह $A = \{2, 3, 4\}$ को समतुल्य हुने एउटा समूह निर्माण गर्नुहोस् । Construct an equivalent set of $A = \{2, 3, 4\}$. [1]

१६. $(2x - 3)^2$ लाई बिस्तारित रूपमा लेख्नुहोस् । Write $(2x - 3)^2$ in expanded form. [2]

१७. $x - 2y = 4$ को लेखाचित्र खिच्नुहोस् । Draw the graph of $x - 2y = 4$. [2]

विज्ञान तथा प्रविधि

एकाइ ६

विज्ञान तथा प्रविधि विषयको परीक्षण मार्गदर्शन र साधन

Context

Various research findings show learning loss among students due to the pandemic and other reasons. The Ministry of Education, Science, and Technology has approved the Recovery and Accelerated Learning (ReAL) Plan to recover the learning loss among students. Finding the status of loss is the initial task before implementation of the ReAL plan. In this context, the Educational Review Office has developed a diagnostic tool to identify the status of learning loss of students in Nepali, Mathematics, Science, and English subjects. This framework on Science and Technology has been prepared to guide the construction of a diagnostic tool to identify existing minimum learning competencies of students from grades 6 to 8.

Method of development of the framework

The following method has been adopted to identify the minimum learning competencies that students from different grades will likely achieve. A framework has been developed to provide a guideline for developing a diagnostic tool.

- At first we defined the minimum competency relating expected knowledge and skills in the curriculum for grade 6 to 8. Which is as follows;

"The most basic grade-level cognitive skills to recognize and understand physical, chemical, and biological changes that enable the students to solve real-life problems."

- Then, we went through list of grade-wise learning outcomes and omit that one which cannot be measured through paper pencil test.
- The remaining grade-wise learning outcomes were broken down into task level learning outcomes. While breaking down the learning outcomes, we arranged task level learning outcomes in the sequence of simple to complex. We assumed that such task level learning outcomes will be helpful to write items for the diagnostic tools.
- In the next phase, the minimum learning outcomes to be achieved in the respective classes were selected from the task level learning outcomes. While selecting minimum learning outcomes we select such learning outcomes which provides fundamental knowledge and skills for successive grades. It was completed by analyzing vertical and horizontal sequence of contents with expert discussion. The following table shows the selected minimum learning outcomes for grades 5, 6, 7 and 8.

Selection of minimum learning outcomes and specification grid for diagnostic tool in Science and Technology subject.

Grade wise minimum learning outcomes

Table: Grade-wise learning outcomes and selection of minimum learning outcomes

सिकाइ सक्षमता	पाठ्यक्रममा निर्धारित सिकाइ उपलब्धि (कक्षा ५)	पाठ्यक्रममा निर्धारित सिकाइ उपलब्धि (कक्षा ६)	छनोट भएका न्यूनतम सिकाइ उपलब्धि (कक्षा ६)	पाठ्यक्रममा निर्धारित सिकाइ उपलब्धि (कक्षा ७)	छनोट भएका न्यूनतम सिकाइ उपलब्धि (कक्षा ७)	पाठ्यक्रममा निर्धारित सिकाइ उपलब्धि (कक्षा ८)	छनोट भएका न्यूनतम सिकाइ उपलब्धि (कक्षा ८)
१. वैज्ञानिक सिकाइ प्रक्रियाको बोध तथा विज्ञानका प्रक्रियागत सिपको प्रयोग	१.१ वैज्ञानिक सिकाइ प्रक्रियाको परिचय दिन तथा १.२ अवलोकन (observation), प्रयोग (experiment) र सोधबोज (inquiry) सम्बन्धी सामान्य क्रियाकलापहरू गर्ने १.३ वैज्ञानिक अध्ययनमा अवलोकन, प्रयोग र सोधबोजको महत्त्व पत्ता लगाउन १.४ वैज्ञानिक उपकरणहरूका स्क्याटिक (Schematic)	१.१ वैज्ञानिक सिकाइ प्रक्रियाको परिचय दिन तथा अवलम्बन गर्न १.२ नापमा एकाइको प्रयोग र महत्त्व बताउन १.३ नापका प्रचलित स्थानीय एकाइहरू पहिचान गर्न र एस आई (SI) एकाइको महत्त्व बताउन १.४ भौतिक परिमाणहरूका नापका ठुला तथा साना एकाइहरू (units and sub-units) बताउन तथा प्रयोग गर्न	- वैज्ञानिक सिकाइको परिचय दिन - नापमा प्रयोग हुने एकाइको नाम बताउन - एसआई एकाइको महत्त्व बताउन - भौतिक परिमाणका साना र ठुला एकाइहरू बताउन	१.१ विज्ञानका प्रयोगात्मक कार्यको प्रतिवेदन तयार पार्न १.२ विज्ञानसँग सम्बन्धित वस्तुको मोडेल निर्माण गर्न र प्रक्रिया वर्णन गर्न	- प्रयोगात्मक कार्यको परिचय र परिभाषा दिन - प्रयोगात्मक कार्यका चरणहरू अवलम्बन गर्न - प्रतिवेदनका अङ्गहरू बताउन	१.१ निश्चित विधि प्रयोग गरी प्रयोगशालाभिन्न वा बाहिर सरल अनुसन्धान र सर्वेक्षण गर्न र सोको प्रतिवेदन तयार गर्न १.२ विज्ञानका प्रयोगात्मक कार्य गर्दा अपनाउनुपर्ने सावधानीहरू अवलम्बन गर्न	- विद्यालयवाहिर र र भित्र गरिने प्रयोगात्मक क्रियाकलापको परिचय दिन - विज्ञान प्रयोगशालामा अपनाउनु पर्ने सावधानीको सूची बनाउन

सिकाइ सक्षमता	पाठ्यक्रममा निर्धारित सिकाइ उपलब्धि (कक्षा ५)	पाठ्यक्रममा निर्धारित सिकाइ उपलब्धि (कक्षा ६)	छनोट भएका न्यूनतम सिकाइ उपलब्धि (कक्षा ६)	पाठ्यक्रममा निर्धारित सिकाइ उपलब्धि (कक्षा ७)	छनोट भएका न्यूनतम सिकाइ उपलब्धि (कक्षा ७)	पाठ्यक्रममा निर्धारित सिकाइ उपलब्धि (कक्षा ८)	छनोट भएका न्यूनतम सिकाइ उपलब्धि (कक्षा ८)
	चित्र बनाउन र प्रयोग उल्लेख गर्न १.५ लम्बाइ, पिण्ड र समयलाई क्रमशः मिटर स्केल, तराजु र स्तपत्राचलै मापन गर्न १.६ मेजरिङ सिलिन्डरको सहयोगले तरल र ठोस वस्तुको आयतन नाप्न						
२. सूचना र विचारहरूको आदानप्रदान, विश्लेषण तथा सूचना प्रविधिको समुचित प्रयोग	२.१ सञ्चारका विभिन्न स्रोतका उदाहरण दिन र ती स्रोतहरूबाट आवश्यक सूचनाहरू खोजी गर्न २.२ सञ्चारका प्रकारहरू (वैयक्तिक सञ्चार, अन्तरवैयक्तिक सञ्चार, आम	२.१ सामान्य प्रविधि र आधुनिक प्रविधिको परिचय र उदाहरण दिन २.२ दैनिक जीवनमा मोबाइल र कम्प्युटरको प्रयोग बताउन २.३ ल्यापटप, डेस्कटप, ट्याबलेट, आइप्याड,	- सामान्य र आधुनिक प्रविधिको उदाहरण दिन - दैनिक जीवनमा मोबाइल प्रयोग बताउन दैनिक जीवनमा कम्प्युटरको प्रयोग बताउन - कम्प्युटरका	२.१ सूचना तथा सञ्चार प्रविधिका साधनहरूको परिचय र उदाहरण दिन २.२ इन्टरनेट, इमेल र ब्राउजरको परिचय दिन र सामान्य प्रयोग गर्न २.३ स्प्रेडसिट सफ्टवेरमा साधारण हिसाब	- सूचना तथा सञ्चार प्रविधिका साधनहरूको पहिचान गरी उदाहरण दिन - इन्टरनेटको सामान्य प्रयोग गर्न - ब्राउजरको सामान्य प्रयोग	२.१ आइसिटीका साधनहरूको साधारण प्रयोग गर्न २.२ सर्च इन्जिन, वेबसाइट, आइएसपीको परिचय दिन २.३ सोसल नेटवर्किङ साइटको सामान्य परिचय दिन र	- इन्टरनेट सुरक्षाको सामान्य परिचय दिन - आइसिटीका साधनहरूको साधारण प्रयोग गर्न - सोसल नेटवर्किङ साइटको

सिकाइ सक्षमता	पाठ्यक्रममा निर्धारित सिकाइ उपलब्धि (कक्षा ५)	पाठ्यक्रममा निर्धारित सिकाइ उपलब्धि (कक्षा ६)	पाठ्यक्रममा निर्धारित सिकाइ उपलब्धि (कक्षा ६)	पाठ्यक्रममा निर्धारित सिकाइ उपलब्धि (कक्षा ७)	छनोट भएका न्यूनतम सिकाइ उपलब्धि (कक्षा ७)	पाठ्यक्रममा निर्धारित सिकाइ उपलब्धि (कक्षा ८)	छनोट भएका न्यूनतम सिकाइ उपलब्धि (कक्षा ८)
	सञ्चार) को परिचय दिन र प्रयोग गर्न २.३ सिकाइका लागि मोबाइल फोनको प्रयोग गर्न २.४ कम्प्युटर र मानवविच समानता र भिन्नता छुट्याउन २.५ वर्ड प्रोसेसर (word processor) को प्रयोग गरी सरल डकुमेन्ट तयार गर्न २.६. Paint software अभ्यास गर्न र typing software चलाउन	स्मार्टफोन सबैलाई कम्प्युटरका रूपमा परिभाषित गर्न २.४ कम्प्युटरका भागहरू पहिचान गर्न २.५ वर्ड प्रोसेसर, स्प्रेडसिट र प्रिजेन्टेसन सफ्टवेरको सामान्य प्रयोग गर्न	गर्न तथा ग्राफ र चार्टको निर्माण गर्न २.४ फोटो तथा टेक्स्टसहितको प्रिजेन्टेसन तयार गरी प्रस्तुत गर्न २.५ कम्प्युटरमा लाग्ने भाइरस, यसको निदान र सुरक्षाका उपाय बताउन २.६ सफ्टवेरका प्रकारको परिचय दिन २.७ कम्प्युटर प्रयोगसम्बन्धी आचारसंहिता बताउन तथा पालना गर्न	गर्न - कम्प्युटर प्रयोगसम्बन्धी आचारसंहिता पालना गर्न	प्रयोग गर्न २.४ साइबर अपराध, कम्प्युटर आचारसंहिता, साइबर कानून र इन्टरनेट सुरक्षाको सामान्य परिचय दिन २.५ रोबोटिक्स र भर्चुअल वास्तविकताको परिचय दिन २.६ आर्टिफिसियल इन्टेलिजेन्स र क्लाउड कम्प्युटिङको परिचय दिन र सामान्य प्रयोग गर्न	सामान्य परिचय दिन र प्रयोग गर्न - साइबर अपराध, कम्प्युटर आचारसंहिता, साइबर कानून र इन्टरनेट सुरक्षाको सामान्य परिचय दिन - आर्टिफिसियल इन्टेलिजेन्सको सामान्य परिचय दिन	सामान्य परिचय दिन र प्रयोग गर्न - साइबर अपराध, कम्प्युटर आचारसंहिता, साइबर कानून र इन्टरनेट सुरक्षाको सामान्य परिचय दिन - आर्टिफिसियल इन्टेलिजेन्सको सामान्य परिचय दिन
३. जैविक विविधता र वातावरणबिचको	३.१ जीवहरूलाई ताप र प्रकाश शक्ति आवश्यक पर्छ भन्ने तथ्यलाई	४.१ वातावरणको परिचय दिन र वातावरणमैत्री व्यवहार अवलम्बन	४.१ प्राकृतिक स्रोतको परिचय दिन, महत्व बताउन र	- प्राकृतिक स्रोतको परिचय दिन प्राकृतिक	४.१ जैविक विविधताको परिचय दिन र वर्तमान स्थिति	- जैविक विविधताको परिचय दिन जैविक	

सिकाइ सक्षमता	पाठ्यक्रममा निर्धारित सिकाइ उपलब्धि (कक्षा ५)	पाठ्यक्रममा निर्धारित सिकाइ उपलब्धि (कक्षा ६)	पाठ्यक्रममा निर्धारित सिकाइ उपलब्धि (कक्षा ६)	पाठ्यक्रममा निर्धारित सिकाइ उपलब्धि (कक्षा ७)	छनोट भएका न्यूनतम सिकाइ उपलब्धि (कक्षा ७)	पाठ्यक्रममा निर्धारित सिकाइ उपलब्धि (कक्षा ८)	छनोट भएका न्यूनतम सिकाइ उपलब्धि (कक्षा ८)
जीवन प्रक्रियाको जानकारी तथा महत्व बोध	भएका जनावरहरूका सामान्य विशेषताहरू वर्णन गर्ने ४.२ विरूवाका विउ, जरा, डाँठ, पातका लक्षणहरू तुलना गरी तिनीहरूलाई एकदलीय र दुईदलीय समूहमा वर्गीकरण गर्ने ४.३ विरूवाका विभिन्न भाग (जरा, डाँठ, पात, फूल, फल) का कार्यहरू वर्णन गर्ने	विरूवाका विशेष अनुकूलताका लक्षण तथा अनुकूलनका अङ्गहरू पहिचान र वर्णन गर्ने ३.२ खानाका आधारमा जनावरहरूको वर्गीकरण गर्ने र उदाहरण दिन ३.३ ढाड भएका जनावरहरूको वर्गीकरण गरी हरेक सामान्य लक्षणहरू बताउन ३.४ फूल फुल्ने र फूल नफुल्ने विरूवाहरूबिच समानता र भिन्नता छुट्याउन	पाइने जनावरहरूको विशेष अनुकूलताका लक्षण पहिचान गर्ने पानी र जमिनमा पाइने विरूवाहरूको विशेष अनुकूलताका लक्षण पहिचान गर्ने -शाकाहारी, मासाहारी र सर्वहारी जनावरहरूको पहिचान गर्ने -मेरूदण्ड भएका जनावरहरूको उदाहरण दिन र सामान्य लक्षण बताउन	विरूवाका विभिन्न भागका कार्यहरू वर्णन गर्ने ३.२ विरूवाका रूपान्तरित अङ्गहरू (जरा, काण्ड र पात) को पहिचान गर्ने, तिनीहरूको बनोट र कार्यहरूको व्याख्या गर्ने ३.३ ढाड नभएका जनावरहरूको वर्गीकरण गरी हरेक समूहको सामान्य लक्षणहरू बताउन ३.४ जनावर र वनस्पति कोषका अवयवहरूको पहिचान गर्ने	विरूवामा जरा, काण्ड, पात, फूल, फल र विउको कार्य बताउन - विरूवाका रूपान्तरित जरा, काण्ड र पात पहिचान गर्ने विरूवाका रूपान्तरित जरा, काण्ड र पातको कार्य व्याख्या गर्ने - ढाड नभएका जनावरहरू उदाहरण दिन र सामान्य लक्षण बताउन - जनावर र वनस्पति कोषको अवयवहरू	विरूवा कोषको अवयवहरूका कार्यहरू वर्णन गर्ने ३.२ विरूवा कोष र जनावर कोषबिच समानता र भिन्नता छुट्याउन ३.३ मानव शरीरमा कोष, तन्तु र अङ्गको अन्तरसम्बन्ध व्याख्या गर्ने ३.४ सूक्ष्म जीवहरू अमिबा, फन्जाइ, ब्याक्टेरिया, भाइरसको सामान्य परिचय दिन तथा यिनीहरूका फाइदा, हानि बताउन र हानिबाट बच्ने	अवयवहरूको कार्य उल्लेख गर्ने - विरूवा कोष र जनावर कोषबिच भिन्नता बताउन - मानव शरीरमा कोष, तन्तु र अङ्गको अन्तरसम्बन्ध व्याख्या गर्ने - अमिबा, फन्जाइ, ब्याक्टेरिया र भाइरसलाई सूक्ष्म जीवका रूपमा चिन्न अमिबा, फन्जाइ, ब्याक्टेरिया र

सिकाइ सक्षमता	पाठ्यक्रममा निर्धारित सिकाइ उपलब्धि (कक्षा ५)	पाठ्यक्रममा निर्धारित सिकाइ उपलब्धि (कक्षा ६)	पाठ्यक्रममा निर्धारित सिकाइ उपलब्धि (कक्षा ७)	छनोट भएका न्यूनतम सिकाइ उपलब्धि (कक्षा ७)	छनोट भएका न्यूनतम सिकाइ उपलब्धि (कक्षा ८)	पाठ्यक्रममा निर्धारित सिकाइ उपलब्धि (कक्षा ८)	छनोट भएका न्यूनतम सिकाइ उपलब्धि (कक्षा ८)	
		- मानव पाचन प्रणालीमा भाग लिने अङ्ग र ग्रन्थिको नाम बताउन मानव पाचन प्रक्रिया वर्णन गर्ने		जनावरमा हुने श्वासप्रश्वास प्रक्रिया वर्णन गर्ने		प्रजननको वर्णन गर्ने ५.४ विभिन्न किसिमका विउहरूका भागहरू पहिचान गर्ने तथा तिनीहरूका कार्यहरू वर्णन गर्ने ५.५ विउको प्रसारणको परिचय दिन तथा प्रसारका तरिकाहरू वर्णन गर्ने ५.६ विउ अङ्कुरण प्रक्रिया प्रदर्शन गर्ने र यसको महत्त्व व्याख्या गर्ने		परागसेन र गर्भाधान प्रक्रिया वर्णन गर्ने - एकदलीय र दुई दलीय विउहरू चिन्न - विउ अङ्कुरणको लागि आवश्यक तत्वहरू बताउन विउ अङ्कुरण प्रक्रिया वर्णन गर्ने - विउको प्रसारणको परिचय दिन तथा प्रसारका तरिकाहरू

सिकाइ सक्षमता	पाठ्यक्रममा निर्धारित सिकाइ उपलब्धि (कक्षा ५)	पाठ्यक्रममा निर्धारित सिकाइ उपलब्धि (कक्षा ६)	छनोट भएका न्यूनतम सिकाइ उपलब्धि (कक्षा ६)	पाठ्यक्रममा निर्धारित सिकाइ उपलब्धि (कक्षा ७)	छनोट भएका न्यूनतम सिकाइ उपलब्धि (कक्षा ७)	पाठ्यक्रममा निर्धारित सिकाइ उपलब्धि (कक्षा ८)	छनोट भएका न्यूनतम सिकाइ उपलब्धि (कक्षा ८)
५. दैनिक जीवनमा बल र उपकरणको प्रयोगसम्बन्धी आधारभूत पक्षहरूको पहिचान र प्रयोग	६.१ विश्राम र चाल अवस्थाको परिचय दिई सिधारेखीय र वक्ररेखीय चालको भिन्नता छुट्याउन ६.२ बलको परिचय दिन र कमानी तराजुको प्रयोग गरी बलको नाप लिन ६.३ बलका असरहरू बताउन र प्रदर्शन गर्ने ६.४ बललाई स्थानान्तरण गर्ने सरल तरिकाको उदाहरण दिन ६.५ सरल यन्त्रको परिचय दिन र दैनिक जीवनमा प्रयोग हुने सरल यन्त्रको उदाहरण दिन	६.१ दुरी, स्थानान्तरण, वेग र गतिलाई परिभाषित गरी दुरी र स्थानान्तरण तथा वेग र गतिमा फरक छुट्याउन ६.२ दुरी, स्थानान्तरण, वेग र गतिसम्बन्धी साधारण गणितीय समस्याहरू हल गर्ने ६.३ पृथ्वीले गुरुत्वबलको कारणले सबै वस्तुलाई आफ्नो केन्द्रतिर तान्छ, भन्ने तथ्य बताउन र प्रदर्शन गर्ने ६.४ कमानी तराजु प्रयोग गरी वस्तुको तौल नापन र वस्तुको पिण्डअनुसार तौल हिसाब गर्ने	- दुरी, स्थानान्तरण, वेग र गतिलाई परिभाषित गरी दुरी र स्थानान्तरण तथा वेग र गतिमा फरक छुट्याउन ६.३ उतोलकको परिचय दिन र प्रकार वर्णन गर्ने ६.४ उतोलकको कार्य सिद्धान्त बताउन तथा प्रयोगद्वारा प्रमाणित गर्ने ६.५ यान्त्रिक फाइदा र गति अनुपातको परिभाषा दिई उतोलकको यान्त्रिक फाइदा र	६.१ सापेक्षिक र औसत गतिको परिचय दिन र औसत गतिको सरल गणितीय समस्या हल गर्ने ६.२ प्रवेगको परिभाषा दिन र यससम्बन्धी सरल गणितीय समस्या हल गर्ने ६.३ उतोलकको परिचय दिन र प्रकार वर्णन गर्ने ६.४ उतोलकको कार्य सिद्धान्त बताउन तथा प्रयोगद्वारा प्रमाणित गर्ने ६.५ यान्त्रिक फाइदा र गति अनुपातको परिभाषा दिई उतोलकको यान्त्रिक फाइदा र	- सापेक्षिक र औसत गतिको परिचय दिन - सापेक्षिक र औसत गतिको सरल गणितीय समस्या हल गर्ने - प्रवेगको परिभाषा दिन - प्रवेगसम्बन्धी सरल गणितीय समस्या समाधान गर्ने - उतोलकको परिचय र उदाहरण दिन		

सिकाइ सक्षमता	पाठ्यक्रममा निर्धारित सिकाइ उपलब्धि (कक्षा ५)	पाठ्यक्रममा निर्धारित सिकाइ उपलब्धि (कक्षा ६)	पाठ्यक्रममा निर्धारित सिकाइ उपलब्धि (कक्षा ७)	छनोट भएका न्यूनतम सिकाइ उपलब्धि (कक्षा ७)	पाठ्यक्रममा निर्धारित सिकाइ उपलब्धि (कक्षा ८)	छनोट भएका न्यूनतम सिकाइ उपलब्धि (कक्षा ८)
		प्रयोग हुने सरल यन्त्रको उदाहरण दिन	६.५ घर्षणको परिभाषा दिई घर्षणको मात्रा वस्तुको तौल, सम्पर्क सतहको प्रकृति र वस्तुको आकारमा भरपर्ने तथ्य प्रदर्शन गर्ने ६.६ घर्षण घटाउने तरिकाहरू बताउने तथा दैनिक जीवनमा यसको उपयोगका उदाहरण, फाइदा तथा बेफाइदा बताउने ६.७ कार्य र सामर्थ्यको परिचय दिन तथा तिनीहरूको अन्तरसम्बन्ध बताउने ६.८ कार्य र सामर्थ्यसम्बन्धी सरल गणितिय समस्या हल गर्ने	केन्द्रतिर तान्छ, भन्ने तथ्य बताउने - वस्तुको पिण्ड र तौलबिच फरक छुट्याउन वस्तुको पिण्डअनुसार तौल हिसाब गर्ने - घर्षणको परिभाषा दिन घर्षणको मात्रालाई प्रभाव पार्ने तत्त्वहरू बताउने - दैनिक जीवनमा घर्षणको उपयोगका उदाहरण दिन	गति अनुपातसम्बन्धी गणितीय समस्या समाधान गर्ने ६.६ चापको परिचय दिन र चापसम्बन्धी गणितीय समस्या समाधान गर्ने ६.७ पदार्थको तौल र आधारको क्षेत्रफलसँग उक्त पदार्थले दिने चापको सम्बन्ध बताउन तथा यसको दैनिक जीवनमा उपयोग बताउन ६.८ तरल पदार्थले पैदा गर्ने चाप प्रदर्शन गर्न तथा तरल पदार्थको चाप गहिराइ र घनत्वअनुसार बढ्छ, भन्ने तथ्य	- उत्तोलकको प्रकारहरू वर्णन गर्ने - उत्तोलकको कार्य सिद्धान्त बताउन - यान्त्रिक फाइदा र गतिअनुपातको परिचय दिन - चापको परिचय दिन - चापको दैनिक जीवनमा प्रयोगका उदाहरणहरू दिन - पदार्थको तौल र आधारको क्षेत्रफलसँग उक्त पदार्थले

सिकाइ सक्षमता	पाठ्यक्रममा निर्धारित सिकाइ उपलब्धि (कक्षा ५)	पाठ्यक्रममा निर्धारित सिकाइ उपलब्धि (कक्षा ६)	पाठ्यक्रममा निर्धारित सिकाइ उपलब्धि (कक्षा ६)	पाठ्यक्रममा निर्धारित सिकाइ उपलब्धि (कक्षा ७)	छनोट भएका न्यूनतम सिकाइ उपलब्धि (कक्षा ७)	छनोट भएका न्यूनतम सिकाइ उपलब्धि (कक्षा ९)	पाठ्यक्रममा निर्धारित सिकाइ उपलब्धि (कक्षा ८)	छनोट भएका न्यूनतम सिकाइ उपलब्धि (कक्षा ८)					
						- कार्य र सामर्थ्यको परिचय दिन कार्य र सामर्थ्यको अन्तरसम्बन्ध बताउन कार्य र सामर्थ्यसम्बन्धी सरल गणितीय समस्या हल गर्न	प्रदर्शन गर्न ६.९ दैनिक जीवनमा तरल पदार्थले दिने चापको उदाहरणसहित महत्त्व बताउन ६.१० खाँदैएको हावाले पैदा गर्ने चाप प्रदर्शन गर्न दैनिक जीवनमा हावाको चापको उपयोग बताउन ६.११ बन्द वस्तुभिन्न भएको हावाको चाप मापन गर्ने विधि बताउन ६.१२ वायुमण्डलीय चापको परिचय दिन र यसको महत्त्व तथा सरल उपयोग बताउन	- तरल पदार्थको गहिराइ र घनत्वसँग यसको चापको सम्बन्ध वर्णन गर्न - दैनिक जीवनमा तरल पदार्थले दिने चापको उदाहरण दिन - दैनिक जीवनमा हावाको चापको उपयोग बताउन					

सिकाइ सक्षमता	पाठ्यक्रममा निर्धारित सिकाइ उपलब्धि (कक्षा ५)	पाठ्यक्रममा निर्धारित सिकाइ उपलब्धि (कक्षा ६)	छनोट भएका न्यूनतम सिकाइ उपलब्धि (कक्षा ६)	पाठ्यक्रममा निर्धारित सिकाइ उपलब्धि (कक्षा ७)	छनोट भएका न्यूनतम सिकाइ उपलब्धि (कक्षा ७)	पाठ्यक्रममा निर्धारित सिकाइ उपलब्धि (कक्षा ८)	छनोट भएका न्यूनतम सिकाइ उपलब्धि (कक्षा ८)
६. दैनिक जीवनमा प्रयोग हुने शक्तिका विभिन्न रूपका विशेषताको आधारभूत ज्ञान, तिनीहरूको उचित प्रयोग र संरक्षणप्रति तत्परता	७.१ प्रकाशका विभिन्न स्रोत पहिचान गर्न ७.२ द्रिप्त र अद्रिप्त वस्तुको परिभाषा दिन र त्यस्ता वस्तुहरू चिन्न ७.३ पारदर्शी, अर्धपारदर्शी र अपारदर्शी वस्तु चिन्न र उपयोगिता बताउन ७.४ प्रकाशमा सात रङहरू हुन्छन् भन्ने तथ्य प्रदर्शन	७.१ स्थिति शक्ति र गति शक्तिको उदाहरणसहित परिचय दिन ७.२ उदाहरणहरूका आधारमा स्थिति शक्तिलाई प्रभाव पार्ने तत्त्वहरू पहिचान गर्न ७.३ धेरै पिण्ड र बढी वेगमा भएको वस्तुमा धेरै गति शक्ति हुन्छ	- गति शक्ति र स्थिति शक्तिका परिभाषा र उदाहरण दिन - वस्तुको पाप शोषण गर्ने क्षमतामा प्रभाव पार्ने तत्त्वहरू बताउन र ती तत्त्वहरूले पार्ने प्रभाव बुझ्न - प्रकाश शक्तिको परिचय दिन - प्रकाश शक्ति सिधा रेखामा	७.१ दैनिक जीवनमा प्रयोग हुने शक्तिका स्रोतलाई उदाहरणसहित वर्गीकरण गर्न ७.२ जीवावशेष इन्धनको परिचय दिन तथा यसको प्रयोगका फाइदा र बेफाइदा बताउन ७.३ शक्तिका स्रोतको संरक्षणको महत्त्व र	- शक्तिका स्रोतको परिचय दिन - नविकरणीय र अनविकरणीय शक्तिको स्रोतहरूको उदाहरण दिन - शक्तिका स्रोतको संरक्षणको परिचय दिन - शक्तिका स्रोतको संरक्षणको	७.१ ताप प्रसारण हुने विभिन्न विधि (सञ्चालन, संवाहन र विकिरण) लाई प्रयोगात्मक प्रमाणसहित व्याख्या गर्न ७.२ ताप सञ्चालनमा सुचालक र कुचालक वस्तुहरू छुट्याउन र ताप सञ्चालनको दैनिक	- ताप प्रसारण हुने विभिन्न विधि (सञ्चालन, संवाहन र विकिरण) र तिनीहरूका उपयोगिता वर्णन गर्न - तापका सुचालक र कुचालक वस्तुहरू पहिचान गर्न - विद्युत् चुम्बकीय
							- - दैनिक जीवनमा वायुमण्डलीय चापको उपयोग बताउन

सिकाइ सक्षमता	पाठ्यक्रममा निर्धारित सिकाइ उपलब्धि (कक्षा ५)	पाठ्यक्रममा निर्धारित सिकाइ उपलब्धि (कक्षा ६)	छनोट भएका न्यूनतम सिकाइ उपलब्धि (कक्षा ६)	पाठ्यक्रममा निर्धारित सिकाइ उपलब्धि (कक्षा ७)	छनोट भएका न्यूनतम सिकाइ उपलब्धि (कक्षा ७)	पाठ्यक्रममा निर्धारित सिकाइ उपलब्धि (कक्षा ८)	छनोट भएका न्यूनतम सिकाइ उपलब्धि (कक्षा ८)
	गर्न ७.५ ध्वनिलाई वस्तुको कम्पनबाट उत्पन्न हुने शक्तिका रूपमा उदाहरणसहित परिभाषित गर्न ७.६ ध्वनिका विभिन्न स्रोतहरू पहिचान गर्न ७.७ ध्वनिलाई सानो र ठुलो तथा धोदो र तीक्ष्ण ध्वनिको रूपमा वर्गीकरण गर्न ७.८ प्रयोगद्वारा धोदो र तीक्ष्ण ध्वनि तथा धोदो र तीक्ष्ण ध्वनि उत्पन्न हुने अवस्था पहिचान गर्न	भन्ने तथ्य प्रमाणित गर्न ७.४ स्थिति र गति शक्तिसहित शक्ति रूपान्तरणका उदाहरणहरू दिन ७.५ ताप शक्तिको परिचय दिन ७.६ वस्तुको ताप शोषण गर्ने क्षमता त्यसको क्षेत्रफलमा भर पर्छ भन्ने तथ्य प्रमाणित गर्न र दैनिक जीवनमा यसको उपयोग बताउन ७.७ वस्तुको ताप शोषण गर्ने क्षमता त्यसको रडमा निर्भर	जाने तथ्य वर्णन गर्न - प्रकाश किरण र किरण पुञ्जको परिभाषा दिन र यसलाई चित्रमा प्रस्तुत गर्न - ध्वनिका स्रोतहरू पहिचान गर्न - कम्पनबाट ध्वनि उत्पन्न हुने तथ्य वर्णन गर्न - ठोस, तरल, ग्यास माध्यममा ध्वनि प्रसारण हुने प्रक्रिया वर्णन गर्न	संरक्षण गर्ने उपायहरू बताउन र अवलम्बन गर्न ७.४ तापक्रमको परिभाषा दिन र यसका एकाइहरू बताउन ७.५ विज्ञानमा प्रयोग गरिने तापक्रमका एकाइहरू (°C र K) चिन्न र तिनीहरूको रूपान्तरण गर्ने परिचय दिन र यसको प्रयोग गरी तापक्रम नाप्न ७.७ प्रयोगशाला थर्मोमिटरको बनावट र कार्यप्रणालीको व्याख्या गर्न ७.८ समुद्र सतहमा	- महत्त्व बताउन - शक्तिका स्रोतको संरक्षण गर्ने उपायहरू बताउन र अवलम्बन गर्न - ताप र तापक्रमका अवधारणा स्पष्ट पार्न - ताप र तापक्रमको एकाइ र नाप्ने उपकरण बताउन - समुद्र सतहमा परिलरहेको बरफको तापक्रम बताउन	जीवनमा उपयोग बताउन ७.३ पानीमा र हावामा तापको संवाहन प्रदर्शन गर्न तथा संवाहनिक धारको व्याख्या गर्न ७.४ ताप प्रसारणको संवाहन विधिको दैनिक जीवनमा उपयोग बताउन ७.५ विद्युत् चुम्बकीय तरङ्गको परिचयसहित ताप प्रसारणको	तरङ्गको परिचय र उदाहरण दिन - कन्केभ र कन्भेक्स ऐनाको पहिचान गर्न - कन्केभ र कन्भेक्स ऐनाको विशेषता र उपयोग वर्णन गर्न - ध्वनिको तरङ्ग लम्बाइ, आवृत्ति र वेगको सम्बन्ध प्रयोग गरी सरल गणितीय समस्था हल गर्न

सिकाइ सक्षमता	पाठ्यक्रममा निर्धारित सिकाइ उपलब्धि (कक्षा ५)	पाठ्यक्रममा निर्धारित सिकाइ उपलब्धि (कक्षा ६)	पाठ्यक्रममा निर्धारित सिकाइ उपलब्धि (कक्षा ७)	छनोट भएका न्यूनतम सिकाइ उपलब्धि (कक्षा ७)	पाठ्यक्रममा निर्धारित सिकाइ उपलब्धि (कक्षा ८)	छनोट भएका न्यूनतम सिकाइ उपलब्धि (कक्षा ८)
	७.९ चर्को आवाजका नकारात्मक असरहरू बताउन ७.१० ध्वनि प्रयोगसम्बन्धी असल आचरण अवलम्बन गर्न ७.११ ड्राइ सेल, स्विच, सुचालक तार र टर्चको चिम वा LED प्रयोग गरी बत्ती बाल्न र यसका आधारमा बन्द र खुला परिपथ वर्णन गर्न ७.१२ परिपथमा तार, सेल, चिम र स्विचको कार्य बताउन ७.१३ विद्युत्को	रहन्छ, भनी प्रमाणित गर्न र दैनिक जीवनमा यो तथ्यको उपयोग बताउन ७.८ प्रकाश सिधा रेखामा जाने प्रक्रियालाई प्रयोग गरी देखाउन ७.९ प्रकाश किरण र किरण पुञ्जको परिभाषा दिन र यसलाई चित्रमा प्रस्तुत गर्न ७.१० पिनहोल क्यामेरा बनाई प्रयोग गर्न तथा कार्य प्रक्रिया वर्णन गर्न ७.११ छाया बन्ने	पगिलरहेको बरफ र उम्लिरहेको पानीको तापक्रम तथा स्वस्थ मानव शरीरको तापक्रम बताउन ७.९ बढी तापक्रम भएको वस्तुबाट कम तापक्रम भएको वस्तुमा ताप सार्ने तथ्य प्रयोगबाट देखाउन ७.१० ताप प्राप्त गरेपछि वस्तुको तापक्रम बढ्ने र ताप गुमाएपछि तापक्रम घट्ने तथ्य प्रदर्शन	- समुद्र सतहमा उम्लिरहेको पानीको तापक्रम बताउन - स्वस्थ मानव शरीरको तापक्रम बताउन - ताप र तापक्रमविच सम्बन्ध वर्णन गर्ने - तरङ्गको परिचय दिन - तरङ्गको विशेषता (तरङ्ग लम्बाइ, एम्प्लिट्युड, आवृत्ति र वेग)	विकिरण विधि प्रदर्शन गर्न ७.६ दैनिक जीवनमा तापका प्रसारणका विधिहरूको उपयोग बताउन ७.७ थर्मसको बनावट र कार्य व्याख्या गर्न ७.८ हरित गृहको कार्य प्रक्रिया वर्णन गर्न तथा यसको उपयोग बताउन ७.९ कन्केभ तथा कन्भेक्स ऐनाको परिचय दिन ७.१० गोलाकार	- ध्वनि प्रदूषणको कारण, असर र न्यूनीकरणका उपायहरू वर्णन गर्न - गोलाकार ऐनाको उपयोगिता बताउन

सिकाइ सक्षमता	पाठ्यक्रममा निर्धारित सिकाइ उपलब्धि (कक्षा ५)	पाठ्यक्रममा निर्धारित सिकाइ उपलब्धि (कक्षा ६)	छनोट भएका न्यूनतम सिकाइ उपलब्धि (कक्षा ६)	पाठ्यक्रममा निर्धारित सिकाइ उपलब्धि (कक्षा ७)	छनोट भएका न्यूनतम सिकाइ उपलब्धि (कक्षा ७)	पाठ्यक्रममा निर्धारित सिकाइ उपलब्धि (कक्षा ८)	छनोट भएका न्यूनतम सिकाइ उपलब्धि (कक्षा ८)
	प्रयोग गर्दा अपनाउनुपर्ने सुरक्षाका उपायहरू अवलम्बन गर्ने	तत्रिका व्याख्या गर्न र प्रदर्शन गर्न ७.१२ प्रयोगद्वारा छायाको लम्बाइ परिवर्तन देखाउन तथा बिहान, दिउँसो र बेलुका वस्तुको छायाको दिशा र लम्बाइ फेरिनुको कारण बताउन ७.१३ सन्डायल (sundial) को अवधारणा बताउन र निर्माण गर्न ७.१४ वस्तुको कम्पनबाट ध्वनि उत्पन्न हुने तथ्य प्रदर्शन गर्ने		गर्न ७.११ तरङ्गको परिचय दिन र तरङ्गको प्रकार उल्लेख गर्न ७.१२ तरङ्ग उत्पत्तिको व्यावहारिक क्रियाकलापहरू प्रदर्शन गर्न ७.१३ तरङ्ग लम्बाइ, एम्प्लिट्युड, आवृत्ति र वेगको परिभाषा दिन ७.१४ प्रकाशको परावर्तनको परिभाषा दिन र यसको दैनिक जीवनमा उपयोगिता र प्रभाव पहिचान गर्न	बताउन - परावर्तनका नियमहरू बताउन - समतल ऐनामा हुने प्रकाशको परावर्तनलाई किरण रेखा चित्रद्वारा देखाउन	ऐनाको वक्रताको केन्द्र, प्रमुख अक्ष र केन्द्रीकरण बिन्दु, केन्द्रीकरण दुरी, ऐनाको केन्द्र, वक्रताको अर्धव्यास चिन्न ७.११ गोलाकार ऐनाबाट विभिन्न दुरीमा रहेका वस्तुको आकृति बनाई प्रदर्शन गर्न र बनेको आकृतिको प्रकृति वर्णन गर्न	

सिकाइ सक्षमता	पाठ्यक्रममा निर्धारित सिकाइ उपलब्धि (कक्षा ५)	पाठ्यक्रममा निर्धारित सिकाइ उपलब्धि (कक्षा ६)	पाठ्यक्रममा निर्धारित सिकाइ उपलब्धि (कक्षा ६)	पाठ्यक्रममा निर्धारित सिकाइ उपलब्धि (कक्षा ७)	छनोट भएका न्यूनतम सिकाइ उपलब्धि (कक्षा ७)	पाठ्यक्रममा निर्धारित सिकाइ उपलब्धि (कक्षा ८)	छनोट भएका न्यूनतम सिकाइ उपलब्धि (कक्षा ८)	
	७.१५ ध्वनिको प्रसारणका लागि माध्यम आवश्यक हुन्छ र ध्वनि ठोस, तरल तथा ग्यास सबैमा प्रसारण हुन्छ, भन्ने तथ्य प्रदर्शन गर्न तथा यसको दैनिक उपयोग बताउन	७.१५ ध्वनिको प्रसारणका लागि माध्यम आवश्यक हुन्छ र ध्वनि ठोस, तरल तथा ग्यास सबैमा प्रसारण हुन्छ, भन्ने तथ्य प्रदर्शन गर्न तथा यसको दैनिक उपयोग बताउन	७.१५ परावर्तनका नियमहरू बताउन र प्रमाणित गर्न ७.१६ समतल ऐनामा हुने प्रकाशको परावर्तनलाई किरण रेखा चित्रद्वारा देखाउन ७.१७ पेरिस्कोपको नमुना बनाउन तथा त्यसको कार्यपद्धति रेखा चित्रद्वारा देखाउन र उपयोगिता खोजी गर्न	७.१२ गोलाकार ऐनाहरूबाट हुने परावर्तनका किरण रेखा चित्र बनाउन ७.१३ गोलाकार ऐनाको उपयोगिता बताउन ७.१४ ध्वनिको तरङ्ग लम्बाइ, आवृत्ति र वेगको सम्बन्ध प्रयोग गरी सरल गणितीय समस्या हल गर्ने ७.१५ श्रव्य ध्वनि, इन्फ्रासाउन्ड र अल्ट्रासाउन्डको परिचय दिन				

सिकाइ सक्षमता	पाठ्यक्रममा निर्धारित सिकाइ उपलब्धि (कक्षा ५)	पाठ्यक्रममा निर्धारित सिकाइ उपलब्धि (कक्षा ६)	छनोट भएका न्यूनतम सिकाइ उपलब्धि (कक्षा ६)	पाठ्यक्रममा निर्धारित सिकाइ उपलब्धि (कक्षा ७)	छनोट भएका न्यूनतम सिकाइ उपलब्धि (कक्षा ७)	पाठ्यक्रममा निर्धारित सिकाइ उपलब्धि (कक्षा ८)	छनोट भएका न्यूनतम सिकाइ उपलब्धि (कक्षा ८)
	कम भएको र बढी भएको ठाउँ पहिचान गर्ने ८.३ रगडेर चुम्बक बनाउन ८.४ विद्युत् प्रयोग गरी चुम्बक बनाउन ८.५ विद्युत् चुम्बकको चुम्बकत्व बढाउने विधि प्रदर्शन गर्ने र दैनिक जीवनमा विद्युत् चुम्बकको उपयोग गर्ने र	गर्न - विद्युत् चुम्बक बनाउने विधिको चरण बताउन - दैनिक जीवनमा विद्युत् चुम्बकको उपयोगिता बताउन - विद्युत्का स्रोतहरू उल्लेख गर्न - खुला विद्युत् परिपथ र बन्द विद्युत् परिपथको अवधारणा स्पष्ट पार्न र रेखाचित्र कोर्न - फ्युज र एमसिबीको	बताउन ८.३ चट्याङ पर्नु वा बिजुली चम्कनुको कारण तथा लाइटनिङ रडको काम बताउन ८.४ धारा विद्युत्को परिचय दिन ८.५ सेलको समूहीकरणको परिचय दिन र सेलहरूको श्रेणीक्रम र समानान्तर समूहीकरणको उपयोगिता बताउन	समानान्तर समूहीकरणको उपयोगिता बताउन - चुम्बकत्वको आणविक सिद्धान्त वर्णन गर्न - भूचुम्बकको परिचय दिई चुम्बकको सहायताले दिशा निर्धारण गर्न - गार्हस्थ्य विद्युत् परिपथमा प्रयोग हुने उपकरणहरू चिन्न र तिनीहरूको काम तथा जडान क्रम बताउन - गार्हस्थ्य विद्युत् परिपथमा प्रयोग हुने उपकरणहरू चिन्न र तिनीहरूको काम तथा जडान क्रम बताउन	शक्तिको ह्रासको कारण र चुम्बकीय शक्ति संरक्षणका उपायहरू बताउन ८.४ भूचुम्बकको परिचय दिई चुम्बकको सहायताले दिशा निर्धारण गर्न ८.५ गार्हस्थ्य विद्युत् परिपथमा प्रयोग हुने उपकरणहरू चिन्न र तिनीहरूको काम तथा जडान क्रम बताउन - लाइभ/फेज , न्युट्रल र अर्थ तारको काम बताउन - प्लगमा सुरक्षित तरिकाले		

सिकाइ सक्षमता	पाठ्यक्रममा निर्धारित सिकाइ उपलब्धि (कक्षा ५)	पाठ्यक्रममा निर्धारित सिकाइ उपलब्धि (कक्षा ६)	छनोट भएका न्यूनतम सिकाइ उपलब्धि (कक्षा ६)	पाठ्यक्रममा निर्धारित सिकाइ उपलब्धि (कक्षा ७)	छनोट भएका न्यूनतम सिकाइ उपलब्धि (कक्षा ७)	पाठ्यक्रममा निर्धारित सिकाइ उपलब्धि (कक्षा ८)	छनोट भएका न्यूनतम सिकाइ उपलब्धि (कक्षा ८)
		अमिलो वस्तु, तामा र जस्ता पाता प्रयोग गरी साधारण सेल निर्माण गर्ने ८.७ चालक तार, स्वीच, सेल, लोडको सङ्केत प्रयोग गरी विद्युत् परिपथको रेखा चित्र कोर्न ८.८ ड्राइ सेल र स्विच राखी नाइक्रोम वा कस्टेन्ड्रियम तारबाट ताप उत्पन्न गर्ने ८.९ विद्युत् परिपथमा राखेको फ्युज तार र एमसिबीले गर्ने सुरक्षाको तरिका बताउन	परिचय दिन - फ्युज र एमसिबी प्रयोग गर्नुका कारण वर्णन गर्ने			अर्थ तारको काम बताउन ८.७ प्लगमा सुरक्षित तरिकाले तारहरू जोड्न ८.८ बत्ती, होल्डर र स्विचलाई तारले प्लगमा जोडेर बत्तीको परिपथ तयार पार्न ८.९ विद्युत् मिटर पढी सामान्य विद्युत् महसुलको हिसाब गर्न	तारहरू जोड्न बत्ती, होल्डर र स्विचलाई तारले प्लगमा जोडेर बत्तीको परिपथ तयार पार्न

सिकाइ सक्षमता	पाठ्यक्रममा निर्धारित सिकाइ उपलब्धि (कक्षा ५)	पाठ्यक्रममा निर्धारित सिकाइ उपलब्धि (कक्षा ६)	पाठ्यक्रममा निर्धारित सिकाइ उपलब्धि (कक्षा ७)	छनोट भएका न्यूनतम सिकाइ उपलब्धि (कक्षा ७)	पाठ्यक्रममा निर्धारित सिकाइ उपलब्धि (कक्षा ८)	छनोट भएका न्यूनतम सिकाइ उपलब्धि (कक्षा ८)
७. पदार्थका गुणहरूका सम्बन्धमा जानकार भई दैनिक जीवनमा उपयोग	६.१ पिण्ड हुने र ठाँउ ओगट्ने वस्तुलाई पदार्थका रूपमा परिभाषित गर्ने ६.२ पदार्थका भौतिक गुणहरूको परीक्षण गर्न ६.३ भौतिक गुणका आधारमा पदार्थहरूलाई ठोस, तरल र ग्यासमा वर्गीकरण गर्न ६.४ ठोस, तरल र ग्यासका भौतिक गुणहरूको तुलनात्मक अध्ययन गर्न ६.५ तापले पदार्थमा पार्ने	१.१ मिश्रणको परिचय दिन र यसको प्रकार व्याख्या गर्न १.२ दैनिक जीवनमा प्रयोग हुने पदार्थहरूबाट घोल तयार गर्न र घोलको उपयोगका उदाहरणहरू खोजी गर्न १.३ मिश्रण छुट्याउने विधिहरू बताउन १.४ वाष्पीकरण क्रियाबाट मिश्रण छुट्याउने विधि प्रदर्शन गर्न १.५ आसवन क्रियाद्वारा	१.१ घनत्वको परिचय दिन र यससम्बन्धी गणितीय समस्या समाधान गर्न १.२ पानीको घनत्वसँग तुलना गरेर वस्तुको सापेक्षिक घनत्व निकाल्न र सोका आधारमा पानीमा डुबे वा उत्रने वस्तु छुट्याउन १.३ तत्त्व र परमाणुको परिचय दिन १.४ उपपरमाणविक कणहरूको गुणका आधारमा पहिचान गर्न चार्ज र भार उल्लेख गर्न १.५ परमाणविक	- घनत्वको परिचय दिन, - पानीको घनत्वसँग विभिन्न वस्तुहरूको घनत्व तुलना गर्न - सापेक्षिक घनत्वका आधारमा पानीमा डुबे वा उत्रने वस्तु छुट्याउन - तत्त्वका परमाणुका उपपरमाणविक कणहरूको गुणका आधारमा पहिचान गर्न पारमाणविक सङ्ख्या २० सम्मका	१.१ परमाणविक सङ्ख्या २० सम्मका तत्त्वहरूका परमाणुको संरचना वर्णन गर्न १.२ परमाणविक सङ्ख्या २० सम्म भएका तत्त्वको संयुज्यता पत्ता लगाउन १.३ आधुनिक पेरियोडिक तालिकाको परिचय दिन र नियम उल्लेख गर्न १.४ परमाणविक सङ्ख्या २० सम्म भएका तत्त्वहरूको आधुनिक पेरियोडिक तालिकामा	- संयुज्यता सूचक इलेक्ट्रोन र संयुज्यता सूचक सेल पहिचान गर्न - संयुज्यता परमाणविक सङ्ख्या २० सम्म भएका तत्त्वको संयुज्यता पत्ता लगाउन - अणुसूत्रको परिभाषा दिन तथा विभिन्न यौगिकहरूको आणविक सूत्र लेख्न - तत्त्वहरूको परमाणविक भार (atomic weight) र

सिकाइ सक्षमता	पाठ्यक्रममा निर्धारित सिकाइ उपलब्धि (कक्षा ५)	असरहरूको व्याख्या गर्न ६.६ दैनिक जीवनमा तापका असरको फाइदा र बेफाइदाहरू खोजी गर्न ६.७ विभिन्न पदार्थहरू मिसाई मिश्रण बनाउन र मिश्रणको परिचय दिन ६.८ विभिन्न स्वरूपका मिश्रणहरू (ठोस र ठोस, ठोस र तरल, तरल र तरल, तरल र ग्यास, ग्यास र ग्यास) का उदाहरण दिन ६.९ समान र	पाठ्यक्रममा निर्धारित सिकाइ उपलब्धि (कक्षा ६)	मिश्रण छुट्याउने प्रक्रिया प्रदर्शन गर्न र व्याख्या गर्न ९.६ पेपर क्रोमाटोग्राफी द्वारा रङको मिश्रणबाट रङका अवयवहरू छुट्याउन र कारण बताउन ९.७ सेन्ट्रिफ्युजको प्रयोग गरी मिश्रण छुट्याउने प्रक्रियाको प्रदर्शन गर्न तथा विधिको प्रयोगको उदाहरण दिन	पाठ्यक्रममा निर्धारित सिकाइ उपलब्धि (कक्षा ७)	सङ्ख्या २० सम्मका तत्त्वहरूका परमाणुको नाम, सङ्केत र उपपरमाणविक कणहरूको सङ्ख्या वर्णन गर्न ९.६ यौगिक र अणुको परिचय दिन ९.७ पदार्थमा हुने भौतिक र रासायनिक परिवर्तनको उदाहरण बत्ताउन	छनोट भएका न्यूनतम सिकाइ उपलब्धि (कक्षा ७)	तत्त्वहरूका परमाणुको नाम र सङ्केत बताउन - यौगिक र अणुको उदाहरण दिन - पदार्थमा हुने भौतिक र रासायनिक परिवर्तनको उदाहरण बत्ताउन	पाठ्यक्रममा निर्धारित सिकाइ उपलब्धि (कक्षा ८)	अवस्थिति वर्णन गर्न ९.५ पिरियड र ग्रुप अनुसार तत्त्वहरूको periodic trend (सेल सख्या, संयुज्यता र पारमाणविक साइज र धातु गुण) वर्णन गर्न ९.६ अणु सूत्रको परिभाषा दिन तथा विभिन्न यौगिकहरूको आणविक सूत्र लेख्न ९.७ तत्त्वहरूको पारमाणविक भार (atomic weight) र अणुहरूको आणविक	छनोट भएका न्यूनतम सिकाइ उपलब्धि (कक्षा ८)	अणुहरूको आणविक भार (molecular weight) हिसाब गर्न
---------------	---	--	---	--	---	---	---	---	---	---	---	--

सिकाइ सक्षमता	पाठ्यक्रममा निर्धारित सिकाइ उपलब्धि (कक्षा ५)	पाठ्यक्रममा निर्धारित सिकाइ उपलब्धि (कक्षा ६)	छनोट भएका न्यूनतम सिकाइ उपलब्धि (कक्षा ६)	पाठ्यक्रममा निर्धारित सिकाइ उपलब्धि (कक्षा ७)	छनोट भएका न्यूनतम सिकाइ उपलब्धि (कक्षा ७)	पाठ्यक्रममा निर्धारित सिकाइ उपलब्धि (कक्षा ८)	छनोट भएका न्यूनतम सिकाइ उपलब्धि (कक्षा ८)
	असमान मिश्रण चिन्न र तिनीहरूबिच भिन्नता छुट्याउन ६.१० मिश्रण छुट्याउने सामान्य विधिहरू (हातले टिप्ने, थिग्राउने र निथार्ने (sedimentation and decantation), निफल्ने, चाल्ने, छान्ने को प्रयोग गरी मिश्रण छुट्याउन र व्याख्या गर्न					भार (molecular weight) हिसाब गर्न ९.८ सरल रासायनिक प्रतिक्रियालाई शब्द र सन्तुलित सूत्र समीकरणद्वारा प्रस्तुत गर्न	
८. दैनिक जीवनमा प्रयोग गरिने पदार्थहरूको	१०.१ दैनिक जीवनमा प्रयोग हुने रासायनिक	- दैनिक जीवनमा प्रयोग हुने रासायनिक पदार्थहरूको	१०.१ अम्ल, क्षार र लवणका भौतिक गुणहरू उल्लेख गर्न	- अम्ल, क्षार र लवणका भौतिक गुणहरू	१०.१ अम्ल, क्षार र लवणको परिचय दिई तिनीहरूका		- अम्ल, क्षार र लवणको भौतिक र रासायनिक

सिकाइ सक्षमता	पाठ्यक्रममा निर्धारित सिकाइ उपलब्धि (कक्षा ५)	पाठ्यक्रममा निर्धारित सिकाइ उपलब्धि (कक्षा ६)	पाठ्यक्रममा निर्धारित सिकाइ उपलब्धि (कक्षा ७)	छनोट भएका न्यूनतम सिकाइ उपलब्धि (कक्षा ७)	पाठ्यक्रममा निर्धारित सिकाइ उपलब्धि (कक्षा ८)	छनोट भएका न्यूनतम सिकाइ उपलब्धि (कक्षा ८)
पहिचान र समुचित प्रयोग	पदार्थहरूको उदाहरण दिन १०.२ भौतिक गुणका आधारमा धातु र अधातु पहिचान गर्ने तथा फरक छुट्याउन १०.३ दैनिक जीवनमा उपयोग गर्ने पदार्थहरूको उचित व्यवस्थापन नगर्नाले वातावरणमा पार्ने प्रभावहरू पहिल्याउन	उदाहरण दिन - धातु र अधातुका विशेषता र उपयोगिता वर्णन गर्ने -	१०.२ सूचक पदार्थहरूको परिचय दिन र यिनीहरूको प्रयोगबाट अम्ल, क्षार लवण छुट्याउन १०.३ स्थानीय सामग्रीहरू उपयोग गरी सूचक पदार्थ बनाउन १०.४ एलुमिनियम, जस्ता, चाँदी, फलाम, तामा र सुनका भौतिक गुणहरू र उपयोगिताहरू उल्लेख गर्न १०.५ सल्फर र आयोडिनका भौतिक गुणहरू र उपयोगिताहरू उल्लेख गर्न	उल्लेख गर्न - सूचक पदार्थहरूको परिचय दिन र यिनीहरूको प्रयोगबाट अम्ल, क्षार लवण छुट्याउन	भौतिक र रासायनिक गुणहरू वर्णन गर्न १०.२ अम्ल, क्षार र लवणको उपयोगिता उदाहरणसँगै हत वर्णन गर्न १०.३ अम्लवर्षाको परिचय दिन तथा यसको कारण र वातावरणीय असर व्याख्या गर्न १०.४ नरम र कडा पानीविच भिन्नता छुट्याउन - कडा र नरम पानीका फाइदा तथा वेफाइदा बताउन - मिश्रित धातुको परिचय र उदाहरण दिन	गुणहरू वर्णन गर्ने - अम्लवर्षाको परिचय दिन तथा यसको कारण र वातावरणीय असर व्याख्या गर्न - नरम र कडा पानीविच भिन्नता छुट्याउन - कडा र नरम पानीका फाइदा तथा वेफाइदा बताउन - मिश्रित धातुको परिचय र उदाहरण दिन

सिकाइ सक्षमता	पाठ्यक्रममा निर्धारित सिकाइ उपलब्धि (कक्षा ५)	पाठ्यक्रममा निर्धारित सिकाइ उपलब्धि (कक्षा ६)	छनोट भएका न्यूनतम सिकाइ उपलब्धि (कक्षा ६)	पाठ्यक्रममा निर्धारित सिकाइ उपलब्धि (कक्षा ७)	छनोट भएका न्यूनतम सिकाइ उपलब्धि (कक्षा ७)	पाठ्यक्रममा निर्धारित सिकाइ उपलब्धि (कक्षा ८)	छनोट भएका न्यूनतम सिकाइ उपलब्धि (कक्षा ८)
९. पृथ्वी र अन्तरिक्षसम्बन्धी आधारभूत जानकारी र बुझाइको	८.१ आकाशमा सूर्य, पृथ्वी, चन्द्रमा र अन्य आकाशीय पिण्डहरू रहेको तथ्य बताउन	११.१ माटाको परिचय दिई माटो बन्ने प्रक्रिया र संरक्षणका उपायहरू वर्णन गर्न	११.१ चट्टानको परिचय दिई यसका प्रकारहरूको वर्णन गर्न	११.१ चट्टानको परिचय र महत्व वर्णन गर्न	- चट्टानको परिचय र महत्व वर्णन गर्न - आफ्नो वरपर पाइने चट्टानहरू	११.१ खनिजको परिचय दिन र यसका प्रकार उल्लेख गर्न	- खनिजको परिचय दिन र यसका प्रकार उल्लेख गर्न - खनिजका गुणहरू र उपयोगिता
		११.२ माटाको	११.२ चट्टानको महत्व वर्णन गर्न र			१०.७ मिश्रित धातुको परिचय दिई स्टील, पित्तल र काँसका अवयवहरू तथा उपयोगिताहरू उल्लेख गर्न	

सिकाइ सक्षमता	पाठ्यक्रममा निर्धारित सिकाइ उपलब्धि (कक्षा ५)	पाठ्यक्रममा निर्धारित सिकाइ उपलब्धि (कक्षा ६)	छनोट भएका न्यूनतम सिकाइ उपलब्धि (कक्षा ६)	पाठ्यक्रममा निर्धारित सिकाइ उपलब्धि (कक्षा ७)	छनोट भएका न्यूनतम सिकाइ उपलब्धि (कक्षा ७)	पाठ्यक्रममा निर्धारित सिकाइ उपलब्धि (कक्षा ८)	छनोट भएका न्यूनतम सिकाइ उपलब्धि (कक्षा ८)
प्रदर्शन	८.२ पृथ्वीले आफ्नो अक्षमा निरन्तर घुमिरहने प्रक्रिया प्रदर्शन गरी दिन र रात हुने कारण व्याख्या गर्न ८.३ पृथ्वीले सूर्यको वरिपरि र चन्द्रमाले पृथ्वीको वरिपरि परिक्रमा गर्ने प्रक्रिया उपयुक्त मोडेलद्वारा प्रदर्शन गर्न ८.४ चन्द्रमाको आकारमा आउने परिवर्तनहरूको अवलोकन गरी चन्द्रमाको कला सचित्र वर्णन	प्रोफाइल तयार गर्न ११.३ माटो प्रदूषणका कारण, अस्तर र रोकथामका उपाय बताउन ११.४ पृथ्वीको भित्री बनोटको वर्णन गर्न, मोडेल बनाई देखाउन तथा हरेक तहको परिचय दिन ११.५ पृथ्वीले आफ्नो कक्षमा परिभ्रमण गर्ने क्रिया प्रदर्शन गरी चार सिजनमा सूर्य र पृथ्वीको स्थिति व्याख्या गर्न ११.६ सूर्य र सौर्यमण्डलको	कारण, अस्तर र रोकथामका उपायहरू बताउन - पृथ्वीको भित्री बनोटको वर्णन गर्न - पृथ्वीको परिभ्रमण र परिभ्रमणको प्रक्रियाको धारणा स्पष्ट पार्न र अस्तर उल्लेख गर्न - सौर्य परिवारको परिचय दिन - ग्रहहरूविचमा आकार र दुरीको आधारमा तुलना गर्न	नेपालमा पाइने चट्टानहरू पहिचान गर्न ११.३ आकार, दुरी, दिन र वर्षलगायतका विवरणका आधारमा ग्रहहरूको सामान्य तुलनात्मक अध्ययन गर्न ११.४ चन्द्रमाको आकार, साइज, दुरी र पृथ्वी परिक्रमासम्बन्धी सामान्य विवरण दिन ११.५ चन्द्रमाको कला र तिथिमितिसम्बन्धी ज्ञान प्रदर्शन गर्न ११.६ ग्रहणको परिचय दिन र	पहिचान गर्न - ग्रहहरूको परिचय दिन - चन्द्रमाको कला बताउन	वर्णन गर्न ११.३ नेपालमा पाइने धातुका खनिजहरू र पाइने ठाउँहरू उल्लेख गर्न ११.४ ब्रह्माण्ड, शिशुग्रह र पुच्छेताराको परिचय दिन ११.५ तारापुञ्ज, तारामण्डल, उल्का र उल्कापिण्डको परिचय दिई तिनीहरूविच समानता र भिन्नता छुट्याउन	वर्णन गर्न - ब्रह्माण्ड, शिशुग्रह र पुच्छेताराको परिचय दिन - तारापुञ्ज, तारामण्डल, उल्का र उल्कापिण्डको परिचय दिई तिनीहरूविच समानता र भिन्नता छुट्याउन

सिकाइ सक्षमता	पाठ्यक्रममा निर्धारित सिकाइ उपलब्धि (कक्षा ५)	पाठ्यक्रममा निर्धारित सिकाइ उपलब्धि (कक्षा ६)	पाठ्यक्रममा निर्धारित सिकाइ उपलब्धि (कक्षा ६)	पाठ्यक्रममा निर्धारित सिकाइ उपलब्धि (कक्षा ७)	पाठ्यक्रममा निर्धारित सिकाइ उपलब्धि (कक्षा ८)	छनोट भएका न्यूनतम सिकाइ उपलब्धि (कक्षा ८)
	गर्न	परिचय दिई सूर्यलाई परिक्रमा गर्ने पिण्डहरूको नाम उल्लेख गर्न		ग्रहण लाग्ने प्रक्रिया प्रदर्शन गर्न		

Test specification

- Afterwards, we prepare a framework which will guide to develop diagnostic tool. According to the framework the diagnostic tool includes 25 marks in total with 15 marks selective response (SR: i.e. MCQ) and 10 marks constructive response (CR) items in each class.
- The diagnostic tool of each class will include SR and CR items with different cognitive level in a ratio as provisioned in the curriculum i.e. the percentage of knowledge, understand, application and higher ability in both types of items will be 20, 30, 30 and 20 respectively. Higher ability (HA) level items generally content analysis level rather than evaluation and creation level. The items for diagnostic tools would be asked only form the identified minimum learning outcomes. Unit-wise distribution of marks for developing diagnostic tool are shown in the below table.

Index for the guideline for Grade VI-VIII

S.N.	Competencies	Cognitive Level				GW Marks				
		K	U	A	HA					
1	वैज्ञानिक सिकाइ प्रक्रियाको बोध तथा विज्ञानका प्रक्रियागत सिपको प्रयोग	2	SR =4 CR=4	SR =4 CR=2	SR =2 CR=2	4				
							2			
2	सूचना र विचारहरूको आदानप्रदान, विश्लेषण तथा सूचना प्रविधिको समुचित प्रयोग जैविक विविधता र वातावरणविचको अन्तरसम्बन्धको बुझाइ प्रदर्शन तथा संरक्षणको प्रयास	3	SR =5 CR=2			7				
							4			
3	जीवहरू र जीवन प्रक्रियाको जानकारी तथा महत्त्व बोध दैनिक जीवनमा बल र उपकरणको प्रयोगसम्बन्धी आधारभूत पक्षहरूको पहिचान र प्रयोग दैनिक जीवनमा प्रयोग हुने शक्तिका विभिन्न रूपका विशेषताको आधारभूत ज्ञान, तिनीहरूको उचित प्रयोग र संरक्षणप्रति तत्परता पृथ्वी र अन्तरिक्षसम्बन्धी आधारभूत जानकारी र बुझाइको प्रदर्शन	3				9				
							4			
							2			
							2			

S.N.	Competencies	Cognitive Level					GW Marks
		K	U	A	HA		
4	पदार्थका गुणहरूका सम्बन्धमा जानकार भई दैनिक जीवनमा उपयोग	3					5
	दैनिक जीवनमा प्रयोग गरिने पदार्थहरूको पहिचान र समुचित प्रयोग	2					
	जम्मा	25	7	8	6	4	

Sample Item Matrix

S.N.	Competencies	CW Marks	K	U	A	HA	GW Marks
1	वैज्ञानिक सिकाइ प्रक्रियाको बोध तथा विज्ञानका प्रक्रियागत सिपको प्रयोग	2	1SR	1SR	1SR	1CR	4
	सूचना र विचारहरूको आदानप्रदान, विश्लेषण तथा सूचना प्रविधिको समुचित प्रयोग	2					
2	जैविक विविधता र वातावरणबिचको अन्तरसम्बन्धको बुझाइ प्रदर्शन तथा संरक्षणको प्रयास	3	1SR 1CR	1SR 1CR	1SR 1CR	1SR	7
	जीवहरू र जीवन प्रक्रियाको जानकारी तथा महत्व बोध	4					
3	दैनिक जीवनमा बल र उपकरणको प्रयोगसम्बन्धी आधारभूत पक्षहरूको पहिचान र प्रयोग	3		1SR 2CR	1SR 1CR	1CR	9
	दैनिक जीवनमा प्रयोग हुने शक्तिका विभिन्न रूपका विशेषताको आधारभूत ज्ञान, तिनीहरूको उचित प्रयोग र संरक्षणप्रति तत्परता	4					
	पृथ्वी र अन्तरिक्षसम्बन्धी आधारभूत जानकारी र बुझाइको प्रदर्शन	2					
4	पदार्थका गुणहरूका सम्बन्धमा जानकार भई दैनिक जीवनमा उपयोग	3	1SR	1SR 1CR	1SR	1SR	5
	दैनिक जीवनमा प्रयोग गरिने पदार्थहरूको पहिचान						

S.N.	Competencies	CW Marks	K	U	A	HA	GW Marks
	र समुचित प्रयोग	2					
	जम्मा	25	7	8	6	4	25

प्रश्न निर्माण मार्गदर्शन (कक्षा ६)

क्र.स.	विषयक्षेत्र	सोध्न सकिने प्रश्न
१	वैज्ञानिक सिकाइ	वैज्ञानिक सिकाइको परिचय दिने, नापमा प्रयोग हुने एकाइको नाम लेख्ने, एसआइ एकाइको महत्त्व बताउने, भौतिक परिमाणका साना र ठुला एकाइहरू चिन्ने आदि ।
२	सूचना तथा सञ्चार प्रविधि	ढिकी, जाँतो, सुधारिएको चुलो र कोलको उपयोगिता बताउने, चित्र दिएर परम्परागत प्रविधिहरूको पहिचान गर्ने, उपयोग दिएर प्रविधिहरू पहिचान गर्ने, प्रविधि दिएर उपयोग चिन्ने, सूचना र सञ्चारको सामान्य परिचय दिने र यिनका प्रकारहरू छुट्याउने, चित्र दिएर सूचना तथा सञ्चारको माध्यम चिन्ने दिने, सूचनाका सामान्य प्रविधि चिन्ने, सञ्चारका प्रकार (एकोहोरो र दोहोरो सञ्चार) छुट्याउने, सञ्चार साधनका रूपमा कम्प्युटरको प्रयोगबारे बताउने आदि ।
३	जैविक विविधता र वातावरण	सजीव र वातावरणविचको अन्तरसम्बन्धको उदाहरण दिन र एकअर्काको महत्त्व वर्णन गर्ने, वातावरणमा रहेका विभिन्न अवयव पहिचान गर्ने, तिनीहरूविचको अन्तरसम्बन्ध बताउने, वातावरणमा रहेका अवयवहरूको महत्त्व बताउने आदि ।
४	जीवहरू र तिनीहरूको बनोट	ढाड भएका जनावरहरू पहिचान गरी वर्गीकरण गर्न र तिनीहरूका लक्षणहरू वर्णन गर्ने, चित्रहरू दिएर ढाड भएका जनावरहरूको समुह चिन्ने दिने, ढाड भएका जनावरहरूको विभिन्न समूहमा पर्ने जनावरको उदाहरण वा एउटा लक्षण बताउन लगाउने आदि ।
५	जीवन प्रक्रिया	जीवहरूको पोषण प्रक्रिया पहिचान गर्ने, प्रकाश संश्लेषण प्रक्रियाको परिभाषा दिने, प्रकाश संश्लेषण प्रक्रियाका लागि आवश्यक तत्व र उत्पादित वस्तुको नाम बताउने, प्रकाश संश्लेषण प्रक्रियाको सामान्य वर्णन गर्ने र यसको महत्त्व बताउने, मानव पाचन प्रणालीमा भाग लिने अङ्ग र ग्रन्थिको नाम बताउने, मानव पाचन प्रक्रिया वर्णन गर्ने । जीवहरूको पोषण प्रक्रिया पहिचान गर्ने आदि ।
६	बल र गति	कक्षा ५ मा यससम्बन्धी विषयवस्तु नभएको
७	दैनिक जीवनमा शक्ति	तताउँदा र चिस्याउँदा वस्तुको अवस्था परिवर्तन हुने तथ्य बताउनु, वस्तुलाई तताउँदा वा चिस्याउँदा अवस्थामा आउने परिवर्तनका उदाहरणहरू पहिचान गर्ने, पगलनु, जम्नु, वाष्पीकरण र ऊर्ध्वपातनको परिभाषा दिने र तिनीहरूमा तापको भूमिका पहिचान गर्ने, नवीकरणीय र अनवीकरणीय शक्तिका स्रोतहरूको परिचान गर्ने र उदाहरण दिने र परिभाषा दिने, नवीकरणीय र अनवीकरणीय शक्तिका स्रोतहरूविच फरक छुट्याउने शक्तिको उपयोगिता बताउने आदि ।
८	चुम्बक र विद्युत्	शक्तिका विभिन्न रूपहरू (ताप, प्रकाश, विद्युत्, ध्वनि र चुम्बक) पहिचान गर्ने, ताप, प्रकाश, विद्युत्, ध्वनि र चुम्बकको असरका उदाहरण दिने, ताप, प्रकाश, विद्युत्, ध्वनि र चुम्बकको असर वर्णन गर्ने आदि ।
९	पदार्थ	पगलनु, जम्नु, वाष्पीकरण, चिसिनु र ऊर्ध्वपातन क्रियाका परिभाषा दिने, पदार्थका अवस्थाहरू पहिचान गर्ने, दैनिक जीवनमा वस्तुको अवस्थामा हुने परिवर्तनको उदाहरण दिने, पदार्थका अवस्थाहरू पहिचान गर्ने, पगलनु, जम्नु, वाष्पीकरण हुनु, चिसिनु र ऊर्ध्वपातन क्रियाका परिभाषा दिने,

क्र.स.	विषयक्षेत्र	सोध्न सकिने प्रश्न
		उदाहरण दिने आदि ।
१०	दैनिक जीवनमा प्रयोग हुने रसायनहरू	धातुका भौतिक गुणहरू पहिचान गर्ने, दिइएका तत्त्वहरू धातु वा अधातुको रूपमा चिन्ने, भौतिक गुणका आधारमा धातु र अधातुको बिचमा फरक लेख्ने आदि ।
११	पृथ्वी र अन्तरिक्ष	पृथ्वीको भित्री बनोटको चित्र कोरी भागहरू छुट्याउने, पृथ्वीको भित्री बनोटको चित्र दिएर विभिन्न भागहरू पहिचान गर्ने, पृथ्वीका तहहरू क्रमशः लेख्ने, सूर्य र सौर्यमण्डलको परिचय दिई सूर्यलाई परिक्रमा गर्ने पिण्डहरूको नाम उल्लेख गर्ने, ग्रहहरूको नाम सूर्यबाट दुरीका आधारमा क्रमबद्ध रूपमा बताउने आदि ।

प्रश्न निर्माण मार्गदर्शन (कक्षा ७)

क्र.स.	विषयक्षेत्र	सोध्न सकिने प्रश्न
१	वैज्ञानिक सिकाइ	वैज्ञानिक सिकाइ प्रक्रियाको परिचय दिन तथा अवलम्बन गर्ने, नापमा एकाइको प्रयोग र महत्त्व बताउने, भौतिक परिमाणहरूका नापका ठुला तथा साना एकाइहरू (units and sub-units) बताउन तथा प्रयोग गर्ने
२	सूचना तथा सञ्चार प्रविधि	सामान्य प्रविधि र आधुनिक प्रविधिको परिचय र उदाहरण दिने, सामान्य प्रविधि र आधुनिक प्रविधि बिच फरक छुट्याउने कम्प्युटरका भागहरू पहिचान गर्ने, सामान्य प्रविधि र आधुनिक प्रविधिको परिचय र उदाहरण दिने, दैनिक जीवनमा मोबाइल र कम्प्युटरको प्रयोग बताउने, वर्ड प्रोसेसरको सामान्य प्रयोग गर्ने
३	जैविक विविधता र वातावरण	वातावरणको परिचय दिने र वातावरणमैत्री व्यवहार अवलम्बन गर्ने, पारिस्थितिक प्रणालीको परिचय दिने
४	जीवहरू र तिनीहरूको बनोट	फूल फुले र नफुले बिरूवाहरू उदाहरण दिने र सामान्य लक्षण वर्णन गर्ने, फूल फुले र फूल नफुले बिरूवाहरूबिच समानता र भिन्नता छुट्याउने । जनावर र बिरूवाका विशेष अनुकूलताका लक्षण तथा अनुकूलनका अङ्गहरू पहिचान र वर्णन गर्ने, खानाका आधारमा जनावरहरूको वर्गीकरण गर्ने र उदाहरण दिने, ढाड भएका जनावरहरूको वर्गीकरण गरी हरेक समूहहरूको सामान्य लक्षणहरू बताउने
५	जीवन प्रक्रिया	प्रकाश संश्लेषण प्रक्रियाको सामान्य वर्णन गर्न र यसको महत्त्व बताउने, जीवहरूको पोषण प्रक्रिया (mode of nutrition) को वर्णन गर्ने, मानव शरीरमा पाचन प्रणाली र पाचन क्रिया व्याख्या गर्ने
६	बल र गति	बलको परिचय दिन, बलका असरहरू बताउने, सरल यन्त्रको परिचय दिन र दैनिक जीवनमा प्रयोग हुने सरल यन्त्रको उदाहरण दिने, वर्णन गर्ने, बललाई स्थानान्तरण गर्ने सरल तरिकाको उदाहरण दिने । बलको परिचय दिने, सरल यन्त्रको परिचय दिने र दैनिक जीवनमा प्रयोग हुने सरल यन्त्रको उदाहरण दिने, वर्णन गर्ने, बललाई स्थानान्तरण गर्ने सरल तरिकाको उदाहरण दिने
७	दैनिक जीवनमा शक्ति	प्रकाश सिधा रेखामा जाने प्रक्रियालाई प्रयोग गरी देखाउने, प्रकाश किरण र किरण पुञ्जको परिभाषा दिन र यसलाई चित्रमा प्रस्तुत गर्ने, पिनहोल क्यामराको परिचय र कार्य सिद्धान्त लेख्ने, छायाको परिभाषा, छाया बन्नुको कारण र प्रकार व्याख्या गर्न र प्रदर्शन गर्ने । ताप शक्तिको परिचय दिने, वस्तुको ताप शोषण गर्ने क्षमता त्यसको रङमा निर्भर रहन्छ भनी प्रमाणित गर्न र दैनिक जीवनमा यो तथ्यको उपयोग बताउने, वस्तुको कम्पनबाट ध्वनि उत्पन्न हुने तथ्य प्रदर्शन गर्ने, ध्वनिको प्रसारणका लागि माध्यम आवश्यक हुन्छ र ध्वनि ठोस, तरल तथा ग्यास सबैमा प्रसारण हुन्छ भन्ने तथ्य प्रदर्शन गर्न तथा यसको दैनिक उपयोग बताउने
८	चुम्बक र विद्युत्	चुम्बकीय क्षेत्रको व्याख्या गर्ने, चुम्बकत्व कम भएको र बढी भएको ठाउँ पहिचान गर्ने, विद्युत् चुम्बकको चुम्बकत्व बढाउने विधि

क्र.स.	विषयक्षेत्र	सोध्न सकिने प्रश्न
		<p>प्रदर्शन गर्न र दैनिक जीवनमा विद्युत् चुम्बकको उपयोगिता बताउने साधारण सेलको परिचय दिने, साधारण सेलको परिचय दिने, साधारण सेलका चित्र हेरी प्रत्येक भागको नामकरण गर्ने, साधारण सेलको बनोट वर्णन गर्ने, साधारण सेल बनाउन चाहिने सामग्रीहरूको सूची तयार गर्ने, साधारण सेल बनाउने तरिका वर्णन गर्ने</p> <p>चालक तार, स्विच, सेल, लोडको सङ्केत प्रयोग गरी विद्युत् परिपथको रेखाचित्र कोर्ने, विद्युत् परिपथको परिभाषा दिने, विद्युत् परिपथ बनाउन आवश्यक सामग्रीको सूची तयार गर्ने, खुला विद्युत् परिपथ र बन्द विद्युत् परिपथको परिभाषा दिने, चित्र हेरी खुला र बन्द विद्युत् परिपथ चिन्ने, खुला विद्युत् परिपथ र बन्द विद्युत् परिपथबिच भिन्नता छुट्याउने, खुला विद्युत् परिपथ र बन्द विद्युत् परिपथको रेखा चित्र कोर्ने</p>
९	पदार्थ	मिश्रणको परिचय दिन र यसको प्रकार व्याख्या गर्ने, दैनिक जीवनमा प्रयोग हुने पदार्थहरूबाट घोल तयार गर्न र घोलको उपयोगका उदाहरणहरू खोजी गर्ने, मिश्रण छुट्याउने विधिहरू बताउने
१०	दैनिक जीवनमा प्रयोग हुने रसायनहरू	दैनिक जीवनमा प्रयोग हुने रासायनिक पदार्थहरूको उदाहरण दिने, भौतिक गुणका आधारमा धातु र अधातु पहिचान गर्न तथा फरक छुट्याउने, दैनिक जीवनमा उपयोग गर्ने पदार्थहरूको उचित व्यवस्थापन नगर्नाले वातावरणमा पार्ने प्रभाव पहिल्याउने
११	पृथ्वी र अन्तरिक्ष	चट्टानको परिचय दिई यसका प्रकारहरूको वर्णन गर्ने, माटाको परिचय दिई माटो बन्ने प्रक्रिया र संरक्षणका उपायहरू वर्णन गर्ने, माटाको प्रोफाइल तयार गर्ने, माटो प्रदूषणका कारण, असर र रोकथामका उपायहरू बताउने, पृथ्वीको भित्री बनोटको वर्णन गर्न, मोडेल बनाई देखाउन तथा हरेक तहको परिचय दिने, सूर्य र सौर्यमण्डलको परिचय दिई सूर्यलाई परिक्रमा गर्ने पिण्डहरूको नाम उल्लेख गर्ने

प्रश्न निर्माण मार्गदर्शन (कक्षा ८)

क्र.स.	विषयक्षेत्र	सोध्न सकिने प्रश्न
१	वैज्ञानिक सिकाइ	<ul style="list-style-type: none"> - प्रयोगात्मक कार्यको परिचय दिने, उदाहरण दिने, महत्त्व लेख्ने, वर्गीकरण गर्ने, प्रतिवेदनका अङ्ग पहिचान गर्ने आदि - प्रयोगात्मक कार्यको प्रतिवेदनको नमुना तयार गर्ने
२	सुचना तथा सञ्चार प्रविधि	<ul style="list-style-type: none"> - इन्टरनेट, इमेल र ब्राउजरका परिभाषा, उदाहरण, महत्त्व - इन्टरनेट, इमेल र ब्राउजरका प्रयोगका लागि अपनाउनुपर्ने चरण - कम्प्युटर र इन्टरनेट प्रयोग गर्दा अपनाउनुपर्ने सावधानी - इन्टरनेट सुरक्षाको सामान्य परिचय दिने - आइसिटीका साधनहरूको साधारण प्रयोग गर्ने - सोसल नेटवर्किङ साइटको सामान्य परिचय दिन र प्रयोग गर्ने - साइबर अपराध, कम्प्युटर आचारसंहिता, साइबर कानून र इन्टरनेट सुरक्षाको सामान्य परिचय दिने
३	जैविक विविधता र वातावरण	<ul style="list-style-type: none"> - सिद्धान्त दिएर उदाहरण सोध्ने, उदाहरण दिएर सिद्धान्त सोध्ने, सिद्धान्त दिएर उदाहरण सोध्ने, 3R को महत्त्व सोध्ने - प्राकृतिक स्रोतको परिभाषा, उदाहरण वा महत्त्व लेख्ने - प्राकृतिक स्रोत विनाशबाट पर्ने असर र संरक्षणका उपाय लेख्ने
४	जीवहरू र तिनीहरूको बनोट	<ul style="list-style-type: none"> - मेरूदण्ड नभएका जनावरको नाम वा चित्र दिएर उपयुक्त समूहमा वर्गीकरण गर्न लगाउने - प्रमुख समूहका लक्षण दिएर जनावर पहिचान गर्न लगाउने - विभिन्न समूहका जनावरबिच फरक छुट्याउन लगाउने - जनावरलाई सो समूहमा राख्नुको कारण दिन लगाउने - जनावर र वनस्पति कोषका अवयवहरूको पहिचान गर्ने, जनावर र वनस्पति कोषको चित्र दिएर विभिन्न भागहरूको नामाङ्कन गर्ने, जनावर र वनस्पति कोषका अवयवहरूको काम दिएर नाम पहिचान गर्ने, जनावर र वनस्पति कोषको फरक लेख्ने आदि - बिरूवाका विभिन्न अङ्गको नाम दिई काम सोध्ने - विभिन्न अङ्गको चित्र दिई काम सोध्ने
५	जीवन प्रक्रिया	<ul style="list-style-type: none"> - बिरूवाहरू र जनावरहरूमा हुने निष्कासनमा सहयोग गर्ने अङ्गको नाम, चित्र, काम लेख्ने - बिरूवाहरू र जनावरहरूमा हुने निष्कासनमा पाइने भिन्नता लेख्ने - निष्कासन अङ्गको चित्र दिएर निष्कासित पदार्थ पहिचान गर्ने - श्वासप्रश्वास प्रक्रियाको परिभाषा, महत्त्व - श्वासप्रश्वास प्रक्रियामा भाग लिने अङ्गको नाम र काम - श्वासप्रश्वास प्रणालीको चित्र दिई नामाङ्कन गर्न लगाउने - श्वासप्रश्वास प्रणालीको चित्र कोर्न लगाउने - श्वासप्रश्वास प्रक्रियामा हुने रासायनिक प्रक्रियाको रासायनिक समीकरण लेख्न लगाउने

क्र.स.	विषयक्षेत्र	सोध्न सकिने प्रश्न
		- रासायनिक समीकरण दिएर प्रक्रिया चिन्न लगाउने
६	बल र गति	- गुरुत्व बलको परिभाषा, एकाइ र उपयोग सोध्ने - गुरुत्व बल र अन्य बलबिच भिन्नता सोध्ने - विभिन्न घटना वा उदाहरण दिएर उक्त घटनामा लागेको बलको प्रकार पहिचान गर्ने - दुरी, स्थानान्तरण, वेग र गतिसम्बन्धी साधारण गणितीय समस्याहरू हल गर्ने - दुरी, स्थानान्तरण, वेग र गतिको परिभाषा, एकाइ, सूत्र र तिनीहरूबिच भिन्नता सोध्ने - एकाइ वा सूत्र दिएर भौतिक परिमाण पहिचान गर्ने - भेक्टर र स्केलर राशीबिच भिन्नता सोध्ने - गति र वेगसम्बन्धी गणितीय समस्या समाधान गर्ने
७	दैनिक जीवनमा शक्ति	- तरङ्ग लम्बाइ, एम्प्लिट्युड, आवृत्ति र वेगको परिभाषा, एकाइ र सूत्र सोध्ने - तरङ्ग लम्बाइ, एम्प्लिट्युड, आवृत्ति र वेगबिचको सम्बन्ध सोध्ने - माथिका भौतिक परिमाणका परिभाषा, एकाइ वा सूत्र दिई भौतिक परिमाण पहिचान गर्ने - परावर्तनको परिभाषा र नियम सोध्ने - परावर्तनको लागि चाहिने अवस्था पहिचान गर्ने - समतल ऐनामा हुने परावर्तनको रेखाचित्र कोर्ने
८	चुम्बक र विद्युत्	- सेलको समूहीकरणको परिचय दिने, महत्त्व बताउने, तरिका बताउने - सेलहरूको श्रेणीक्रम र समानान्तर समूहीकरणको परिभाषा दिने, चित्र दिएर पहिचान गर्ने, चित्र कोर्ने - सेलहरूको श्रेणीक्रम र समानान्तर समूहीकरणको भिन्नता र उपयोगिता बताउने - अवस्था दिएर उपयुक्त समूहीकरण पहिचान गर्न लगाउने
९	पदार्थ	- घनत्व र सापेक्षित घनत्वको परिभाषा र सूत्र लेख्ने तथा सम्बन्धित गणितीय समस्या हल गर्ने - सापेक्षित घनत्वका आधारमा डुब्ने र उत्रने वस्तु पहिचान गर्ने - तत्त्व, यौगिक र उपपारमाणविक कणका परिभाषा लेख्ने - पारमाणविक सङ्ख्या २० सम्म तत्त्वहरूका परमाणुको नाम र सङ्केत लेख्ने र चिन्ने र पारमाणविक संरचनाको चित्र कोर्ने
१०	दैनिक जीवनमा प्रयोग हुने रसायनहरू	- अम्ल, क्षार र लवणका परिभाषा, उदाहरण वा गुण लेख्ने - गुणका आधारमा अम्ल, क्षार वा लवण पहिचान गर्ने - दैनिक जीवनमा अम्ल, क्षार वा लवणको उपयोगिता लेख्ने - सूचक पदार्थका परिभाषा, प्रकार लेख्ने - विभिन्न सूचक पदार्थले अम्ल, क्षार, लवणसँग देखाउने परिवर्तन लेख्ने

क्र.स.	विषयक्षेत्र	सोध्न सकिने प्रश्न
११	पृथ्वी र अन्तरिक्ष	<ul style="list-style-type: none"> - चट्टानको चित्र दिई नाम, प्रकार र गुण सोध्ने - गुणको आधारमा चट्टान पहिचान गर्ने, चट्टानको उपयोगिता लेख्ने - विभिन्न चट्टानबिचको भिन्नता छुट्याउने - चट्टानलाई निश्चित समूहमा वर्गीकरण गर्नुको कारण सोध्ने - सौर्य परिवारको परिचय दिने - सौर्य परिवारको चित्र दिई ग्रहको नामाङ्कन गर्ने - आकार, दुरी, दिन र वर्षलगायतका विवरणका आधारमा ग्रहहरू पहिचान गर्ने र तिनीहरूबिच भिन्नता लेख्ने - विभिन्न ग्रहलाई दिइएको उपनामको कारण बताउन लगाउने

विज्ञान तथा प्रविधि, सेट-क

विद्यार्थी सेट क, कक्षा ६-८

विद्यार्थी सेट क
निदानात्मक परीक्षा

कक्षा : ६

विषय : विज्ञान तथा प्रविधि

विद्यार्थीको नाम :

विद्यालयको नाम : जिल्ला :

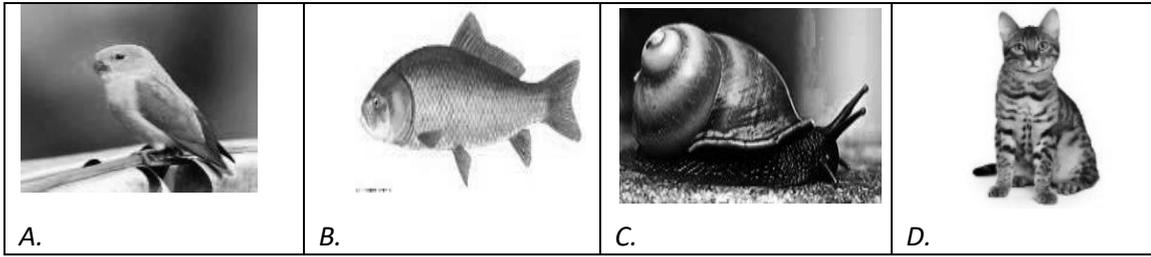
तपाईं : छात्र छात्रा स्थानीय तह :

Group 'A'

तलका प्रश्नको उपयुक्त विकल्पमा ठिक (✓) चिह्न लगाउनुहोस् । Tick (✓) the correct alternative for the given questions. (15×1=15)

1. उखु पेल्ल प्रयोग गरिने परम्परागत प्रविधि कुन हो ? Which is the traditional technology used to extract juice from sugarcane?
 - A. ढिकी Dhiki
 - B. जाँतो Janto
 - C. कोल Kol
 - D. घट्ट Ghatta
2. विनीताले अनलाइन माध्यमबाट एउटा ड्रेस किन्न चाहिन् । उनले तलका मध्ये कुन सञ्चार प्रविधिको प्रयोग गर्नु उपयुक्त होला ? Binita wants to buy a dress through online medium. Which of the following means of communication is appropriate to use for her?
 - A. टेलिभिजन Television
 - B. रेडियो Radio
 - C. चिठी Letter
 - D. इन्टरनेट Internet
3. माइक्रोसफ्ट एक्सेलमा A6 ले के जनाउँछ ? What do A6 represent in Microsoft Excel ?
 - A. रो र कोलम Row and column
 - B. कोलम र छैटौँ रो Column and sixth row
 - C. पहिलो कोलम र छैटौँ रो First column and sixth row
 - D. पहिलो रो र छैटौँ कोलम First row and sixth column

4. दिइएका मध्ये मेरुदण्ड नभएको जनावर कुन हो ? Which of the following is an invertebrate animal ?

5. हरियो बिरुवालाई किन उत्पादक भनिन्छ ? Why is green plant called producer?
- आफ्नो लागि मात्र खाना बनाउने भएकाले As it produces food for itself only
 - पातमा क्लोरोफिल हुने भएकाले As it contains chlorophyll in its leaves
 - प्रकाश संश्लेषण प्रक्रिया गर्न नसक्ने भएकाले As it cannot perform photosynthesis process
 - सबै जनावरहरूले हरियो बिरुवा खाने भएकाले As all animals eat green plants
6. अँध्यारो कोठामा उम्रेको बिरुवाको पात पहेँलो देखिनुको कारण के हो ? What is the cause of yellowing of leaf in a plant grown in dark room?
- कार्बन डाइअक्साइडको अनुपस्थितिले Due to the absence of Carbon dioxide
 - सूर्यको प्रकाशको अनुपस्थितिले Due to the absence of sunlight
 - पानीको अनुपस्थितिले Due to the absence of water
 - अक्सिजनको अनुपस्थितिले Due to the absence of Oxygen
7. पाचन ग्रन्थिहरूले राम्ररी काम नगर्दा व्यक्ति दुब्लाउनुको कारण के हो ? What is the reason for being a person thinner when his/her digestive glands do not work properly?
- किनकि पाचन इन्जाइमहरूको अभावले खाना पचन सक्दैन । Because of lack of digestive enzymes food cannot be digested properly.
 - किनकि बोसो उत्पादन हुँदैन । Because digestive gland cannot produce fat in body.
 - किनकि शरीरलाई मोटो बनाउने जुस उत्पादन हुँदैन । Because digestive gland cannot produce juice to make body fat.
 - किनकि प्रोटीन पचाउने ग्रन्थि हुँदैन । Because there is no gland for digesting protein.
8. वस्तुको आकार वा स्थान परिवर्तनको कारण उत्पन्न हुने शक्ति कुन हो ? Which energy is produced due to change in size or position of an object ?
- ध्वनि शक्ति Sound energy
 - स्थिति शक्ति Potential energy
 - चुम्बकीय शक्ति Magnetic energy
 - ताप शक्ति Heat energy

9. बरफलाई रेफ्रिजरेटरबाट बाहिर निकाल्दा पग्लनुको कारण के हो ? Why does ice melt when it is taken out of the refrigerator?
- बरफले तापशक्ति छोड्ने भएकाले Because ice releases heat
 - बरफले तापशक्ति लिने भएकाले Because ice absorbs heat
 - बरफको तापशक्ति घट्ने भएकाले । Because heat energy of ice decreases
 - बरफको तापशक्ति परिवर्तन नहुने भएकाले । Because heat energy of ice does not change
10. तल दिइएका मध्ये कुन भनाइ बलको स्थानान्तरणसँग सम्बन्धित छ ? Which of the following statements is related to transfer of force?
- चालमा रहेको वस्तुलाई रोक्नु To bring a moving body into rest
 - चलिरहेको वस्तुको गतिमा परिवर्तन गर्नु To change speed of a moving body
 - वस्तुको आकारलाई परिवर्तन गर्नु To change size of a body
 - साबेल तथा कोदालाको बिँडमा बल लगाई खेत खन्न तयार हुनु To be ready to dig land applying force on handle of Shovel and Spade
11. पृथ्वीको म्यान्टल तहमा धातुहरू किन पग्लिएको अवस्थामा हुन्छन् ? Why do metals found in molten state on mantle layer of earth?
- उच्च चापका कारणले Because of high pressure
 - उच्च तापक्रमका कारणले Because of high temperature
 - उच्च तापक्रम र चापका कारणले Because of high temperature and pressure
 - न्यून चापका कारणले Because of low pressure
12. चिनीको रासायनिक नाम के हो ? What is the chemical name of sugar?
- ग्लुकोज Glucose
 - ल्याक्टोज Lactose
 - फ्रुक्टोज Fructose
 - सुक्रोज Sucrose
13. तल दिइएका मध्ये धातुबाट तार बनाउने गुण कुन हो ? Which of the following property is related with drawing wire from metal?
- कन्डक्टिभिटी Conductivity
 - डक्टिलिटी Ductility
 - मेलिएबिलिटी Malleability
 - रेसिस्टिभिटी Resistivity

14. नुनपानीको घोलबाट नुन छुट्याउन कुन विधि उपयुक्त हुन्छ ? Which method is suitable to separate salt from salt solution?

- A. थिग्राउने Sedimentation
- B. छान्ने Filtration
- C. वाष्पीकरण Evaporation
- D. निथार्ने Decantation

15. तलका मध्ये धातुहरूको समूह कुन हो ? Which of the following is the group of metals?

- A. तामा, चाँदी, गन्धक, सिलिकन Copper, silver, sulfur, silicon
- B. तामा, गन्धक, सुन, सिलिकन Copper, Sulfur, gold, silicon
- C. तामा, फलाम, गन्धक, सिलिकन Copper, Iron, sulfur, silicon
- D. तामा, फलाम, चाँदी, सुन Copper, Iron, silver, gold

Group B

तलका प्रश्नको उत्तर दिनुहोस् । Answer the following questions.

16. चरा जस्तै उड्ने भए तापनि चमेरोलाई स्तनधारी समूहमा राखिनुको एउटा कारण लेख्नुहोस् ।
Give a reason behind classifying a bat as mammal although it flies like a bird. (1)

.....

.....

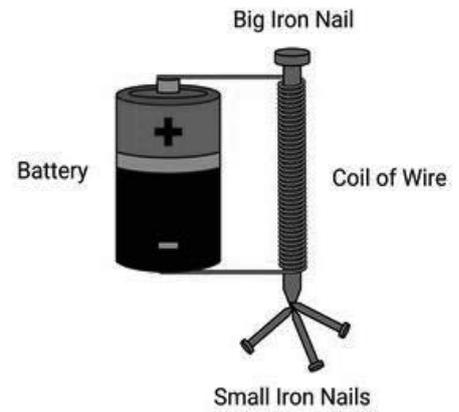
.....

17. कुनै वातावरणमा रहेका सजीव र निर्जीवबिचको अन्तरसम्बन्धलाई के भनिन्छ ? What is the interrelationship between living and non-living things in an environment called ? (1)

.....

.....

18. चित्रमा एउटा फलामको किलालाई कुचालकले ढाकेको सुचालक तारले केही फन्का बेरेर यसका दुई छेउ एउटा सेल (ब्याट्री) सँग जोडेको देखाइएको छ । यसो गर्दा फलामको किलामा कस्तो परिवर्तन देखिन्छ होला ? यस प्रयोगमा हुने शक्तिको रूपान्तर चार्टमाफत देखाउनुहोस् ।

The given figure shows, an iron nail is wound with some turns by an insulated conductor wire and its two ends are connected to a cell (battery). What change occurs in iron nail in such a condition? Illustrate in a chart for transformation of energy in this experiment.

(2)

.....

.....

.....

19. ड्राइ सेलमा कुन प्रकारको शक्ति सञ्चित रहेको हुन्छ ? What type of energy is stored in a dry cell? (1)

.....

.....

.....

20. हाम्रो दैनिक जीवनमा सरल यन्त्रका कुनै दुई उपयोगिता लेख्नुहोस् । Write any two uses of simple machine in our daily life. (2)

.....

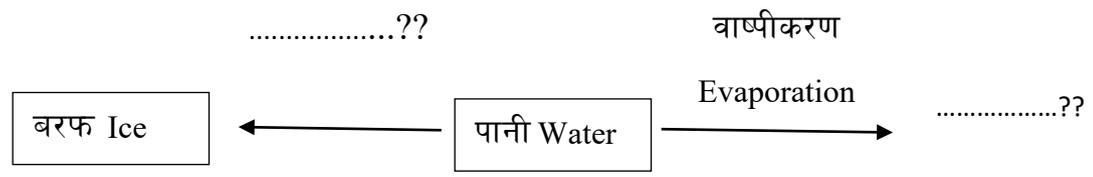
.....

.....

21. माटो संरक्षण गर्नु किन आवश्यक छ ? कुनै एक कारण लेख्नुहोस् । Why soil conservation is necessary? Write one reason. (1)

.....
.....
.....

22. दिइएको खाली ठाउँ भर्नुहोस् । Fill in the gaps given below. (2)

विद्यार्थी सेट क
निदानात्मक परीक्षा

कक्षा : ७

विषय : विज्ञान तथा प्रविधि

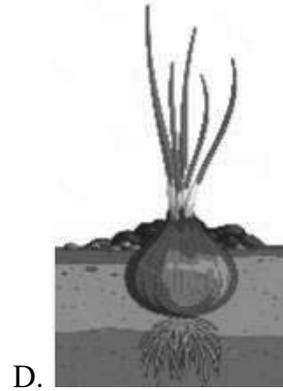
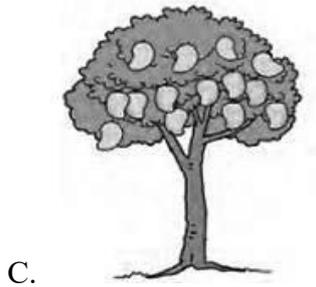
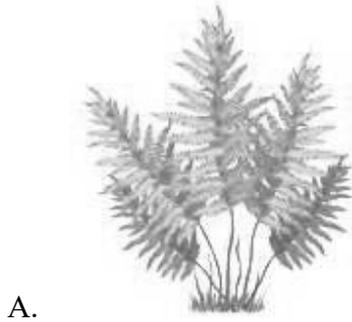
विद्यार्थीको नाम :
विद्यालयको नाम : जिल्ला :
तपाईं : छात्र ☐ छात्रा ☐ स्थानीय तह :

Group 'A'

तलका प्रश्नको उपयुक्त विकल्पमा ठिक (√) चिह्न लगाउनुहोस् । Tick (√) the correct alternative for the given questions. (15×1=15)

1. वैज्ञानिक सिकाइको पहिलो चरण कुन हो ? Which is the first step of scientific learning?
A. प्रयोग experiment
B. परिकल्पना Hypothesis
C. तथ्याङ्क सङ्कलन Data Collection
D. अवलोकन Observation
2. कम्प्युटरको कार्य गर्ने सिद्धान्तको सही क्रम कुन हो ? Which is the correct order of working principle of a computer?
A. इन्पुट, आउटपुट, प्रोसेस Input, Output, Process
B. प्रोसेस, आउटपुट, इन्पुट Process, Output, Input
C. इन्पुट, प्रोसेस, आउटपुट Input, Process, Output
D. आउटपुट, इन्पुट, प्रोसेस Output, Input, Process
3. तलका मध्ये ऊर्जाको प्रमुख स्रोत कुन हो ? Which of the following is the main source of energy?
A. माटो Soil
B. पानी Water
C. सूर्य Sun
D. हावा Air

4. तलका मध्ये फूल नफुल्ने बिरुवा कुन हो ? Which of the following is non-flowering plant?

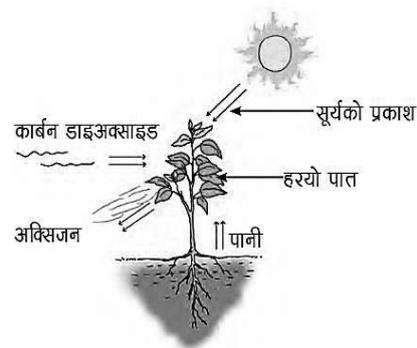

5. फोक्सोले जस्तै कार्य गर्ने माछामा भएको स्वास फेर्ने अङ्ग कुन हो ? Which organ in fish works as lung ?

- A. छाला Skin
C. गिल्स Gills

- B. श्वासनली Trachea
D. फोक्सो Lungs

6. दिइएको चित्रमा कुन जीवन प्रक्रिया देखाइएको छ ? Which life process is shown in the given picture?

- A. उत्सवेदन Transpiration
C. प्रकाश संश्लेषण Photosynthesis

- B. श्वासप्रश्वास Respiration
D. परिवहन Transportation

7. दिइएका मध्ये बलको SI एकाइ कुन हो ? Which of the following is the SI unit of force?

- A. किलोग्राम Kilogram
C. मिटर Meter

- B. न्युटन Newton
D. सेकेन्ड Second

8. चित्रमा फुर्वाले भकुन्डोलाई एक्कासी पोस्टतर्फ हिर्काएको र दावाले समाउँदै गरेको देखाइएको छ । In the given figure, Furba suddenly shot out the ball towards the post and Furba is catching it.

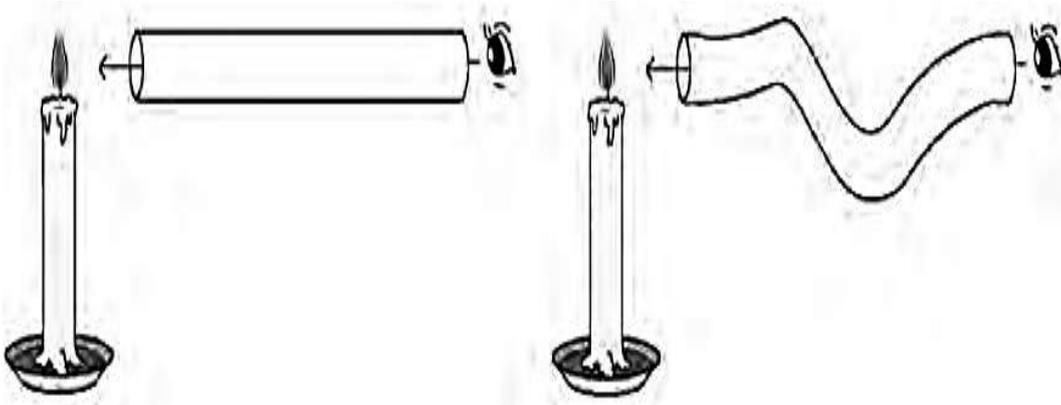

बलको कारणले भकुन्डोमा कस्तो परिवर्तन हुन्छ ? Which type of change occurs in football due to force?

- A. आकार shape
C. गति speed

- B. साइज size
D. अवस्था state

9. चित्रमा प्रकाशसम्बन्धी दुईओटा क्रियाकलाप देखाइएको छ । पहिलो क्रियाकलापमा मैनुबत्ती देखियो भने दोस्रोमा देखिएन । यी क्रियाकलापबाट के निष्कर्ष निकाल्न सकिन्छ ? In the given figures, two experiments related to the light are shown. In the first experiment, candle is seen but not in the second experiment. What conclusion can be drawn from the experiments?

- A. प्रकाश सिधा रेखामा प्रसारण हुन्छ । Light propagates in a straight line.
B. प्रकाश बक्ररेखामा प्रसारण हुन्छ । Light propagates in a curve line.
C. प्रकाश जुनसुकै रेखामा प्रसारण हुन्छ । Light propagates in any type of line.
D. प्रकाश प्रसारण हुँदैन । Light does not propagate.

10. दिइएको कुन समूह पानीमा पाइने जीवहरूको समूह हो ? Which of the given groups of organisms is found in water?

- A. सालामान्डर, गोही, उन्यु, लिली Salamander, Crocodile, Fern, Lily
B. सालामान्डर, छेपारो, उन्यु, गुलाफ Salamander, Lizard, Fern, Rose

- C. सालामान्डर, गोही, कमल, अल्गी Salamander, Crocodile, Lotus, Algae
D. सालामान्डर, छेपारो, गुलाफ, लिली Salamander, Lizard, Rose, Lily
11. कुनै वस्तु वा घटनासँग सम्बन्धित वैज्ञानिक सिकाइ प्रक्रिया कसरी सुरु हुन्छ ? How does scientific learning start about any object or event ?
- A. प्रयोगात्मक कार्य गरेर Through Practical work
B. वस्तु वा घटनाको विश्लेषण गरेर Analysing object and case
C. कुनै वस्तु वा घटना देख्दा उत्पन्न हुने जिज्ञासाबाट Curiosity developed while observing an object or event
D. वस्तु वा घटनासँग सम्बन्धित तथ्याङ्कको सङ्कलन गरेर Collecting data about an object or event
12. पत्रे चट्टानको विशेषता कुन हो ? Which one is the characteristics of sedimentary rock?
- A. जीवावशेष पाइन्छ । Fossil is found.
B. पृथ्वीको भित्री भागमा पाइन्छ । Found inside the earth.
C. लाभाबाट बनेको हुन्छ । Formed from lava.
D. अन्य प्रकारका चट्टानभन्दा कडा हुन्छ । It is harder than other type of rock.
13. दिइएका मध्ये तामालाई विद्युतीय तार बनाउन प्रयोग गर्नुको कारण कुन हो ? Which of the following is the reason of using copper to make electric wire?
- A. तामालाई पिटेर पाता बनाउन सकिन्छ । Copper is malleable.
B. तामा विद्युत्को सुचालक हो । Copper is good conductor of electricity.
C. तामा तापको सुचालक हो । Copper is good conductor of heat.
D. तामालाई थोरै तापक्रममा पगाल्न सकिन्छ । Copper can be melted in low temperature.
14. रोजिनाले कागती र तितेपातीमा कुनमा अम्लीय र कुनमा क्षारीय गुण छ भनी परीक्षण गर्न फिनल्थालिन प्रयोग गरिन् । तलका मध्ये कुन नतिजाले परीक्षणको सही नतिजा जनाउँछ ?
Rojina uses Phenolphthalein to check which of lemon and mug weed has acidic property and basic property? Which of the following results shows the correct result?
- A. कागतीको रसमा रङ परिवर्तन भएन तर तितेपातीको रसमा गुलाफी रङ भयो । Lemon juice does not change color but mug weed juice turn pink.
B. कागतीको रसमा रङ परिवर्तन भएन तर तितेपातीको रसमा पहेँलो रङ भयो । Lemon juice does not change color but mug weed juice turn yellow.
C. कागतीको रसमा गुलाफी रङ तर तितेपातीको रसमा रङ परिवर्तन भएन । Lemon juice turn pink but mug weed juice does not change .
D. कागतीको रसमा पहेँलो रङ तर तितेपातीको रसमा रङ परिवर्तन भएन । Lemon juice turn yellow but mug weed juice does not change color.

15. साबुन र डिटरजेन्टमा भएको सोडियम तत्त्वले फोहोर सफा गर्छ । डिटरजेन्टले सफा गरेको लुगा साबुनले सफा गरेको भन्दा बढी सफा देखिन्छ । यी तथ्यका आधारमा कुन भनाइ ठिक छ ? Sodium element present in soap and detergent cleans the dirt. Cleaning with detergent looks cleaner than cleaning with soap. Based on these facts, which statement is correct?
- A. डिटरजेन्ट साबुनभन्दा बढी घुलनशील हुन्छ । Detergent is more soluble than soap.
 B. साबुन डिटरजेन्टभन्दा बढी घुलनशील हुन्छ । Soap is more soluble than detergent.
 C. साबुन र डिटरजेन्ट बराबर घुलनशील हुन्छन् । Soap and detergent are equally soluble.
 D. साबुन र डिटरजेन्ट दुबै पानीमा घुलनशील हुँदैनन् । Soap and detergent both are not soluble.

Group B

16. दिइएका वैज्ञानिक सिकाइका चरणहरूलाई सही क्रममा मिलाएर लेख्नुहोस् । Arrange the given steps of scientific learning in correct order. (1)

परीक्षण गर्नु (Experimenting), भविष्यवाणी गर्नु (Predicting), अवलोकन गर्नु (Observing), निष्कर्ष निकाल्नु (Concluding)

.....

17. जाडोयाममा कुकुर घुम्निएर बस्छ । यसो गर्नाले कुकुरलाई के फाइदा हुन्छ ? In winter season a dog curls into ball. How is the dog benefited from it? (1)

.....

18. पोखरीमा फुलेको कमलको फूलको बेर्नालाई गमलामा सारेर फुलाउन नसक्नुको एउटा कारण लेख्नुहोस् । Write a reason that unable to grow the plantlet of the lotus flower in the garden pot. (1)

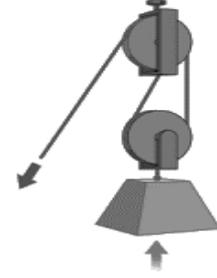
.....

19. कुनै पारिस्थितिक पद्धतिमा विच्छेदक नहुने हो भने कस्तो प्रभाव पर्छ ? What impact can be seen in an ecosystem in the absence of decomposer? (1)

.....

20. चित्रमा दिइएका सरल यन्त्रको नाम लेख्नुहोस् । Write the name of the simple machines shown in the picture. (1)

चित्र

21. सन्दिप बिहान ९ बजे र ११ बजे घाममा उभिँदा उनको छायामा कस्तो परिवर्तन देखिन्छ, चित्रद्वारा देखाउनुहोस् । What change in the size of shadow does Sandip observe when he stands outside in sunlight at 9 am & 11 am? Show it by diagram. (1)

22. उम्लने तापक्रम समान भएका अवयवहरू भएका मिश्रणलाई आसवन क्रियाद्वारा छुट्याउन सकिँदैन, किन ? A mixture made of components having same boiling points cannot be separated by distillation process, why? (1)

.....

23. आजभोलि पर्यावरण सन्तुलनका लागि कपडाका भोला प्रयोग गर्न बढी जोड दिइन्छ । यसो गर्दा वातावरण प्रदूषण कसरी नियन्त्रण हुन्छ ? Now days use of fiber bags are encouraged for environmental balance. How does this control environmental pollution? (1)

.....

24. फूल फुल्ने बिरुवाको प्रजनन् अङ्गको नाम लेख्नुहोस् । Write the name of the reproductive organ of a flowering plant. (1)

.....

25. नियमित परावर्तन र अनियमित परावर्तनबिच एउटा भिन्नता लेख्नुहोस् । Write a difference between regular reflection and irregular reflection. (1)

.....

.....

.....

**विद्यार्थी सेट क
निदानात्मक परीक्षा**

कक्षा : ८

विषय : विज्ञान तथा प्रविधि

विद्यार्थीको नाम :

विद्यालयको नाम : जिल्ला :

तपाईं : छात्र छात्रा स्थानीय तह :

Group 'A'

तलका प्रश्नको उपयुक्त विकल्पमा ठिक (✓) चिह्न लगाउनुहोस् । Tick (✓) the correct alternative for the given questions. (15×1=15)

1. दिइएका मध्ये प्रयोगशालाभित्र गर्नुपर्ने प्रयोगात्मक कार्य कुन हो ? Which of the given practical work should be done inside the lab ?
 - A. प्याजको कोषको स्लाइड बनाई माइक्रोस्कोपमा अवलोकन गर्ने Preparing onion slide and observing it under microscope
 - B. स्थलगत भ्रमण गरी प्राकृतिक स्रोतको पहिचान गर्ने Identifying the natural resources from field trip
 - C. स्थानीय सामग्रीको प्रयोग गरी परमाणु संरचनाको मोडेल तयार पार्ने Preparing the model of the atom using the local materials
 - D. चट्टानको अध्ययन गरी तिनको गुण पहिचान गर्ने Studying rocks and explore their properties

2. एक जना व्यक्ति इन्टरनेट र मोबाइल बैङ्किङका प्रयोगकर्ता रहेछन् । तिनको मोबाइल पटक पटक आफैँ लगइन हुने समस्या हटाउन तिनले उक्त एपमा अटो पासवर्ड सेभ अप्सन राखे । यस्तो अवस्थामा तिनको मोबाइलमा गर्न सकिने सबैभन्दा सुरक्षित उपाय के हुन सक्थ्यो ? A person is user of Internet and mobile banking. Due to hassle of logging in repeatedly he used auto password save option in the application, what may be the safest way to use in this situation in his mobile?
 - A. फायरवालको प्रयोग Use firewall
 - B. एन्टिभाइरस सफ्टवेयरको प्रयोग Use antivirus software
 - C. बायोमेट्रिक अथेन्टिकेसन विधिको प्रयोग Use biometric authentication measure
 - D. सुरक्षित ब्राउजरको प्रयोग Use a secure browser

3. वनस्पति कोषको सबैभन्दा बाहिरी पत्र कुन हो ? Which is the outermost layer of the plant cell?
 - A. भ्याकुलर झिल्ली Vacuolar Membrane
 - B. न्युक्लियर मेम्ब्रेन Nuclear Membrane
 - C. कोष भित्ता Cell wall

D. कोष झिल्ली Cell membrane

4. दिइएको कुन भनाइले मेरुदण्ड भएका र नभएका जनावरबिच फरक देखाउँछ ? Which of the following statements show a difference between invertebrates and vertebrates?

- A. मेरुदण्ड भएका जीवमा रातो रगत हुन्छ । Blood is red in vertebrate animals.
- B. मेरुदण्ड नभएका जनावरमा रगत रातो हुँदैन । Blood is not red in invertebrate animals.
- C. मेरुदण्ड नभएका जनावरमा साधारण आँखा हुन्छ । Presence of simple eye in invertebrate.
- D. मेरुदण्ड भएका जनावरमा संयुक्त आँखा हुन्छ । Presence of compound eye in vertebrates.

5. तलको दुई समूहमा बिरुवामा हुने विभिन्न कार्य र ती कार्यमा सहयोग गर्ने भागहरूको नाम दिइएका छन् । Some functions in plants and the parts related to those functions are presented in the two columns given below,

बिरुवामा हुने कार्यहरू

Functions in plants

- a. खाना बनाउने Preparation of food
- b. परागसेचन Pollination
- c. परिवहन Transportation
- d. शोषण Absorption

सहयोगी भाग

related parts

- i. काण्ड Stem
- ii. जरा Root
- iii. पात Leaf
- iv. फूल Flower

बिरुवामा हुने कार्य र सो कार्यमा सहयोग गर्ने भागको उपयुक्त जोडाहरूको समूह कुन हो ? Which is the correct set of pairs of activities in plants and the part that help for that activity?

- A. a-iii, b-iv, c-i, d-ii
- B. a-iv, b-i, c-ii, d-iii
- C. a-iii, b-ii, c-i, d-iv
- D. a-ii, b-iii, c-iv, d-i

6. ठोस फोहर व्यवस्थापनअन्तर्गत घटाउने (Reduce) प्रक्रियाको उदाहरण दिइएका मध्ये कुन हो ? Which of the following is an example of reduce process of the method of solid waste management ?

- A. फाटेको कपडाको पुछ्ने टालो बनाउने Using old clothes for wiping
- B. पुरानो कागजबाट नयाँ कागज बनाउने Making new paper from the old paper
- C. सामान किन्न जाँदा आफ्नै झोलामा राखेर ल्याउने Bringing the goods in our own bag while shopping
- D. टुटेफुटेका प्लास्टिकका सामानबाट फेरि अरू नयाँ सामान बनाउने Making new goods from broken plastic items

7. गाडी 'A' ले दुई घण्टामा 40 Km दुरी पार गरेछ भने गाडी 'B' ले पाँच घण्टामा 100 Km दुरी पार गरेछ । यससम्बन्धी तलको कुन भनाइ सही छ ? If vehicle 'A' covers 40 Km in two

hours and vehicle 'B' covers 100 Km in five hours. Which of the following statement is correct?

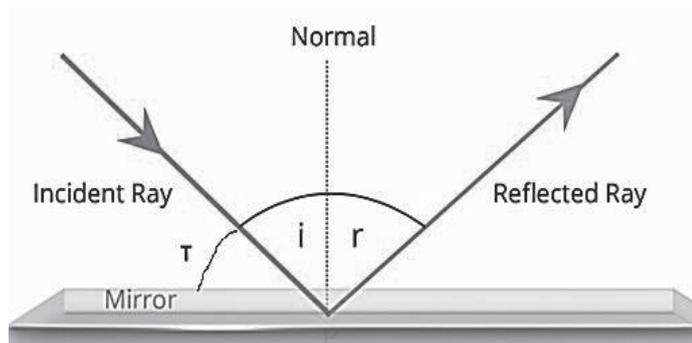
- गाडी 'A' को गति, गाडी 'B' को भन्दा बढी छ । Vehicle 'A' has more velocity than vehicle 'B'.
- गाडी 'B' को गति गाडी 'A' को भन्दा बढी छ । Vehicle 'B' has more velocity than vehicle 'A'.
- दुवै गाडी 'A' र 'B' को गति बराबर छ । Both vehicles 'A' and 'B' have equal velocity.
- दुवै गाडी 'A' र 'B' को गति शून्य छ । Both vehicles 'A' and 'B' have zero velocity.

8. तरङ्गको आवृत्तिको SI एकाइ कुन हो ? What is the SI unit of the frequency of the wave ?

- मिटर meter
- मिटर/सेकेन्ड meter/second
- डेसिबल decibel
- हर्ज hertz

9. यदि दिइएको चित्रमा कोण $T = 40^\circ$ भए परावर्तित कोण r को मान कति होला ? If angle $T = 40^\circ$, what is the value of reflected angle r ?

- 180°
- 90°
- 60°
- 50°

10. एउटा सेलको धनात्मक ध्रुवलाई अर्को सेलको ऋणात्मक ध्रुवसँग जोडेर गरिएको सेलको समूहीकरण तल दिइएको मध्ये कुन हो ? Which of following is the combination of cell in which the positive terminal of one cell is connected with negative terminal of another cell and so on ?

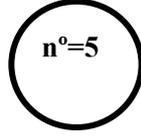
- श्रेणीक्रम जडान Series combination
- समानान्तर जडान Parallel combination
- मिश्रित जडान Mixed combination
- सरल रेखीय जडान Linear combination

11. ढुङ्गा पानीमा किन ढुब्छ ? Why does a stone sink in water?

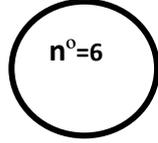
- पानीको घनत्व ढुङ्गाको घनत्वभन्दा बढी भएर Water has more density than stone.
- ढुङ्गाको घनत्व पानीको घनत्वभन्दा बढी भएर Stone has more density than water.
- ढुङ्गा र पानीको घनत्व बराबर भएर Stone and water has equal density.

D. ढुङ्गाको घनत्व शून्य भएर Stone has zero density.

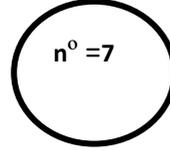
12. चित्रमा केही परमाणुका न्युक्लियसहरू देखाइएका छन् । तीमध्ये पारमाणविक भार १६ हुने तत्व कुन हो ? Nucleus of some atoms are shown in the diagram given below. Which of them has atomic weight 16?

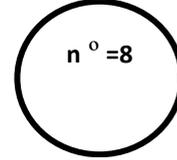
Element (तत्व) i

Element (तत्व) ii

Element (तत्व) iii

Element (तत्व) iv

- A. Element (तत्व) i
B. Element (तत्व) ii
C. Element (तत्व) iii
D. Element (तत्व) iv

13. तलका मध्ये कुन यौगिक हो ? Which of the following is a compound?

- A. अक्सिजन Oxygen
B. तामा Copper
C. पानी Water
D. फलाम Iron

14. दावाले लिटमस पेपर लिएर केही घरायसी रसायनहरू परीक्षण गरी तलको तालिकामा नतिजा भरे । यस क्रममा उनले दुईओटा परीक्षणको नतिजा त्रुटि भरेका रहेछन् । Dawa tested some chemicals used in daily life with the help of litmus paper and recorded the result in the following table. He made two mistakes while keeping records.

परीक्षण Test	रासायनिक पदार्थ Chemicals	प्रयोग गरिएको लिटमस पेपर Litmus paper used	नतिजा Result
1	कागतीको रस Lemon juice	रातो Red	निलो Blue
2	चुक अमिलो Vinegar	निलो Blue	रातो Red
3	साबुन Soap	रातो Red	निलो Blue
4	खरानी Ash	निलो Blue	रातो Red

कुन कुन परीक्षणको नतिजा सही छ ? Which test results are correct?

- A. परीक्षण (Test) 1 र 2
B. परीक्षण (Test) 2 र 3
C. परीक्षण (Test) 3 र 4

D. परीक्षण (Test) 1 र 4

15. तलका मध्ये अम्लवर्षाको असर कम देखिने क्षेत्र कुन हो ? Which of the following is the least impacted area by the acid rain?

- A. जलीय जीवको ह्रास Degradation of aquatic animals
- B. स्थलीय जीवको ह्रास Degradation of terrestrial animals
- C. पिउने पानीको ह्रास Degradation of drinking water
- D. सांस्कृतिक सम्पदाको ह्रास Degradation of cultural heritage

Group-B

16. चुम्बकीय शक्तिको ह्रास हुने एउटा कारण लेख्नुहोस् । Write a cause of demagnetization. (1)

.....
.....
.....

17. इन्टरनेटको प्रयोग गरी **taxonomy** शब्दको अर्थ खोज्ने प्रक्रिया लेख्नुहोस् । Write a procedure to find the meaning of the word '**taxonomy**' using internet. (1)

.....
.....
.....

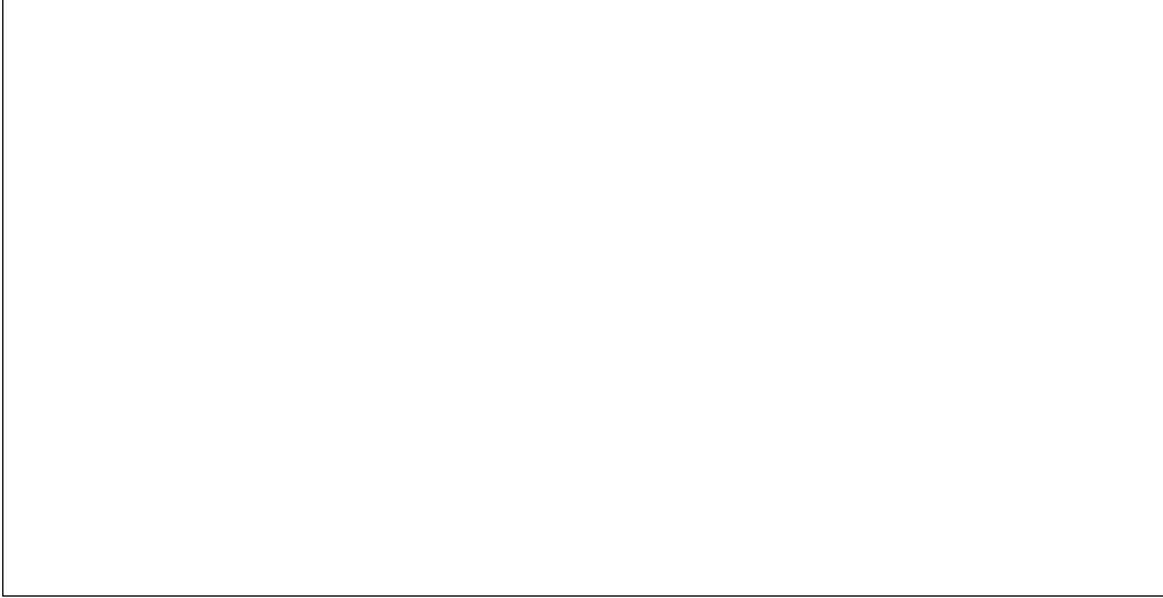
18. तपाईंको क्षेत्रमा हुने जलसम्पदाको ह्रासको कुनै एक कारण लेख्नुहोस् । Write any one cause of the depletion of the water resources in your locality. (1)

.....
.....
.....

19. निस्कासन प्रक्रियाको परिभाषा लेख्नुहोस् । Write the definition of the excretion process. (1)

.....
.....
.....

20. मानव शरीरमा खाद्यपदार्थलाई शक्तिमा परिवर्तित गर्ने प्रणालीको चित्र बनाउनुहोस् । Draw a diagram of that system which changes food into energy in human body. (1)

21. यदि कुनै ठाउँमा चुनढुङ्गा, सिङ्गमरमर, स्लेट र ग्रेनाइट प्रशस्त मात्रामा रहेछन् भने उक्त स्थानमा सिमेन्ट कारखाना खोल्दा केको प्रयोग गर्नुपर्ने हुन्छ ? If there is rich presence of limestone, marble, slate and granite, which of them can be used to establish a cement factory ? (1)

.....
.....
.....

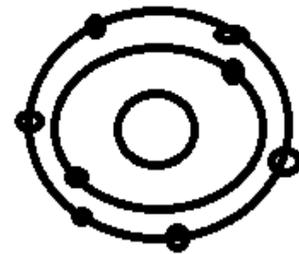
22. ताप र तापक्रम एकआपसमा सम्बन्धित भइकन पनि फरक छन, यस भनाइलाई दुई तथ्यसहित प्रमाणित गर्नुहोस् । Although the heat and temperature are related to each other, prove this statement with two facts. (2)

.....
.....
.....

23. चिकित्सा क्षेत्रमा गोलो ऐनाको एउटा उपयोग लेख्नुहोस् । Write a use of spherical mirror in medical sector. (1)

.....
.....
.....

24. चित्रमा देखाइएको तत्त्वको संयुज्यता कति हुन्छ ? What is the valency of the element shown in the diagram ? (1)

विज्ञान तथा प्रविधि विषयको निदानात्मक परीक्षणको अङ्कन मार्गदर्शन: सेट क

कक्षा ६, सेट क

Marking Scheme

Group A

1. C	2. D	3. C	4. C	5. B
6. B	7. A	8. B	9. B	10. B
11. C	12. D	13. B	14. C	15. D

Group B

16. 1 mark for each correct response maximum 1 mark
 - It gives directly birth to a baby
 - It possesses mammary gland to suckle milk to its baby
 or any other two correct response
17. Ecosystem. 1 mark
18. Chemical energy \longrightarrow Electrical Energy \longrightarrow Magnetic Energy 2 marks
19. Chemical energy 1 mark
20. 1 correct response one-mark maximum 2 marks
 - To perform daily chores easily
 - To save time of work
21. To stop soil erosion, to conserve biodiversity etc. 1 mark
22. 1. Condensation 1 mark
 2. water vapour 1 mark

विज्ञान तथा प्रविधि विषयको निदानात्मक परीक्षणको अङ्कन मार्गदर्शन: सेट क

कक्षा ७, सेट क

Marking Scheme

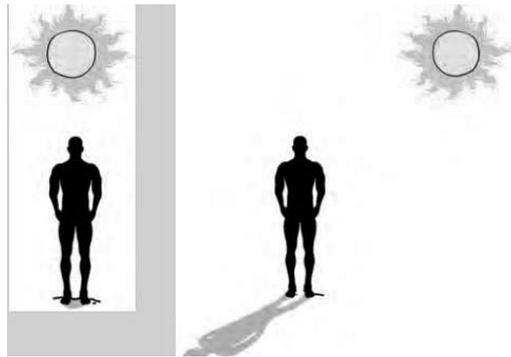
Group A

1 देखि 15 सम्म प्रत्येक एउटा सही उत्तर छानेमा 1 अङ्कका दरले

1. D	2. C	3. C	4. A	5.C	6. C	7.B	8. D
9. A	10. C	11. C	12. A	13. B	14. A	15. A	

Group B

16. अवलोकन गर्नु (Observing), भविष्यवाणी गर्नु (Predicting), परीक्षण गर्नु (Experimenting), निष्कर्ष निकाल्नु (Concluding), लेखेमा 1 अङ्क
17. वस्तुको सतहको क्षेत्रफल बढ्दा उसको ताप गुमाउने क्षमता पनि बढ्छ भने सतहको क्षेत्रफल घट्दा उसको ताप गुमाउने क्षमता पनि घट्छ। त्यसैले कुकुर घुमिएर बस्नुको कारणले त्यसले कम ताप गुमाउँछ र शरीर न्यानो राख्न सक्छ लेखेमा 1 अङ्क
18. पानीमा उम्रने बिरुवामा विकसित जरा नहुने भएकाले गमलाको माटोबाट पानी सोसेर लिन सक्दैन वा अन्य सही जवाफ लेखेमा 1 अङ्क
19. विच्छेदक नहुने हो भने मरेका जीव जनावर र वनस्पतिहरूमा भएको शक्तिलाई मरेको शरीर कुहाएर माटामा मिलाएर शक्ति पुनः चक्रण हुँदैनथ्यो भन्ने लेखेमा 1 अङ्क
20. घिर्नी लेखेमा 1 अङ्क
21. रमेशको बिहान ९ बजे र ११ बजे घाममा उभिँदा उनको छायामा चित्रमा देखाइए जस्तो बनाएमा 1 अङ्क

22. मिश्रणमा भएको तरल पदार्थलाई तताएर पहिले बाफ बनाउने र त्यसपछि चिस्याएर छुट्टै सङ्कलन गर्ने विधि आसवन क्रिया हो। त्यसैले यो विधिबाट उम्लने तापक्रम समान भएका अवयवहरू भएका मिश्रण लाई एकअर्काबाट छुट्ट्याउन सकिँदैन लेखेमा 1 अङ्क
23. यसले प्लास्टिकबाट हुने प्रदूषण नियन्त्रण गर्छ।

24. फूल 1 अङ्क

25. एउटा सही भिन्नतालाई 1 अङ्क

नियमित परावर्तन चिल्लो वा चिप्लोसतहमा र अनियमित परावर्तन खस्रो सतहमा हुन्छ ।

वा

नियमित परावर्तनमा स्पष्ट आकृति बन्छ, भने अनियमित परावर्तनमा स्पष्ट आकृति बन्दैन ।

विज्ञान तथा प्रविधि विषयको निदानात्मक परीक्षणको अङ्कन मार्गदर्शन: सेट क

कक्षा ८, सेट क

Marking Scheme

Group A

1. A	2. C	3. C	4. B	5. A	6. C
7. C	8. D	9. D	10. A	11. B	12. D
13. C	14. D	15. B			

Group B

16. By rubbing similar poles/ by dropping the magnet/ by hammering the magnet/ by heating the magnet/ by passing a magnet through a solenoid or any other correct response

- 1 mark

17. Load any browser or Google Chrome in your device –

Type the word "Taxonomy" in search bar –

Press enter or any other correct steps

- 1 mark

18. Overpopulation \ Industrialization \ Deforestation \ Climate change \ Urbanisation \ Over exploitation of the water resources or any other sensible answer

-1 mark

19. The process of removal of unwanted substances from the body is known as excretion / The process of throwing out waste from the body is known as excretion or any other sensible answer

- 1 mark

20. Diagram of respiratory system with labelling of any two parts

-1 mark

21. lime stone

- 1 mark

22. Heat is the form of energy that gives the sensation of warmth temperature is the degree of hotness or a coldness of a body

- 1 mark

Heat is the measure of total kinetic energy of all the molecules of a substance while temperature is the measure of the average kinetic energy of the molecules of the body

- 1 mark

23. To focus light/ To observe inside mouth as reflector or any other correct response

- 1 mark

24. Two or 2

-1 mark

विज्ञान तथा प्रविधि, सेट-ख

विद्यार्थी सेट ख, कक्षा ६-८

विद्यार्थी सेट (ख)

निदानात्मक परीक्षा

कक्षा : ६

विषय : विज्ञान तथा प्रविधि

विद्यार्थीको नाम :
विद्यालयको नाम : जिल्ला :
तपाईं : छात्र ☐ छात्रा ☐ स्थानीय तह :

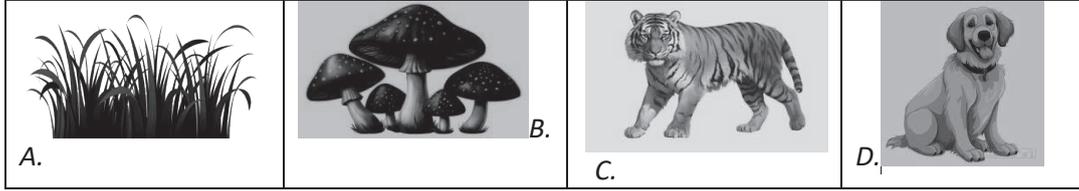
Group 'A'

तलका प्रश्नको सही विकल्पमा ठिक (✓) चिह्न लगाउनुहोस् । Tick (✓) the correct alternative for the given questions. (15×1=15)

1. लम्बाइको SI एकाइ कुन हो ?
What is SI unit of length?
A. सेन्टिमिटर (Centimetre)
B. डेसिमिटर (Decimetre)
C. मिटर (Metre)
D. किलोमिटर (Kilometre)
2. लगातार स्मार्टफोन र कम्प्युटरमा काम गर्दा तलका मध्ये कुन किसिमको समस्या देखिन्छ ?
What kind of problem appears after continuous use of smartphone and computer?
A. पेट दुख्ने (Stomachache)
B. बान्ता हुने (Vomiting)
C. आँखामा सुखापन आउने (Dryness of eyes)
D. कान नसुनिने (Deafness)
3. एक दिनमा कति मिनेट हुन्छ ?
How many minutes are there in a day?
A. 2400
B. 1440
C. 1024
D. 1200

4. तलका मध्ये उत्पादक कुन हो ?

Which of the following is producer?

5. तलका मध्ये कुन जनावर जलचर हो ?

Which of the following is aquatic animal?

- A. उँट (Camel)
- B. डल्फिन (Dolphin)
- C. भ्यागुतो (Frog)
- D. बाघ (Tiger)

6. कुकुर कुन समूहमा पर्छ ?

which of the following group does the dog fall?

- A. शाकाहारी (Herbivores)
- B. मांसाहारी (Carnivores)
- C. सर्वाहारी (Omnivores)
- D. विच्छेदक (Decomposer)

7. च्याउलाई किन सेप्रोफाइटस भनिएको हो ?

Why mushroom is called saprophyte?

- A. किनकि योसँग हरितकण हुन्छ । (Because it has chlorophyll)
- B. किनकि यसले खाना बनाउन सक्दैन । (Because it cannot make food)
- C. किनकि यो सडेगलेका तथा मरेका जीवमा निर्भर रहन्छ । (Because it survives on dead and decayed organisms)
- D. किनकि यसमा प्रोटीन पचाउने ग्रन्थी हुँदैन । (Because there is no gland for digesting protein)

8. पानीलाई अग्लो ठाउँमा जम्मा गरिएको छ । जब यो पानी तल खस्छ र टरबाइन घुमाउँछ । यो प्रक्रियामा स्थिति शक्ति कुन शक्तिमा रूपान्तरण हुन्छ ?

Water stored at a height in a dam has potential energy. When it flows down and rotates a turbine, into which energy is the potential energy converted??

- A. गति शक्ति र ताप शक्ति (Kinetic energy and heat energy)
- B. गति शक्ति र विद्युत् शक्ति (Kinetic energy and electrical energy)
- C. ध्वनि शक्ति र ताप शक्ति (Sound energy and heat energy)
- D. ध्वनि शक्ति र चुम्बकीय शक्ति (Sound energy and magnetic energy)

9. हामी घाममा बस्दा हाम्रो शरीर तातिनुको कारण के हो ?

Why does our body gets heated when we stay at sunlight ?

- A. शरीरले तापशक्ति छोड्ने भएकाले (because our body releases heat)
- B. शरीरले तापशक्ति लिने भएकाले (because our body absorbs heat)
- C. शरीरको तापशक्ति घट्ने भएकाले (because heat energy of our body decreases)
- D. शरीरको तापशक्ति परिवर्तन नहुने भएकाले (because heat energy of our body does not change)

10. दिइएका मध्ये कुन जटिल यन्त्र हो ?

Which of the following is complex machine?

- A. कैंची (Scissor)
- B. साबेल (Shovel)
- C. कोदालो (Spade)
- D. कम्प्युटर (Computer)

11. तलका मध्ये कुन भनाइ सही छ ?

Which of the following statements is correct?

- A. पृथ्वी सूर्यबाट सबैभन्दा नजिकको ग्रह हो । (Earth is the nearest planet to sun)
- B. सूर्यले पृथ्वीको वरिपरि घुम्छ । (Sun revolves around the earth)
- C. पृथ्वी एउटा उपग्रह हो । (Earth is a satellite)
- D. पृथ्वीले सूर्यको वरिपरि घुम्छ । (Earth revolves around the sun)

12. नुन र पानीको घोललाई कुन किसिमको मिश्रण भनिन्छ ?

What type of mixture is the combination of salt and water called?

- A. समान मिश्रण (Homogeneous mixture)
- B. असमान मिश्रण (Heterogenous mixture)
- C. कोलोइडस् (Colloids)
- D. सस्पेन्सन (Suspension)

13. कुन मिश्रण छुट्याउने विधिबाट बालुवा र पानीको घोललाई छुट्याउन सकिन्छ ?

Which method is suitable to separate sand and water?

- A. थिग्राउने (Sedimentation)
- B. उर्ध्वपातन (Sublimation)
- C. वाष्पीकरण (Evaporation)
- D. निथार्ने (Decantation)

14. तलका मध्ये अधातुहरूको समूह कुन हो ?

Which of the following is the group of nonmetals?

- A. तामा, चाँदी, गन्धक, सिलिकन (Copper, Silver, Sulfur, Silicon)
- B. तामा, गन्धक, सुन, सिलिकन (Copper, Sulfur, Gold, Silicon)
- C. क्लोरिन, नाइट्रोजन, गन्धक, अक्सिजन (Chlorine, Nitrogen, Sulfur, Oxygen)
- D. तामा, फलाम, चाँदी, सुन (Copper, Iron, Silver, Gold)

15. धातुको कुन गुणका कारणले गर्दा यसमा विद्युत् प्रसारण हुन्छ ?

Which property of the metal allows it to conduct electricity?

- A. मेलिएबिलिटी (Malleability)
- B. डक्टिलिटी (Ductility)
- C. कन्डक्टिभिटी (Conductivity)
- D. टलक (Luster)

Group B

तलका प्रश्नहरूको उत्तर दिनुहोस् । Answer the following questions.

16. विज्ञान सिकाइमा मल्टिमिडियाको प्रयोगले पार्ने एउटा प्रभाव उल्लेख गर्नुहोस् । (1)

Mention any one effect of using multimedia in learning science.

.....
.....

17. पानीमा पाइने जनावरको अनुकूलताका कुनै दुईओटा लक्षण लेख्नुहोस् । (1)

Write any two adaptation characters of aquatic animals.

.....
.....

18. पारिस्थितिक प्रणालीमा विच्छेदकको कुनै एक भूमिका लेख्नुहोस् । (1)

Write any one role of decomposer in ecosystem.

.....
.....

19. आफ्नो घर वरपर रहेका एक/एकओटा मांसाहारी तथा शाकाहारी जीवहरूको नाम लेख्नुहोस् (2)

Write the names of any one/one carnivorous and herbivorous animals around your locality.

मांसाहारी

Carnivorous:.....

शाकाहारी

Herbivorous:.....

20. बरफ कुन अवस्थाको पदार्थ हो ? Which state of matter is ice ? (1)

.....

21. सौर्य शक्तिको प्रयोगले कसरी ऊर्जा संरक्षणमा सहयोग पुऱ्याउँछ ? कुनै दुई उपाय लेख्नुहोस् । (1)
How does use of solar energy help in energy conservation? Write any two measures.

.....

.....

.....

22. चित्रको अध्ययन गरी तलको तालिका पूरा गर्नुहोस् ।

(2)

Study the figure and complete the following table.

(क)

(ख)

रासायनिक पदार्थहरू Chemical substances	प्रयोग Uses	अधिक उपयोगका कारण मानव स्वास्थ्यमा पर्ने प्रभाव Harmful effect of overuse on human health
नुन Salt		
चिनी Sugar		

23. माटाको पहिलो तह कृषि कार्यका लागि अति उत्तम हुन्छ, यसलाई पुष्टि गर्ने कुनै एक तथ्य लेख्नुहोस् । (1)

Top layer of soil is very essential for agricultural activities. Give one statement in support of it.

.....
.....

विद्यार्थी सेट (ख)
निदानात्मक परीक्षा

कक्षा : ७

विषय : विज्ञान तथा प्रविधि

विद्यार्थीको नाम :
विद्यालयको नाम : जिल्ला :
तपाईं : छात्र ☐ छात्रा ☐ स्थानीय तह :

Group 'A'

तलका प्रश्नको उपयुक्त विकल्पमा ठिक (✓) चिह्न लगाउनुहोस् । Tick (✓) the correct alternative for the given questions. (15×1=15)

1. तलका मध्ये कुन उपकरणमा इन्टरनेटको प्रयोग हुन्छ ? Which of the following devices uses the internet ?

(A) कम्प्युटर Computer

(B) टेलिफोन Telephone

(C) किबोर्ड Key board

(D) चिठी Letter

2. दिएका उपकरणहरूको समूहमा विद्युतीय सञ्चारका साधनहरूको समूह कुन हो ? Which is the group of electronic communication devices from the given group of equipment ?

(A) कम्प्युटर, टेलिभिजन, मोबाइल, पत्रिका (Computer, Television, Mobile phone, News Paper)

(B) कम्प्युटर, टेलिभिजन, मोबाइल, टेलिफोन (Computer, Television, Mobile phone, Telephone)

(C) कम्प्युटर, सूचना बोर्ड, मोबाइल, टेलिफोन (Computer, Notice board, Mobile phone, Telephone)

(D) कम्प्युटर, टेलिभिजन, सूचना बोर्ड, पत्रिका (Computer, Television, Notice board, News Paper)

3. तलका मध्ये ऊर्जाको स्रोत कुन हो ? Which of the following is the source of energy?

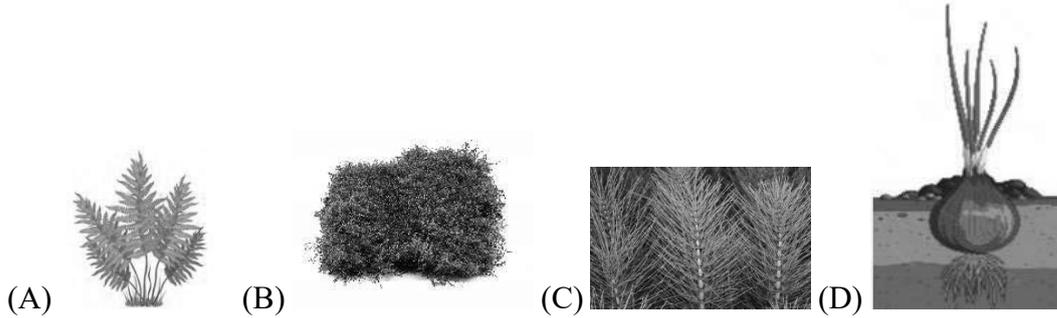
(A) माटो Soil

(B) चट्टान Rock

(C) कोइला Coal

(D) खरानी Ash

4. तलका मध्ये फूल फुल्ने विरुवा कुन हो ? Which of the following is the flowering plant?

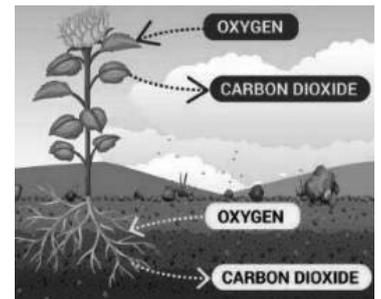

5. फोक्सोले जस्तै कार्य गर्ने समुद्री घोडामा भएको सास फेर्ने अङ्ग कुन हो ? Which organ for breathing in sea horse works as lung ?

- (A) छाला Skin (B) श्वासनली Trachea
(C) गिल्स Gills (D) फोक्सो Lungs

6. दिइएको चित्रमा कुन जीवन प्रक्रिया देखाइएको छ ? Which life process is shown in the given picture?

- (A) उत्सवेदन Transpiration (B) श्वासप्रश्वास Respiration
(C) प्रकाश संश्लेषण Photosynthesis (D) परिवहन Transportation

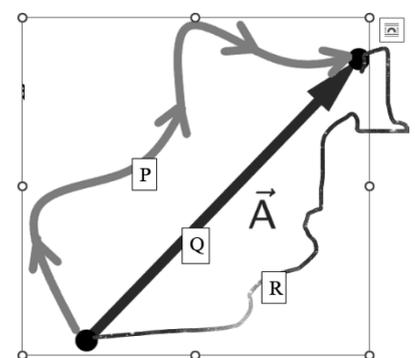

7. दिइएका मध्ये दुरीको SI एकाइ कुन हो ? Which of the following is the SI unit of Length?

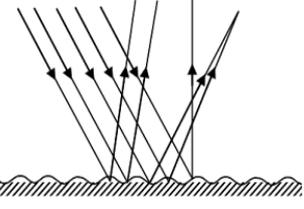
- (A) किलोग्राम Kilogram (B) मिटर Meter
(C) सेन्टिमिटर Centimeter (D) किलोमिटर Kilometer

8. चित्रमा एउटा बिन्दुबाट अर्को बिन्दुमा जाने तीनओटा बाटो P, Q र R देखाइएको छ । तीमध्ये कुनले गति जनाउँछ ? In the given figure three paths P, Q and R are shown to reach from one point to another point. Which of them shows velocity?

- (A) P (B) Q
(C) R (D) P and R

9. चित्रमा प्रकाश परावर्तनसम्बन्धी क्रियाकलाप देखाइएको छ । यो क्रियाकलापबाट के निष्कर्ष निकाल्न सकिन्छ ? In the given figures, experiment related to the reflection of light is shown. What conclusion can be drawn from the experiments?

- (A) खस्रो सतहमा प्रकाश प्रसारण हुँदा अनियमित परावर्तन हुन्छ ।
There is irregular reflection on rough surface.
- (B) चिल्लो सतहमा प्रकाश प्रसारण हुँदा नियमित परावर्तन हुन्छ ।
There is regular reflection on smooth surface.
- (C) प्रकाशको परावर्तनमा सतहले प्रभाव पार्दैन ।
Surface does not affect the reflection of light.
- (D) खस्रो सतहमा परावर्तन हुँदा वस्तु चम्कन्छ ।
Object shine while reflecting from rough surface.
10. दिइएको कुन समूह जन्तु कोषमा पाइने अवयवको समूह हो ? Which of the given groups is the group of animal cell organelles ?
- (A) माइटोकण्ड्रिया, प्लास्टिड, सेन्ट्रोसोम, भ्याकुल Mitochondria, Plastid, Centrosome, Vacuole
- (B) माइटोकण्ड्रिया, राइबोसोम, सेन्ट्रोसोम, भ्याकुल Mitochondria, Ribosome, Centrosome, Vacuole
- (C) माइटोकण्ड्रिया, प्लास्टिड, सेन्ट्रोसोम, राइबोसोम Mitochondria, Plastid, Centrosome, Ribosome
- (D) माइटोकण्ड्रिया, प्लास्टिड, भ्याकुल, राइबोसोम Mitochondria, Plastid, Vacuole Ribosome
11. प्रयोगात्मक कार्यको अभिलेखीकरण कसरी राखिन्छ ? How is record of practical work kept?
- (A) प्रतिवेदन तयार गरेर Preparing report
- (B) फोटो खिचेर Clicking photo
- (C) प्रयोगात्मक कार्यको विश्लेषण गरेर Analysing practical work.
- (D) तथ्याङ्कको सङ्कलन गरेर Collecting data
12. जीवावशेष पाइने चट्टान कुन हो ? Which rock does contain fossil ?
- (A) पत्रे चट्टान sedimentary rock
- (B) आग्नेय चट्टान Igneous rock
- (C) अब्सिडियन चट्टान Obsidian Rock
- (D) ग्रेनाइट Granite

13. दिइएका मध्ये कुन कारणले कागतीलाई अम्लीय वर्गमा राखिएको हो ? Which of the following is the reason that lemon is kept in acidic group?

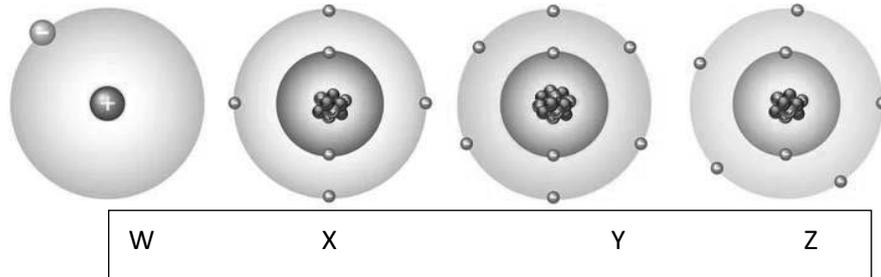
- (A) यसको बोक्रा तितो भएकाले । due to bitterness of its cover.
- (B) यसको फल रसिलो भएकाले । Due to its juicy fruit.
- (C) यसको फल अमिलो भएकाले । Due to its sour fruit.
- (D) यसमा धेरै बिउ भएकाले । Due to multiple seeds in it.

14. गोलभेडा र करेलाको जुसमध्ये कुनमा अम्लीय र कुनमा क्षारीय गुण छ भनी परीक्षण गर्न मिथाइल अरेन्ज प्रयोग गरियो । तलका मध्ये कुन नतिजाले परीक्षणको सही नतिजा जनाउँछ ? Methyl orange is used to check which of tomato and bitter guard has acidic property and basic property? Which of the following results shows the correct result of testing?

- (A) गोलभेडाको रस रातो रङ तर करेलाको रस पहेँलो रङमा परिवर्तन भयो Tomato juice turn to red colour but bitter guard juice turn to yellow
- (B) गोलभेडाको रसमा रङ परिवर्तन भएन तर करेलाको रसमा पहेँलो रङ परिवर्तन भयो Tomato juice does not change colour but bitter guard juice turn yellow
- (C) गोलभेडाको रसमा रातो रङ तर करेलाको रसमा रङ परिवर्तन भएन Tomato juice turn pink but bitter guard does not change
- (D) गोलभेडाको रसमा पहेँलो रङ तर करेलाको रसमा रङ परिवर्तन भएन Tomato juice turn yellow but bitter guard juice does not change colour

15. पारमाणविक सङ्ख्या 7 हुने तत्त्वको पारमाणविक संरचना कुन हो ? Which is the atomic structure of element with atomic number 7 ?

- (A) W
- (B) X
- (C) Y
- (D) Z

Group B

तलका प्रश्नहरूको उत्तर दिनुहोस् । Answer the following questions.

16. दिएका प्रतिवेदन लेखनका चरणहरूलाई सही क्रममा मिलाएर लेख्नुहोस् । Arrange the given steps of report writing in a correct order. (1)

निष्कर्ष (Conclusion), उद्देश्य (Objective), नतिजा (Result), विधि (Procedure)

.....
.....
.....

17. एउटा गिलास र थालमा समान आयतनमा पानी राखेर एकै ठाउँमा घाममा राख्दा कुन भाडाको पानी छिटो ताच्छ ? Which water container will heat faster if same volume of water in a glass and a dinner plate is kept in sun light of same place ? (1)

.....
.....

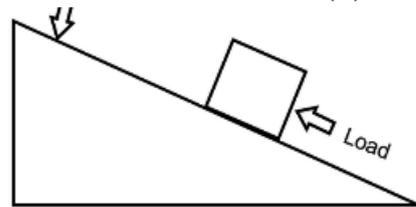
18. मसको बिरुवा वर्षायाममा राम्रोसँग फैलिन्छ तर जाडो याममा सुकेर जान्छ । यस्तो हुनुको एउटा कारण लेख्नुहोस् । The Moss plant flourish during rainy season but dries during winter season, why? Write a reason for this. (1)

.....
.....

19. चउरमा रहेका सबै हरिया बिरुवाहरू हटाउँदा पारिस्थितिक पद्धतिमा कस्तो असर पर्छ ? (1)
What impact can be seen in an ecosystem if all green plants are removed from lawn?

.....
.....
.....

20. चित्रमा दिइएको सरल यन्त्रको नाम लेख्नुहोस् । Write the name of the simple machine shown in the picture. (1)

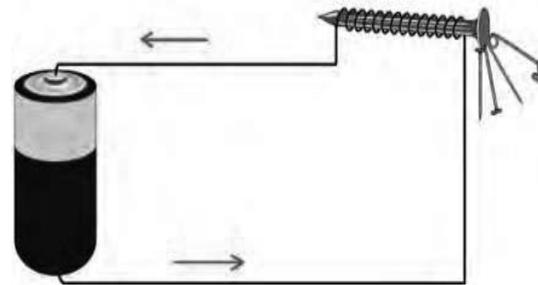

चित्रको नाम :

Name of the picture.

21. चित्रमा देखाइएको सेलको एउटा छेउको तार हटाउँदा किलामा जोडिएका पिनहरूमा कस्तो परिवर्तन देखिन्छ ? What changes will be seen on pins connected to nail if the wire is disconnected from one end of the cell ? (1)

.....
.....
.....
.....
.....
.....

22. पानी र अल्कोहलको मिश्रणबाट शुद्ध अल्कोहल निकाल्न आसवान विधिको प्रयोग गर्नुको कारण के हो ? What is the reason for using distillation process to separate alcohol from the mixture of water and alcohol? (1)

.....
23. एक जनाले आफ्नो घरमा रहेका आलुमिनियमका पुराना भाँडाहरू पगालेर मूर्ति बनाउन लगाउनुभयो । यसले ठोस फोहोरमैलाको व्यवस्थापनमा प्रयोग हुने कुन विधिलाई जनाउँछ ? A person has given all old aluminium utensils to prepare statues. Which method of solid waste management procedure is this? (1)

.....
24. फूलमा रहेको भाले प्रजनन अङ्गको नाम लेख्नुहोस् । Write the male reproductive organ of flower? (1)

.....
25. ट्रान्सभर्स तरङ्ग र लङ्गीच्युडिनल तरङ्गबिच एउटा भिन्नता लेख्नुहोस् । Write a difference between Transverse wave and longitudinal wave. (1)

.....

विद्यार्थी सेट (ख)
निदानात्मक परीक्षा

कक्षा : ८

विषय : विज्ञान तथा प्रविधि

विद्यार्थीको नाम :

विद्यालयको नाम : जिल्ला :

तपाईं : छात्र छात्रा स्थानीय तह :

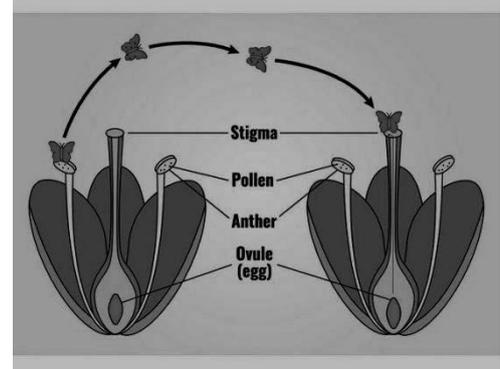
Group 'A'

तलका प्रश्नको सही विकल्पमा ठिक (✓) चिह्न लगाउनुहोस् । Tick (✓) the correct alternative for the given questions. (15×1=15)

1. प्रयोगशालाभित्र काँचका उपकरण तताउँदा कुन सावधानी अपनाउनुपर्छ ? Which precaution should be taken while heating glass apparatus in laboratory ?
 - A. उपकरणको मुखलाई आफूभन्दा परतिर फर्काउने Incline the mouth of the apparatus against own face
 - B. उपकरणको मुखलाई तलतिर फर्काउने Incline the mouth of the apparatus downwards
 - C. तताएको उपकरणलाई काठको टेबुलमा राख्ने Place the hot apparatus on wooden table
 - D. तताएको उपकरणलाई टेबलमाथि भएको ग्लाससिटमाथि राख्ने Place the hot apparatus on the glassheet of table
2. एक जना व्यक्तिले नयाँ इन्टरनेटको जडान गर्न चाहेका छन् । तिनले तलका मध्ये कसलाई सम्पर्क गर्नुपर्छ ? A person wants to connect new internet. To which of following should he/she contact?
 - A. वेबसाइट Website
 - B. आइएसपी ISP
 - C. सर्च इन्जिन Search engine
 - D. सोसल नेटवर्किङ Social networking
3. दिइएका मध्ये प्रयोगशाला बाहिर गरिने प्रयोगात्मक कार्य कुन हो ? Which of the following is the practical work done outside the laboratory?
 - A. बिरुवाको वृद्धि अध्ययन गर्नु To study plant's growth
 - B. बिरुवाको पातको भित्री बनावटको अध्ययन गर्नु To study internal structure of leaf
 - C. संयुक्त घिर्नी प्रणालीको गति अनुपातको अध्ययन गर्नु To study velocity ratio of a compound pulley system
 - D. गोला ऐनाले बनाउने आकृतिको प्रकृति अध्ययन गर्नु To study the nature of image formed by a spherical mirror

4. चित्रमा देखाइएको प्रक्रियासँग सम्बन्धित सही तथ्य कुन हो ? Which statement is true related with the process shown in the given diagram?

- A. एन्थरबाट परागकण स्टिग्मामा जाने प्रक्रिया Process of transferring pollen grain from anther to stigma
- B. ओभरीभित्र ओभुल बन्ने प्रक्रिया Process of forming ovule in ovary
- C. भाले र पोथी ग्यामिटको मिलन हुने प्रक्रिया Process of fusing male and female gamete
- D. बिउबाट फल बन्ने प्रक्रिया Process of forming fruit from seed

5. एक जना किसानको बगैँचामा रहेका कागतीका बोटमध्येको एउटा बोटमा रसिला र ठुला कागती फलने भएका हुनाले तिनले उस्तै कागतीका केही बोट थप्ने योजना बनाए । उनले उक्त बोटका नयाँ बिरुवा कम समय र कम लागतमा तयार गर्नका लागि तलका मध्ये कुन विधि उपयुक्त होला ? In a garden of a farmer, out of different plants, a lemon of them bears juicy and bigger fruits relative to other plants. He/she planned to grow some new plants from the same lemon plant. Which method of following will be suitable to grow new plants in less investment and in short time from this plant?

- A. टिस्यु कल्चर Tissue culture
- B. ग्राफ्टिङ Grafting
- C. लेयरिङ Layering
- D. बिउको प्रयोग गरेर Using seed

6. नेपाल जैविक विविधतामा धनी हुने कारण तल दिइएका मध्ये कुन हो ? Which of the following is the reason of Nepal being rich in biodiversity?

- A. हावापानीमा विविधता Diversity in climate
- B. मौसममा विविधता Diversity in weather
- C. जलस्रोतमा विविधता Diversity in water resource
- D. खाद्य उत्पादनमा विविधता Diversity in food products

7. कोषको शक्तिगृह कुन ओर्गानेल्सलाई मानिन्छ ? Which organelle is considered as power house of a cell ?

- A. गोल्जी बडी Golgi body
- B. माइटोकोन्ड्रिया Mitochondrion
- C. भ्याकुल Vacuole
- D. सेन्ट्रोजोम Centrosome

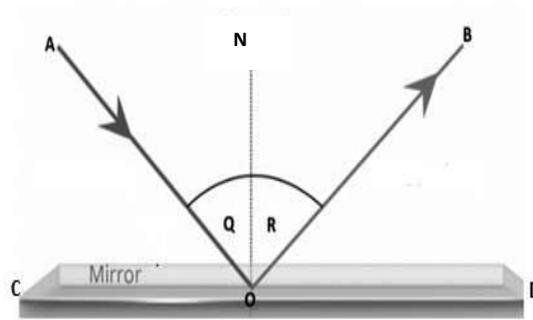
8. 72 km/hr को गतिमा गइरहेको एउटा गाडीमा ब्रेक लगाउदा यदि त्यसको गति 0.25 मिनेटमा 5 m/s हुन्छ भने त्यस गाडीको प्रवेग कति होला ? If a vehicle running in a velocity of 72 km/hr changes its velocity to 5 m/s after 0.25 minutes after brake is applied, what is its acceleration?

- A. -0.6 m/s^2
- B. 0.6 m/s^2
- C. 1 m/s^2
- D. -1 m/s^2

9. दोस्रो दर्जाको उत्तोलकले हाम्रो कामलाई कसरी सजिलो बनाउँछ ? How does a second class lever make our work easier ?

- A. बलको मानलाई बढाएर By magnifying force
- B. काम गर्ने दरलाई बढाएर By accelerating work
- C. बलको मान र काम गर्ने दरलाई बढाएर By magnifying force and accelerating work
- D. बलको दिशा परिवर्तन गरेर By changing direction of force

10. दिइएको चित्रसम्बन्धी कुन तथ्य सही छ ? Which statement is true about the given diagram?

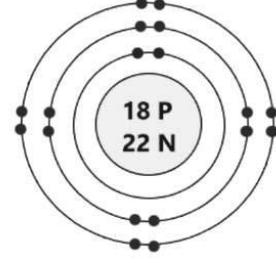
- A. कोण AOC र कोण NOB को मान बराबर हुन्छ । Angle AOC and angle NOB are equal
- B. कोण AON र कोण NOB को मान बराबर हुन्छ । Angle AON and angle NOB are equal
- C. कोण AOC र कोण AOB को मान बराबर हुन्छ । Angle AOC and angle AOB are equal
- D. Q परावर्तित कोण र R आपतित कोण हो । Q is angle of reflection and R is angle of incidence

11. कुनै वस्तुलाई घिसार्दा र गुडाउँदा घर्षणको मानमा कस्तो परिवर्तन आउँछ ? What change occurs in the friction, when a body is rolled instead of sliding?

- A. घट्छ Decreases
- B. बढ्छ Increases
- C. परिवर्तन हुँदैन Does not change
- D. घट्न वा बढ्न सक्छ May decrease or increase

12. चित्रमा देखाइएका तत्त्वको पारमाणविक भार कति हुन्छ ? What is the atomic weight of the element shown in the diagram?

- A. 18
B. 22
C. 36
D. 40

13. दिइएको तालिकामा पानीका केही नमुना र तिनको परीक्षण देखाइएका छन् । उक्त परीक्षणको अभिलेखीकरण गर्दा एउटा गल्ती गरिएको छ । उक्त गल्ती कहाँ गरिएको छ ? Some samples of water and their tests are shown in the table. During recording the test, a mistake is made. Where is the mistake made?

नमुना Sample	1	2	3
लवणको उपस्थिति पहिचान identifying salt present	क्याल्सियम क्लोराइड calcium chloride	पोटासियम क्लोराइड potassium chloride	म्याग्नेसियम क्लोराइड magnesium chloride
साबुन मिसाउँदा when mixed with soap	फिज दिने forms lather	फिज नदिने does not form lather	फिज नदिने does not form lather
चुनपानी मिसाउँदा when mixed with lime water	सजिलै सफाइ गर्ने cleans easily	सजिलै सफाइ गर्ने cleans easily	सजिलै सफाइ गर्ने cleans easily

- A. नमुना 1 को पहिलो लहरमा (In first row of sample 1)
B. नमुना 2 को दोस्रो लहरमा (In second row of sample 2)
C. नमुना 3 को तेस्रो लहरमा (In third row of sample 3)
D. नमुना 2 को पहिलो लहरमा (In first row of sample 2)
1. यदि कुनै तत्त्वको परमाणुमा १३ ओटा प्रोटोन र १४ ओटा न्युट्रोन रहेका छन् भने त्यसको संयुज्यता कति होला ? What is the valency of the atom of the element having 13 proton and 14 neutron?
A. 1
B. 2
C. 3
D. 4
2. तलका मध्ये मिश्रित धातु कुन हो ? Which of the following is mixed metal?
A. तामा Copper
B. स्टिल Steel
C. आल्मुनियम Aluminium
D. जस्ता Zinc

Group B

तलका प्रश्नहरूको उत्तर दिनुहोस् । Answer the following questions.

16. खुलेको फाइलमा फोटो इडिटिङ गर्दाको पहिलो चरण लेख्नुहोस् । Write the first step of photo editing in the opened file. (1)

.....
.....

17. एक जना व्यक्तिको आहारनली भित्रको खराबीले गर्दा चिल्लो पदार्थको पाचन भइरहेको छैन । उक्त व्यक्तिको आहारनलीको कुन भागलाई उपचारको आवश्यकता छ ? A person cannot digest fat properly due to disorder in alimentary canal. Which part of the alimentary canal is needed for treatment? (1)

.....
.....

18. कुनै व्यक्ति दौडा वा कडा व्यायाम गर्दा उसको मुटुको धड्कनका साथै श्वासप्रश्वासको दर पनि बढ्ने कारण के हो ? What is the reason of increasing the rate of heartbeat and respiration of a person during running or doing heavy exercise ? (1)

.....
.....

19. मानवको प्रमुख निष्कासन अङ्गको नाम लेख्नुहोस् । Write the name of main excretory organ of human. (1)

.....
.....

20. एउटा गोलो ऐनाको अगाडि कुनै वस्तुलाई राख्दा यदि त्यसले वस्तुको आकृति सुल्टो र वस्तुभन्दा ठुलो बनाउँछ भने यसरी बन्ने आकृतिको किरण रेखाचित्र खिच्नुहोस् । If a spherical mirror forms an erect and magnified image of an object kept in front of it, sketch a ray diagram for the image so formed. (1)

21. थर्मसमा कुन कारणले गर्दा त्यसभित्रको तापशक्ति संवाहन विधिबाट खेर जान पाउँदैन ? What is the reason that the heat inside a thermos cannot escape through conduction? (1)

.....

.....

22. ताप र तापक्रममा एउटा फरक लेख्नुहोस् । Write a difference between heat and temperature. (1)

.....

.....

23. ध्वनिको तरङ्ग लम्बाइको परिभाषा दिनुहोस् । Define wave length of sound wave. (1)

.....

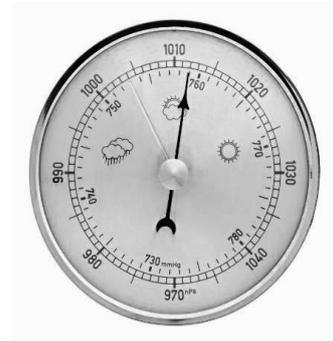
.....

24. चित्रमा देखाइएको कुन चापमापक यन्त्रले देखाएको वायुमण्डलीय चाप स्टयान्डर्ड वायुमण्डलीय चापको नजिक छ ? किन ? (1)

In which barometer, atmospheric pressure is closed to standard atmospheric pressure? Why?

A

B

.....

25. क्षारको परिभाषा लेख्नुहोस् । Define base. (1)

.....

.....

विज्ञान तथा प्रविधि विषयको निदानात्मक परीक्षण अङ्कन निर्देशिका, सेट ख

कक्षा ६

विज्ञान तथा प्रविधि

Group A

1. C	2. C	3. B	4. A	5. B
6. C	7. C	8. B	9. B	10. D
11. D	12. A	13. D	14. C	15. C

Group B

16. Use of multimedia will help in precise elaboration of subject topic with audio/visual aid
1marks
17. They have air sacs to float over the water
Their body is streamlined to easily swim in the water
1 mark
18. Decomposers can degrade dead and decayed materials in ecosystem
1 mark
19. Carnivores: Tiger, Eagle
Herbivores: Cow, Buffalo
2 mark
20. Ice is in solid state of matter
1 mark
21. Use of solar energy reduces the use of fossil fuel
Use of solar energy help conserve natural resources
1 marks
22. Use of Sugar: to preserve packaged foods
Use of Salt: to fulfill the demand of sodium in body
Harmful effect of overuse:
Sugar: It can cause diabetes
Salt: It can cause high blood pressure
2 marks
23. Top layer of soil contains high amount of humus and organic matter which helps in
development of vegetation.
1 mark

विज्ञान तथा प्रविधि विषयका निदानात्मक परीक्षण अङ्कन निर्देशिका

कक्षा ७

विज्ञान तथा प्रविधि

Group A

1 देखि 15 सम्म प्रत्येक एउटा सही उत्तर छानेमा 1 अङ्कका दरले

1. A	2. B	3. C	4. D	5.C	6. B	7. B	8. B
9. A	10. B	11. A	12. A	13. C	14. A	15. D	

16. उद्देश्य (Objective), विधि (Procedure), नतिजा (Result), निष्कर्ष (Conclusion) लेखेमा 1 अङ्क

17. थाल dinner plate लेखेमा 1 अङ्क

18. यसको प्रजननका लागि पानी अत्यावश्यक हुन्छ तर जाडोयाममा पानी कम पर्ने भएकाले यसले प्रजनन गर्न सक्दैन । लेखेमा 1 अङ्क

19. हरिया विरुवाहरू नहुने हो भने त्यहाँ रहेका शाहाकारी जनावर पनि मर्छन् र पारिस्थितिक पद्धति नै असन्तुलित हुन्छ । लेखेमा 1 अङ्क

20. छड्के सतह लेखेमा 1 अङ्क

21. पिनहरू किलाबाट छुट्टिएर खस्छन् । 1अङ्क

22. आसवन क्रियाबाट उम्लने तापक्रम असमान भएका अवयवहरू भएका मिश्रणलाई एकअर्काबाट छुट्याउन सकिन्छ । लेखेमा 1 अङ्क

23. पूनः चक्रण 1 अङ्क

24 पुङ्केसर (Androecium) 1 अङ्क

25. एउटा सही भिन्नतालाई 1 अङ्क

ट्रान्सभर्स तरङ्गमा क्रेस्ट र ट्रफ हुन्छ भने लङ्गीच्युडिनल तरङ्गमा कम्प्रेसन र रेरेफ्याक्सन हुन्छ ।

वा

ट्रान्सभर्स तरङ्गमा अणुहरूको कम्पन सतहसँग लम्ब रूपमा हुन्छ भने लङ्गीच्युडिनल तरङ्गमा अणुहरूको कम्पन सतहसँग समानान्तर हुन्छ ।

विज्ञान तथा प्रविधि विषयका निदानात्मक परीक्षण अङ्कन निर्देशिका

कक्षा ८

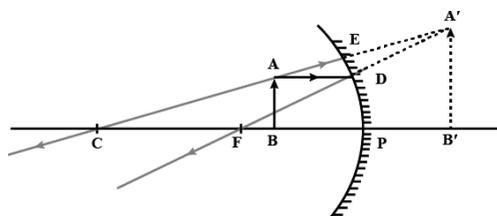
विज्ञान तथा प्रविधि

Group: A

1. A	2. B	3. A	4. A	5. B
6. A	7. B	8. D	9. A	10. B
11. A	12. D	13. A	14. C	15. B

Group: B

16. the photo required to edit is selected ----- 1 mark
17. duodenum ----- 1 mark
18. to fulfil the required amount of energy during hard work/ To produce required energy during hard work ---1 mark
19. Kidneys ----- 1 mark
20. ----- 1 mark

21. vacuum formed in between two layered wall ----- 1 mark
22. heat is a form of energy that gives sensation of warmth but temperature is the degree of hotness and coldness of a body or any other correct response ----- 1 mark
23. The length of a complete wave/ the distance between two continuous compressions or rarefactions or distance between two crest or trough. ----- 1 mark
24. A. Because Atmospheric pressure is 760 mm of Hg. ----- 1 mark
25. Oxides and hydroxide of metals are called base ----- 1 mark

भिएसओ नेपाल
सानेपा, ललितपुर

पोस्ट बक्स नं.: २०७, काठमाडौं, नेपाल
www.vsointernational.org/nepal

नेपाल सरकार

शिक्षा, विज्ञान तथा प्रविधि मन्त्रालय

शैक्षिक गुणस्तर परीक्षण केन्द्र

सानोठिमी, भक्तपुर